

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2023. július 19., szerda

Tartalomjegyzék

329/2023. (VII. 19.) Korm. rendelet	Nemzetközi sportesemény előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos veszélyhelyzeti szabályokról	5793
330/2023. (VII. 19.) Korm. rendelet	Egyes közbeszerzési szabályoknak a veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról, valamint az ezzel összefüggő rendelkezések módosításáról	5793
331/2023. (VII. 19.) Korm. rendelet	Egyes felsőoktatási, köznevelési és innovációs tárgyú kormányrendeletek módosításáról	5795
332/2023. (VII. 19.) Korm. rendelet	Gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról	5798
32/2023. (VII. 19.) MNB rendelet	A pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete keretében, valamint a bizalmi vagyonkezelő vállalkozások tekintetében lefolytatott egyes engedélyezési és nyilvántartásba vételi eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról	5800
36/2023. (VII. 19.) AM rendelet	Egyes szaporítóanyagok előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó rendeletek módosításáról	5807
4/2023. (VII. 19.) KKM rendelet	A fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 4/2019. (VI. 14.) KKM rendelet módosításáról	5817
7/2023. JEH határozat	A felülvizsgálati kérelemnek a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében való befogadásáról	5839
1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2024–2034) és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről	5848
1292/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	Az egyes felsőoktatási intézmények energia-veszélyhelyzet miatti energiaár-növekedésből eredő többletköltségének kompenzációjáról	5896
1293/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Rezsivédelmi Alap fejezet terhére történő előirányzat-átcsoportosításról	5899
1294/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat módosításáról	5901
1295/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	Egyes szennyvízelvezetési és -tisztítási agglomerációk fejlesztési igényeinek finanszírozásáról	5901
1296/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A kormányzati szervek és az önkormányzatok energiabeszerzéseinek támogatásáról	5902
1297/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	Egyes állami erdészeti társaságok támogatási kérelmeinek a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett, gazdaságfejlesztést célzó projektek megvalósítására irányuló felhívására történő benyújtásához való hozzájárulásról	5903
1298/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról	5903

1299/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Chiphordozó kerámialapka K+F+I projekt 1. fázisának kormányzati támogatásáról	5909
1300/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Debrecen gazdasági övezeteinek megközelítését szolgáló közúti infrastruktúra-fejlesztésekről	5909
1301/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti infrastruktúra-fejlesztések megvalósításáról	5912
1302/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő kormányhatározatok módosításáról	5914
1303/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Debrecen 2030-ig szóló fejlesztési koncepciója 2020–2023. évi pénzügyi támogatásának megvalósításáról szóló 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat módosításáról	5918
1304/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastruktúra-fejlesztéseihez szükséges többletforrás biztosításáról szóló 1580/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat módosításáról	5918
1305/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A debreceni Déli Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztése előkészítéséhez és egyes elemek ütemezett megvalósításához szükséges intézkedésekről szóló 1025/2022. (I. 27.) Korm. határozat módosításáról	5919
1306/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A GINOP-7.1.5-16-2016-00005 azonosító számú „A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása” című projekt támogatásának növeléséről	5925
1307/2023. (VII. 19.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között az elektronikus útdíjrendszer területén való együttműködésről szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	5927

III. Kormányrendeletek

A Kormány 329/2023. (VII. 19.) Korm. rendelete nemzetközi sportesemény előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos veszélyhelyzeti szabályokról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt az állami sport célú támogatások felhasználásáról és elosztásáról szóló 474/2016. (XII. 27.) Korm. rendeletet [a továbbiakban: 474/2016. (XII. 27.) Korm. rendelet] és a Nemzeti Rendezvényszervező Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság kijelöléséről és egyes feladatainak meghatározásáról szóló 591/2022. (XII. 28.) Korm. rendeletet [a továbbiakban: 591/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet] az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- 2. §** A „Judo World Masters 2023” nemzetközi sportesemény előkészítése és lebonyolítása során a 474/2016. (XII. 27.) Korm. rendelet 38/F. §-ában és az 591/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésében foglaltakat nem kell alkalmazni.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 4. §** Ez a rendelet 2023. szeptember 30-án hatályát veszti.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 330/2023. (VII. 19.) Korm. rendelete egyes közbeszerzési szabályoknak a veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról, valamint az ezzel összefüggő rendelkezések módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, a 4–6. § tekintetében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 198. § (1) bekezdés 5. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) rendelkezéseit a 2. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- 2. §** A Kbt. 111. §-ában foglaltak mellett, a Kbt.-t nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő, személyszállításához kapcsolódó menetjegyek beszerzésére.

- 3. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 4. és 6. § az e rendelet kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.
- 4. §** A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet] 1. § (2d) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2d) Az 1. számú melléklet 7. és 8. pontjában meghatározott eszközök és szolgáltatások beszerzése során központi beszerző szervezetként a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság jár el. Az 1. számú melléklet 7. pontjában meghatározott eszközök beszerzése során
a) az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott, a Magyar Állam, költségvetési szerv, helyi önkormányzat vagy önkormányzati társulás fenntartása alá tartozó fekvő- és járóbeteg szakellátást nyújtó intézmények, az Országos Kórházi Főigazgatóság, az Egészségügyi Infrastruktúra Fejlesztő Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, valamint a Magyar Állam többségi befolyása alatt álló, egészségügyi szolgáltatási tevékenységet végző gazdasági társaságok,
b) a Magyar Állam többségi befolyása alatt álló laboratóriumi, mikrobiológiai, patológiai, képző diagnosztikai tevékenységet végző gazdasági társaságok,
c) a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, illetve az általa fenntartott, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti szakosított ellátást nyújtó szociális intézmények, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti szakellátást nyújtó gyermekvédelmi intézmények, valamint a javítóintézetek és
d) a központosított közbeszerzési rendszerbe önként csatlakozó, az a)–c) pont hatálya alá nem tartozó intézmények kötelesek e rendelet szerint eljárni. Az 1. számú melléklet 8. pont 8.1. és 8.2. alpontjában meghatározott szolgáltatások beszerzése során az a) pontban meghatározott fekvőbeteg szakellátó intézmények kötelesek e rendelet szerint eljárni.”
- 5. §** A 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 7. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) Az 1. számú melléklet 5. pont 5.1. alpontja hatálya alá tartozó szállodai szálláshelyszolgáltatás vagy személyszállításokhoz kapcsolódó menetjegyek beszerzése esetén az 1. § (1) bekezdése szerinti szervezet a központi beszerző szervezet előzetes jóváhagyása nélkül jogosult e szolgáltatások saját hatáskörben történő beszerzésére, ha ezeket az igényeinek mindenben megfelelő feltételekkel a keretszerződés útján történő beszerzéshez képest alacsonyabb áron tudja beszerezni. A beszerzésről a beszerzést megvalósító szervezet a központi beszerző szervezetet a beszerzést követő tíz munkanapon belül tájékoztatja.”
- 6. §** A 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet
a) 1. § (1) bekezdés nyitó szövegrészeiben az „(a továbbiakban: közbeszerzéseik)” szövegrész helyébe az „(a továbbiakban együtt: közbeszerzéseik)” szöveg,
b) 1. § (3) bekezdésében a „közbeszerzési törvény” szövegrész helyébe a „közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: közbeszerzési törvény)” szöveg,
c) 5. § (3) és (4) bekezdésében, 10. és 14. §-ában a „(2d) bekezdés a) és b)” szövegrész helyébe a „(2d) bekezdés a)–c)” szöveg,
d) 7. § (1) bekezdés nyitó szövegrészeiben, 16. § (1) bekezdésében és 17. § (1)–(3) bekezdésében az „az 1. § (1) bekezdése és a (2d) bekezdés a) és b)” szövegrész helyébe az „1. § (1) bekezdése és a (2d) bekezdés a)–c)” szöveg,
e) 11. § (3) bekezdés o) pontjában a „közbeszerzésekért felelős miniszter által vezetett minisztérium” szövegrész helyébe a „közbeszerzésekért felelős miniszter tevékenységét segítő minisztérium” szöveg,
f) 24. § (5) bekezdés i) pontjában és 26. § (5) bekezdésében a „Kbt.” szövegrész helyébe a „közbeszerzési törvény” szöveg,
g) 26. § (4) bekezdésében és 29. § (1) bekezdésében a „Kbt.” szövegrészek helyébe a „közbeszerzési törvény” szöveg
lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 331/2023. (VII. 19.) Korm. rendelete egyes felsőoktatási, köznevelési és innovációs tárgyú kormányrendeletek módosításáról

A Kormány

a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 13. pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 2. alcím tekintetében a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 67. § (1) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 3. alcím tekintetében a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 2. pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 4. alcím tekintetében a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 21. pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az 5. alcím tekintetében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (4) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 6. alcím tekintetében a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 43/A. §-ában kapott felhatalmazás alapján,
a 7. és 8. alcím tekintetében a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a 9. alcím tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében,
a 10. alcím tekintetében a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 43. § (1) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** (1) A felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet] 14. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) A doktorandusz-ösztöndíj összegét a felsőoktatási intézmény az (1) bekezdésben meghatározottnál magasabb összegben is meghatározhatja, ebben az esetben a különbözetet a felsőoktatási intézmény a bevételeiből, külső adományokból vagy hozzájárulásokból keletkezett források terhére fedezi.”
- (2) Az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 14. §-a a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:
„(3) Az (1a) bekezdés szerint megemelt összeg mértékét, a magasabb összeg megállapításának esetleges feltételeit a térítési és juttatási szabályzatban kell rögzíteni. A doktorandusz-ösztöndíj összegét egy vagy több félévre előre kell megállapítani.
(4) A felsőoktatási intézmény a (3) bekezdés szerinti feltételeket a doktoranduszra nézve kedvezőtlenebb módon csak felmenő rendszerben módosíthatja.”
- 2. §** Az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet
- a) 14. § (1) bekezdésében a „doktorandusz ösztöndíjának” szövegrész helyébe a „doktorandusz-ösztöndíjának (a továbbiakban: doktorandusz-ösztöndíj)” szöveg,
- b) 14. § (2) bekezdésében a „bekezdésében” szövegrész helyébe az „és az (1a) bekezdés szerint” szöveg lép.
- 3. §** Hatályát veszti az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 6. §-ában a „saját bevétele terhére,” szövegrész.

2. A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény hatálya alá tartozó ügyekben eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint a nyilatkozattételi kötelezettség alá eső szolgáltatások felsorolásáról szóló 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet módosítása

- 4. §** A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény hatálya alá tartozó ügyekben eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint a nyilatkozattételi kötelezettség alá eső szolgáltatások felsorolásáról szóló 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet] 5/H. §-a a következő 3. ponttal egészül ki:
(E rendelet alkalmazásában)
„3. szakfordítás: a Kormány rendeletében meghatározott szakfordító képzéssel rendelkező személy által készített fordítás.”

- 5. §** A 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet a következő 5/I–5/K. §-sal egészül ki:
- „5/I. § (1) Az Etv. 6. § (4) bekezdésében meghatározott foglalkoztató érdekkörében felmerült elismerési ügyre vonatkozóan, kérelemre az Etv. és e rendelet rendelkezéseit az 5/J. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2) Az Etv. 3. § (1) bekezdésében meghatározott elismerési eljárástól eltérően a bizonyítványt és az oklevelet az 5/J. § alapján elismerő döntés, valamint a szakmai tevékenység gyakorlását az (5) bekezdés szerint lehetővé tevő döntés (a továbbiakban együtt: egyszerűsített elismerés) jogi hatálya kizárólag az adott munkáltatónál vagy a beruházónál történő foglalkoztatás időtartamáig terjed.
- 5/J. § (1) Amennyiben a képzés birtokosának képviselőjeként a munkáltató vagy a beruházó jár el, a képviselőt az ügyfél jogai illetik meg, amennyiben a keresőtevékenység folytatása céljából a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletben meghatározott kiemelt foglalkoztató által előterjesztett tartózkodási engedély iránti kérelmet a munkáltató vagy a beruházó nyújtotta be.
- (2) Az Etv. 9. § (2) bekezdésétől eltérően az eljáró hatóság az Etv. IV. és az V. Fejezete szerinti eljárásban a kérelem megérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül dönt.
- (3) Az eljáró hatóság az 5/F. § (1) bekezdésétől eltérően szakfordítást is elfogad.
- (4) Az eljáró hatóság az 5/C. § (1) bekezdés b) pontjától eltérően a nem egyediesített tantárgyjegyzéket, oklevélmellékletet, leckekönyvet, tantárgyhálót is elfogad, illetve, ha a kérelmező számára nem állnak rendelkezésre ezek a dokumentumok, de azonos időszakban azonos képzéshez tartozó iratokból a képzés tartalma megismerhető, úgy az eljáró hatóság ezt az okiratot is elfogadja.
- (5) Amennyiben a kérelmező az (1) bekezdés szerinti munkáltatónál legalább hároméves igazolható külföldi szakmai gyakorlattal rendelkezik, az eljáró hatóság a kérelmezőt kérelmére ugyanezen szakmai tevékenységnek ugyanezen munkáltatónál történő magyarországi gyakorlására jogosítja fel, amennyiben a munkáltató által kiállított, névre szóló igazolás tartalmazza, hogy milyen tevékenységre vonatkozóan szerezte meg a hároméves gyakorlatot.
- (6) Ha az (5) bekezdés szerinti munkáltató a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásával kapcsolatos beruházásról, valamint az ezzel kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi VII. törvény (a továbbiakban: 2015. évi VII. törvény) szerinti Fővállalkozó vagy Alvállalkozó, a (4) bekezdés alkalmazásához, illetve az (5) bekezdés szerinti kérelemhez mellékelni kell a 2015. évi VII. törvény szerinti Megrendelő egyetértő nyilatkozatát.
- 5/K. § Az eljáró hatóság a naptári félévet követő hónap utolsó napjáig a külföldi bizonyítványok, oklevelek és szakképzettségek elismerésért felelős miniszternek az egyszerűsített elismerési döntéseiről beszámolót készít.”

3. A tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet módosítása

- 6. §** A tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés b) pontjában a „tanári mesterszakon részidős képzésként megszervezett képzési formában,” szövegrész helyébe a „tanári mesterszakon,” szöveg lép.

4. A Klebelsberg Képzési Ösztöndíjról szóló 52/2013. (II. 25.) Korm. rendelet módosítása

- 7. §** A Klebelsberg Képzési Ösztöndíjról szóló 52/2013. (II. 25.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 52/2013. (II. 25.) Korm. rendelet] 13. §-a a következő c) ponttal egészül ki:
- (Az ösztöndíjprogramban a tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézményen kívül a miniszterhez intézett, részvételi szándékukat kifejező nyilatkozatuk alapján ellenérték fizetése nélkül részt vehetnek)*
- „c) a 100% állami tulajdonban álló gazdasági társaság által fenntartott köznevelési intézmények.”
- 8. §** Az 52/2013. (II. 25.) Korm. rendelet a következő 17. §-sal egészül ki:
- „17. § E rendeletnek az egyes felsőoktatási, köznevelési és innovációs tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 331/2023. (VII. 19.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr2.) megállapított 13. § a) és c) pontját a Módr2. hatálybalépésekor hatályban lévő ösztöndíjas szerződésekre is alkalmazni kell.”
- 9. §** Az 52/2013. (II. 25.) Korm. rendelet 13. § a) pontjában az „a közfeladatot” szövegrész helyébe az „az állami felsőoktatási intézmény, a közfeladatot” szöveg lép.

5. A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosítása

- 10. §** A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet] IV/A. Fejezete a következő 33/P. és 33/Q. §-sal egészül ki:
- „33/P. § Pedagógiai asszisztensi munkakörben, illetve felügyelet mellett óraadóként foglalkoztatható a tanárképzésben és a tanítóképzésben részt vevő hallgató a képzése utolsó évének szakmai gyakorlata során. Az ilyen foglalkoztatás a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hallgatói munkaszerződésnek minősül.
- 33/Q. § A szakképzettségének megfelelő óraadóként foglalkoztatható a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény szerinti alkalmazkodási időszakot teljesítő vagy szakmai gyakorlatot végző személy is.”

- 11. §** A 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 6. mellékletében foglalt táblázat C:2 mezőjében az „óvodapedagógus” szövegrész helyébe az „óvodapedagógus, oktatási szakasszisztens óvodai nevelő szakmairányon” szöveg lép.

6. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalról, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kezelő szervének kijelöléséről szóló 344/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása

- 12. §** A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalról, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kezelő szervének kijelöléséről szóló 344/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet 3/A. alcím címében és az 5/A. § (1) bekezdésében az „Ügynökség” szövegrész helyébe az „Ügynökség Nonprofit” szöveg lép.

7. A felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 339/2022. (IX. 7.) Korm. rendelet módosítása

- 13. §** A felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 339/2022. (IX. 7.) Korm. rendelet
- a) 24. § (1) bekezdésében az „a (1a)” szövegrész helyébe az „az (1a)” szöveg,
- b) 24. § (1a) bekezdésében a „2023. augusztus 10-én” szövegrész helyébe a „2024. január 1-jén” szöveg lép.

8. Az egyes felsőoktatási tárgyú és kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 617/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása

- 14. §** Hatályát veszti az egyes felsőoktatási tárgyú és kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 617/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 617/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet] 29. § (3) bekezdésében az „és a 28. §” szövegrész.
- 15. §** Nem lép hatályba a 617/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet 28. §-a.

9. A tudományos és innovációs, a technológiai, az ipari és a logisztikai parkokról szóló 161/2023. (IV. 28.) Korm. rendelet módosítása

- 16. §** A tudományos és innovációs, a technológiai, az ipari és a logisztikai parkokról szóló 161/2023. (IV. 28.) Korm. rendelet 4. § (5) bekezdésében az „a pályázatban” szövegrész helyébe az „az (1) bekezdés szerinti pályázatban” szöveg lép.

10. Az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 246/2023. (VI. 22.) Korm. rendelet eltérő szöveggel történő hatályba léptetéséről

17. § Az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 246/2023. (VI. 22.) Korm. rendelet 4. §-ának a Magyar Formatervezési Tanácsról szóló 266/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet 6. §-át megállapító rendelkezése az „az innovációs és tudományos eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése érdekében szükséges egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 246/2023. (VI. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: MódKr.) hatálybalépésekor fennálló megbízatása a MódKr. hatálybalépésével egyidejűleg” szövegrész helyett az „az e § hatálybalépésekor fennálló megbízatása e § hatálybalépésekor” szöveggel lép hatályba.

11. Záró rendelkezések

18. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 7., 8. és 10. alcím 2023. szeptember 1-jén lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 332/2023. (VII. 19.) Korm. rendelete gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról

A Kormány

az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 5., 6. és 27. pontjában, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (5) bekezdés a) pontjában, a 2. alcím tekintetében a különleges gazdasági övezetről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi LIX. törvény 7. § (1) bekezdés a)–c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosítása

1. § Az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 6. § (3a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3a) Az ingatlan-nyilvántartás szerinti Göd külterület 050/18 helyrajzi számú telek területén a környezetre jelentős hatást nem gyakorló ipari tevékenységi célú építmények és azok kiszolgáló építményei helyezhetők el az alábbi sajátos beépítési szabályok és egyedi építési követelmények alkalmazásával:
a) a telkek beépítési módja szabadon álló,
b) a kialakítható telek legkisebb mérete 1500 m²,
c) a beépítettség megengedett legnagyobb mértéke 50%,
d) a terepszint alatti beépítés legnagyobb mértéke 40%,

- e) a szintterületi mutató megengedett legnagyobb értéke $1,2 \text{ m}^2/\text{m}^2$,
- f) a zöldfelület megengedett legkisebb mértéke 25%,
- g) az épületmagasság megengedett legnagyobb mértéke 20 méter,
- h) az épület legmagasabb pontja nem haladhatja meg a 25 métert,
- i) az előkert és a hátsókert mérete 10 méter,
- j) az oldalkert mérete 6 méter,
- k) a kialakítható telek legkisebb szélessége 5 méter,
- l) a kialakítható telek legkisebb mélysége 5 méter,
- m) az előkert méretén belül portaépület elhelyezhető."

2. §

Az R. a következő 126. §-sal egészül ki:

„126. § E rendeletnek a gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 332/2023. (VII. 19.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr118.) módosított 6. § (3a) bekezdését, valamint 2. mellékletében foglalt táblázat B:7a. mezőjét a Módr118. hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell, továbbá a hatályon kívül helyezett 3. mellékletében foglalt táblázat 6. és 7. sorát, 4. mellékletét, valamint 7. mellékletében foglalt táblázat 16. és 17. sorát a Módr118. hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben sem kell alkalmazni.”

3. §

Az R. 2. mellékletében foglalt táblázat B:7a. mezőjében a „050/14, 050/15,” szövegrész helyébe a „050/18,” szöveg lép.

4. §

Hatályát veszti az R.

- a) 3. mellékletében foglalt táblázat 6. és 7. sora,
- b) 4. melléklete, valamint
- c) 7. mellékletében foglalt táblázat 16. és 17. sora.

2. A Göd város közigazgatási területén különleges gazdasági övezet kijelöléséről szóló 294/2020. (VI. 18.) Korm. rendelet módosítása**5. §**

A Göd város közigazgatási területén különleges gazdasági övezet kijelöléséről szóló 294/2020. (VI. 18.) Korm. rendelet a következő 9. §-sal egészül ki:

„9. § E rendelet 1. mellékletének a gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 332/2023. (VII. 19.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr3.) hatályon kívül helyezett szövegrészét a Módr3. hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben sem kell alkalmazni.”

6. §

Hatályát veszti a Göd város közigazgatási területén különleges gazdasági övezet kijelöléséről szóló 294/2020. (VI. 18.) Korm. rendelet 1. mellékletében a „050/14, 050/15,” szövegrész.

3. Záró rendelkezések**7. §**

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 32/2023. (VII. 19.) MNB rendelete a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete keretében, valamint a bizalmi vagyongazdálkodó vállalkozások tekintetében lefolytatott egyes engedélyezési és nyilvántartásba vételi eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 173. § a) pont aa)–ad), af)–aj) és al) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 18. § tekintetében a bizalmi vagyongazdálkodókról és tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény 47. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a bizalmi vagyongazdálkodókról és tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény 9. § (1) bekezdésében és 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §**
- (1) Bank és szakosított hitelintézet
 - a) alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 900 000 forint,
 - b) tevékenységi (működési) engedélye megadására irányuló eljárásért 2 300 000 forint,
 - c) egyesülése, szétválása, átalakítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 200 000 forint,
 - d) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
 - e) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 175 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
 - (2) Bankban és szakosított hitelintézetben történő befolyásoló részesedésszerzés engedélyezése iránti eljárásért – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 800 000 forint.
 - (3) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a bankban és szakosított hitelintézetben történő befolyásoló részesedésszerzés engedélyezéséért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 600 000 forint.
 - (4) Szövetkezeti hitelintézet
 - a) alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 600 000 forint,
 - b) tevékenységi (működési) engedélye megadására irányuló eljárásért 1 600 000 forint,
 - c) egyesülése, szétválása, átalakítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 200 000 forint,
 - d) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
 - e) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 175 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
 - (5) Szövetkezeti hitelintézetben történő befolyásoló részesedésszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (6) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 350 000 forint.
 - (6) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a szövetkezeti hitelintézetben történő befolyásoló részesedésszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 250 000 forint.
 - (7) Hitelintézet fióktelepének az Európai Unió tagállamán vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államon (a továbbiakban: EGT-állam) kívüli országban (a továbbiakban: harmadik ország) történő létesítése engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.
 - (8) Hitelintézet leányvállalatának (hitelintézet vagy pénzügyi vállalkozás) harmadik országban történő alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.

- (9) Harmadik országban székhellyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepe
 - a) alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 900 000 forint,
 - b) tevékenységi (működési) engedélye megadására irányuló eljárásért 2 300 000 forint,
 - c) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
 - d) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 175 000 forintaz igazgatási szolgáltatási díj.
- (10) Más EGT-államban székhellyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepe
 - a) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
 - b) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 175 000 forintaz igazgatási szolgáltatási díj.
- (11) Külföldi székhelyű hitelintézet magyarországi bankképviselőének nyilvántartásba vételére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.

2. §

- (1) Pénzügyi vállalkozás
 - a) alapítása engedélyezésére irányuló – a tevékenység megkezdéséhez szükséges engedélyezést is magában foglaló – eljárásért 1 900 000 forint,
 - b) egyesülése, szétválása, átalakítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 200 000 forintaz igazgatási szolgáltatási díj.
- (2) Pénzügyi vállalkozásban történő befolyásoló részesedésszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 700 000 forint.
- (3) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a pénzügyi vállalkozásban történő befolyásoló részesedésszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 450 000 forint.

3. §

- (1) Pénzforgalmi intézmény és elektronikuspénz-kibocsátó intézmény tevékenységi engedélyének megadására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 900 000 forint.
- (2) Forgatható utalvány kibocsátására irányuló tevékenység megkezdése nyilvántartásba vételére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 80 000 forint.
- (3) Pénzfeldolgozási tevékenység végzésének engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 400 000 forint.
- (4) Kizárólag számlainformációs szolgáltatást végző pénzforgalmi intézmény nyilvántartásba vételére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 400 000 forint.

4. §

- (1) Befektetési vállalkozás
 - a) tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 1 900 000 forint,
 - b) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
 - c) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 175 000 forintaz igazgatási szolgáltatási díj.
- (2) Befektetési vállalkozásban történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 700 000 forint.
- (3) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a befektetési vállalkozásban történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 450 000 forint.
- (4) Más EGT-államban székhellyel rendelkező befektetési vállalkozás magyarországi fióktelepe
 - a) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
 - b) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 175 000 forintaz igazgatási szolgáltatási díj.

5. §

A pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 600/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk (3) bekezdésében meghatározottak szerint a belső piac szempontjából korlátozott jelentőségű adatszolgáltatónak a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsde szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvény szerinti adatszolgáltatási tevékenysége végzésének engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 000 000 forint.

- 6. §** (1) Tőzsde
- alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 900 000 forint,
 - tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 2 300 000 forint,
 - szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint,
 - szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (2) Tőzsdében történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 800 000 forint.
- (3) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a tőzsdében történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 600 000 forint.
- (4) Más EGT-államban székhellyel rendelkező tőzsde magyarországi fióktelepe
- szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint,
 - szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- 7. §** Árutőzsdei szolgáltató tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 700 000 forint.
- 8. §** (1) Központi értéktár
- tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 1 400 000 forint,
 - szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint,
 - szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (2) Más EGT-államban székhellyel rendelkező központi értéktár magyarországi fióktelepe
- szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint,
 - szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- 9. §** (1) Központi szerződő fél
- tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 1 900 000 forint,
 - szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint,
 - szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (2) Más EGT-államban székhellyel rendelkező központi szerződő fél magyarországi fióktelepe
- szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint,
 - szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 700 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- 10. §** (1) Befektetési alapkezelő tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 900 000 forint.
- (2) ÁÉKBV-alapkezelőben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 700 000 forint.
- (3) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) az ÁÉKBV-alapkezelőben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 450 000 forint.
- 11. §** Közösségi finanszírozási szolgáltató tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 900 000 forint.
- 12. §** Önkéntes kölcsönös biztosító pénztár
- tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 1 200 000 forint,
 - egyesülése, szétválása engedélyezésére irányuló eljárásért 500 000 forint,

- c) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
- d) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.

13. § Magánnyugdíjpénztár

- a) egyesülése, szétválása engedélyezésére irányuló eljárásért 500 000 forint,
- b) szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint,
- c) szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban szabályzatonként 350 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.

14. § (1) Foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény

- a) tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 1 200 000 forint,
 - b) egyesülésére, szétválására vonatkozó engedély megadására irányuló eljárásért 500 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (2) Foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.
- (3) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 350 000 forint.

15. § (1) Biztosító részvénytársaság, biztosító szövetkezet alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 900 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.

- (2) Biztosító részvénytársaság, biztosító szövetkezet és harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepe
- a) tevékenysége megkezdésének engedélyezésére irányuló eljárásért 2 300 000 forint,
 - b) átalakulása, egyesülése, szétválása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 200 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (3) Kölcsönös biztosító egyesület
- a) alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért 500 000 forint,
 - b) tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 1 200 000 forint,
 - c) egyesülése, szétválása, átalakulása engedélyezésére irányuló eljárásért 500 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (4) Biztosító részvénytársaságban és biztosító szövetkezetben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – az (5) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.
- (5) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a biztosító részvénytársaságban és biztosító szövetkezetben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 350 000 forint.
- (6) Biztosító fióktelepének harmadik országban történő létesítésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.
- (7) Biztosító által harmadik országban működő biztosító alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.

16. § (1) Viszontbiztosító részvénytársaság, viszontbiztosító szövetkezet alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 900 000 forint.

- (2) Viszontbiztosító részvénytársaság, viszontbiztosító szövetkezet és harmadik országbeli viszontbiztosító magyarországi fióktelepe
- a) tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 2 300 000 forint,
 - b) átalakulása, egyesülése, szétválása engedélyezésére irányuló eljárásért 1 200 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
- (3) Viszontbiztosító részvénytársaságban és viszontbiztosító szövetkezetben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 800 000 forint.

- (4) A kérelmező személyén kívül eső okból beálló változás miatt (pl. öröklés, jogutódlás) a viszontbiztosító részvénytársaságban és viszontbiztosító szövetkezetben történő minősített befolyásszerzés engedélyezésére irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 600 000 forint.
- (5) Viszontbiztosító fióktelepének harmadik országban történő létesítésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.
- (6) Viszontbiztosító által harmadik országban működő biztosító alapítása engedélyezésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 500 000 forint.

- 17. §**
- (1) A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti független közvetítőként és jelzáloghitel-közvetítői tevékenységet végző függő közvetítőként történő működésre jogosító engedély megadására irányuló eljárásért, valamint a harmadik országban székhellyel rendelkező biztosításközvetítő által létesíteni kívánt fióktelep tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 140 000 forint.
 - (2) A biztosítási tevékenységről szóló törvény szerinti alkusz és többes ügynök tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért 500 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.
 - (3) A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti kiemelt közvetítő vagy többes kiemelt közvetítő igénybeviteléhez szükséges engedélyezésre irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 80 000 forint.
 - (4) Pénzforgalmi közvetítő igénybeviteléhez szükséges nyilvántartásba vételre irányuló eljárásért – ide nem értve a határon átnyúló szolgáltatás keretén belül a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról, valamint a 2000/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/110/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján igénybe vett ügynököt – az igazgatási szolgáltatási díj 80 000 forint.
 - (5) A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvény szerinti függő ügynök és további közvetítő, valamint a kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvény szerinti közvetítő nyilvántartásba vételére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 50 000 forint.
- 18. §**
- (1) A bizalmi vagyonkezelő vállalkozás tevékenységi engedélye megadására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 000 000 forint.
 - (2) A bizalmi vagyonkezelő vállalkozás nyilvántartásban szereplő adatai változásának átvezetésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 50 000 forint.
 - (3) A bizalmi vagyonkezelő vállalkozás nyilvántartásban szereplő adatairól szóló bizonyítvány kiállításáért az igazgatási szolgáltatási díj 50 000 forint.
 - (4) A nem üzletszerűen eljáró bizalmi vagyonkezelővel kötött bizalmi vagyonkezelési szerződéssel összefüggő adatok nyilvántartásba vétele iránti eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 50 000 forint.
 - (5) A bizalmi vagyonkezelési jogviszonyok nyilvántartásában szereplő adatok változásának átvezetésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 50 000 forint.
 - (6) A bizalmi vagyonkezelési jogviszonyok nyilvántartásában szereplő adatokról szóló bizonyítvány kiállításáért az igazgatási szolgáltatási díj 50 000 forint.
- 19. §**
- (1) A zárt végű befektetési alapok befektetési jegyeinek kivételével az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2003/71/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1129 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint kibocsátott értékpapír nyilvános forgalomba hozatalához, illetve szabályozott piacra vagy multilaterális kereskedési rendszerbe történő bevezetéséhez szükséges tájékoztató vagy alaptájékoztató közzétételének jóváhagyására irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 1 900 000 forint.
 - (2) A nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír kibocsátójának tájékoztatási kötelezettsége megszüntetésére irányuló eljárásért az igazgatási szolgáltatási díj 80 000 forint.
 - (3) A nyilvánosan működő részvénytársaságban történő befolyásszerzésre irányuló eljárásért kérelmezőnként az igazgatási szolgáltatási díj 1 400 000 forint.

- (4) Befektetési alap (ABA, ÁÉKBV)
- egyesülése, szétválása engedélyezésére irányuló eljárásért egyesületi, illetve szétválási engedélyezési eljárásonként 500 000 forint,
 - kezelési szabályzatának jóváhagyására irányuló eljárásért befektetési alaponként (részalaponként) 350 000 forint,
 - kezelési szabályzata módosításának engedélyezésére irányuló eljárásért befektetési alaponként 80 000 forint az igazgatási szolgáltatási díj.

- 20. §** (1) Az 1. § (1) bekezdés d), e) pontjában, (4) bekezdés d), e) pontjában, (9) bekezdés c), d) pontjában és (10) bekezdésében, a 4. § (1) bekezdés b), c) pontjában és (4) bekezdésében, a 6. § (1) bekezdés c), d) pontjában és (4) bekezdésében, a 8. § (1) bekezdés b), c) pontjában és (2) bekezdésében, a 9. § (1) bekezdés b), c) pontjában és (2) bekezdésében, a 12. § c), d) pontjában, a 13. § b), c) pontjában, valamint a 19. § (4) bekezdés b), c) pontjában meghatározott esetekben az igazgatási szolgáltatási díjat nem kell megfizetni, ha a meglévő szabályzatot kizárólag jogszabály-módosítás következtében kell módosítani, vagy ha a szabályzat módosítását az MNB írta elő.
- (2) Az 1. § (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, a 2. § (2) és (3) bekezdésében, a 4. § (2) és (3) bekezdésében, a 6. § (2) és (3) bekezdésében, a 10. § (2) és (3) bekezdésében, a 14. § (2) és (3) bekezdésében, a 15. § (4) és (5) bekezdésében, valamint a 16. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott eljárásokban mind a közvetlen, mind a közvetett befolyásszerzőt kérelmezőnek kell tekinteni. Közvetett befolyásoló részesedésszerzés (minősített befolyásszerzés) engedélyezése esetén a kérelmezőnek az igazgatási szolgáltatási díj 75%-át kell megfizetnie.

- 21. §** (1) Az igazgatási szolgáltatási díjat – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 67. § (4) bekezdésében meghatározott módon – az MNB 19017004-01673000-30900007 számú számlájára, az engedélyezési, illetve nyilvántartásba vételi eljárás megindításával egyidejűleg kell megfizetni, és az ezt alátámasztó dokumentumot az eljárás megindítására vonatkozó kérelem mellékleteként be kell nyújtani.
- (2) Az átutalási megbízás közlemény rovatában fel kell tüntetni az eljárást kezdeményező ügyfél nevét, adószámát vagy adóazonosító jelét, adószámmal nem rendelkező ügyfél esetén az engedélyezési, illetve nyilvántartásba vételi eljárás megindítását követően az MNB által – az ügyfél kérelmére – kiadott azonosító kódot, valamint az engedélyezési, illetve nyilvántartásba vételi eljárás megnevezését.
- (3) Az igazgatási szolgáltatási díj megfizetése iránti hiánypótlási felhívás teljesítése esetén az átutalási megbízás közlemény rovatában fel kell tüntetni a hiánypótlási felhívás ügyszámát és az ügyfél adószámát vagy adóazonosító jelét, adószámmal nem rendelkező ügyfél esetében az MNB által a (2) bekezdés szerint kiadott azonosító kódot.
- (4) E § rendelkezéseit az elektronikus úton kezdeményezett eljárások tekintetében is alkalmazni kell.

- 22. §** (1) A tévesen megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat, valamint túlfizetés esetén a díjtöbbletet az MNB a (2) bekezdés szerinti kérelem benyújtásától, illetve a (3) bekezdés alapján a téves díjfizetés, illetve a túlfizetés tényének hivatalból történő megállapításától számított 15 napon belül visszatéríti.
- (2) Ha a visszatérítés kérelemre történik, a kérelemben meg kell jelölni a visszatérítés kezdeményezésének okát, az ügyfél nevét, adószámát vagy adóazonosító jelét, adószámmal nem rendelkező ügyfél esetében az MNB által a 21. § (2) bekezdése szerint kiadott azonosító kódot, az ügyszámot, az engedélyezési, illetve nyilvántartásba vételi eljárás megnevezését és annak a fizetési számlának a számlaszámát, amelyre a kérelmező a visszatérítendő díj átutalását kéri. Az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítését az MNB a kérelmező által megjelölt fizetési számlára történő átutalással teljesíti.
- (3) Hivatalból történő visszatérítés esetén az MNB az igazgatási szolgáltatási díj téves megfizetése, illetve a túlfizetés tényének megállapítását követően arra a fizetési számlára történő átutalással teljesíti a visszatérítést, amelyről az igazgatási szolgáltatási díj összege az MNB részére átutalásra került.

23. § Az MNB a befizetett díjakat befizetési jogcímenként és ügyfelenként tartja nyilván, a Magyar Nemzeti Bank éves beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően.

24. § Az e rendelet szerinti igazgatási szolgáltatási díjra az Itv. 28. § (2) és (3) bekezdését, valamint 31. § (1) és (3) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy illetéken a jelen rendelet szerinti igazgatási szolgáltatási díjat kell érteni.

- 25. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.
- 26. §** E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- 27. §** Hatályát veszti a Magyar Nemzeti Bank által a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete keretében, valamint a bizalmi vagyonkezelő vállalkozások tekintetében lefolytatott egyes engedélyezési és nyilvántartásba vételi eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 14/2015. (V. 13.) MNB rendelet.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az agrárminiszter 36/2023. (VII. 19.) AM rendelete egyes szaporítóanyagok előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó rendeletek módosításáról

A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény 30. § (2) bekezdés a) és b) pontjában,

a 2. és 3. alcím tekintetében a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény 30. § (2) bekezdés f) pontjában

kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 54. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A növényfajták állami elismeréséről szóló 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet módosítása

1. § A növényfajták állami elismeréséről szóló 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet [a továbbiakban: 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet] 3. §-a a következő 11. ponttal egészül ki:

(E rendelet alkalmazásában)

„11. *ökológiai termelésre alkalmas ökológiai fajta*: az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet] 3. cikk 19. pontja szerinti fajta.”

2. § A 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § (1) A 12. számú melléklet 1. pontja szerinti fajok ökológiai termelésre alkalmas ökológiai fajtái a 12. § (1) bekezdése szerinti technikai előírások egyöntetűsége vonatkozó DUS-követelményeitől a 12. számú melléklet 2. pontja szerinti tulajdonságok tekintetében eltérhetnek.

(2) A 12. számú melléklet 1.1–1.4. pontja szerinti fajok ökológiai termelésre alkalmas ökológiai fajtái gazdasági értékvizsgálatára vonatkozó, a 12. § (4) bekezdése szerinti vizsgálati módszerektől eltérő feltételeket a 12. számú melléklet 3. pontja határozza meg.

(3) A NÉBIH minden évben jelentést készít a 12. számú melléklet 1. pontja szerinti fajok ökológiai termelésre alkalmas fajtái tekintetében a beérkezett kérelmek számáról és a DUS vizsgálat eredményéről, továbbá a 12. számú melléklet 1.1–1.4. pontja szerinti fajok ökológiai termelésre alkalmas fajtái gazdasági értékvizsgálatának eredményéről. A NÉBIH a jelentést az adott év december 31-éig megküldi az Európai Bizottságnak.”

3. § A 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet 30. §-a a következő 37. és 38. ponttal egészül ki:

(Ez a rendelet a következő irányelveknek való megfelelést szolgálja:)

„37. a 2003/90/EK irányelvnek az ökológiai termelésre alkalmas mezőgazdasági növényfajok ökológiai fajtáira vonatkozó eltérés tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. szeptember 23-i (EU) 2022/1647 bizottsági végrehajtási irányelv,

38. a 2003/91/EK irányelvnek az ökológiai termelésre alkalmas zöldségfajok ökológiai fajtáira vonatkozó eltérés tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. szeptember 23-i (EU) 2022/1648 bizottsági végrehajtási irányelv.”

4. § A 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet az 1. melléklet szerinti 12. számú melléklettel egészül ki.

2. A dísznövény szaporítóanyagok forgalomba hozataláról szóló 45/2008. (IV. 11.) FVM rendelet módosítása

- 5. §** A dísznövény szaporítóanyagok forgalomba hozataláról szóló 45/2008. (IV. 11.) FVM rendelet 15. §-a a következő h) ponttal egészül ki:

(Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

„h) a Bizottság (EU) 2022/2438 végrehajtási irányelve (2022. december 12.) a 93/49/EGK irányelvnek és a 2014/98/EU végrehajtási irányelvnek a dísznövények szaporítóanyagain, a gyümölcsstermő növények szaporítóanyagain és a gyümölcsstermesztésre szánt gyümölcsstermő növényeken jelen lévő uniós vizsgálatköteles nemzárlati károsítók tekintetében történő módosításáról.”

3. A gyümölcs szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 14/2017. (III. 23.) FM rendelet módosítása

- 6. §** A gyümölcs szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 14/2017. (III. 23.) FM rendelet [a továbbiakban: 14/2017. (III. 23.) FM rendelet] 15. § (17) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(17) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó

- a) krioprezervációs fenntartás esetén a prebázis, bázis és certifikált anyanövényekre, valamint a prebázis, bázis, certifikált és C.A.C. szaporítóanyagokra, valamint
- b) a prebázis, bázis, certifikált és C.A.C. szaporítóanyagokra, ha a szaporítóanyagot olyan területen állították elő, amelyről a 2006. évi LXXV. törvénnyel kihirdetett, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) keretében 1951. december 6-án létrehozott és 1952. április 3-án hatályba lépett Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény X. cikke alapján elfogadott, a növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozó 4. nemzetközi szabvánnyal (a továbbiakban: nemzetközi szabvány) összhangban vizuális vizsgálatot, valamint szükség szerint mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot követően megállapítást nyert, hogy mentes a 2. melléklet szerinti károsítóktól.”

- 7. §** A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 49. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„49. § (1) A 2017. január 1-je előtt már meglévő, 2029. december 31-ig hivatalosan minősített vagy a C.A.C. anyagként való minősítés feltételeit teljesítő, de e rendelet követelményeinek nem megfelelő anyanövényről származó mag vagy magonc 2029. december 31-ig forgalomba hozható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szaporítóanyag forgalomba hozatala során a szaporítóanyag címkéjén és származási igazolványán szerepelnie kell a 2014/98/EU bizottsági végrehajtási irányelv 32. cikkére történő hivatkozásnak.

(3) A 2023. január 1-je és az egyes szaporítóanyagok előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó rendeletek módosításáról szóló 36/2023. (VII. 19.) AM rendelet hatálybalépése között forgalomba hozott, (1) bekezdés szerinti szaporítóanyag jogszerűen forgalomba hozott szaporítóanyagnak minősül.”

- 8. §** A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 50. §-a a következő g) ponttal egészül ki:

(E rendelet)

„g) a Bizottság (EU) 2022/2438 végrehajtási irányelve (2022. december 12.) a 93/49/EGK irányelvnek és a 2014/98/EU végrehajtási irányelvnek a dísznövények szaporítóanyagain, a gyümölcsstermő növények szaporítóanyagain és a gyümölcsstermesztésre szánt gyümölcsstermő növényeken jelen lévő uniós vizsgálatköteles nemzárlati károsítók tekintetében történő módosításáról”

(való megfelelést szolgálja.)

- 9. §** (1) A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 2. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
(2) A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.
(3) A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 6. melléklete a 4. melléklet szerint módosul.

- 10. §** A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet

- a) 3. § (1) bekezdésében, 15. § (9) bekezdés nyitó szövegrészében, 15. § (10) bekezdésében, 30. § (6) és (8) bekezdésében, 37. § (2) bekezdésében, 40. § (1) bekezdésében, 43. § (1) bekezdésében és 46. § (3) bekezdésében a „megyei” szövegrészek helyébe a „vármegyei” szöveg,
- b) 5. § (3) bekezdésében, 7. § (5) és (6) bekezdésében, 9. § (1) bekezdésében, 10. § (1) bekezdés c) pontjában, 11. § (1) bekezdés b) pont bc) alpontjában, 13. § (1) bekezdésében, 14. § (1) és (3) bekezdésében,

15. § (7), (12) és (13) bekezdésében, 16. § (1) és (4) bekezdésében, 17. § (2) és (3) bekezdésében, 20. § (2) bekezdésében, 22. § (1) és (3) bekezdésében, 25. § (3) bekezdésében, 28. §-ában, 29. § (3) bekezdésében, 30. § (1) bekezdésében, 30. § (2) bekezdés d) pontjában, 30. § (3) és (4) bekezdésében, 30. § (5) bekezdés nyitó szövegrészében, 32. § (1) és (7) bekezdésében, 33. § (1) és (2) bekezdésében, 33. § (4) bekezdés c) pontjában, 33. § (5) bekezdés nyitó szövegrészében, 34. § (1) bekezdésében, 35. § (5) bekezdésében, 36. § nyitó szövegrészében, 38. § (2) bekezdés nyitó szövegrészében és e) pontjában, 38. § (3) bekezdésében, 38. § (5) bekezdés nyitó szövegrészében, 39. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében és (2) bekezdésében, 41. § (6) bekezdésében, 42. § (6) bekezdésében, 42. § (7) bekezdés nyitó szövegrészében, 43. § (2) bekezdésében, 44. §-ában, 46. § (1) bekezdésében, 3. melléklet 3.1. pontjában, 5. melléklet 2.11.1.3.1.2.3. pontjában, 8. melléklet 5.2. pontjában a „megyei” szövegrész helyébe a „vármegyei” szöveg,
- c) 22. § (3) bekezdésében a „Megyei” szövegrészek helyébe a „Vármegyei” szöveg,
- d) 25. § (2) bekezdés nyitó szövegrészében és 25. § (5) bekezdésében a „Megyei” szövegrész helyébe a „Vármegyei” szöveg,
- e) 2. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat A:2 mezőjében a „Pondrus” szövegrész helyébe a „Poncirus” szöveg,
- f) 4. melléklet 1.6.2. pontjában foglalt táblázat A:7 mezőjében a „staiva” szövegrész helyébe a „sativa” szöveg,
- g) 5. melléklet 2.4.2.2.1., 2.8.2.2.1., 2.11.1.3.1. és 2.12.2.2.1. pontjában az „a 2017/925/EU” szövegrész helyébe az „az (EU) 2017/925” szöveg lép.

- 11. §** Hatályát veszti a 14/2017. (III. 23.) FM rendelet
- a) 2. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 82. sora,
- b) 5. melléklet 2.4.2.2. pontja,
- c) 5. melléklet 2.6.4.2.3.4.4. pontja és
- d) 5. melléklet 2.8.5. pontja.

4. Záró rendelkezések

- 12. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

- 13. §** Ez a rendelet
- a) a 2003/90/EK irányelvnek az ökológiai termelésre alkalmas mezőgazdasági növényfajok ökológiai fajtáira vonatkozó eltérés tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. szeptember 23-i (EU) 2022/1647 bizottsági végrehajtási irányelvnek,
- b) a 2003/91/EK irányelvnek az ökológiai termelésre alkalmas zöldségfajok ökológiai fajtáira vonatkozó eltérés tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. szeptember 23-i (EU) 2022/1648 bizottsági végrehajtási irányelvnek és
- c) a 93/49/EGK irányelvnek és a 2014/98/EU végrehajtási irányelvnek a dísznövények szaporítóanyagain, a gyümölcsstermő növények szaporítóanyagain és a gyümölcsstermesztésre szánt gyümölcsstermő növényeken jelen lévő uniós vizsgálatköteles nemzárlati károsítók tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. december 12-i (EU) 2022/2438 bizottsági végrehajtási irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

1. melléklet a 36/2023. (VII. 19.) AM rendelethez

„12. számú melléklet a 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelethez

Egyes ökológiai termelésre alkalmas ökológiai fajták egyöntetűségére és gazdasági érzékvizsgálatára vonatkozó előírások

1. A 12/A. § szerinti fajok:
 - 1.1. árpa (*Hordeum vulgare* L.)
 - 1.2. kukorica (*Zea mays* L.)
 - 1.3. rozs (*Secale cereale* L.)
 - 1.4. búza (*Triticum aestivum* L. subsp. *aestivum*.)
 - 1.5. sárgarépa (*Daucus carota* L.)
 - 1.6. karalábé (*Brassica oleracea* L.)

2. A technikai előírásoktól való eltérés az egyöntetűség tekintetében:
 - 2.1. Árpa
 - 2.1.1. A vizsgált fajtára vonatkozóan a CPVO/TP-019/5. számú CPVO-előírásban foglalt DUS-jellemzők eltérhetnek az egyöntetűségre vonatkozó alábbi DUS-követelményektől:
 - 2.1.1.1. CPVO 5. – Zászlóslevél: a fülecskék antociános elszíneződése
 - 2.1.1.2. CPVO 8. – Zászlóslevél: a levélhüvely viaszossága
 - 2.1.1.3. CPVO 9. – Szálkák: a csúcsok antociános színeződése
 - 2.1.1.4. CPVO 10. – Kalász: viaszosság
 - 2.1.1.5. CPVO 12. – Szemtermés: a külső toklász erezetének antociános színeződése
 - 2.1.1.6. CPVO 16. – Steril füzérke: növekedési jelleg
 - 2.1.1.7. CPVO 17. – Kalász: alak
 - 2.1.1.8. CPVO 20. – Szálka: hosszúság
 - 2.1.1.9. CPVO 21. – Kalászorsó: az első tag hossza
 - 2.1.1.10. CPVO 22. – Kalászorsó: az első tag görbülete
 - 2.1.1.11. CPVO 23. – Középső füzérke: a kalászpelyva és a hozzá tartozó szálka hossza a szemterméshez viszonyítva
 - 2.1.1.12. CPVO 25. – Szemtermés a külső toklász háti oldalán a belső oldalsó erek tüskézettsége
 - 2.2. Kukorica
 - 2.2.1. A vizsgált fajtára vonatkozóan a CPVO-TP/002/3. számú CPVO-előírásban foglalt DUS-jellemzők eltérhetnek az egyöntetűségre vonatkozó alábbi DUS-követelményektől:
 - 2.2.1.1. CPVO 1. – Első levél: a levélhüvely antociános színeződése
 - 2.2.1.2. CPVO 2. – Első levél: a csúcs alakja
 - 2.2.1.3. CPVO 8. – Címer: a kalászpelyva antociános színeződése, az alap kivételével
 - 2.2.1.4. CPVO 9. – Címer: a portokok antociános színeződése
 - 2.2.1.5. CPVO 10. – Címer: a főtengely és az oldalágak közötti szög
 - 2.2.1.6. CPVO 11. – Címer: az oldalágak görbülete
 - 2.2.1.7. CPVO 15. – Szár: a harmatgyökerek antociános színeződése
 - 2.2.1.8. CPVO 16. – Címer: a füzérkék tömörsége
 - 2.2.1.9. CPVO 17. – Levél: a levélhüvely antociános színeződése
 - 2.2.1.10. CPVO 18. – Szár: a szártagok antociános színeződése
 - 2.2.1.11. CPVO 19. – Címer: a főtengely hossza a legalsó oldalág felett
 - 2.2.1.12. CPVO 20. – Címer: a főtengely hossza a legfelső oldalág felett
 - 2.2.1.13. CPVO 21. – Címer: az oldalág hossza
 - 2.3. Rózsa
 - 2.3.1. A vizsgált fajtára vonatkozóan a CPVO-TP/058/1. számú CPVO-előírásban foglalt DUS-jellemzők eltérhetnek az egyöntetűségre vonatkozó alábbi DUS-követelményektől:
 - 2.3.1.1. CPVO 3. – Csírahüvely: antociános színeződés
 - 2.3.1.2. CPVO 4. – Csírahüvely: hosszúság
 - 2.3.1.3. CPVO 5. – Első levél: a levélhüvely hossza

- 2.3.1.4. CPVO 6. – Első levél: a lemez hossza
- 2.3.1.5. CPVO 8. – Zászlóslevél: a levélhüvely viaszossága
- 2.3.1.6. CPVO 10. – A zászlóslevél melletti levél: a lemez hossza
- 2.3.1.7. CPVO 11. – A zászlóslevél melletti levél: a lemez szélessége
- 2.3.1.8. CPVO 12. – Kalász: viaszosság
- 2.3.1.9. CPVO 13. – Szár: a kalász alatti szőrözöttség

2.4. Búza

- 2.4.1. A vizsgált fajtára vonatkozóan a CPVO-TP/003/5. számú CPVO-előírásban foglalt DUS-jellemzők eltérhetnek az egyöntetűségekre vonatkozó alábbi DUS-követelményektől:
 - 2.4.1.1. CPVO 3. – Csírahüvely: antociános színeződés
 - 2.4.1.2. CPVO 6. – Zászlóslevél: a fülecskék antociános színeződése
 - 2.4.1.3. CPVO 8. – Zászlóslevél: a levélhüvely viaszossága
 - 2.4.1.4. CPVO 9. – Zászlóslevél: a lemez viaszossága
 - 2.4.1.5. CPVO 10. – Kalász: viaszosság
 - 2.4.1.6. CPVO 11. – Szár: a kalásztartó szártag viaszossága
 - 2.4.1.7. CPVO 20. – Kalász: alak profilból
 - 2.4.1.8. CPVO 21. – Legfelső orsótag: a szőrözöttség kiterjedése a domború felületen
 - 2.4.1.9. CPVO 22. – Alsó kalászpelyva: a váll szélessége
 - 2.4.1.10. CPVO 23. – Alsó kalászpelyva: a váll alakja
 - 2.4.1.11. CPVO 24. – Alsó kalászpelyva: a fog hossza
 - 2.4.1.12. CPVO 25. – Alsó kalászpelyva: a fog alakja
 - 2.4.1.13. CPVO 26. – Alsó kalászpelyva: a szőrözöttség kiterjedése a belső felületen

2.5. Sárgarépa

- 2.5.1. A vizsgált fajtára vonatkozóan a CPVO-TP/049/3. számú CPVO-előírásban foglalt DUS-jellemzők eltérhetnek az egyöntetűségekre vonatkozó alábbi DUS-követelményektől:
 - 2.5.1.1. CPVO 4. – Levél: tagoltság
 - 2.5.1.2. CPVO 5. – Levél: a zöld szín intenzitása
 - 2.5.1.3. CPVO 19. – Gyökér: a mag átmérője a teljes átmérőhöz viszonyítva
 - 2.5.1.4. CPVO 20. – Gyökér: a mag színe
 - 2.5.1.5. CPVO 21. – A fehér maggal rendelkező fajták kivételével, gyökér: a mag színének intenzitása
 - 2.5.1.6. CPVO 28. – Gyökér: a csúcs színeződésének ideje
 - 2.5.1.7. CPVO 29. – Növény: az elsődleges ernyő magassága a virágzás idején

2.6. Karalábé

- 2.6.1. A vizsgált fajtára vonatkozóan a CPVO-TP/065/1 Rev. CPVO-előírásban foglalt DUS-jellemzők eltérhetnek a megfelelő CPVO-előírásban foglalt, az egyöntetűségekre vonatkozó alábbi DUS-követelményektől:
 - 2.6.1.1. CPVO 2. – Csíranövény: a sziklevelek zöld színeződésének intenzitása
 - 2.6.1.2. CPVO 6. – Levélnyel: növekedési jelleg
 - 2.6.1.3. CPVO 8. – Levéllemez: hosszúság
 - 2.6.1.4. CPVO 9. – Levéllemez: szélesség
 - 2.6.1.5. CPVO 10. – Levéllemez: a csúcs alakja
 - 2.6.1.6. CPVO 11. – Levéllemez: tagoltság a főérig (a levél alsó részén)
 - 2.6.1.7. CPVO 12. – Levéllemez: a szél bemetszéseinek száma (a levél felső részén)
 - 2.6.1.8. CPVO 13. – Levéllemez: a szél bemetszéseinek mélysége (a levél felső részén)
 - 2.6.1.9. CPVO 14. – Levéllemez: alak keresztmetszetben
 - 2.6.1.10. CPVO 19. – Karalábé: belső levelek száma

3. Az 1.1–1.4. pont szerinti fajok ökológiai termelésre alkalmas ökológiai fajtái gazdasági értékvizsgálatát ökológiai feltételek mellett, az (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kell végezni, és a vizsgálat során figyelembe kell venni az ökológiai mezőgazdaság sajátos igényeit és célkitűzéseit, vizsgálni kell a betegségekkel szembeni ellenálló képességet vagy toleranciát, valamint a különböző helyi talaj- és éghajlati viszonyokhoz való alkalmazkodást.

3.1. Ha a NÉBIH nem tudja biztosítani az ökológiai feltételek melletti gazdasági értékvizsgálatot vagy bizonyos jellemzők – többek között a betegségekre való fogékonyság – vizsgálatát, a vizsgálatok az alábbiak szerint végezhetőek el:

3.1.1. a NÉBIH felügyelete alatt ökológiai termesztők telephelyein vagy ökológiai gazdálkodást folytató gazdaságokban,

3.1.2. alacsony inputanyag-felhasználás mellett és minimális kezelésekkel vagy

3.1.3. egy másik tagállamban, ha az adott tagállammal kétoldalú megállapodás jött létre az ökológiai feltételek melletti vizsgálatok lehetővé tétele érdekében.

3.2. Egy fajta termesztési és használati értéke akkor tekinthető kielégítőnek, ha a Nemzeti Fajtajegyzékben elismert, más ökológiai termelésre alkalmas ökológiai fajtákkal összehasonlítva tulajdonságai összességében véve – legalább a bármely régióban folyó termesztés tekintetében – a termény vagy az abból származó termékek termesztésének, illetve használatának egyértelmű javulását teszik lehetővé. A mezőgazdasági termelésben a gazdálkodási gyakorlatok, valamint az élelmiszer- vagy takarmánytermelés tekintetében az ökológiai gazdálkodás számára előnyösebb jellemzőket a termesztési és használati érték vizsgálata szempontjából különösen értékesnek kell tekinteni.

3.3. Az NÉBIH-nek az ökológiai gazdálkodás sajátos igényeihez igazított különböző vizsgálati feltételeket kell előírnia, és a kérelmező kérésére a NÉBIH – amennyiben erre lehetősége van – specifikus tulajdonságokat és jellemzőket is vizsgál, ha megismételhető módszerek állnak rendelkezésre.”

2. melléklet a 36/2023. (VII. 19.) AM rendelethez

1. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 2. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat a következő 1a. és 1b. sorral egészül ki:

	(A)	B
1.	Nemzettség vagy faj	Vizsgálatköteles nemzárati károsítók
1a.	Castanea sativa Mill.	1. Gombák és petespórás gombák
1b.		1.1. Phytophthora ramorum (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld [PHYTRA]

2. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 2. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat a következő 169. és 170. sorral egészül ki:

	(A)	B
1.	Nemzettség vagy faj	Vizsgálatköteles nemzárati károsítók
169.		2. Gombák és petespórás gombák
170.		2.1. Phytophthora ramorum (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld [PHYTRA]

3. melléklet a 36/2023. (VII. 19.) AM rendelethez

1. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.1.2–2.1.4. pontja helyébe a következő pontok lépnek:

„2.1.2. Prebázis kategória

2.1.2.1. A termesztési helyre, a termőhelyre vagy a területre vonatkozó követelmények:

2.1.2.1.1. Abban az esetben, ha egy eltérés lehetővé teszi az egyes gyümölcsstermő növényfajokhoz tartozó, nem rovarmentes környezetben, szabadföldön előállított prebázis szaporítóanyagok tanúsításának egyes tagállamok számára történő ideiglenes engedélyezéséről és az (EU) 2017/167 végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. május 29-i (EU) 2017/925 bizottsági végrehajtási határozat [a továbbiakban: (EU) 2017/925 bizottsági végrehajtási határozat] értelmében a prebázis szaporítóanyagok nem rovarmentes környezetben folytatott szabadföldön történő előállítását, a következő követelmények alkalmazandók:

2.1.2.1.1.1. *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr esetében:

2.1.2.1.1.1.1. A prebázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.1.2.1.1.1.2. a termesztési helyen a prebázis kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr okozta tüneteket.

2.1.2.1.1.2. *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld esetében:

2.1.2.1.1.2.1. A prebázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.1.2.1.1.2.2. a termesztési helyen a prebázis kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket.

2.1.3. Bázis kategória

2.1.3.1. A termesztési helyre, a termőhelyre vagy a területre vonatkozó követelmények:

2.1.3.1.1. *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr esetében:

2.1.3.1.1.1. A bázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.1.3.1.1.2. a termesztési helyen a bázis kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr okozta tüneteket.

2.1.3.1.2. *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld esetében:

2.1.3.1.2.1. A bázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.1.3.1.2.2. a termesztési helyen a bázis kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket.

2.1.4. Certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategória

2.1.4.1. A termesztési helyre, a termőhelyre vagy a területre vonatkozó követelmények:

2.1.4.1.1. *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr esetében:

2.1.4.1.1.1. A certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr károsítótól mentesnek nyilvánított,

2.1.4.1.1.2. a termesztési helyen a certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr okozta tüneteket, vagy

2.1.4.1.1.3. a termesztési helyen a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr okozta tüneteket mutató, certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat gyökerestől eltávolítják, a fennmaradó szaporítóanyagokat hetenként ellenőrzik, és a termesztési helyen a szállítás előtti legalább három hétben nem észleltek a *Cryphonectria parasitica* (Murrill) Barr okozta tüneteket.

2.1.4.1.2. *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld esetében:

2.1.4.1.2.1. A certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.1.4.1.2.2. a termesztési helyen a certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.1.4.1.2.3. a termesztési helyen a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket mutató, certifikált (tanúsított) és C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat, valamint a tüneteket mutató szaporítóanyag 2 méteres körzetében található összes növényt gyökerestől eltávolították és megsemmisítették, beleértve a hozzátapadt talajt is, és

- 2.1.4.1.2.4. a tüneteket mutató szaporítóanyagok 10 méteres körzetében található valamennyi növény és az érintett tételből fennmaradó szaporítóanyagok esetében:
- 2.1.4.1.2.4.1. a tüneteket mutató szaporítóanyagok észlelését követő három hónapon belül az említett szaporítóanyagokon nem figyeltek meg a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket legalább két, a károsító kimutatásához megfelelő időpontban végzett ellenőrzés során, és e három hónapos időszak alatt nem végeztek a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket csökkentő kezeléseket, és
- 2.1.4.1.2.4.2. Az említett három hónapos időszak után:
- 2.1.4.1.2.4.2.1. A termesztési helyen a szaporítóanyagokon nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy
- 2.1.4.1.2.4.2.2. a szállításra szánt szaporítóanyagok reprezentatív mintáját laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek találták, és
- 2.1.4.1.2.5. a termesztési helyen található minden egyéb szaporítóanyag esetében:
- 2.1.4.1.2.5.1. a termesztési helyen a szaporítóanyagokon nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy
- 2.1.4.1.2.5.2. a szállításra szánt szaporítóanyagok reprezentatív mintáját laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek találták.”
2. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.8.3. pontja a következő 2.8.3.2. ponttal egészül ki:
- „2.8.3.2. A termesztési helyre, a termőhelyre vagy a területre vonatkozó követelmények
- 2.8.3.2.1. Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider esetében:
- 2.8.3.2.1.1. A bázis kategóriájú növényi szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyek ismerten mentesek a Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider károsítótól, vagy
- 2.8.3.2.1.2. a termesztési helyen a bázis kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észleltek a Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider okozta tüneteket, a közvetlen közelükben található, tüneteket mutató növényeket pedig gyökerestől eltávolították és azonnal megsemmisítették;
- 2.8.3.2.2. *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al. esetében:
- 2.8.3.2.2.1. A bázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyek ismerten mentesek az *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al. károsítótól, vagy
- 2.8.3.2.2.2. a termesztési helyen a bázis kategóriájú szaporítóanyagokat a legutóbbi teljes vegetációs időszakban megvizsgálták, és az *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al. okozta tüneteket mutató szaporítóanyagokat, valamint a környezetükben lévő gazdanövényeket azonnal gyökerestől eltávolították és megsemmisítették.”
3. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.8.4. pontja a következő 2.8.4.2. ponttal egészül ki:
- „2.8.4.2. A termesztési helyre, a termőhelyre vagy a területre vonatkozó követelmények
- 2.8.4.2.1. Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider esetében:
- 2.8.4.2.1.1. A certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyek ismerten mentesek a Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider károsítótól,
- 2.8.4.2.1.2. a termesztési helyen a certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észleltek a Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider okozta tüneteket, a közvetlen közelükben található, tüneteket mutató növényeket pedig gyökerestől eltávolították és azonnal megsemmisítették, vagy
- 2.8.4.2.1.3. a termesztési helyen a legutóbbi teljes vegetációs időszakban a certifikált (tanúsított) kategóriájú növényi szaporítóanyagok legfeljebb 2%-án észleltek a Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider okozta tüneteket, és az érintett növényi szaporítóanyagokat, valamint a közvetlen közelükben található, tüneteket mutató növényeket gyökerestől eltávolították és azonnal megsemmisítették, a tüneteket mutató növényi szaporítóanyagokat tartalmazó tételek fennmaradó tünetmentes növényi szaporítóanyagainak reprezentatív mintáját pedig tesztelésnek vetették alá, és a Candidatus *Phytoplasma mali* Seemüller & Schneider károsítótól mentesnek találták.
- 2.8.4.2.2. *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al. esetében:
- 2.8.4.2.2.1. A certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyek ismerten mentesek az *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al. károsítótól, vagy
- 2.8.4.2.2.2. a termesztési helyen a certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat a legutóbbi teljes vegetációs időszakban megvizsgálták, és az *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al. okozta tüneteket mutató

szaporítóanyagokat, valamint a környezetükben lévő gazdanövényeket azonnal gyökerestől eltávolították és megsemmisítették.”

4. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.12.2.2.1.1. pontja helyébe a következő pont lép:
„2.12.2.2.1.1. Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider esetében:
2.12.2.2.1.1.1. A prebázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy
2.12.2.2.1.1.2. a termesztési helyen a prebázis kategóriájú szaporítóanyagokon az elmúlt három vegetációs időszakban nem észleltek a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider okozta tüneteket, a közvetlen közelükben található, tüneteket mutató növényeket pedig gyökerestől eltávolították és azonnal megsemmisítették;”
5. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.12.5.1.1. pontja helyébe a következő pont lép:
„2.12.5.1.1. Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider esetében:
2.12.5.1.1.1. A bázis és certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider károsítótól mentesnek nyilvánított,
2.12.5.1.1.2. a termesztési helyen a bázis és certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észleltek a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider okozta tüneteket, a közvetlen közelükben található, tüneteket mutató növényeket pedig gyökerestől eltávolították és azonnal megsemmisítették, vagy
2.12.5.1.1.3. a legutóbbi három vegetációs időszakban végzett vizuális vizsgálatok során a termesztés helyén és annak közvetlen közelében a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider tüneteit mutató, bázis és certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat azonnal gyökerestől eltávolították és megsemmisítették.”
6. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.12.6.2.1. pontja helyébe a következő pont lép:
„2.12.6.2.1. Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider esetében:
2.12.6.2.1.1. a C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider károsítótól mentesnek nyilvánított,
2.12.6.2.1.2. a termesztési helyen a C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észleltek a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider okozta tüneteket, a közvetlen közelükben található, tüneteket mutató növényeket pedig gyökerestől eltávolították és azonnal megsemmisítették, vagy
2.12.6.2.1.3. a legutóbbi három vegetációs időszakban végzett vizuális vizsgálatok során a termesztés helyén és annak közvetlen közelében a Candidatus *Phytoplasma pyri* Seemüller & Schneider tüneteit mutató, C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat azonnal gyökerestől eltávolították és megsemmisítették.”
7. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.15.2.3. pontja a következő 2.15.2.3.4. ponttal egészül ki:
„2.15.2.3.4. *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld esetében:
2.15.2.3.4.1. A bázis kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy
2.15.2.3.4.2. a termesztési helyen a bázis kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket.”
8. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.15.4.1. pontja a következő 2.15.4.1.3. ponttal egészül ki:
„2.15.4.1.3. *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld esetében:
2.15.4.1.3.1. A certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.15.4.1.3.2. a termesztési helyen a certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.15.4.1.3.3.

2.15.4.1.3.3.1. a termesztési helyen a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket mutató, certifikált (tanúsított) kategóriájú szaporítóanyagokat, valamint a tüneteket mutató szaporítóanyag 2 méteres körzetében található összes növényt gyökerestől eltávolították és megsemmisítették, beleértve a hozzátapadt talajt is, és

2.15.4.1.3.3.2. a tüneteket mutató szaporítóanyagok 10 méteres körzetében található valamennyi növény és az érintett tételből fennmaradó szaporítóanyagok esetében:

2.15.4.1.3.3.2.1. a tüneteket mutató szaporítóanyagok észlelését követő három hónapon belül az említett szaporítóanyagokon nem figyeltek meg a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket legalább két, a károsító kimutatásához megfelelő időpontban végzett ellenőrzés során, és e három hónapos időszak alatt nem végeztek a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket csökkentő kezeléseket, és

2.15.4.1.3.3.2.2. az említett három hónapos időszak után:

2.15.4.1.3.3.2.2.1. a termesztési helyen a szaporítóanyagokon nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.15.4.1.3.3.2.2.2. a szállításra szánt szaporítóanyagok reprezentatív mintáját laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek találták, és

2.15.4.1.3.3.3.

2.15.4.1.3.3.3.1. a termesztési helyen található minden egyéb szaporítóanyag esetében:

2.15.4.1.3.3.3.1.1. a termesztési helyen a szaporítóanyagokon nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.15.4.1.3.3.3.1.2. a szállításra szánt szaporítóanyagok reprezentatív mintáját laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek találták."

9. A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 5. melléklet 2.15. pontja a következő 2.15.5. ponttal egészül ki:

„2.15.5. C.A.C. kategória

2.15.5.1. A termesztési helyre, a termőhelyre vagy a területre vonatkozó követelmények:

2.15.5.1.1. *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld esetében:

2.15.5.1.1.1. A C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat olyan területeken kell előállítani, amelyeket a növény- és talajvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal, illetve a NÉBIH a nemzetközi szabványokkal összhangban a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek nyilvánított, vagy

2.15.5.1.1.2. a termesztési helyen a C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokon a legutóbbi teljes vegetációs időszakban nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.15.5.1.1.2.1. a termesztési helyen a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket mutató, C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagokat, valamint a tüneteket mutató szaporítóanyag 2 méteres körzetében található összes növényt gyökerestől eltávolították és megsemmisítették, beleértve a hozzátapadt talajt is, és

2.15.5.1.1.2.2. a tüneteket mutató szaporítóanyagok 10 méteres körzetében található valamennyi növény és az érintett tételből fennmaradó szaporítóanyagok esetében:

2.15.5.1.1.2.2.1. a tüneteket mutató szaporítóanyagok észlelését követő három hónapon belül az említett szaporítóanyagokon nem figyeltek meg a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket legalább két, a károsító kimutatásához megfelelő időpontban végzett ellenőrzés során, és e három hónapos időszak alatt nem végeztek a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket csökkentő kezeléseket; és az említett három hónapos időszak után:

2.15.5.1.1.2.2.1.1. a termesztési helyen a szaporítóanyagokon nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.15.5.1.1.2.2.1.2. a szállításra szánt szaporítóanyagok reprezentatív mintáját laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek találták,

és

2.15.5.1.1.2.3. a termesztési helyen található minden egyéb szaporítóanyag esetében:

2.15.5.1.1.2.3.1. a termesztési helyen a szaporítóanyagokon nem észlelték a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld okozta tüneteket, vagy

2.15.5.1.2.3.2. a szállításra szánt szaporítóanyagok reprezentatív mintáját laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és a *Phytophthora ramorum* (uniós izolátumok) Werres, De Cock & Man in 't Veld károsítótól mentesnek találták."

4. melléklet a 36/2023. (VII. 19.) AM rendelethez

A 14/2017. (III. 23.) FM rendelet 6. melléklet 9. pont címe helyébe a következő cím lép:

„9. *Prunus armeniaca* L., *Prunus domestica* L., *Prunus dulcis* (Mill.) D. A. Webb, *Prunus persica* (L.) Batsch és *Prunus salicina* Lindl.”

A külgazdasági és külügyminiszter 4/2023. (VII. 19.) KKM rendelete a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 4/2019. (VI. 14.) KKM rendelet módosításáról

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet I. pont 18. alpontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) A fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 4/2019. (VI. 14.) KKM rendelet (a továbbiakban: KKM rendelet) 3. § (1) bekezdés b) pont bn) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép, és a pont a következő bo) alponttal egészül ki:
- [E rendelet szerinti, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatás esetében az 1. melléklet szerinti táblázat*
- 3c. sora alapján]*
- „bn) 360/2012/EU bizottsági rendelet szerinti csekély összegű közszolgáltatási támogatás,
- bo) a 2012/21/EU bizottsági határozat szerinti közszolgáltatásért járó ellentételezés,”
- [nyújtható.]*
- (2) A KKM rendelet 3. § (1) bekezdés c) és d) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek, és a bekezdés a következő e)–g) ponttal egészül ki:
- [E rendelet szerinti, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatás esetében az 1. melléklet szerinti táblázat]*
- „c) 4., 6. és 7. sora alapján
- ca) a 360/2012/EU bizottsági rendelet szerinti csekély összegű közszolgáltatási támogatás,
- cb) a 2012/21/EU bizottsági határozat szerinti közszolgáltatásért járó ellentételezés,
- d) 4. és 11. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 53. cikke szerinti kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás,
- e) 8. sora alapján
- ea) az 1407/2013/EU bizottsági rendelet szerinti csekély összegű támogatás,
- eb) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 13. és 14. cikke szerinti regionális beruházási támogatás,
- ec) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 18. cikke szerinti kis- és középvállalkozás részére tanácsadáshoz nyújtott támogatás,

- ed) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 19. cikke szerinti kis- és középvállalkozás vásáron való részvételéhez nyújtott támogatás,
- ee) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 22. cikke szerinti induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás,
- ef) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 25. cikke szerinti kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás,
- eg) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 28. cikke szerinti kis- és középvállalkozásoknak nyújtott innovációs támogatás,
- eh) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 41. cikke szerinti megújuló energia támogatására irányuló beruházási támogatás,
- ei) a 360/2012/EU bizottsági rendelet szerinti csekély összegű közszolgáltatási támogatás,
- ej) a 2012/21/EU bizottsági határozat szerinti közszolgáltatásért járó ellentételezés,
- f) 15. sora alapján
- fa) az 1407/2013/EU bizottsági rendelet szerinti csekély összegű támogatás,
- fb) a 360/2012/EU bizottsági rendelet szerinti csekély összegű közszolgáltatási támogatás,
- fc) a 2012/21/EU bizottsági határozat szerinti közszolgáltatásért járó ellentételezés,
- fd) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 18. cikke szerinti kis- és középvállalkozás részére tanácsadáshoz nyújtott támogatás,
- fe) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 25. cikke szerinti kutatás-fejlesztési projekthez nyújtott támogatás,
- ff) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 26. cikke szerinti kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás,
- fg) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 27. cikke szerinti innovációs klaszterre nyújtott támogatás,
- fh) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 28. cikke szerinti kis- és középvállalkozásnak nyújtott innovációs támogatás,
- fi) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 29. cikke szerinti eljárási és szervezési innovációs támogatás,
- fj) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 31. cikke szerinti képzési támogatás,
- fk) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 36. cikke szerinti, az uniós szabvány túlteljesítését, illetve uniós szabvány hiányában a környezetvédelem szintjének emelését szolgáló beruházási támogatás,
- fl) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 37. cikke szerinti jövőbeni uniós szabványhoz idő előtt történő alkalmazkodáshoz nyújtott beruházási támogatás,
- fm) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 38. cikke szerinti energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás,
- fn) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 45. cikke szerinti szennyezett terület szennyeződésmegszüntetésiéhez nyújtott beruházási támogatás,
- fo) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 48. cikke szerinti energetikai infrastruktúrára irányuló beruházási támogatás,
- fp) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 49. cikke szerinti környezetvédelmi tanulmányhoz nyújtott támogatás,
- fq) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 53. cikke szerinti, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás,
- fr) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 55. cikke szerinti sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatás,
- fs) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 56. cikke szerinti helyi infrastruktúrára irányuló támogatás,
- ft) a 651/2014/EU bizottsági rendelet 13. és 14. cikke szerinti regionális beruházási támogatás,
- g) 3a–15. sora alapján az SA.104850 számú, valamint az azt módosító európai bizottsági határozatokban foglaltakkal összhangban az „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i, 2023/C 101/03. számú európai bizottsági közlemény 2.1. szakasza szerinti támogatás”

[nyújtható.]

- (3) A KKM rendelet 3. § (4) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[E rendelet szerinti, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatás esetében az 4. melléklet szerinti táblázat]

„d) 6a–15. sora alapján az SA.104850 számú, valamint az azt módosító európai bizottsági határozatokban foglaltakkal összhangban az „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i, 2023/C 101/03. számú európai bizottsági közlemény 2.1. szakasza szerinti támogatás”

[nyújtható.]

- 2. §** (1) A KKM rendelet 5. § (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:
(*Nem ítéltető meg e rendelet alapján*)
„d) a 360/2012/EU bizottsági rendelet szerinti támogatás nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve azt a vállalkozást, amely 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1. és 2021. június 30. között nehéz helyzetbe került.”
- (2) A KKM rendelet 5. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Nem ítéltető meg e rendelet alapján*)
„a) a halászlé és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez csekély összegű támogatás, mezőgazdasági csekély összegű támogatás, csekély összegű közszolgáltatási támogatás, közszolgáltatásért járó ellentételezés, mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás, valamint mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termelésre irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás, valamint a 651/2014/EU bizottsági rendelet 14., 17., 18., 19., 29., 36., 37., 38., 41., 45., 48., 49., 53., 55., 56. cikke szerinti támogatás,”
- (3) A KKM rendelet 5. § (2) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Nem ítéltető meg e rendelet alapján*)
„g) támogatás olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,”
- (4) A KKM rendelet 5. § (2) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:
(*Nem ítéltető meg e rendelet alapján*)
„l) a 23–26. § és a 27. § szerinti támogatás a 2022/2472/EU bizottsági rendelet 1. cikk (3) bekezdés a) pontjában foglaltak fennállása esetén.”
- 3. §** A KKM rendelet 6. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) Mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás, valamint mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termelésre irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás ugyanazon elszámolható költségek tekintetében nem halmozhatók a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet 145. cikk (2) bekezdése és 146. cikke szerinti kifizetésekkel, ha az ilyen halmozódás eredményeként a támogatási intenzitás vagy a támogatási összeg meghaladná a 2022/2472/EU bizottsági rendeletben megállapított értékeket.”
- 4. §** A KKM rendelet 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A több részletben kifizetett támogatást a támogatási döntés időpontja szerinti értékre kell diszkontálni az állami támogatások versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet (a továbbiakban: TVI) honlapján közzétett diszkont kamatláb alkalmazásával.”
- 5. §** A KKM rendelet 7/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„7/B. § Az Atr. 18. § (2) bekezdés c) pontja szerint előzetesen be kell jelenteni az Európai Bizottság részére az egyedi támogatást, ha a támogatás összege
a) a mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás esetén vállalkozásonként és beruházási projektenként meghaladja a 7,5 millió eurónak megfelelő forintösszeget,
b) mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termeléshez irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás esetén kedvezményezettenként és projektenként meghaladja az 600 000 eurónak megfelelő forintösszeget.”
- 6. §** A KKM rendelet 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„8. § E rendelet alapján regionális beruházási támogatás esetén 2023. december 31-ig, mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás és mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termeléshez irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás

esetén 2030. június 30-ig, mezőgazdasági csekély összegű támogatás esetén 2028. június 30-ig, csekély összegű támogatás, a – regionális beruházási támogatás kivételével – 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatás esetén 2024. június 30-ig lehet támogatási döntést hozni.”

- 7. §**
- (1) A KKM rendelet 11. §-a a következő 2a. és 2b. ponttal egészül ki:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„2a. *állami támogatás*: az Atr. 2. § 1. pontjának megfelelő támogatás,
2b. *átlátható formában nyújtott támogatás*: olyan támogatás, amelynél előzetesen, kockázatértékelés nélkül kiszámítható a bruttó támogatástartalom,”
 - (2) A KKM rendelet 11. §-a a következő 6b. ponttal egészül ki:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„6b. *eljárási innováció*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 97. pontja szerinti módszer alkalmazása,”
 - (3) A KKM rendelet 11. § 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„7. *elsődleges mezőgazdasági termelés*: az EUMSZ I. mellékletében felsorolt növények vagy állati eredetű termék előállítására, ide nem értve bármely, azok lényegi tulajdonságát megváltoztató tevékenységet,”
 - (4) A KKM rendelet 11. §-a a következő 8a. és 8b. ponttal egészül ki:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„8a. *energetikai célú infrastruktúra*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 130. pontja szerinti fizikai berendezés vagy létesítmény,
8b. *energiatárolás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 103. pontja szerint megtakarított energiamennyiség,”
 - (5) A KKM rendelet 11. §-a a következő 11b–11f. ponttal egészül ki:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„11b. *helyi infrastruktúra*: olyan infrastruktúra, amely helyi szinten járul hozzá az üzleti és fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez,
11c. *hitel*: olyan megállapodás, amelyben a hitelező kötelezi magát, hogy meghatározott pénzüsszeget meghatározott időre a hitelfelvevő rendelkezésére bocsát, és amely a hitelfelvevőt arra kötelezi, hogy meghatározott időszakon belül visszafizesse az összeget, különösen kölcsön vagy egyéb finanszírozási eszköz, ideértve a lízinget is, amely a hitelező számára elsődlegesen minimumhozamot nyújt, azzal, hogy már meglévő hitel kiváltása nem finanszírozható,
11d. *hivatásos csapat*: az a sportvállalkozás, amely hivatásos sportolót alkalmaz,
11e. *hivatásos sport*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 143. pontja szerinti sporttevékenység,
11f. *hivatásos sportoló*: az a sportoló, aki jövedelemszerzési céllal, foglalkozásszerűen vagy más módon, ellenszolgáltatás fejében folytat sporttevékenységet,”
 - (6) A KKM rendelet 11. §-a a következő 18a–18e. ponttal egészül ki:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„18a. *környezetvédelem*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 101. pontja szerinti tevékenység,
18b. *közszolgáltatás*: az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése szerinti általános gazdasági érdekű szolgáltatás,
18c. *kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 11. szakasz 53. cikke szerinti támogatás,
18d. *kutatási infrastruktúra*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 91. pontja szerinti infrastruktúra,
18e. *kutatási és tudásközvetítő szervezet*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 83. pontja szerinti szervezet,”
 - (7) A KKM rendelet 11. § 24. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„24. *mezőgazdasági ágazat*: a mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások összessége,”
 - (8) A KKM rendelet 11. §-a a következő 44. ponttal egészül ki:
(E rendelet 11–40/J. §-a alkalmazásában:)
„44. *uniós szabvány*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 102. pontja szerinti szabvány”
- 8. §**
- (1) A KKM rendelet 12. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás, valamint mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termeléshez

irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás, valamint a 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatás – a 651/2014/EU bizottsági rendelet 22., 32. és 53. cikke szerinti támogatás kivételével – csak akkor ítéltető meg, ha a kedvezményezett a 651/2014/EU bizottsági rendelet 6. cikk (2) bekezdésében vagy a 2022/2472/EU bizottsági rendelet 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi elemeket tartalmazó támogatási kérelmét a projekt megkezdése előtt írásban benyújtotta.”

(2) A KKM rendelet 12. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás, mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termeléshez irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás, megújuló energiához nyújtott beruházási támogatás, kutatás-fejlesztési támogatás és kis- és középvállalkozásoknak nyújtott innovációs támogatás esetén a projekt megkezdésének napja a tevékenységek megkezdése vagy a beruházás építési munkáinak megkezdése, illetve a berendezések megrendelésére vagy szolgáltatások igénybevételére irányuló első, jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalás, vagy bármely egyéb, a projektet vagy a tevékenységet visszafordíthatatlanná tévő kötelezettségvállalás közül a legkorábbi. Nem tekintendő a munkák vagy a tevékenység megkezdésének a földterület megvásárlása, az engedélyek beszerzése és a megvalósíthatósági tanulmányok készítése.”

9. § A KKM rendelet a következő 15/A. és 15/B. §-sal egészül ki:

„15/A. § Kutatási infrastruktúra fejlesztéséhez akkor nyújtható támogatás, ha az infrastruktúrához való hozzáférést több felhasználó számára átlátható és megkülönböztetésmentes módon biztosítják.

15/B. § (1) A támogatás szélessávú infrastruktúra kiépítéséhez abban az esetben nyújtható, ha a beruházást olyan területen valósítják meg, ahol nincs azonos kategóriájú infrastruktúra (különösen szélessávú alaphálózat, újgenerációs hozzáférési hálózat), és ahol a piaci szereplő – egy ebből a célból meghirdetett nyilvános konzultáció keretében – nyilatkozik, hogy a támogatási döntés meghozatalától számított három éven belül piaci feltételek mellett nem tervez azonos kategóriájú infrastruktúrát kiépíteni.

(2) A hálózat üzemeltetője tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek mellett a lehető legszélesebb körű aktív és passzív nagykereskedelmi hozzáférést köteles biztosítani a támogatott infrastruktúrához.

(3) A hálózat üzemeltetője a nagykereskedelmi hozzáférést az új generációs elérési hálózat esetén fizikai átengedés révén köteles biztosítani.

(4) A kedvezményezetttről és a támogatás összegéről a támogatást nyújtó nyílt, átlátható, megkülönböztetésmentes és a technológiasemlegesség elvén alapuló pályázat alapján köteles dönteni.”

10. § A KKM rendelet 17. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Ha a tárgyi eszköz és az immateriális javak beszerzéséhez a vásárlást megelőzően már nyújtottak támogatást, e tárgyi eszköz és immateriális javak költségének a korábbi támogatásból fedezett részösszegét, valamint az ott esetlegesen előírt saját forrás összegét le kell vonni a létesítmény felvásárlásához kapcsolódó elszámolható költségekből. Ha egy a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény szerinti kisvállalkozást az eredeti tulajdonos Ptk. szerinti közeli hozzátartozói vagy korábbi munkavállalók vesznek át, a tárgyi eszköznek és az immateriális javaknak a vevőtől független harmadik féltől való megvásárlására vonatkozó feltételnek nem kell teljesülnie. Ha a korábbi támogatás valamely, a vásárlást megelőző korábbi évben került kiutalásra, a korábbi támogatás összegét jövőérték-számítással kell megállapítani. A jövőérték-számítás alapjául szolgáló kamatláb a TVI honlapján található, a támogatási részösszeg, illetve összeg kiutalásának napján érvényes referencia-kamatláb.”

11. § A KKM rendelet a következő 17/C. §-sal egészül ki:

„17/C. § (1) A kis- és középvállalkozásnak nyújtott beruházási támogatás (e § alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) kis- és középvállalkozás induló beruházásához nyújtható.

(2) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg kisvállalkozás esetén az elszámolható költségek 20%-át, középvállalkozás esetén az elszámolható költségek 10%-át.

(3) A támogatás keretében

a) a tárgyi eszközre és immateriális javakra irányuló beruházási költsége,

b) a közvetlenül a beruházási projekt által létrehozott munkahelyek két évre számított, becsült bérköltsége,

c) – ha a kapott összeg nem haladja meg az a) és b) pont szerinti összeg közül a magasabbat, akkor – az a) és b) pontban szereplő költségtípusok kombinációja számolható el.

(4) A támogatás a 17. § (2), (3) és (5) bekezdése, (6) bekezdés a)–d) pontja, (7) bekezdés a)–b) pontja, (8) bekezdés a)–c) pontja, valamint (9) bekezdése szerinti feltételekkel nyújtható.

(5) A (3) bekezdés b) pontja szerinti elszámolható költség esetén akkor nyújtható támogatás, ha a kis- és középvállalkozás a beruházás megkezdésekor már létező, továbbá a beruházással létrejött új munkahelyeket a munkahely első betöltésétől számított legalább három évig fenntartja.

(6) A beruházás megkezdésének napja a 12. § (2) bekezdése szerinti nap.”

12. § (1) A KKM rendelet 23. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, elsődleges mezőgazdasági termeléshez irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás (a 23–26. § alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) esetén a beruházásnak az alábbi célkitűzések egyikéhez kapcsolódnia kell:

a) a mezőgazdasági üzem összteljesítményének és fenntarthatóságának javítása különösen a termelési költségek csökkentése, illetve a termelés javítása és átcsoportosítása révén,

b) a természeti környezet minőségének, a higiéniai körülményeknek vagy az állatjólét színvonalának javítása,

c) a mezőgazdaság fejlesztéséhez, átalakításához és korszerűsítéséhez kapcsolódó infrastruktúra kiépítése és fejlesztése,

d) a természeti katasztrófák, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állatbetegségek és növénykárosítók, védett állatok által károsított termelési potenciál helyreállítása és ezen események és tényezők általi károkozás megelőzése; ha a kár összefüggésbe hozható az éghajlatváltozással, a kedvezményezettek adott esetben az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó helyreállítási intézkedéseket is feltüntetik,

e) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia használatának és az energiahatékonyságnak az előmozdításához,

f) a fenntartható körforgásos biogazdasághoz való hozzájárulás, valamint a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével,

g) hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapításához, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzéséhez.”

(2) A KKM rendelet 23. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A támogatás feltétele, hogy)

„b) a támogatás odaítéléséről szóló döntés időpontját megelőzően a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet szerinti eljárás lefolytatásra kerüljön.”

13. § A KKM rendelet 25. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„25. § (1) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 65%-át.

(2) A támogatási intenzitás legfeljebb 80%-ra növelhető a következő beruházások esetében:

a) a 23. § (1) bekezdés e), f) és g) pontja szerinti környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések közül egyhez vagy többhöz vagy az állatjóléthez kapcsolódó beruházások,

b) fiatal mezőgazdasági termelők beruházásai.

(3) A támogatási intenzitás legfeljebb 100%-ra növelhető a következő beruházások esetében:

a) a 23. § (1) bekezdés e), f) és g) pontja szerinti célokhoz kapcsolódó, nem termelő beruházások,

b) a 23. § (1) bekezdés d) pontja szerinti termelési potenciál helyreállítására irányuló beruházások, valamint a természeti katasztrófák, rendkívüli események, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek vagy védett állatok által okozott károk megelőzésével és kockázatcsökkentésével kapcsolatos beruházások.

(4) A 26. § (1) bekezdés f) pontja szerinti öntözési támogatási intenzitás mértéke az alábbiak közül legalább egyre korlátozódik:

a) a 26. § (1) bekezdés f) pont fd) alpontja szerint végrehajtott, gazdaságon belüli öntözéssel kapcsolatos beruházások esetében az elszámolható költségek 80%-a;

b) a mezőgazdasági üzemeken kívüli, öntözésre szánt mezőgazdasági infrastruktúrába történő beruházások esetében az elszámolható költségek 100%-a;

c) a mezőgazdasági üzemekben végrehajtott egyéb öntözési beruházások esetében az elszámolható költségek 65%-a.”

- 14. §** (1) A KKM rendelet 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) A támogatás keretében elszámolható
- a) az ingatlan építése, vásárlása – ideértve a lízinget is – vagy fejlesztése kapcsán felmerülő költség, földterület esetén az adott tevékenységhez kapcsolódó elszámolható költség legfeljebb 10%-a,
 - b) a gépek és berendezések vásárlása – ideértve a lízinget is – kapcsán annak piaci értéke,
 - c) a lízing kivételével az a) és b) pont szerinti kiadáshoz kapcsolódó általános költségek – különösen építések, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, a megvalósíthatósági tanulmányok költségei akkor is, ha a tanulmányok eredményei alapján nem merülnek fel az a) és b) pont szerinti kiadások –,
 - d) a számítógépes szoftver vásárlásának, fejlesztésének, valamint szabadalom, licencia, szerzői jog és védjegy megszerzésének költsége,
 - e) a 23. § (1) bekezdés e), f), g) pontjához kapcsolódó, konkrét környezetvédelmi és éghajlat-politikai célokhoz kapcsolódó nem termelő beruházás keretében felmerülő költség,
 - f) az öntözéshez kapcsolódó beruházás költsége, ha
 - fa) a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkében meghatározott vízgyűjtő-gazdálkodási terv az Európai Bizottsághoz bejelentésre került,
 - fb) a vonatkozó intézkedési program részletesen ismerteti – a vízgyűjtő-gazdálkodási terv értelmében és a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikkével összhangban hatályba lépő – a mezőgazdasági ágazat szempontjából releváns intézkedéseket,
 - fc) rendelkezésre áll olyan vízfogyasztásmérő rendszer, amely a támogatott beruházás vonatkozásában lehetővé teszi a vízfogyasztás mérését, vagy a vízfogyasztásmérő rendszer a beruházás részeként kerül kiépítésre,
 - fd) meglévő öntözőberendezések vagy az öntözési infrastruktúra elemeinek fejlesztésére irányuló beruházás esetében előzetes értékelés szükséges, hogy a meglévő létesítmény vagy infrastruktúra műszaki paramétereit tükröző vízmegtakarítást tesznek-e lehetővé,
 - fe) a beruházás eredményeként a vízfelhasználás a korábbi szinthez képest legalább 25%-kal csökken, és
 - ff) a vízfelhasználás tényleges csökkenésének százalékos aránya a beruházás egészének szintjén a meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházás által lehetővé tett potenciális vízmegtakarítás legalább 50%-a,
 - g) a 23. § (1) bekezdés d) pontjához kapcsolódó beruházás esetén az a költség, amely a mezőgazdasági termelési potenciál károsító események bekövetkezése előtti szintre történő visszaállítására kapcsán merül fel, illetve az okozott károk megelőzésére irányuló intézkedések költségei és
 - h) a természeti katasztrófák, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állatbetegségek vagy növénykárosítók általi károkozás megelőzésének költsége.”
- (2) A KKM rendelet 26. § (4) bekezdés c) és d) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- (Nem nyújtható támogatás)*
- „c) adathálózatok magánterületen kívüli vezetékezéséhez vagy kábelezéséhez,
- d) állatok vásárlásának finanszírozásához a 23. § (1) bekezdés d) pontjához kapcsolódó beruházás kivételével.”
- 15. §** (1) A KKM rendelet 27. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) A támogatási intenzitás – a (2a) bekezdésben foglaltak kivételével – nem haladhatja meg az elszámolható költségek 65%-át.”
- (2) A KKM rendelet 27. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:
- „(2a) A támogatási intenzitás legfeljebb 80%-ra növelhető a következő beruházások esetében:
- a) a 23. § (1) bekezdésének e), f) és g) pontja szerinti környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések közül egyhez vagy többhöz vagy az állatjólét javításához kapcsolódó beruházások:
 - aa) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia használatának és az energiahatékonyságnak az előmozdításához;
 - ab) a fenntartható körforgásos biogazdasághoz való hozzájárulás, valamint a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás támogatása, különösen a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével;
 - ac) hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése;
 - b) fiatal mezőgazdasági termelők beruházásai.”

- (3) A KKM rendelet 27. § (3) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A támogatás keretében)
„a) ingatlan építése, vásárlása – ideértve a lízinget is – vagy fejlesztése kapcsán felmerülő költség, ezen belül az adathálózatok passzív, házon belüli vezetékéhez vagy strukturált kábelezéséhez és adott esetben a passzív hálózat épületen kívüli magánterületen lévő kiegészítő részére fordított beruházások, földterület esetén az adott tevékenységhez kapcsolódó elszámolható költség legfeljebb 10%-a,”
- (4) A KKM rendelet a 27. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:
„(3a) Nem minősül elszámolható költségnek
a) a lízingszerződésekkel kapcsolatos, (3) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakon kívüli egyéb költségek (különösen a lízingbe adó árrése, a kamatok refinanszírozási költségei, az általános költségek és a biztosítási díjak),
b) a forgótőke, valamint
c) az adathálózatok magánterületen kívüli vezetékéhez vagy kábelezéséhez.”
- (5) A KKM rendelet 27. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A beruházásnak meg kell felelnie az uniós jogszabályoknak, valamint az érintett tagállam nemzeti környezetvédelmi jogszabályainak. Azoknak a beruházásoknak az esetében, amelyekhez a 2011/92/EU irányelv értelmében környezeti hatásvizsgálatra van szükség, a támogatás nyújtását ahhoz a feltételhez kell kötni, hogy a támogatás odaítéléséről szóló döntés időpontját megelőzően a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet szerinti eljárás lefolytatásra kerüljön.”
- 16. §** A KKM rendelet 29. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Ha a támogatás formája nem piaci kamatozású, legfeljebb tízéves futamidőre nyújtott hitel, annak névértéke nem haladhatja meg)
„b) az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti régióban letelepedett vállalkozás esetén a kétmillió eurót.”
- 17. §** A KKM rendelet 30. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Ha a támogatás formája nem piaci díj ellenében, legfeljebb tízéves futamidőre nyújtott kezességvállalás, a kezességvállalással biztosított hitel névértéke nem haladhatja meg)
„b) az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti régióban letelepedett vállalkozás esetén a hárommillió eurót.”
- 18. §** A KKM rendelet 31. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Ha a támogatás formája vissza nem térítendő támogatás – ideértve a sajáttőke-befektetést és a kvázisajátőke-befektetést is –, kamatlábcsökkentés vagy kezességvállalási díjcsökkentés, annak bruttó támogatási egyenértéke nem haladhatja meg)
„b) az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti régióban letelepedett vállalkozása esetén a 0,8 millió eurót.”
- 19. §** A KKM rendelet a következő 32/J. §-sal egészül ki:
„32/J. § (1) A szennyezett terület szennyeződésmentesítéséhez nyújtott beruházási támogatás (e § alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) a környezeti károk (különösen a talaj, a felszíni vagy felszín alatti vizek károsodása) helyreállításához nyújtható.
(2) A támogatás az elszámolható költségek 100%-áig nyújtható.
(3) A szennyező fizet elvvel összhangban támogatás akkor nyújtható, ha – az uniós környezetvédelmi felelősségi szabályok sérelme nélkül – a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 101. §-a alapján nem állapítható meg a szennyezésért felelős személy kiléte, vagy az nem kötelezhető a költségek viselésére. A támogatás a helyreállítási vagy szennyezés-mentesítési munkák elvégzéséért felelős személy részére nyújtható.
(4) A támogatás keretében a terület szennyeződésmentesítéséhez kapcsolódó, a szennyeződésmentesített földterület független szakértő által meghatározott értéknövekedésével csökkentett költsége számolható el, függetlenül attól, hogy az adott költség tárgyi eszközként feltüntethető-e a kedvezményezett mérlegében.”
- 20. §** A KKM rendelet 40/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A válságtámogatás (a 40/A–40/F. § alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül, és az „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i, 2023/C 101/03. számú európai bizottsági közlemény (a 40/A–40/F. § alkalmazásában a továbbiakban: közlemény) 2.1. szakaszának szabályaival összhangban, a 40/A–40/F. § szerinti támogatási

programot jóváhagyó európai bizottsági határozat elfogadását követően nyújtható olyan vállalkozásoknak, amelyek működését a háború gazdasági hatásai hátrányosan érintik. Az érintettségről a vállalkozás a támogatás odaítélését megelőzően nyilatkozni köteles.”

21. § A KKM rendelet a következő 43. §-sal egészül ki:

„43. § A miniszter feladat- és hatáskörébe tartozó, a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren található kormányváró üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat a KKM Subsidium Kft. útján látja el, amely feladatok ellátására a KKM Subsidium Kft.-vel közszolgáltatási vagy támogatási szerződést köt.”

22. § (1) A KKM rendelet 45. § d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Erendelet)

„d) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdőalapú ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2022. december 14-i 2022/2472/EU bizottsági rendelet 14. és 17. cikke,”
(hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.)

(2) A KKM rendelet 45. §-a a következő e) ponttal egészül ki:

(Erendelet)

„e) az SA.38454 (2015/C) (ex2015/N) C(2015) 8227 final számú, 2015. november 23-i Európai Bizottsági határozat,”
(hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.)

(3) A KKM rendelet 45. § j) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Erendelet)

„j) „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i, 2023/C 101/03. számú európai bizottsági közlemény,”
(hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.)

23. § A KKM rendelet

- a) 1. melléklete az 1. melléklet szerint,
- b) 4. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

24. § A KKM rendelet

1. 3. § (1) bekezdés b) pont bl) és bm) alpontjában, 4. § (1) bekezdésében, 5. § (1) bekezdés a) és b) pontjában, 5. § (2) bekezdés c), e) és f) pontjában, 7/C. § (1) bekezdés b) pontjában, 11. § 25–28., 33., 41. és 42. pontjában a „702/2014/EU” szövegrész helyébe a „2022/2472/EU” szöveg,
2. 3. § (4) bekezdés a) pontjában a „6a. és 6b.” szövegrész helyébe a „6a., 6b. és 15.” szöveg,
3. 4. § (1) bekezdésében és 5. § (2) bekezdés c), e) és f) pontjában a „rendelet és az 1408/2013/EU bizottsági rendelet hatálya” szövegrész helyébe a „rendelet, az 1408/2013/EU bizottsági rendelet és a 360/2012/EU bizottsági rendelet hatálya” szöveg,
4. 5. § (1) bekezdés c) pontjában a „651/2014/EU” szövegrész helyébe a „28–32. § szerinti támogatás kivételével a 651/2014/EU” szöveg, valamint a „került.” szövegrész helyébe a „került,” szöveg,
5. 5. § (2) bekezdés b) pontjában a „14., 19., 22., 41., 53.” szövegrész helyébe a „14., 17., 19., 22., 29., 53.” szöveg,
6. 5. § (2) bekezdés k) pontjában a „702/2014/EU” szövegrészek helyébe a „2022/2472/EU” szöveg, valamint a „mértékben.” szövegrész helyébe a „mértékben,” szöveg,
7. 7/C. § (1) bekezdésében a „Támogatásokat Vizsgáló Iroda” szövegrész helyébe a „TVI” szöveg,
8. 7/C. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában az „500 000” szövegrész helyébe a „100 000” szöveg,
9. 7/C. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „60 000” szövegrész helyébe a „10 000” szöveg,
10. 11. § 20. pontjában a „Polgári Törvénykönyv” szövegrész helyébe a „Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.)” szöveg,
11. 11. § 25. pontjában a „2. cikk (4) bekezdése szerinti ágazat” szövegrész helyébe a „2. cikk 7. pontja szerinti termék” szöveg,
12. 11. § 26. pontjában a „2. cikk (3) bekezdése szerinti ágazat” szövegrész helyébe a „2. cikk 45. pontja szerinti tevékenység” szöveg,

13. 11. § 27. pontjában a „2. cikk (3) bekezdése szerinti ágazat” szövegrész helyébe a „2. cikk 35. pontja szerinti tevékenység” szöveg,
14. 11. § 28. pontjában a „2. cikk (8) bekezdése” szövegrész helyébe a „2. cikk 6. pontja” szöveg,
15. 11. § 33. pontjában a „2. cikk (18) bekezdése” szövegrész helyébe a „2. cikk 43. pontja” szöveg,
16. 11. § 41. pontjában a „2. cikk (9) bekezdése” szövegrész helyébe a „2. cikk 38. pontja” szöveg,
17. 11. § 42. pontjában a „2. cikk (16) bekezdése” szövegrész helyébe a „2. cikk 2. pontja” szöveg,
18. 11. § 32. pontjában és 16. § (4) bekezdésében a „megyében” szövegrész helyébe a „vármegyében” szöveg,
19. 24. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában az „éves közlekedési célú üzemanyag-fogyasztásának” szövegrész helyébe az „éves üzemanyag-fogyasztásának” szöveg,
20. 26. § (3) bekezdésében az „az (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feltételeket” szövegrész helyébe az „a (2) bekezdésben meghatározottakat” szöveg,
21. 27. § (1) bekezdésében az „és mezőgazdasági termékek forgalmazásával” szövegrész helyébe a „vagy forgalmazásával” szöveg,
22. 32/I. § (1) bekezdésében a „7. cikke” szövegrész helyébe a „7. szakasza” szöveg,
23. 40/B. § (1) bekezdésében a „8–18. pontjában” szövegrész helyébe az „1.1. szakaszában” szöveg,
24. 40/F. § (4) bekezdésében a „81.” szövegrész helyébe a „92.” szöveg,
25. 40/I. § (1) bekezdésében az „e § vonatkozásában” szövegrész helyébe a „40/I. § és a 40/J. § alkalmazásában” szöveg,
26. 42. §-ában a „KKM Subsidium Korlátolt Felelősségű Társaság” szövegrész helyébe a „KKM Subsidium Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: KKM Subsidium Kft.)” szöveg,
27. 41. § 41. pontjában a „CED Közép-európai Gazdaság-fejlesztési Hálózat Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság” szövegrész helyébe a „CED Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: CED Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Kft.)” szöveg lép.

25. § Hatályát veszti a KKM rendelet

- a) 3. § (1) bekezdés a) pont ag) alpontja,
- b) 3. § (4) bekezdés a) pont au) alpontja,
- c) 3. § (4) bekezdés b) pont bc) alpontja,
- d) 3. § (4) bekezdés c) pont cc) alpontja,
- e) 26. § (1) bekezdés h) pontja,
- f) 29. § (1) bekezdés c) pontja,
- g) 30. § (1) bekezdés c) pontja,
- h) 31. § c) pontja,
- i) 1. mellékletében foglalt táblázat G:8 mezőjében az „, MFK NKft.” szövegrész,
- j) 1. mellékletében foglalt táblázat M:15 mezőjében a „PIP Közép-Duna Menti Térség-fejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság” szövegrész.

26. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

1. melléklet a 4/2023. (VII. 19.) KKM rendelethez

1. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat I:3a mezője helyébe a következő mező lép:

	(I)
	Támogatási előleg)
(3a)	előleg biztosítható

2. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat N:3a mezője helyébe a következő mező lép:

	(N)
	Lebonyolító szerv)
(3a)	HIPA Nemzeti Befektetési Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: HIPA NZrt.)

3. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat F:3c és G:3c mezője helyébe a következő mezők lépnek:

	(F) Előirányzat célja	G Kifizetésben részesülők köre)
(3c)	<p>Az előirányzat a kiemelkedő hazai ágazatok külpiazi lehetőségeit és az ágazatok exporttevékenységét segíti elő. Az előirányzat fedezetet biztosíthat a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság közfeladatainak körében a kifejezetten kereskedelemfejlesztéshez kapcsolódó részfeladatok ellátására is közszolgáltatási vagy támogatási szerződés formájában.</p> <p>Az előirányzat forrást biztosít továbbá:</p> <p>a) az Európai Ürügynökségben való tagsággal összefüggő díjfizetési kötelezettségek teljesítésére,</p> <p>b) az Európai Ürügynökség tevékenységéhez kapcsolódó szakmai feladatok ellátására,</p> <p>c) a bilaterális és multilaterális kapcsolatokról fakadó újtechnológiai fejlesztések, programok, feladatok megvalósítására,</p> <p>d) a hazai úrkutatással és úriparral kapcsolatos feladatok ellátására,</p> <p>valamint az úrkutatási, úripari nemzetközi és hazai szervezetekben való részvétel tagdíjának, továbbá egyéb felmerülő költségeknek (különösen projektfinanszírozás) teljesítésére.</p> <p>Az előirányzat az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló, 2006. július 5-i 1082/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az azt módosító az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló 1082/2006/EK rendeletnek a csoportosulások létrehozásának és működésének egyértelművé tétele, egyszerűsítése és javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2013. december 17-i 1302/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásaival összhangban alapított, valamint az európai területi társulásról szóló 2014. évi LXXV. törvény 6. §-a alapján nyilvántartásba vett európai területi társulás és a külföldi székhelyű társulás magyarországi intézménye, valamint egyéb, határ menti fejlesztéssel foglalkozó civil, államháztartáson kívüli szervezetek számára, a társulás, intézmény, illetve szervezet működésével és fejlesztésével, valamint saját fejlesztéseik, projektjeik megvalósításával kapcsolatos költségekhez, továbbá európai területi együttműködéshez kapcsolódó pályázataik önérejéhez biztosít támogatást.</p> <p>Az előirányzat célja továbbá a határon túli partnerek bevonásával meghatározott gazdaságfejlesztési célok megvalósítása, kiemelt figyelemmel a vajdasági magyar közösségek terület- és gazdaságfejlesztési stratégiájában, a kárpátaljai magyar közösség gazdaságfejlesztési stratégiájában, az erdélyi gazdaságfejlesztési programban, a felvidéki gazdaságfejlesztési programban, a horvátországi magyarok vidék- és gazdaságfejlesztési stratégiájában és a Muravidék gazdaságfejlesztési program és akciótervben foglalt célokra, az ukrainai háború gazdasági hatásainak mérséklésére, valamint a határon átnyúló együttműködésben érintett és a világválság miatt nehéz helyzetbe került magyarországi vállalkozások beruházásainak támogatására, ezenkívül az előirányzat fedezetet biztosít egyéb határon túli projektekhez is.</p>	<p>gazdasági társaság, civil szervezet, közalapítvány, társulás, egyéni vállalkozó, köztestület, szövetség, költségvetési szerv, önkormányzat, az úripari ágazatban működő szervezetek úripari szereplők, felsőoktatási intézmények, állami kutatóintézetek, magyarországi székhelyű európai területi társulás és a külföldi székhelyű társulás magyarországi intézménye, valamint egyéb, határ menti fejlesztéssel foglalkozó civil, államháztartáson kívüli szervezetek, természetes személy, külföldi szervezet, külföldi kormányzati vagy önkormányzati szerv és az általa fenntartott intézmény;</p> <p>a gazdaságfejlesztési programok esetén külön erre a feladatra létrehozott vagy jogszabályban vagy a Kormány határozatában foglalt döntés alapján kijelölt külföldi vagy belföldi szervezet, úgymint a Prosperitati Alapítvány, az „Egán Ede” Kárpátaljai Gazdaság-fejlesztési Központ Jótékonyági Alapítvány, a Fundatia Pro Economica – Pro Economica Alapítvány, az ECONOMICA HUNGARICA Alapítvány, a Magyar Regionális Nemzetiségi Fejlesztési Intézet Lendva, a CED Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Kft. és más kijelölt szervezet;</p> <p>a határon átnyúló együttműködésben érintett és a világválság miatt nehéz helyzetbe került magyarországi vállalkozások beruházásainak támogatása tekintetében Magyarországon székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozások</p>

<p>Az előirányzat a fenntartható fejlődés teljes spektrumára – vízgazdálkodás, energia, közlekedés, hulladékgazdálkodás, élelmiszeripar, okos városfejlesztés – koncentrálna a hazai vállalkozások széles körű külpiaci tevékenységének elősegítését is szolgálja. Ennek keretében az előirányzat alapvető célkitűzése, hogy támogatást biztosítson a fentebb felsorolt szektorok szereplőinek a kiválasztott súlyponti régiókban a fejlesztési és együttműködési lehetőségekbe történő bekapcsolódáshoz. Az előirányzat célja továbbá a magyar nemzetközi fejlesztési együttműködési (a továbbiakban: NEFE) tevékenység kiadásaihoz, nemzetközi fejlesztési együttműködésekre irányuló egyezményeken és bilaterális vagy multilaterális megállapodásokon alapuló fizetési kötelezettségek, fejlesztési alapokhoz való hozzájárulások, valamint humanitárius segítségnyújtás teljesítéséhez szükséges fedezet biztosítása.</p> <p>Az előirányzat céljával összhangban álló kifizetések a magyar külképviseletek közreműködésével és kezdeményezésére is teljesíthetők.</p> <p>Az előirányzat terhére adományozólevél útján adomány, felajánlás és segély is nyújtható.</p> <p>Az előirányzat fedezetet biztosít továbbá minden egyéb, a miniszter feladat- és hatáskörébe tartozó, kormánydöntésben foglalt program, projekt és fejlesztési vagy működési támogatási cél megvalósítására.</p>	
---	--

4. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat J:3c mezője helyébe a következő mező lép:

	<i>J</i>
	<i>Rendelkezésre bocsátás módja</i>
(3c)	a) költségvetési támogatás esetén egy összegben vagy részletekben, időarányosan vagy teljesítésarányosan; a gazdaságfejlesztési programok esetén vissza nem térítendő vagy kamattámogatás egy összegben vagy részletekben, teljesítésarányosan, az intézményrendszer felállításához és működtetéséhez működési és felhalmozási célú, a végső kedvezményezettek részére a külföldi vagy belföldi szervezet útján felhalmozási és működési célú támogatásként; előirányzat-átcsoportosítással; az intézményrendszer felállításához és működtetéséhez a lebonyolító szervvel kötött megállapodással b) egyéb kifizetés esetén közvetlen kifizetéssel egy összegben vagy részletekben, időarányosan vagy teljesítésarányosan; közszolgáltatási szerződéssel, előirányzat-átcsoportosítással, visszerhes szerződés útján vagy tagdíjfizetés útján

5. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat F:4–G:4 mezője helyébe a következő mező lép:

	(F)	G
	<i>Előirányzat célja</i>	<i>Kifizetésben részesülők köre</i>
(4)	<p>Az előirányzat elsősorban a nem nevesített, azonban a minisztérium vagy az irányítása alá tartozó intézmény szakmai programjainak, valamint a Magyar Állam képviseletében a minisztérium által alapított közérdekű vagyonkezelő alapítvány közfeladat-ellátásának támogatását szolgálja. Az előirányzat támogatási projektek, valamint visszterhes szerződések kiadásainak fedezetére egyaránt fedezetet nyújt. Az előirányzat terhére adományozólevél útján adomány és felajánlás is nyújtható. Az előirányzat terhére kerül lebonyolításra az egységes külképviseleti rendszer és a külképviseleti hálózat működtetésével és fenntartásával kapcsolatos adminisztratív-technikai és egyéb feladatok ellátásának – kiemelten a konzuli hálózat és konzuli szolgáltatások működtetésének, az egységes külképviseleti rendszert és külképviseleti hálózatot érintő üzemeltetési, technikai feladatok ellátásának, a biztonságos működés érdekében, valamint a minisztérium egyes – a kötelezően központi szolgáltató által nyújtott központosított informatikai szolgáltatások kivételével – informatikai, távközlési és infokommunikációs rendszerei üzemeltetésének, valamint az iratkezelési és irattovábbítási tevékenységnek – a támogatása, valamint a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Kormányvárójának üzemeltetéséhez szükséges feladatok ellátása is.</p> <p>Az előirányzat fedezetet nyújt a kulturálisdiplomácia-projektek támogatására is, melyek célja a magyar kultúra, oktatás és tudomány eredményeinek elsősorban külföldi közönség számára történő, Magyarország diplomáciai kapcsolatait elősegítő népszerűsítése, a magyarság kulturális értékeinek bemutatása, hagyományainak és kapcsolatainak ápolása.</p> <p>Az előirányzat biztosít forrást a külképviseleteken megvalósuló kulturális, oktatási és tudományos programokra, támogatási szerződések keretében nyújtható támogatásra külföldön és Magyarországon megrendezett nemzetközi kulturális és tudományos eseményekhez, valamint a magyar kortárs képzőművészet nemzetközi művészeti vásárokon való megjelenéséhez kapcsolódóan.</p> <p>Az előirányzat fedezetet biztosít még a Gül Baba türbéje és környezete kiemelkedő értékeinek fenntartására, megőrzésére, hasznosítására és üzemeltetésére, valamint a magyar–török kulturális kapcsolatok ápolásával összefüggő feladatok ellátására, melyek célja a Gül Baba türbéje és környezete kiemelkedő kulturális értéként történő megőrzése és az azzal kapcsolatos egyes közművelődési feladatok ellátása is.</p> <p>Az előirányzat célja továbbá vissza nem térítendő költségvetési támogatás nyújtása a Demokrácia Központ Közalapítvány és intézete részére az éves működési és fejlesztési kiadások fedezésére, egyes szakmai feladatok ellátásához szükséges kiadások finanszírozására, valamint a Demokrácia Központ Közalapítvány alapító okiratában foglalt céljaival összhangban álló, az alapító által meghatározott projektek finanszírozására, továbbá az előirányzat céljával összefüggő egyéb kiadásokhoz fedezet biztosítása.</p> <p>Az előirányzat fedezetet biztosít továbbá a miniszter által meghatározott egyéb feladatok végrehajtásával összefüggő kiadások teljesítésére is.</p> <p>Az előirányzat céljával összhangban álló kifizetések a magyar külképviseletek közreműködésével és kezdeményezésére is teljesíthetők.</p>	<p>költségvetési szerv, gazdasági társaság, civil szervezet, közalapítvány, társulás, egyéni vállalkozó, köztestület, szövetkezet, közérdekű vagyonkezelő alapítvány, KKM Subsidium Kft., Gül Baba Türbéje Örökségvédő Alapítvány, Demokrácia Központ Közalapítvány, Tom Lantos Intézet, Külügyi és Külgazdasági Intézet, külföldi kormányzati vagy önkormányzati szerv, illetve az általa fenntartott intézmény, egyéb külföldi szervezet</p>

6. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat J:4 mezője helyébe a következő mező lép:

	<i>J</i>
	<i>Rendelkezésre bocsátás módja</i>
(4)	a) költségvetési támogatás esetén egy összegben vagy részletekben, időarányosan vagy teljesítésarányosan b) egyéb kifizetés esetén közvetlen kifizetéssel egy összegben vagy részletekben; időarányosan vagy teljesítésarányosan; közszolgáltatási szerződéssel; visszterhes szerződéssel, adományozó levéllel, előirányzat-átcsoportosítással

7. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat a következő 5c sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Címnév	Alcímnev	Jogcím csoportnév	Jogcímnev	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete)
5c	379017			Nyugat-Balkán Beruházási Támogatás	Az előirányzat célja vissza nem térítendő támogatás útján azon hazai vállalkozások támogatása, amelyek a Magyarország által támogatott határon túli gazdaságfejlesztési stratégiák célkitűzéseire illeszkedő és a stratégiák célterületeihez tartozó külpiacon, vagy azokon túl tökebefektetéseket és beruházásokat magukba foglaló projekteket kívánnak végrehajtani és megvalósítani. Az előirányzat fedezetet biztosíthat továbbá a gazdaságfejlesztési célok megvalósítása érdekében a határon átnyúló együttműködésben érintett és a világjárvány miatt nehéz helyzetbe került magyarországi vállalkozások beruházásainak támogatására is.	gazdasági társaság, egyéni vállalkozó költségvetési szerv, külföldi szervezet	külön erre a feladatra létrehozott vagy jogszabályban, illetve a Kormány határozatában foglalt döntés alapján kijelölt szervezet bevonásával pályázati úton, továbbá egyedi írásos kérelemre, egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal	előleg biztosítható	a) költségvetési támogatás esetén egy összegben vagy részletekben történő kifizetéssel, időarányosan vagy teljesítésarányosan b) egyéb kifizetés esetén közvetlen kifizetéssel egy összegben vagy részletekben, időarányosan vagy teljesítésarányosan; közszolgáltatási szerződéssel; előirányzat-átcsoportosítással		az Ávr. 84. § (2) bekezdés a) pontja szerinti felhatalmazó nyilatkozat		igénybe vehető		

8. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat G:7 mezője helyébe következő mező lép:

	<i>(G)</i>
	<i>Kifizetésben részesülők köre)</i>
(7)	költségvetési szervek, köztestületek, Tempus Közalapítvány, gazdálkodó szervezetek, civil szervezetek, közalapítványok, társulások, állami és nem állami fenntartású felsőoktatási intézmények, KKM Magyar Diplomáciai Akadémia Korlátolt Felelősségű Társaság, sportszervezetek és szövetségek; Oktatási Alapítvány

9. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat J:7 mezője helyébe a következő mező lép:

	<i>(J)</i>
	<i>Rendelkezésre bocsátás módja)</i>
(7)	a) költségvetési támogatás esetén egy összegben vagy részletekben, időarányosan vagy teljesítésarányosan; b) egyéb kifizetés esetén közvetlen kifizetéssel egy összegben vagy részletekben, időarányosan vagy teljesítésarányosan, közszolgáltatási szerződéssel, adományozó levéllel, előirányzat-átcsoportosítással

10. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat F:8 mezője helyébe a következő mező lép:

(F)	
<i>Előirányzat célja</i>	
(8)	<p>Az előirányzat a hazai vállalkozások külföldi befektetéseinek támogatását, beruházási lehetőségeinek bővítését, a magyar beszállítói háttér fejlesztését, a magyar export növekedését, hazai vállalkozások számára új üzleti lehetőségek felkutatását, a magyar termékek és szolgáltatások versenyképességének javítását, a kis- és középvállalkozások külpiaci értékesítését segíti elő. A minisztérium kereskedelemfejlesztési feladatainak ellátása is ezen előirányzat terhére valósul meg. Az előirányzat biztosítja a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság közfeladat-ellátásához szükséges fedezetet közszolgáltatási vagy támogatási szerződés formájában. Az előirányzat a CED Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Kft. közfeladat ellátásához szükséges fedezetet közszolgáltatási vagy támogatási szerződés formájában.</p> <p>Az előirányzat a következő külgazdaság-fejlesztési feladatok végrehajtását segíti elő:</p> <p>a) közép-európai partnerirodák kiválasztása, felkészítése és működtetése;</p> <p>b) Magyarország területén működő belföldi irodahálózat kiválasztása, felkészítése és működtetése;</p> <p>c) exportlehetőségek felkutatása a közép-európai partnerirodák bevonásával;</p> <p>d) üzleti partnerek kiközvetítése;</p> <p>e) magyar cégek külpiacra jutásának elősegítése proaktív kijárási formájában;</p> <p>f) kiállítások, vásárok szervezése a magyar vállalkozások számára;</p> <p>g) exportlehetőségek felkutatása, üzleti partnerek közvetítése és üzletember-találkozók szervezése a magyar vállalkozások számára;</p> <p>h) vállalati igények felmérése, az illetékességi területen működő és ágazati szereplők célirányos felkutatása és látogatása;</p> <p>i) a hazai és határon túli exportképes árualap felkutatása;</p> <p>j) a két- és többoldalú nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésének elősegítése;</p> <p>k) Magyarország külképviseleteivel való együttműködés az a)–j) és az l)–x) pontokban meghatározott feladatok végrehajtása érdekében, kapcsolattartás a Magyarországon működő külképviseletekkel, valamint a Magyarországon, illetve külföldön működő partnerintézményekkel;</p> <p>l) a külgazdasági attasékkal való együttműködés az exportfejlesztési tevékenységek megvalósítása során az a)–k) pontokban és az m)–x) pontokban meghatározott feladatok végrehajtása érdekében;</p> <p>m) közreműködés a kis és közepes méretű vállalkozások beszállítói lehetőségeinek feltárásában, mind a magyarországi külföldi befektetők, mind a környező országokban megtelepedett befektetők vonatkozásában;</p> <p>n) külkereskedelmi-technikai, értékesítési, valamint az európai uniós és állami támogatási rendszerekkel kapcsolatos kérdésekben külpiaci információk (országspecifikus üzleti és gazdasági információk) gyűjtése és továbbítása a kis- és középvállalkozók számára export és tőkekihelyezési kapacitásaik optimalizációja céljából;</p> <p>o) tanácsadás a külkereskedelmi-technikai, vámügyi, jogi, adózási kérdésekben képzések keretében;</p> <p>p) tanácsadás és segítségnyújtás a magyar vállalkozások külföldi cégalapításához, tájékoztatás a tőkekihelyezéssel kapcsolatos információkról, jogszabályokról, valamint a befektetési és privatizációs lehetőségekről;</p> <p>q) külföldi tenderfigyelés folytatása, tájékoztatás a magyar vállalkozások számára adott célország tendereiről;</p> <p>r) a magas szintű delegációkhoz kapcsolódó B2B találkozók, üzleti fórumok szervezése belföldön és külföldön;</p> <p>s) együttműködés és közvetlen kapcsolattartás helyi vállalkozásokkal, hazai és határon túli gazdaságfejlesztő szervezetekkel, a területen működő külgazdasági diplomatákkal, az államigazgatás egyéb szerveivel és érdekképviseletekkel;</p> <p>t) a meghatározott fókuszterületekben és fókuszterületekben a magyar vállalkozások állami támogatás mellett megvalósuló részvételének szervezése a külföldi vásárokon, kiállításokon;</p> <p>u) az ügyfélkapcsolatok kezelése, ügyféltámogatással és ügyfélszerzéssel összefüggő feladatok ellátása, növelve ezáltal az ügyfélkapcsolatok profitabilitását;</p> <p>v) a közép-európai potenciális partnerszervezeteket tartalmazó adatbázis fejlesztése, fenntartása és folyamatos frissítése, különös figyelemmel a határon túli gazdaságfejlesztési programokban való felhasználás igényeire;</p> <p>w) a határon túli gazdaságfejlesztési programok lebonyolításában és ellenőrzésében való közreműködés;</p> <p>x) az a)–w) pontokban meghatározott feladatokkal összefüggésben a külgazdasági attasék ismereteinek bővítésében, kiküldetésüket megelőzően felkészítésében való részvétel.</p> <p>Az előirányzat fedezetet biztosít a HIPA NZrt. feladatainak ellátásával összefüggésben keletkezett éves működési és fejlesztési kiadások finanszírozására, valamint a társaság lebonyolító szervi feladatainak és egyes szakmai feladatoknak az ellátásához szükséges kiadások finanszírozására is. Az előirányzat költségvetési támogatást nyújt a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálatának működéséhez is, az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható. Az előirányzat céljával összhangban álló kifizetések a magyar külképviseletek közreműködésével és kezdeményezésére is teljesíthetők.</p>

11. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat F:11 mezője helyébe a következő mező lép:

	(F)
	<i>Előirányzat célja</i>
(11)	<p>Célja a magyar kultúra, oktatás és tudomány eredményeinek elsősorban külföldi közönség számára történő, Magyarország diplomáciai kapcsolatait elősegítő népszerűsítése, a magyarság kulturális értékeinek bemutatása, hagyományainak és kapcsolatainak ápolása. Az előirányzat biztosít forrást a külképviseleteken megvalósuló kulturális, oktatási és tudományos programokra, támogatási szerződések keretében nyújtható támogatásra külföldön és Magyarországon megrendezett nemzetközi kulturális és tudományos eseményekhez, valamint a magyar kortárs képzőművészet nemzetközi művészeti vásárokon való megjelenéséhez kapcsolódóan. Az előirányzat célja a Gül Baba türbéje és környezete kiemelkedő kulturális értéként történő megőrzése és az azzal kapcsolatos egyes közművelődési feladatok ellátása is. Az előirányzat fedezetet biztosít a Gül Baba türbéje és környezete kiemelkedő értékeinek fenntartására, megőrzésére, hasznosítására és üzemeltetésére, valamint a magyar–török kulturális kapcsolatok ápolásával összefüggő feladatok ellátására. Az előirányzat célja továbbá vissza nem térítendő költségvetési támogatás nyújtása a Demokrácia Központ Közalapítvány és két intézete részére az éves működési és fejlesztési kiadások finanszírozására, egyes szakmai feladatok ellátásához szükséges kiadások finanszírozására, valamint a Demokrácia Központ Közalapítvány alapító okiratában foglalt céljaival összhangban álló, az Alapító által meghatározott projektek finanszírozására, továbbá az előirányzat céljával összefüggő egyéb kiadásokhoz fedezet biztosítása. Az előirányzat céljával összhangban álló kifizetések a magyar külképviseletek közreműködésével és kezdeményezésére is teljesíthetők.</p>

12. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat F:13 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

	(F)
	<i>Előirányzat célja</i>
(13)	<p>a) Ösztöndíjprogram támogatása Az előirányzat lehetőséget biztosít a felsőfokú tanulmányok folytatására magyarországi képzési helyeken olyan keresztény fiatalok (18–30 év) számára, akik saját országukban vallási üldöztetésnek vagy fenyegetésnek vannak kitéve. Az előirányzat felhasználása az „Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak” elnevezésű ösztöndíjprogramról és a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 120/2017. (VI. 1.) Korm. rendelet rendelkezései szerint történik.</p> <p>b) Hungary Helps Program Az előirányzat a Hungary Helps Programról szóló 2018. évi CXX. törvény rendelkezéseivel összhangban fedezetet nyújt a Hungary Helps Programmal összefüggésben történő nemzetközi humanitárius segítségnyújtás keretében ellenérték, valamint elszámolási és visszafizetési kötelezettség nélkül, adományként biztosított forrás biztosítására azzal a céllal, hogy közvetlen vagy közvetett, és azonnali segítségnyújtásra kerülhessen sor a szükségét szenvedő, üldöztetésnek kitétt vagy humanitárius katasztrófák sújtotta területen élő emberek és közösségek részére, segítve a helyben megmaradásukat támogató, a szabad vallásgyakorlás védelmét előmozdító projektek megvalósítását, különös tekintettel az üldözött keresztény és más vallási kisebbségek, továbbá veszélyeztetett közösségek értékmegőrzése, helyben maradása érdekében.</p>

13. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat J:13 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

<i>(J)</i>	
<i>Rendelkezésre bocsátás módja</i>	
<i>(13)</i>	a) költségvetési támogatás esetén egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, időarányosan vagy teljesítésarányosan; b) egyéb kifizetés esetén közvetlen kifizetéssel, adománylevél útján, valamint megállapodás alapján előirányzat-átcsoportosítással

14. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat D:14–E:14 mezője helyébe a következő mező lép:

<i>(D)</i>	<i>E</i>
<i>Jogcím csop. név</i>	<i>Jogcímnév</i>
<i>(14)</i>	Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. szakmai feladatainak ellátása

15. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat F:15 mezője helyébe a következő rendelkezés lép:

<i>(F)</i>	
<i>Előirányzat célja</i>	
<i>(15)</i>	Az előirányzat a Közép-Duna menti térségfejlesztési feladatokon belül a Paksi Atomerőmű két új blokkjának kivitelezéséhez szükséges és közvetlenül kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztési, innovációs, lokalizációs, képzési, vállalkozásfejlesztési, valamint területfejlesztési feladatok megvalósításához szükséges forrást biztosítja. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.

16. A KKM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat N:15 mezője helyébe a következő mező lép:

<i>(N)</i>	
<i>Lebonyolító szerv</i>	
<i>(15)</i>	Az előirányzat terhére létrehozott és még folyamatban lévő, pénzügyi teljesítést azonban már nem igénylő azon támogatási jogviszonyok esetén, amelyek a Paksi Atomerőmű két új blokkjának kivitelezéséhez szükséges és közvetlenül kapcsolódó térség- és területfejlesztési tevékenységen kívüli egyéb térségfejlesztési célok megvalósítására irányulnak a KDMFÜ Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság lebonyolító szervként járhat el.

2. melléklet a 4/2023. (VII. 19.) KKM rendelethez

1. A KKM rendelet 4. mellékletében foglalt táblázat C:8–E:8 mezője helyébe a következő mező lép:

	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>
	<i>Alcímnev</i>	<i>Jogcím csop. név</i>	<i>Jogcímnev</i>
(8)	A HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség NZrt. tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételek és kiadások		

2. A KKM rendelet 4. mellékletében foglalt táblázat D:9–E:9 mezője helyébe a következő mező lép:

	<i>D</i>	<i>E</i>
	<i>Jogcím csop. név</i>	<i>Jogcímnev</i>
(9)	A HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség NZrt. tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kiadások	

VIII. A Kúria határozatai

A Kúria 7/2023. JEH határozata (Jpe.IV.60.024/2023/10. szám) a felülvizsgálati kérelemnek a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében való befogadásáról

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria K.VII. tanácsa előzetes döntéshozatali indítványa alapján „a felülvizsgálati kérelemnek a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében való befogadása” tárgyában meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.
2. A Kúria K.VII. ítélkező tanácsa a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzétett Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. számú határozatok indokolásainak [14] bekezdésében foglalt jogértelmezéstől eltérhet, azok a továbbiakban kötelező erejűként nem hivatkozhatók.

Indokolás

I.

- [1] A Kúria K.VII. ítélkező tanácsa (a továbbiakban: Indítványozó) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő az előtte folyamatban lévő Kfv.37.217/2023. számú ügyben, mert jogkérdésben el kíván térni a Bírói Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. számú határozatoktól.
- [2] Az Indítványozó a Bszi. 32. § (2) bekezdésére alapítottan a jogegységi eljárás indítványozása mellett a jogegységi határozat meghozataláig az eljárását felfüggesztette.
- [3] Az Indítványozó kérte, hogy a Jogegységi Panasz Tanács döntsön abban a kérdésben, hogy „a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata (a joggyakorlat egységének biztosítása) – általánosságban – mely esetekben indokolhatja a felülvizsgálati kérelem befogadását”.

II.

- [4] A Kfv.37.217/2023. számú ügy tényállása szerint az alperes végzésével – az elsőfokú idegenrendészeti hatóság végzését helybenhagyva – a felperes tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [5] A felperes az alperes határozata ellen közigazgatási pert indított. A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság a 2023. január 31-én kelt 31.K.704.243/2022/10. számú jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatásával a közigazgatási cselekmény megsemmisítését, és a közigazgatási szerv új eljárás lefolytatására kötelezését, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. A felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab) és ad) alpontjaira hivatkozott. Az aa) alponthoz kapcsolódóan előadta,

hogy azonos tényállás mellett, szó szerint egyező hatósági határozatok megtámadása iránt indított perekben az elsőfokú bíróság négy esetben a határozatokat megsemmisítette (31.K.703.901/2022., 29.K.704.329/2022., 48.K.704.532/2022., 7.K.704.550/2022.), míg négy esetben a kereseteket elutasította (31.K.704.243/2022., 13.K.704.335/2022., 13.K.704.450/2022., 31.K.704.529/2022.). A felperes édesapjának 29.K.704.329/2022. számon folyamatban volt ügye is az alperes elvesztésével zárult. A felperes álláspontja szerint alapvető eltérések mutatkoznak az egyes tanácsok jogértelmezésében a belföldi kérelmezés megítélése kapcsán a jelenlegi oroszországi helyzetre is tekintettel.

- [7] Az Indítványozó a Kfv.37.217/2023. szám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban észlelte, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott nyolc ügy közül eddig két további ügyben érkezett felülvizsgálati kérelem a Kúriához: az egyik a felperes édesanyja 13.K.704.335/2022. számon folyamatban volt ügyében, a másik a 13.K.704.450/2022. számon folyamatban volt ügyben. A felpereseket a Kfv.37.217/2023. szám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban is eljáró jogi képviselő képviselte, aki a felülvizsgálati kérelmek befogadhatósága körében ezekben az ügyekben is hivatkozott a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára azzal, hogy az elsőfokú bíróság gyakorlata nem egységes. A Kúria az előbbi ügyben a 2023. április 5-én kelt Kfv.37.162/2023/2., a másikban az ugyanazonnap hozott Kfv.37.172/2023/2. számú végzésével a felperesek felülvizsgálati kérelmeinek befogadását megtagadta.
- [8] A Kfv.37.162/2023/2. és a Kfv.37.172/2023/2. számú határozatok indokolásainak [14] bekezdésében kifejtett jogi álláspont szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata (a joggyakorlat egységének biztosítása) – általánosságban – két esetben indokolhatja a felülvizsgálati kérelem befogadását: a támadott jogerős ítélet olyan elvi jogkérdést vet fel, amelyben a Kúria még nem foglalt állást (azaz vizsgálható alsóbb fokú joggyakorlat nem is szükséges), vagy a Kúria joggyakorlata nem egységes (vagyis az alsóbb fokú bíróságok joggyakorlatának egysége irreleváns).

III.

- [9] Az Indítványozó megítélése szerint követni szükséges azt a korábbi, általa és a Kúria több más tanácsa által folytatott gyakorlatot, amely szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn (Kfv.38.087/2021/2., indokolás [8]; Kfv.37.207/2023/2., indokolás [16]; Kfv.37.196/2023/2., indokolás [13]; Kfv.45.025/2023/2., indokolás [12]; Kfv.35.042/2023/3., indokolás [13]; Kfv.45.283/2022/5., indokolás [10]; Kfv.37.825/2022/2., indokolás [15]; Kfv.37.029/2023/4., indokolás [10]).
- [10] Érvelése szerint a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata alapján történő befogadásához önmagában – hacsak a Kúria az ügy valamely speciális körülményére tekintettel nem látja indokoltnak – nem elegendő az, hogy a Kúria egy adott jogkérdésben még nem foglalt állást. Az is szükséges – tette hozzá –, hogy a fél olyan eltérő bírói döntéseket mutasson be, amelyek arra világítanak rá, hogy a bírói gyakorlat széttartó lenne, annak egysége – ellentétes jogértelmezés miatt – a támadott jogerős ítélet folytán sérült, vagy ennek veszélye fenyeget (Kfv.37.077/2023/2., indokolás [16]; Kfv.37.187/2023/2., indokolás [14]).
- [11] Álláspontja szerint a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem akkor fogadható be, sőt, akkor be kell fogadni, ha az adott jogkérdésben eltérő és egyidejűleg élő bírósági határozatok léteznek. Kiemelte, hogy amíg az alsóbb fokú bíróságok döntöttek a felmerült jogkérdésben és döntéseik között nincs eltérés abban a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, illetve alkalmazni, addig a joggyakorlat egységének biztosítása nem kívánja meg feltétlenül a Kúria irányutatóását (Kfv.37.127/2023/2., indokolás [17], [21], Kfv.37.137/2023/2., indokolás [6], [9]). Hozzátette: akkor azonban, ha az így kialakult gyakorlat jogszabálysértő vagy ellentétes az Alkotmánybíróság, az Európai Unió Bírósága kötelező értelmezésével, illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának figyelembe veendő gyakorlatával, a felülvizsgálati kérelem befogadása indokolt.
- [12] Az Indítványozó több korábbi határozatában is rámutatott továbbá arra, hogy egyfelől a Kp. 118. § (1) a) pont aa) alpont első fordulatára, másfelől a b) pontra történő hivatkozás rendszerint kizárják egymást (Kfv.37.317/2022/2., indokolás [9]; Kfv.37.387/2022/2., indokolás [12]; Kfv.37.497/2022/2., indokolás [17]). Okfejtése szerint ez abból a fentebb bemutatott alapvetésből következik, hogy a befogadás az a) pont aa) alpont első fordulata (a joggyakorlat egységének biztosítása) alapján csak abban az esetben indokolt, ha az adott jogkérdésben a Kúria közzétett

ítélkezési gyakorlatában korábban még nem foglalt állást. Ha ugyanis már van az adott kérdésben kúriai gyakorlat, akkor csak a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja (a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés) alapján történő befogadás jöhet szóba.

- [13] Az Indítványozó utalt arra, hogy a Kfv.37.162/2023/2. és a Kfv.37.172/2023/2. számú határozatokban a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata alapján történő befogadás általános indokai kapcsán kifejtett jogi állásponttal nem ért egyet, a korábbi határozataiban kifejtett jogi álláspontját fenntartja, különös tekintettel arra is, hogy meggyőződése szerint a Kúria csak ez utóbbi értelmezés elfogadása esetén tudja betölteni alkotmányos szerepét, biztosítani a bíróságok jogalkalmazásának egységét [Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés].

IV.

- [14] Az alapul szolgáló eljárás felperese nyilatkozatában kifejtette, hogy osztja az Indítványozónak azt a meggyőződését, amely szerint a Kúria csak akkor tudja betölteni alkotmányos szerepét, biztosítani a bíróságok jogalkalmazásának egységét [Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés], amennyiben az alsóbb fokú bíróságok gyakorlatának eltéréseit is relevánsnak tekinti. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy nyolc, teljesen analóg ügyben született négy-négy ellenkező tartalmú ítélet, a joggyakorlat egysége tehát jelenleg nyilvánvalóan nem állapítható meg. Értelmezése szerint ezt fokozza az a körülmény, hogy az alperes pernyertességével zárult négy ügyből kettőben a Kúria úgy döntött, hogy a felülvizsgálati kérelem nem befogadható, két másik ügyben pedig ezzel ellentétes álláspontra helyezkedett, ami miatt felperes édesanyja ügyében alapvetően eltérő eredménnyel zárult az eljárás, mint a felperes ügyében, ami miatt a felperes édesanyja nem jogosult ideiglenes tartózkodási igazolásra, a felperes pedig igen.
- [15] Kiemelte, hogy a joggyakorlat egységének hiánya azt a fenntarthatatlan helyzetet eredményezte, hogy egy kiskorú gyermeknek és szüleinek teljesen eltérő státusza alakult ki tartózkodási jogosultság szempontjából. Ilyen körülmények között álláspontja szerint a közigazgatási hatósági határozatok bírósági felülvizsgálata ebben a körben hatékony, érdemi jogvédelemnek nem tekinthető, és ezt részben a joggyakorlat egységességének hiánya okozza.
- [16] Hangsúlyozta továbbá, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja nem tartalmaz olyan szűkítő feltételt, amely alapján a Kúriának csak azt kellene vizsgálnia, hogy a Kúria saját joggyakorlata egységes-e. A Kúria Kfv.37.162/2023. és Kfv.37.172/2023. számú ügyekben ítélező tanácsa tehát a jogszabályból le nem vezethető szűkítő feltételt alkalmaz a gyakorlata során, contra legem jogalkalmazást valósítva meg ezzel.
- [17] Egyetértett az Indítványozónak azzal az észrevételével, miszerint a Kúria joggyakorlatával kapcsolatban előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadhatósága nem a Kp. 118. § (1) bekezdése a) pontjának aa) pontja, hanem a Kp. 118. § (1) bekezdésének b) pontja alapján ítéltető meg.
- [18] Az alapul szolgáló eljárás alperese nyilatkozatában kifejtette, hogy osztja a Fővárosi Törvényszék 31.K.704.243/2022/10. számú ítéletében és a Kúria Kfv.37.740/2015/5. számú ítéletében foglaltakat. Egyebekben az alperes a jogegységi eljárás tárgyára, a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságára vonatkozóan észrevételt nem terjesztett elő.

V.

- [19] A legfőbb ügyész a Bszi. 37. § (2) bekezdése szerint tett nyilatkozatában kifejtette, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja első fordulatának értelmezésével kapcsolatban megállapítható, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében történő befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű kérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, másrészt e jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.
- [20] A fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulatára alapított felülvizsgálati kérelem befogadhatóságához egyaránt teljesülni kell annak a feltételnek, hogy felvetett jogkérdésben a Kúria még nem foglalt állást és – ellentétben a Kfv.37.162/2023/2., illetve Kfv.37.172/2023/2. számú közzétett kúriai döntések indokolásában foglaltakkal – elengedhetetlen annak a releváns körülménynek a vizsgálata is, hogy a kérelemben felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben eltérő vagy egységes az alsóbb fokú bíróságok gyakorlata.

VI.

- [21] A Jogegységi Panasz Tanács mindenekelőtt rámutat, hogy az előzetes döntéshozatali indítvány alapján kizárólag az az eljárásjogi kérdés képezte a jogegységi eljárás tárgyát, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulója alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében általánosságban mikor kerülhet sor a felülvizsgálati kérelem befogadására. A Jogegységi Panasz Tanács álláspontja az indítványban meghatározott elvi jogkérdéssel kapcsolatban a következő:
- [22] A Kp. 118. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha
- a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata
 - aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,
 - ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
 - ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,
 - ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve
 - b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.
- [23] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve.
- [24] A jogállamiság mint az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében deklarált alkotmányos alapelv magában foglalja a jogbiztonság követelményét, amelynek egyik fő sarokköve a jogegység, vagyis a jog egységes értelmezése és alkalmazása, az egységes ítélkezési gyakorlat. Amint arra az Alkotmánybíróság rámutatott: „Az egységes és kiszámítható bírói gyakorlat igénye a jogállamiság, a jogbiztonság és a jogegység követelményének hármasa mellett a törvény előtti egyenlőség alapelvéből is következik.” [13/2013. (VI. 17.) AB határozat]
- [25] A bíróságok jogalkalmazásának egyégét az Alaptörvény 25. cikkének (3) bekezdése értelmében a Kúria biztosítja, amelynek keretében a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. A jogegységesítésnek ugyanakkor az elsődleges, a jogegységi eljárást időben is megelőző eszköze a felülvizsgálati eljárás. A jogegységi panasz eljárás bevezetésével és az azzal egyidőben módosított felülvizsgálati eljárási szabályozással ugyanis a jogalkotó célja kifejezetten az volt, hogy az ugyanabban a jogkérdésben jelentkező eltérő jogértelmezés problémáit a konkrét ügyekkel összefüggésben, az érintett felek kérelmére, az ő részvételükkel zajló eljárásban, elsősorban a felülvizsgálati eljárásban tárja fel és oldja meg a Kúria. Ennek keretében az alsóbb fokú bíróságok által kialakított – adott esetben a Kúriáétól eltérő – jogértelmezését a Kúria az arra jogosult kérelmére induló felülvizsgálati eljárásban értékeli. (Jpe.IV.60.034/2022/5.)
- [26] Mindennek a jogszabályi alapját a közigazgatási perek esetében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulója és a 118. § (1) bekezdés b) pontja jelenti, amely rendelkezések értelmében a felülvizsgálati kérelmet a Kúria akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének biztosítása [Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulója], vagy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt [Kp. 118. § (1) bekezdés b) pont].
- [27] Ahogyan azt a Kp. indokolása is rögzíti, a széttartó, kiszámíthatatlan joggyakorlat sérti a jogbiztonságot és a peres felek tisztességes eljáráshoz való jogát. Ezért szükséges eljárásjogi eszközökkel biztosítani annak lehetőségét, hogy e feladatának a Kúria eleget tudjon tenni, és valóban következetes gyakorlatot alakíthasson ki. Biztosítani kell a peres feleknek annak lehetőségét, hogy ha a jogerős döntés jogkérdésben eltér a Kúria közzétett határozatától, azt a Kúria elé tudják vinni, ezért számukra az ilyen esetekre jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani. A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja tehát arra az esetre nyitja meg a felülvizsgálat lehetőségét, ha a Kúria valamely jogkérdésben a BHGY-ban közzétett határozatában már állást foglalt, és a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat ettől eltért.
- [28] Az egységes ítélkezési gyakorlat biztosításának igénye ugyanakkor olyan elvi jelentőségű – vagyis az ügy érdemére kiható, a döntés alapjául szolgáló jogszabály értelmezésével összefüggő – jogkérdésben is felmerülhet, amelyben a Kúria korábban még nem foglalt állást. Önmagában viszont ez a körülmény – hacsak a Kúria az ügy valamely speciális körülményére tekintettel nem látja indokoltnak – nem elegendő a felülvizsgálati kérelem befogadásához, hiszen amíg az alsóbb fokú bíróságok a felmerült jogkérdésben döntenek és a döntéseik között nincs eltérés

- az egyes jogszabályok értelmezése és alkalmazása kapcsán, addig a joggyakorlat egységének biztosítása nem kívánja meg feltétlenül a Kúria iránymutatását. (Kfv.37.127/2023/2., Kfv.37.137/2023/2.)
- [29] Amennyiben viszont valamely elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, az alsóbb fokú bíróságok gyakorlata széttartó, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye fennáll, a Kúriának mint a jogegység letéteményesének a felülvizsgálati eljárás keretei között van lehetősége alkotmányos köteleessége teljesítésére, az egységes és következetes joggyakorlat megteremtésére. Ennek biztosítására szolgál a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata, amely a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében teszi lehetővé a felülvizsgálati kérelem befogadását.
- [30] A határozatok közötti, jogkérdésben való ellentmondás esetén tehát a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulatára vagy a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjára lehet hivatkozni a felülvizsgálati kérelemben: mindkét befogadási ok a jog egységét hivatott biztosítani. A felülvizsgálati kérelmek e két befogadási oka között az a különbség, hogy míg az utóbbi esetében a Kúria által közzétett határozattól áll fenn jogkérdésben való eltérés, addig az előbbi esetében az eltérés kettő vagy több, alsóbb fokú bíróságok által hozott határozat között fedezhető fel.
- [31] Mindezekre tekintettel a Jogegységi Panasz Tanács arra a megállapításra jutott, hogy helyes és a Kúria alkotmányos szerepének betöltését megfelelően biztosítja az Indítványozó és több más tanács eddigi következetes gyakorlata, amely szerint a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor kell befogadni, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy az adott jogkérdés mikénti megítélésében a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulatára való hivatkozás esetén tehát konjunktív feltételként kell vizsgálni egyrészt azt, hogy az adott elvi jelentőségű jogkérdésben a Kúria BHGY-ban közzétett határozatában korábban már állást foglalt-e, másrészt pedig azt, hogy a felvetett jogkérdésben vannak-e olyan eltérő bírói döntések, amelyek arra világítanak rá, hogy a bírói gyakorlat széttartó lenne, annak egysége – ellentétes jogértelmezés miatt – a támadott jogerős ítélet folytán sérült vagy ennek veszélye áll fenn. (Kfv.45.283/2022/5., Kfv.45.292/2022/4., Kfv.37.077/2023/2., Kfv.37.187/2023/2.)
- [32] A Jogegységi Panasz Tanács az indítványban megjelölt határozatok kapcsán rámutat arra, hogy azok a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulatának értelmezését tekintve abban egyezően foglalnak állást, hogy a befogadás egyik feltétele, hogy a felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a Kúria még nem foglalt állást. Eltérés abban a tekintetben mutatkozott, hogy – amennyiben a Kúria az adott jogkérdésben még nem foglalt állást – további feltételként kell-e vizsgálni, hogy vannak-e az alsóbb fokú bíróságoknak az adott jogkérdésben eltérő határozatai.
- [33] Az eltéréssel érintett határozatok esetén a Kúriának van kialakult gyakorlata a felvetett jogkérdésben, így a konkrét ügyekben a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulatára alapított befogadásnak nem volt helye. Azonban a befogadást megtagadó végzések indokolásainak [14] bekezdése tartalmazza azt a megállapítást is, hogy „a felülvizsgálati kérelem joggyakorlat egységének biztosítása érdekében való befogadása körében a Kúriának azt kell vizsgálnia, hogy a támadott jogerős ítélet felvet-e olyan elvi jogkérdést, amelyben a Kúria még nem foglalt állást vagy a Kúria joggyakorlata egységes-e, nem pedig azt, hogy a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel”.
- [34] Mivel a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata szerinti befogadás során vizsgálandó feltételek kapcsán a jogegységi határozat [28]–[31] bekezdésében kifejtettektől eltérő értelmezésre adhat alapot az érintett határozatok [14] bekezdésében foglalt az a megállapítás, amely szerint a befogadás során nem azt kell vizsgálni, hogy „a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel”, így az érintett határozatok [14] bekezdésében foglaltak nem tarthatók fenn.
- [35] A Kúria ettől eltérő tartalmú határozatai a továbbiakban nem hivatkozhatók kötelező erejüként.

VII.

- [36] A kifejtett indokokra figyelemmel a Kúria a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja, 25. §-a, valamint 40. § (1) és (2) bekezdése alapján a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása [Magyarország Alaptörvénye 25. cikk (3) bekezdés] érdekében, a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.
- [37] A jogegységi határozatot a Bszi. 42. § (1) bekezdése szerint a Magyar Közlönyben, a BHGY-ban, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzé kell tenni. A jogegységi határozat a bíróságokra

a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező. Ettől az időponttól kezdve a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. számú határozatai indokolásainak [14] bekezdésében foglalt és bármely más hasonló jogértelmezés kötelező erejűként nem hivatkozható.

Budapest, 2023. június 26.

Dr. Patyi András s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyarmathy Judit s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Patyi András s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályozott Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró helyett, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

Dr. Tóth Kincső bíró többségi határozattól eltérő álláspontja

- [38] A Jpe.IV.60.024/2023. számú jogegységi ügyben elkészült és az előadó bíró által 2023. július 3. napjával véglegesített és ezen a napon 9 óra 17 perckor megküldött határozat (továbbiakban: Határozat) kapcsán a KÜSZ 32. § (3) bekezdésében foglalt határidőben az alábbi eltérő álláspontot képviselő véleményt fogalmazom meg.

I.

- [39] A Határozat a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata értelmézi, azaz azt, hogy a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében – általánosságban – mikor kerülhet sor a felülvizsgálati kérelem befogadására.
- [40] Kimondja a Határozat 1. pontja, hogy
„A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.”
- [41] A Határozat 1. pontjában írt elvi tétel két feltétel együttes teljesülését követeli meg a felülvizsgálati kérelem befogadásához:
- a Kúria még nem foglalt állást a jogkérdésben és
 - a jogkérdésben nincs egységes gyakorlat/joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének áll fenn a veszélye
- [42] Ez az elvi tétel önmagában helyes, amelynek kimondására egy olyan ügy kapcsán lenne indok, amely ezt az értelmezést nem követi.
- [43] Általánosságban kijelenthető, hogy a vizsgált két felülvizsgálati kérelem megtagadásáról szóló határozat szempontjából az elvi tétel nem tartalmaz nóvumot, tekintve, hogy ezt a befogadási elvet maradéktalanul követi a Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. számú végzés.
- [44] Mindez jól levezethető abból, hogy a két végzés indokolásának [13] bekezdése végig elemzi, bemutatja, hogy idegenrendészeti ügyekben (a méltányossági kérelem előterjesztésével kapcsolatosan) mi a Kúria kialakult és egységes gyakorlata. S erre utal vissza a [14] bekezdés is, amelyet nem lehet szövegkörnyezetből kiragadva értelmezni.
- [45] Szövegkörnyezetéből kiragadott (bármely) mondat értelme minden esetben sérül és téves következtetések levonására adhat alapot.
- [46] A [14] bekezdés első mondata is az elvi tételre utal, s mivel van egységes kúriai gyakorlat, ezért vonja le a második mondatban azt a következtetést az eljáró tanács, hogy az egyedi ügyekben hozott ítéleteknek nincs jelentősége a felülvizsgálati kérelem befogadása szempontjából. [Itt kell megjegyezni, hogy minden idegenrendészeti ügyben ítélkező közigazgatási bíró jól tudja, hogy – ahogy a jogegységi eljárásban előterjesztett észrevételemben is

felvázoltam – a méltányossági kérelmezés során kiemelkedő jelentősége van a kérelmező által megjelölt egyedi körülményeknek, azaz a kérelem tartalmának, és ezekben az ügyekben nagyon egyedi döntések meghozatalára kerül sor. Emiatt teljesen jogszerűen és nem jogegységet megbontó módon alakulhat ki az elsőfokú bíróság előtti eljárásban az a helyzet, hogy látszólag ugyanolyan ügyekben („idegenrendészeti méltányossági ügyek”) eltérő döntéseket hoznak a bíróság tanácsai a kúriai útmutatások követése mellett. Az eltérő tartalmú ítéletek nem eltérő jogértelmezésből, hanem eltérő tényekből fakadnak. Ez a helyzet csupán azt mutatja, hogy minden kérelmezőnek sajátosak a személyes körülményei, eltérőek a hivatkozásai és az is, hogy azokból mit tud igazolni, valószínűsíteni. Eltérő tények eltérő ítéleti következtetésekre vezethetnek.]

II.

- [47] Fentiekén túlmenően a Határozat lényegi tartalmát érintően az alábbi megállapítások tehetők:
- [48] A Határozat [8] bekezdése tévesen rögzíti a Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. sz. határozatok elvi tartalmát.
- [49] Az indokolás [8] pontja azt rögzíti, mintha e végzések szerint a felülvizsgálati kérelem a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében akkor lenne befogadható, ha
- a) a Kúria az adott jogkérdésben nincs gyakorlata, vagy
 - b) a Kúriának az adott jogkérdésben van gyakorlata, de az nem egységes (és ilyen esetben irreleváns az elsőfok bíróságok széttartó gyakorlata).
- [50] Ezzel szemben a végzések azt mondják ki, hogy a joggyakorlat egységének biztosítása körében a befogadásnál azt kell vizsgálni, hogy „a támadott jogerős ítélet felvet-e olyan elvi jogkérdést, amelyben a Kúria még nem foglalt állást, vagy a Kúria joggyakorlata egységes-e, nem pedig azt, hogy a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel.” ([14] pont).
- [51] A végzések tehát azt rögzítik, hogy a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében való befogadás csak akkor merülhet fel (és így a „feltéve” fordulat utáni konjunktív feltételek vizsgálatára is csak akkor van szükség), ha az adott jogkérdésben a Kúria még nem foglalt állást. A megtagadó végzések a Határozatban foglalt elvi tételt követik, az attól való eltérés nem áll fenn.
- [52] A Határozat tényállásbeli tévedése abból ered, hogy az csak a végzések indokolása [14] pontját idézi kontextusból kiragadva, holott az indokolás [13] pontjában bemutatásra kerül, hogy a felmerült jogkérdésben – a Harmtv. 17/A. § (1) bekezdés a) pont szerinti kivételes méltánylást érdemlő körülmény fogalmának értelmezése – a Kúria már állást foglalt közzétett határozataiban és ez a kúriai gyakorlat teljesen egységes. A konkrét ügyben tehát az egységes kúriai joggyakorlatra figyelemmel a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti befogadási ok körében nem volt relevanciája az elsőfokú bíróság más ügyekben hozott, esetlegesen téves, vagy eltérő tényállás miatt eltérő jogi következtetést tartalmazó ítéleteinek. Az indokolás [14] pontjának utolsó mondata tehát a konkrét ügyre vonatkozik, így azt a [13] bekezdésben idézett egységes kúriai gyakorlattal együtt kell értelmezni, és nem általában és önmagában minősül elvi tételnek.
- [53] Más ügyekben a Kúria más tanácsai – köztük az Indítványozó tanács is – úgy foglaltak állást, hogy a Harmtv. 17/A. § (1) bekezdés a) pontjának értelmezése mint elvi jelentőségű jogkérdés kapcsán a kúriai gyakorlat egységes (Kfv.37.017/2023/2.; Kfv.37.057/2023/2.; Kfv.37.596/2022/2.; Kfv.37.029/2023/4.; Kfv.37.008/2023/2.; Kfv.37.148/2023/2.).
- [54] Az Indítványozó érveléséből implicite azonban az tűnik ki, hogy nem a Harmtv. 17/A. § (1) bekezdés a) pont értelmezését, hanem az Oroszországra vonatkozó országinformációk értékelésének mikéntjét tartja elvi jelentőségű jogkérdésnek. Erről azonban a megtagadó végzések egyáltalán nem szólnak, mivel ez nem volt és nem is lehetett a felülvizsgálati eljárás tárgya. Ezek ugyanis ténykérdések, és sem a Jogegységi Tanácsnak, sem a Kúriának nem feladata a tények megállapítása.
- [55] Az elvi jelentőségű jogkérdés az volt, hogy a kivételes méltánylást érdemlő okként figyelembe vehető körülményeknek, tényeknek milyen általános vizsgálati elveknek, szempontoknak kell megfelelnie, ebben pedig kiterjedt és egységes kúriai gyakorlat állt rendelkezésre.
- [56] A megtagadó végzésekből következik az is, hogy ha a Kúria gyakorlata a felmerülő jogkérdésben egységes, akkor – és így jelen esetben is – az alsóbb fokú bíróságok ettől eltérő (esetlegesen téves) határozatait a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjára (és nem az aa) alpontra) hivatkozással lehet támadni, és az ilyen felülvizsgálati kérelmet ezen ok alapján kell befogadni. Ezen elv csak implicite tűnik ki a végzésekből, mivel a felperes a befogadás körében a b) pontra nem hivatkozott. Egyébként ezt az álláspontot maga az Indítványozó is osztja, amikor azzal érvel, hogy „a befogadás az a) pont aa) alpont első fordulata (...) alapján csak abban az esetben indokolt, ha az adott

jogkérdésben a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatában korábban még nem foglalt állást. Ha ugyanis már van az adott kérdésben kúriai gyakorlat, akkor csak a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja (...) alapján történő befogadás jöhet szóba.”

- [57] [Megjegyzendő, hogy a Határozat rendelkező része azt eredményezi, hogy azon ügyek felperesei, akik felülvizsgálati kérelmeinek befogadását a K.II. tanács megtagadta, továbbra is eltérő helyzetben lesznek az Indítványozó előtti ügy felpereséhez képest, amennyiben az Indítványozó a tényeket felülmérlegelve eltérő álláspontra jut. Ilyen módon a Határozat továbbra sem biztosítja a jogegységet abban az értelemben, ahogy azt az Indítványozó igényli.]
- [58] A Határozat [32] bekezdése tévesen tartalmazza, hogy „eltérés abban a tekintetben mutatkozott, hogy – amennyiben a Kúria az adott jogkérdésben még nem foglalt állást – további feltételként kell-e vizsgálni, hogy vannak-e az alsóbb fokú bíróságoknak az adott jogkérdésben eltérő határozatai”. Ez a kérdés ugyanis a Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. számú végzésekben fel sem merülhetett, mivel az eljáró tanács azonosította a meglévő, egységes kúriai gyakorlatot. Ahogy fentebb bemutattam, a [14] bekezdésnek más volt a valós értelme. A meglévő kúriai gyakorlat azonosítását követően jutott arra az ítélező tanács, a konkrét felülvizsgálati kérelemre válaszolva, hogy az egyedi ügyekben hozott (eltérő) ítéleteknek nincs jelentősége a felülvizsgálati kérelem befogadása körében, mert van egy egységes kúriai gyakorlat. Emiatt a Határozat [33] bekezdésének érvelése is téves, amely alapvetően a mondatokra szétbontott értelmezés következménye.
- [59] A Határozat [35] bekezdése ellentétes a rendelkező rész 2. pontjában foglaltakkal, mert a rendelkező rész 2. pontja csak a [14] bekezdésektől való eltérést engedi és azok (azaz a két bekezdés) kötelező erejüként hivatkozását zárja ki.
- [60] Összefoglalva:
Ebben az ügyben elsődlegesen az kifogásolható, hogy szöveggörnyezetéből kiragadva kerül értelmezésre a két kúriai végzés jogi érvelésének két mondata. Szöveggörnyezetéből kiragadott (bármely) mondat értelme minden esetben sérül és téves következtetések levonására adhat alapot.
- [61] Érdemben az ügygel kapcsolatban állítható, hogy a Határozat rendelkező részének 1. pontja – elvi szinten – helyes, de a 2. pontja téves, mivel az ott hivatkozott megtagadó végzések az 1. pont szerinti elvi tartalommal nem ellentétesek, a mellőzni rendelt [14] bekezdések szöveggörnyezetükből történő kiszakítása a végzés teljes jogi érvelésének téves értelmezését eredményezik. A Határozat összességében azt a látszatot kelti, mintha a két kúriai döntés ellentétes lenne az elvi tétellel, ami pedig nem igaz.
- [62] A támadott végzések tartalma a Határozat rendelkező részének 1. pontjával egyezően az, hogy a felmerült konkrét jogkérdésben a Kúriának van gyakorlata, amely ráadásul egységes, így a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata nem indokolja a befogadást. Mindebből következik, hogy nem áll fenn jogegységi helyzet, így a Bszi. 40. § (1) bekezdése szerint jogegységi határozat meghozatalát mellőző végzést kellett volna hozni.
- [63] A Határozat [32], [33] bekezdése hibás érvelést tartalmaz, [35] bekezdése pedig ellentétes a rendelkező rész 2. pontjában a tanács tagjai által elfogadott állásponttal.

Budapest, 2023. július 6.

Dr. Tóth Kincsó s.k.,
bíró

Dr. Márton Gizella bíró többségi határozattól eltérő álláspontja

- [64] Az előzetes döntéshozatali indítvánnyal érintett Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. végzések a [13] bekezdésekben bemutatták a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti befogadás vizsgálatához, hogy a Kúriának az adott ügyekben alkalmazandó, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 17/A. § (1) bekezdés a) pontja, és (2) bekezdése szerinti kivételes méltánylást érdemlő körülmény fogalmának értelmezése körében a kúriai gyakorlat egységes. A végzések [14] bekezdései azt tartalmazzák, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontra alapított befogadás körében a Kúriának azt kell vizsgálnia, hogy a „támadott jogerős ítélet felvet-e olyan elvi jogkérdést, amelyben a Kúria még nem foglalt állást, vagy a Kúria joggyakorlata egységes-e, nem pedig azt, hogy a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel. Erre figyelemmel a felperes által hivatkozott, az elsőfokú bíróság

más tanácsai által más egyedi ügyekben hozott ítéleteknek a felülvizsgálati kérelem befogadása szempontjából jogi relevanciájuk nem volt.”

- [65] A Jpe.IV.60.024/2023. ügyben véglegesített határozat 1. pontja úgy fogalmaz, hogy „A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.”
- [66] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja konjunktív feltételeket fogalmaz meg, kíván meg a befogadáshoz. Ennek a befogadási oknak az alkalmazását tekintve álláspontom szerint nem volt jogegységi helyzet: e pont [az a) pont aa) alpont első fordulata] alkalmazásának az előfeltétele – azaz az, hogy a jogkérdésben Kúria még nem foglalt állást – az adott ügyekben nem állt fenn. Az érintett határozatok [13] bekezdései éppen azt mutatták be, hogy a kúriai gyakorlat egységes, azaz a Kúria az adott jogkérdésben már állást foglalt. Ha a konjunktív feltételek közül az előfeltétel nem áll fenn, már nem vizsgálendő az a további feltétel, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. Ennek az értelmezésnek felel meg az a [14] bekezdésekben írt az a megállapítás, hogy „nem azt kell vizsgálni, hogy a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel”.
- [67] A [14] bekezdésekben megfogalmazott jogértelmezés ezért nem tér el a Jpe.IV.60.024/2023. ügyben véglegesített határozat 1. pontjában megfogalmazott értelmezéstől, amelynek tartalmát a Jpe. határozat [8] bekezdése félreértve, tévesen idézi. E téves értelmezés folytán hozott döntést a Jogegységi Panasz Tanács olyan kérdésben, amelyben a döntéshozatal nem volt indokolt. Az érintett kúriai határozatok nem azt mondták ki, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja első fordulata esetében azt kellene vizsgálni, hogy a kúriai joggyakorlat nem egységes, hanem azt, hogy a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében azt kell vizsgálni, hogy a felvetett jogkérdésben állást foglalt-e már a Kúria (mert, ha még nem foglalt állást, akkor jöhet szóba a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja első fordulata és a további konjunktív feltétel vizsgálata), illetve azt, hogy a Kúria joggyakorlata egységes-e (azaz, ha van kúriai joggyakorlat, akkor már a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja első fordulatának alkalmazásához az előfeltétel hiányzik).
- [68] A Kúria egységes joggyakorlatával szemben esetlegesen széttartó elsőfokú bírósági gyakorlat esetében a befogadásnak nem a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint lehet helye, hanem esetlegesen a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ha kúriai határozatokkal való ellentétes döntés hozatala, mint feltétel fennáll.
- [69] Dr. Tóth Kincső többségi határozattól eltérő álláspontjával egyetértek.

Budapest, 2023. július 8.

Dr. Márton Gizella s.k.,
bíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2024–2034) és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről

1. A Kormány a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát (2024–2034) az 1. mellékletben foglaltak szerint állapítja meg.
2. A Kormány a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervét a 2. mellékletben foglaltak szerint állapítja meg.
3. A Kormány felhívja a bűncselekmények megelőzéséért felelős minisztert az adott intézkedésért felelős feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszterek bevonásával a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034) és a céljainak megvalósításához szükséges intézkedések végrehajtására.
Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszterek bevonásával
Határidő: 2024. december 31.
4. A Kormány felhívja a bűncselekmények megelőzéséért felelős minisztert, hogy a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034), valamint a céljainak megvalósításához szükséges intézkedések végrehajtása érdekében a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsot vonja be.
5. A Kormány felkéri a nem általa vagy valamely tagja által irányított vagy felügyelt szervezetet, hogy működjenek közre a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034) és a céljainak megvalósításához szükséges intézkedések végrehajtásában.
6. Ez a határozat – a 7. pontban foglalt kivétellel – 2024. január 1-jén lép hatályba.
7. A 8. pont b) alpontja 2026. január 1-jén lép hatályba.
8. Hatályát veszti
 - a) a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023) szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat,
 - b) a 2. pont és a 2. melléklet.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024-2034)**1. BEVEZETÉS**

2023. év végén lejár a hazai bűnmegelőzés elmúlt 10 évének irányát és prioritásait meghatározó Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia¹ (a továbbiakban: NBS).

Az NBS által megszabott irányokat és az elmúlt 10 év tapasztalatait felhasználva – figyelembe véve a folytonosan változó világhoz való alkalmazkodás szükségességét – került megalkotásra az elkövetkező 10 éves időtávot felölelő, 2034-ig szóló új nemzeti bűnmegelőzési stratégia (a továbbiakban: Stratégia).

A Stratégia a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet és a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról szóló 1087/2011. (IV. 12.) Korm. határozat (a továbbiakban: Határozat) rendelkezéseit figyelembe véve készült azzal a céllal, hogy szinergiát teremtsen a bűnmegelőzési tevékenységek megvalósítását célzó intézkedések között, ezzel pedig garantálja a bűnmegelőzési munka hatékonyságát és eredményességét. Emellett keretrendszerként biztosít a bűnmegelőzéshez szükséges állami, önkormányzati és egyéb szereplők eszközeinek lehető legszélesebb körű összehangolására, a források hatékony felhasználására.

A Határozat 2. pont a) alpontja alapján a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács (a továbbiakban: NBT) feladata, hogy a legújabb tudományos eredményekre figyelemmel kidolgozza és a Kormány elé terjessze a bűnmegelőzés új nemzeti stratégiájának tervezetét.

Az alkotók célja egy olyan komplex szakpolitikai stratégia létrehozása, amely a jelenlegi magyar és nemzetközi helyzet, valamint a prognosztizálható jövőbeli trendek figyelembevételével meghatározza a következő tíz év jogalkotási, szervezettefejlesztési, képzési és szemléletformálási feladatait, valamint az osztársadalmi fellépés elősegítésének lehetőségeit a bűnmegelőzés területén.

A Stratégia létrehozása érdekében a magyar bűnügyi statisztikák többszintű elemzése mellett sor került az NBS végrehajtási tapasztalatainak feldolgozására és értékelésére, amelyet kiegészített a bűnmegelőzéssel kapcsolatos hazai kutatások elemzése és a hazai bűnmegelőzési szereplőkkel történő konzultáció. Mindezek mellett a nemzetközi tapasztalatok, jó gyakorlatok felhasználhatóságának, a várható nemzetközi tendenciák alakulásának, valamint az Európai Unió jogszabályi környezetének és ajánlásainak vizsgálata is megvalósult.

Az elkészült Stratégia a hazai bűnmegelőzés szereplőinek konszenzusán alapul, amely a sikeres megvalósítás egyik kulcsa.

2. A BŰNMEGELŐZÉS ALAPELVEI**2.1. Általános célok**

A bűnmegelőzés összetett, komplex, több szereplős feladat, amelynek fókuszát és alkalmazott intézkedéseit jelentősen befolyásolják a társadalmi, gazdasági és jogszabályi változások. A bűnmegelőzés célrendszere nem szűkíthető le egyetlen célra, hiszen eszközei jellemzően eltérő időtávlatban hivatottak a kriminalitási helyzet kezelésére. A bűnözést gerjesztő és újratermelő társadalmi folyamatok alakítása nagyrészt hosszú távú, komplex intézkedések és társadalompolitikai eszközök révén valósítható meg, míg egy magas kriminalitású terület, úgynevezett „hotspot” kezelésére jellemzően rövidtávú, főleg szituációs bűnmegelőzési eszközök alkalmasak. A komplex bűnmegelőzés ismérve, hogy egyaránt figyelmet fordít a bűnelkövetés mindhárom aspektusára: az elkövetőre, az áldozatra és a bűnalkalomra.

A Stratégia eredményessége szempontjából kulcsfontosságú, hogy kellően rugalmas keretet teremtsen a bűnmegelőzés számára annak érdekében, hogy gyorsan és hatékonyan tudjon reagálni a társadalmi, gazdasági, jogszabályi és technológiai változásokra és kihívásokra (például új típusú, jellemzően online térben megvalósuló bűncselekmények).

Mindezekből következik az NBT küldetésének azon fontos eleme, hogy állandó szakmai programja, hosszú távú céljainak következetes megvalósítása mellett képes legyen gyorsan reagálni a környezet változásaira, és ebben hatékonyan segítse partnereit is. Ebből adódóan a Stratégia középtávra tervezve, tíz évre jelöli ki a bűnmegelőzés fő prioritásait, az intézkedési tervek pedig lehetővé teszik, hogy a társadalomban bekövetkezett változásokra tekintettel alakítsa ki beavatkozásait.

A Stratégia teljes tíz éves időtávja indokolja, hogy a nemzetközi és hazai tapasztalatokra, valamint a bűnmegelőzés szereplőinek igényeire figyelemmel olyan általános célkitűzések kerüljenek megfogalmazásra, amelyek nem csupán a jelenlegi, hanem a később elkészítendő intézkedési tervek alapjául is szolgálnak, illetve meghatározzák a bűnmegelőzés egész viszonyrendszerét, ideális szerkezetét.

¹ Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat

Ebből kiindulva a Stratégia hosszú távú célja a bűnözés mennyiségi csökkentése, a bűncselekményt előidéző okok hatásának mérséklése, a bűnözést gerjesztő és újratermelő társadalmi folyamatok befolyásolása, a bűnismétlés megelőzése, az áldozattá válás veszélyének csökkentése, az egész közösség biztonságának erősítése, ezáltal javítva az életminőséget és egyben az emberi jogok érvényesülését. Az ország közbiztonsága és nyugalma egyben nemzetgazdasági érdek. A közbiztonság befolyásolja az ország nemzetközi megítélését és ösztönző tényezőként hat mind a turizmus, mind a külföldről érkező befektetések tekintetében. A magas szintű közbiztonság életminőségre gyakorolt hatása pedig jótékonyan hathat a demográfiai mutatók alakulására.

A bűnözés és más társadalmi devianciák közös gyökerei és reprodukciós folyamatai miatt a bűnmegelőzés tevékenysége nem szűkíthető le a nyomozóhatóságok vagy a büntető igazságszolgáltatás intézkedéseire. A bűnelkövetővé válás rendkívül összetett folyamat, amelynek gyökerei számos ponton kapcsolódást mutatnak más deviáns viselkedésekkel. Ennek értelmében a bűnmegelőzési politikát a kriminálpolitika részeként más szakpolitikákkal, különösen a társadalompolitikával összhangban kell kialakítani.

Mindezek következtében a Stratégia hozzájárul a gazdasági fejlődéshez, a piac biztonságos működéséhez, a bűnözés okozta erkölcsi és anyagi károk mérsékléséhez, a társadalmi egyenlőséghez és jóléthez. **A bűnmegelőzési intézkedések költségeit olyan befektetésnek kell tekinteni, amelynek hozama a közbiztonság még további javulása mellett a társadalom egyéb szegmenseiben is tetten érhető,** hiszen minden olyan intézkedés, amely csökkenti a bűnelkövetővé válás valószínűségét, csökkenti fogja más deviancia és társadalmi probléma, például alkoholizmus, hajléktalanság, kapcsolati erőszak stb. valószínűségét is. Tehát a komplex és holisztikus bűnmegelőzési szemlélet érvényesülésének számos, a bűnelkövetésen túlmutató előnye is van.

2.2. A bűnmegelőzés elvi háttere

A bűnmegelőzés a társadalom minden tagjának közös érdeke

A közbiztonság olyan kollektív, értékkel bíró jelenség, amelynek kialakítása és megőrzése a társadalom érdeke. Habár a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás eredményes működése javítja a közbiztonságot, önmagukban azonban nem elég hatékonyak a kriminalitási probléma kezelésére. A bűnmegelőzési politika képes olyan programokat és intézkedéseket meghatározni, amelyek elősegítik a bűnelkövetővé és áldozattá válással szembeni reziliencia, azaz megküzdési képesség kialakulását, valamint a lakosság önvédelmi képességének erősödését. A bűnözés és más társadalmi devianciák közös gyökerei és reprodukciós folyamatai következtében a bűnmegelőzési célú intézkedések hatásai is túlmutatnak a bűnözés mennyiségi csökkenésén. A bűnmegelőzés nemcsak a társadalom minden tagjának közös érdeke, de feladata is.

A bűnmegelőzés fogalma

A bűnmegelőzésre számtalan fogalom meghatározás létezik. Kiindulhatunk abból, hogy a bűnmegelőzés a kriminálpolitika része, ami alatt a legtöbb esetben a bűnözésre adott intézményes válaszokat értjük. Alrendszerait tekintve megkülönböztetjük a rendészeti, az áldozatvédelmi, a bűnmegelőzési, valamint a büntetőpolitikát.

A bűnmegelőzési politika célja legáltalánosabban a bűncselekmények számának csökkentése, a bűnismétlés megelőzése és a bűnözéstől való félelem mérséklése. A bűnmegelőzési politika szoros kapcsolatban van a többi alrendszerrel, hiszen a bűnmegelőzési célok gyakran indokoltá teszik a rendészet, az áldozatvédelem, az áldozatsegítés és a büntetőpolitika eszközeinek felhasználását. A bűnmegelőzési politika teremti meg a legszorosabb kapcsolatot a kriminálpolitikán kívüli szakpolitikákkal, különösen a társadalompolitikával, mivel a bűnözést újratermelő folyamatainak kezelése csak a társadalompolitika eszközeinek felhasználásával lehetséges². A bűnmegelőzés lényege, hogy túlnyúlva a kriminálpolitika keretein, a társadalom szintjén érezteti a hatását³.

A Stratégia tartalmi korlátaira tekintettel a fogalmak közül csak a leginkább elfogadott és a stratégia számára is irányadó, az EU által megfogalmazott fogalom kerül bemutatásra, mely szerint *bűnmegelőzés alatt minden olyan intézkedést és beavatkozást értünk, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése és az állampolgárok biztonságérzetének javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést gerjesztő okok hatásának mérséklésével vagy az áldozattá válás megelőzésével.* A jó bűnmegelőzési politika nem egyetlen dimenzióban – hagyományosan az elkövetővé válás megelőzésének dimenziójában – értelmezi a prevenció feladatokat, hanem célba veszi a bűnelkövetés minden lehetséges aspektusát: az elkövetőt, az áldozatot és a bűncselekményi szituációt is.

A bűnmegelőzést meghatározó alapelvek

Az egész jogrendszer átható elvek (jogállamiság, koherencia, humanitás és racionalitás) mellett jelen Stratégia megfogalmazza azokat a bűnmegelőzésre érvényesnek tekintett nemzetközi alapelveket, amelyek mentén az intézkedési tervét kidolgozza.

A **partnerség** elve szerint az eredményes és hatékony bűnmegelőzés több szereplő összehangolt működése esetén valósulhat meg. Ennek értelmében a bűnmegelőzésnek az állam mellett az önkormányzatok,

² Ligeti Katalin (2016). Kriminálpolitika. In.: Borbíró A. – Gönczöl K. – Kerecsi K. – Lévy M. (szerk.) *Kriminológia*. Budapest, Wolters Kluwer.

³ Nagy Klára (2010). *A büntetőpolitika néhány aspektusáról*. <http://dieip.hu/wp-content/uploads/2010-2-06.pdf> utolsó letöltés időpontja: 2022.11.07.

a közösségek, az üzleti szféra, az egyházak, a civil szervezetek és a polgárok is aktív résztvevői. A bűnmegelőzés koncepciója szerint a megelőzési tevékenység az állam, a közösségek és a polgárok közötti folyamatos kommunikáció során alakul: ebben a folyamatban fejeződnek ki a helyi érdekek és problémák, fogalmazódnak meg a problémához igazodó megoldási javaslatok, és történik meg a sikerekről vagy kudarcokról való visszacsatolás.

A **lokális** elve kimondja, hogy a helyi kriminalitási problémákat helyi kontextusban kell értelmezni, mely magába foglalja a terület sajátosságainak figyelembe vételét és a helyi válaszok megfogalmazását is. Ennek értelmében a komplex bűnmegelőzési politika támogatja az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezéseket, és hiszi, hogy a helyi problémákat helyben lehet sikeresen megoldani.

A **tudásalapú bűnmegelőzés** elve értelmében a kriminalitási problémákra történő megoldások meghatározásakor figyelemmel kell lenni az empirikus kutatásból eredő adatokra, és kerülni kell azon eszközök alkalmazását, melyeket kriminológiai tudás nem támaszt alá. A bűnmegelőzés rendszerének nyitottnak és befogadónak kell lennie a tudományos, a szakmai és a civil kezdeményezésekre.

A **három pillér** elve kimondja, hogy a bűnmegelőzésnek egyszerre kell az elkövetővé válás, az áldozattá válás megelőzésére irányuló, valamint a szituációs módszereket alkalmaznia szem előtt tartva a beavatkozás rövid-, közép- és hosszú távú eredményességét. Jellemzően az elkövetővé válás reprodukciós folyamataira irányuló beavatkozástól nem várható a bűnözés azonnali csökkenése, mivel a prevenció intézkedések jellemzően hosszú távon fejtik ki hatásukat. Ezzel szemben a szituációs bűnmegelőzési eszközök jellemzően rövid távon képesek orvosolni egy kriminalitási problémát, melytől azonban nem várható a bűnözés rendkívül szerteágazó okságának és újratermelő folyamatainak kezelése. Ebből következik, hogy a fentebb említett bűnmegelőzési eszközöket egymást kiegészítve kell alkalmazni.

Követelményként jelenik meg a **társadalompolitikához kapcsolt bűnmegelőzés** elve is, amely elvárásnéppen fogalmazza meg, hogy a bűnmegelőzésnek érzékenynek kell lennie a szociális szükségletek iránt, különösen a családok, a gyermekek és a veszélyeztetett fiatalok esetén.

Ezen alapelvek mentén a bűnmegelőzésnek kellően rugalmasnak kell lennie, hogy a társadalom változásait nyomon követve képes legyen a bűnelkövetés új formáira és eszközeire reagálni. A bűnmegelőzés rendkívül összetett, semmiképpen nem definiálható egyetlen cselekménnyel vagy célcsoporttal. Szükséges azonban ennek a tudásanyagnak és eszköztárnak a rendszerezése, amelyre különböző tipológiák és modellek állnak rendelkezésükre.

A beavatkozás módjának megválasztásakor figyelemmel kell lenni az **arányosság** elvére, törekedni kell az egyéni autonómia és a közösségi kontroll egyensúlyára. A bűnmegelőzési intézkedéseket az emberi jogok, a potenciális áldozatok, az elkövetők és az egyéb szereplők szabadságjogainak tiszteletben tartásával az arányosság elvére figyelemmel kell végrehajtani. A közösség biztonságának megteremtésére irányuló törekvés érvényesítésében gyakran egymásnak feszülő érdekek között kell az egyensúlyt megteremteni. A fenti alapelvek mellett a bűnmegelőzésnek törekednie kell a megbélyegzés, valamint a kirekesztés elkerülésére.

A bűnmegelőzés háromszintű modellje

A háromszintű modell a bűnmegelőzési intézkedéseket aszerint kategorizálja, hogy a bűnelkövetés mely szakaszában valósulnak meg. Ez a felosztás az általánostól az egyedi felé halad.

Az **elsődleges megelőzés** az egész társadalmat célozza meg, jellemzően olyan intézkedéseket foglal magába, melyek célja a bűnözést alakító társadalmi, gazdasági és jogi körülmények, valamint a bűnözés reprodukciójának befolyásolása (például társadalmi kohézió és integráció erősítése, átfogó társadalompolitikai védelem, ágazati politikák együttműködése). A beavatkozás itt a fent nevezett körülmények megváltoztatására összpontosít.

A **másodlagos megelőzés** már specifikusabb célcsoportra fókuszál, a beavatkozás ebben az esetben a bűnelkövetővé még nem vált, ám annak kockázatát magukban hordozók korai felismerésére, azonosítására fókuszál. A cél ebben az esetben az, hogy a kockázatok ellenére az egyén ne kövessen el bűncselekményt. Ezen a szinten a beavatkozás célja lehet például a veszélyeztető családi körülmények alakítása gyermekvédelmi eszközökkel, valamint a jelzőrendszer hatékony működése, mely képes idejekorán észlelni egy gyermek veszélyeztetettségét. Azonban már megjelenhet a hatósági kényszer is (kiemelten súlyos veszélyeztetés esetén a gyermek családjából való kiemelésé révén), amelynél elengedhetetlen a beavatkozás célrendszerének, valamint az alapelveknek és garanciális kööttségeknek az érvényesülése.

A **harmadlagos megelőzés** célcsoportja még specifikusabb, a már bűnelkövetővé vált személyek bűnisméltésének megelőzését tűzi ki célul. Tehát ez a szint reaktív, a már megtörtént bűncselekményekre reagál⁴.

A bűnmegelőzés irányai

Különbséget tehetünk a bűnmegelőzési intézkedések között azok irányára szerint is. A bűnmegelőzés megvalósulhat a büntető igazságszolgáltatás által kifejtett generális és speciális prevención keresztül, a korai beavatkozás révén,

⁴ Brantingham, Paul J. and Faust, Frederic L. (1976). *A conceptual Model of Crime Prevention, Crime and Delinquency*. 22(3):284-296.

a szituációs bűnmegelőzés, valamint közösségi bűnmegelőzés formájában⁵. A következő táblázat összefoglalja a bűnmegelőzés három szintjét és négy irányát:

	Bűnmegelőzés a büntető igazságszolgáltatáson keresztül	A bűnelkövetővé válás megelőzése	Közösségi megelőzés	Szituációs és áldozatközpontú megelőzés
Elsődleges szint	<p>Jogkövető kultúra támogatása</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának növelése, rendőrséggel szembeni bizalom további erősítése 	<p>A kockázati tényezőket generáló társadalmi- gazdasági környezet azonosítása és alakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. gyermek- és családvédelmi rendszer fejlesztése, iskolai konfliktuskezelés modelljeinek terjesztése stb. 	<p>Önkormányzatiság erősítése</p> <ul style="list-style-type: none"> várostervezés, a közösségi kultúra terjesztése, kisebbségpolitika, nagyvárosi szegregáció elleni küzdelem stb. 	<p>Átfogó környezeti és biztonságtechnikai tervezés</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. bankbiztonsági előírások, készpénzkímélő fizetési formák támogatása, felvilágosító programok, közvilágítás stb.
Másodlagos szint	<p>Általános és speciális prevenció</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. lakossági-rendőrségi együttműködés javítása, kisebb súlyú devianciák gyors kezelése 	<p>Kockázatközpontú megelőzési programok</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felkészítése, szülői tréningek stb. 	<p>Közösségépítő és közösségvédelmi programok</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. szomszédok egymásért mozgalom, szabadidős programok stb. 	<p>Különösen veszélyeztetett csoportok védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> foglalkozási csoportok⁶ bűnözési térképek, utcai világítás, járőrözés stb.
Harmadlagos szint	<p>Speciális prevenció, izoláció, reintegráció, helyreállítás</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. fogvatartottak képzési és tréningprogramjai, börtönpártfogás és utógondozás, kárhelyreállító büntetések 	<p>Elkövetővé váltak egyéni kockázatelemzése, és kockázatkezelése, speciális prevenció</p>	<p>Közösségi programok a bűnelkövetők reintegrációjára, helyreállító igazságszolgáltatás</p> <ul style="list-style-type: none"> pl. „nyitott börtön” programok, jóvátételi programok stb. 	<p>A különösen veszélyeztetett helyek (hotspotok) védelme, az újbóli áldozattá válás megelőzése</p>

1. táblázat A bűnmegelőzés három szintje és négy iránya, Forrás: Borbíró Andrea (2009) Bűnmegelőzés. In: Borbíró A. - Kerezi K. (szerk.) A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I. pp. 117

A büntető igazságszolgáltatáson keresztül megvalósuló megelőzés

Ez a szint a büntetésnek és magának a büntető igazságszolgáltatásnak tulajdonított megelőző célra fókuszál. Legnagyobb részt a harmadlagos bűnmegelőzési szinthez kötődik, tehát reaktív, a már megtörtént bűncselekményekre való reagálást foglalja magában, azonban az elsődleges és másodlagos szinten is kifejti megelőző hatást. A büntető igazságszolgáltatáson keresztül megvalósuló megelőzésnek alapvetően két fajtáját kell megkülönböztetnünk egymástól: a generális-, valamint a speciális prevenciót⁷.

Generális prevenciónak nevezzük a büntetés és a büntető igazságszolgáltatás által a társadalom tagjaira gyakorolt visszatartó hatást. A generális prevenció esetében beszélhetünk pozitív oldalról, mely a jogkövető hajlandóság növelését jelenti, valamint negatív oldalról, amely a büntetéstől való félelmet erősíti. A szigorú büntetések elrettentő hatásáról mindmáig kevés és ellentmondásos empirikus kutatás szól, a visszatartó hatást sokkal inkább a büntetés arányossága, azonnalisága és elmaradhatatlansága eredményezi.

Speciális prevenció alatt a bűnismétlés megakadályozását értjük, tehát az a célja, hogy a már bűnelkövetővé vált egyén ne valósítson meg újabb bűncselekményt. Ebből kiindulva nagyrészt a bűnmegelőzés harmadlagos

⁵ Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerezi K. (szerk.) A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I., Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

⁶ Olyan személyek, akik foglalkozásukból adódóan (az emberekkel történő gyakoribb interakció miatt) fokozottan ki vannak téve az áldozattá válás kockázatának (például buszsofőr, taxisofoőr, pedagógus stb.).

⁷ Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerezi K. (szerk.) A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I., Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

szintjéhez tartozik. A speciális prevenció leglátványosabban az elkövetők ártalmatlanná tételében jelenik meg, például hosszú tartamú szabadságvesztések formájában [izoláció]⁸.

A XX. század elejétől jelentek meg azok a törekvések is, amik a bűnelkövető magatartás megelőzésére a büntetőjogon kívül keresik a lehetőségeket.

A bűnelkövetővé válás megelőzése, a korai beavatkozás

A bűnmegelőzés kockázatközpontú megközelítése jellemzően az egyének élettörténetében, sajátos jellemzőiben és körülményeiben azonosítja a beavatkozási pontokat. E megközelítés erősen kapcsolódik a kötődésemlethez, melyek jellemzően a gyenge társadalmi-, valamint önkontrollt hozták összefüggésbe a bűnelkövetővé válás valószínűségével. Hirschi et al. (1990) megállapításai szerint az önkontroll kulcsfontosságú a reziliencia kialakulásában, melyet az egyének a szocializáció során sajátítanak el, azonban ha ez a folyamat hibásan zajlik le, akkor kialakul a kriminális veszélyeztetettség. Tehát a bűnmegelőzés ebben az esetben a szocializációs hiányosságok elleni küzdelmet jelenti, melyben a családnak, valamint az oktatási-nevelési intézményeknek kiemelt szerepe van.

A korai beavatkozás esetében a fő cél, hogy azonosítsa azokat a kockázati tényezőket, amelyek indikátorként előre jelezhetik, hogy az egyén a kriminalitás szempontjából veszélyeztetettebb másnál.

A másik kulcsfogalma ennek a megközelítésnek a protektív tényező, mely gyakorlatilag a kockázati tényezővel ellentétes hatást ér el, tehát a bűnelkövetővé válással szembeni rezilienciát erősíti. Az ezzel kapcsolatos longitudinális kutatások két fontos összefüggésre világítottak rá. Egyrészt minél korábban követi el az egyén az első jogsértést, annál nagyobb a valószínűsége, hogy ismételt bűncselekményt fog elkövetni. Tehát kapcsolat van a jelenlegi és a jövőbeli elkövetés között.

Másrészt a kockázati tényezők soha nem önmagukban jelennek meg az egyének életében, hanem jellemző rájuk, hogy halmozódnak, és egymást erősítve újabb és újabb kockázati tényezőket generálnak, és ezek összeadódva fejtik ki kriminogén hatásukat. Ebből adódóan **azok a bűnmegelőzési programok és intézkedések hatékonyak, amelyek egyszerre több rizikótényező hatásának mérséklését célozzák**⁹.

A korai beavatkozás esetében azonban fontos szem előtt tartani, hogy a kockázati tényezők megléte nem determinálja a bűnelkövetést, sokkal inkább valószínűségi összefüggésről beszélhetünk. Herrenkohl kutatási eredményei alapján egy tízéves gyermek, akinek hat vagy több kockázati tényező van az életében, 18 éves korára tízszer nagyobb valószínűséggel követ el erőszakos cselekményt, mint az a tízéves gyermek, akinek csak egy kockázati tényező van az életében¹⁰. Azonban arra is találunk példát, hogy több kockázati tényezővel rendelkező egyén soha nem követ el bűncselekményt. A korai beavatkozásnál nem mehetünk el szó nélkül az etikai dilemmák mellett sem, hiszen a kriminálpolitika ebben az esetben a gyermekvédelem területén mozog, ahol azonban a közbiztonsági cél soha nem lehet erősebb a gyermek „mindenekfelett álló érdekénél”¹¹.

A közösségi bűnmegelőzés

A közösségi bűnmegelőzés esetében a kiindulópont a közösségi hipotézis, azaz a bűnözés és a közösség közötti összefüggés. A közösségi bűnmegelőzés álláspontja szerint a deviáns magatartásformák és a közösség minősége több ponton is kapcsolódnak, kölcsönösen hatással vannak egymásra.

E megközelítés szerint a kriminalitást nem egy egyén cselekményeként kell értelmezni, hanem a bűnelkövetés magyarázatát az egyént körülvevő közösség (például család, iskola, lakókörnyezet stb.), valamint a közösségi intézmények diszfunkcionális működésében kell keresni. A közösségi hipotézis tehát azt a fogalmi keretet jelenti, amely szerint a bűnözést újratermelő folyamatok a közösségi intézményeken keresztül kezelhetők.

⁸ Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerecsi K. (szerk.) *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.*, Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

⁹ Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerecsi K. (szerk.) *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.*, Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

¹⁰ Herrenkohl, T.L., Maguin, E., Hill, K.G., Hawkins, J.D., Abbott, R.D., and Catalano, R.F. (2000). *Developmental Risk Factors for Youth Violence*. Journal of Adolescent Health 26(7):176-186.

¹¹ A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény I. rész 3. cikke értelmében „a szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenekfelett álló érdekét veszik elsősorban figyelembe.”

E megközelítés elméleti gyökerei az 1920-as évekig, a chicagói iskoláig nyúlnak vissza. Park és Burgess kidolgoztak egy társadalmi térképet, mely szerint Chicago városa egymáshoz képest koncentrikusan elhelyezkedő, természetes zónákra van osztva (lásd. 1. ábra), középen az átmeneti zóna (üzleti negyed), majd kifelé haladva egyre magasabb társadalmi státuszú lakóövezetek helyezkednek el.¹² Ezen elméletre építve Clifford Shaw és Henry McKay megalkotta a társadalmi dezorganizáció elméletét. Eredményeik szerint a fiatalkori bűnözési ráták pontosan követték a társadalmi térkép zónáit, tehát a bűnözés a központi és átmeneti zónában volt a legmagasabb, majd kifelé haladva egyre csökkent. Mindebből adódik, hogy pont azok a területek voltak leginkább fertőzöttek kriminalitás szempontjából, melyek amúgy is a többi zónához viszonyítva több szociális problémával küzdöttek. Tehát „**a magas bűnözési ráta soha nem önmagában álló jelenség, hanem mindig együtt jár a közösség szociális zavarainak egyéb tüneteivel**”.¹³

A másik fontos összefüggés, amit feltártak, hogy a magas kriminalitású zónák bűnözési rátája, függetlenül a lakosság gyors cserélődésétől, az évtizedek során állandóságot mutatott. Ebből arra a következtetésre jutottak, hogy **a bűnözés inkább területhez kötött, mintsem egyénhez vagy etnikai csoporthoz**.

A tér kontrollja, a szituációs megelőzés

Ennél a modellnél a fő szempont a **bűnalkalom kontrollján** van, tehát nem foglalkozik a bűnözést újratermelő folyamatok befolyásolásával. A célja, hogy a bűncselekményeket fizikailag ellehetetlenítse, melyre különböző eszközöket alkalmaznak (például fokozott rendőri jelenlét, térfelügyelő kamerák alkalmazása, „szomszédok egymásért”, közösségi kontrollon alapuló programok, helyi polgárőrségek, sebességmérő készülékek). E megközelítés nem arra keresi a választ, hogy az egyén miért követ el bűncselekményt, hanem konkrét megoldásokat nyújt a cselekmény fizikai megakadályozására (például évtizedekkel ezelőtt az autórádiók lopásának megszüntetése érdekében kivethető autórádiókat, majd utána beépített autórádiókat kezdtek el gyártani). A megközelítés szerint a bűnös emberi viselkedés oka, hogy az elkövető mérlegelése során arra jutott, hogy nagyobb a cselekményből származó haszna, mint a lehetséges büntetésből származó hátránya. Azonban az impulzív, konfliktusfeloldó cselekményekre nem ad magyarázatot.

A másik központi fogalom maga a **bűnalkalom**. A rutintevékenységi elmélet szerint három elem együttes jelenléte szükséges ahhoz, hogy egy bűncselekmény bekövetkezzen: egy potenciális elkövető, egy vonzó célpont és a megfelelő őrizet hiánya. E három együtt alkotja a bűnalkalmat. A potenciális elkövető gyakorlatilag bárki lehet, hiszen az elmélet nem foglalkozik a bűnelkövetővé válás oksági folyamataival, célpont is lehet bárki, ami lényeges, hogy az elkövető számára vonzó legyen. Ha ez a két tényező megvan, a bűncselekmény be fog következni, kivéve, ha a célpont megfelelő védelem alatt áll. E megközelítés szerint a célpont megfelelő védelme befolyásolható legkönnyebben a bűnelkövetés szegmenséi közül. A szituációs bűnmegelőzésnek számos eszköze lehet:

- az elkövetéshez szükséges erőfeszítés növelése: az elkövető fizikai akadályozása (például záruk, riasztók szerelése),
- az elkövetéssel járó kockázat növelése: a lebukás kockázatának növelése (például természetes és formális megfigyelés növelése),
- a cselekménnyel járó előnyök csökkentése: a vonzóerő csökkentése (például a célpont eltávolítása),
- a provokáció veszélyének csökkentése: a bűncselekmény pszichológiai-kognitív elemeinek befolyásolása (például konfliktushelyzetek, frusztráló helyzetek csökkentése),
- a kifogások kizárása (például a normaszegés veszélyét tudatosító technikák – sebességkijelző készülék).¹⁴

2.3. Kapcsolódások és lehatárolás

A Stratégia nemzeti stratégia, ezért Magyarország területére koncentrálni, így a hazai előzmények és a bűnözési helyzet értékelése alapján jelöli ki a szükséges cselekvési irányokat, ugyanakkor figyelemmel van a nemzetközi

1. ábra Park és Burgess kutatása alapján a város koncentrikus körökben elhelyezkedő zónái. Forrás: Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerezi Klára – Lévay Miklós (Szerk.) *Kriminológia*, 2016

¹² Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerezi K. (szerk.) *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.*, Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

Borbíró Andrea és Györy Csaba (2016). Kultúra és társas interakció. In.: Borbíró A. –Gönczöl K. – Kerezi K. – Lévay M. (szerk.) *Kriminológia*. Budapest: Wolters Kluwer. pp. 129-162.

¹³ Borbíró Andrea és Györy Csaba (2016). Kultúra és társas interakció. In.: Borbíró A. –Gönczöl K. – Kerezi K. – Lévay M. (szerk.) *Kriminológia*. Budapest: Wolters Kluwer. pp. 129-162.

¹⁴ Cohen, Lawrence E. and Marcus Felson (1979). *Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach*, American Sociological Review, 44: 588-608, hivatkozza: Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerezi K. (szerk.) *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.*, Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

dokumentumokban megfogalmazott irányelvekre és javaslatokra, az Európai Unió egyes tagállamainak már bevált, jó bűnmegelőzési gyakorlataira.

A bűnmegelőzés a kriminálpolitika része. A kriminálpolitika nemcsak azt határozza meg, hogy mely magatartásokat kell büntetendővé nyilvánítani, illetve, hogy a büntetendő cselekmények elkövetőit milyen mértékben kell büntetni, hanem kijelöli a bűnözéssel szembeni küzdelem büntető igazságszolgáltatási rendszerén túlnyúló feladatait is. A társadalompolitikába beágyazott kriminálpolitika foglalkozik a bűnmegelőzés, az áldozatsegítés, a helyreállító igazságszolgáltatás és a bűnüldözés hatékony módszereivel, illetve a bűnözés okozta hátrányok mérséklésével kapcsolatos feladatokkal is. A Stratégia figyelemmel van továbbá a kriminálpolitika egyéb, bűnmegelőzésen kívüli célkitűzéseire is.

A bűnmegelőzéshez kapcsolódó legfontosabb szakpolitikák, stratégiák, szakterületek: az egészségpolitika, a családpolitika, az ifjúságpolitika, a gyermekvédelem, a sportpolitika, az oktatáspolitikai, a rendészeti politika, a kulturális politika, a kábítószeres és alkohol elleni fellépés, a szociálpolitika, a foglalkoztatáspolitikai, az önkormányzati politika, a természetvédelmi politika, az építésügyi politika, a társadalmi felzárkózást célzó program, a szegregációt kezelő program, a kiberbiztonság, valamint a korrupció és a kapcsolati erőszak elleni fellépés.

A fenti szakpolitikai törekvések ismerete, szintetizálása nélkülözhetetlen. A kapcsolódó szakpolitikákkal ugyanakkor a Stratégia csak a szükséges mértékben foglalkozik, ezért a más szakpolitikai stratégiákban megfogalmazott szakmai törekvések átvétele és ismertetése nem célja. A Stratégia alapvetően a hagyományos, illetve a gyakran előforduló bűncselekmények megelőzésére koncentrál. Azokkal a kriminális jelenségekkel, amelyek megelőzése, kezelése az állami szervek speciális felkészültségét igénylik és/vagy önálló stratégiával rendelkeznek, a Stratégia nem foglalkozik.

3. A NEMZETI BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIÁRÓL SZÓLÓ 1744/2013. (X.17.) KORMÁNYHATÁROZAT FELÜLVIZSGÁLATA ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az NBS volt Magyarország második bűnmegelőzési stratégiája, amely a bűnmegelőzési politikát a kriminálpolitika részeként a többi társadalompolitikával összhangban értelmezte. Az NBS fő célkitűzései között szerepelt a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, a megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron a lakosság biztonságérzetének javítása. A stratégia e célok elérése érdekében négy prioritást nevezett meg, amelyek a településbiztonság fokozása, a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése, valamint a bűnisméltés megelőzése. Ezen prioritások végrehajtása érdekében két évente intézkedési terv került megfogalmazásra.

Az NBS és az elmúlt tíz év legnagyobb sikere kétségkívül az Európai Bűnmegelőzési Díj (European Crime Prevention Award, a továbbiakban: ECPA) offline és online zaklatás megelőzése témájában elért első helyezése. Az **Európai Bűnmegelőzési Hálózat** (European Crime Prevention Network, a továbbiakban: EUCPN) minden évben a legjobb tagállami bűnmegelőzési gyakorlatok megismerése érdekében pályázatot hirdet. 2021-ben a 19 pályázó tagállamból **Magyarország nyerte az első helyezést az „Ask for help!”, azaz a „Kérj segítséget!” című komplex bűnmegelőzési programmal.**

Fontos célkitűzése volt az NBS-nek a vármegyei bűnmegelőzési tanácsok hálózatának létrehozása, mivel a helyi szintű kriminalitási problémákra a helyben megfogalmazott válaszok a leghatékonyabbak. Eddig öt vármegyei tanács alakult meg az NBT szakmai irányításával Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Győr-Moson-Sopron és Bács-Kiskun vármegyében. A Stratégia célkitűzése a vármegyei tanácsok hálózatának bővítése, az országos lefedettség elérése.

A hatékony bűnmegelőzés messze túlmutat az információátadáson, hiszen a digitális világban a tudás már könnyen hozzáférhető. A modern bűnmegelőzés éppen ezért nem csupán előadások tartását és az információ célba juttatását célozza, hanem a szociális és azon kompetenciák fejlesztését, amelyek segítik az egyént és a közösségeket a különböző élethelyzetekkel történő sikeres megküzdésben, a békés egymás mellett élésben, az erőszakmentes kommunikációban és problémamegoldásban.

Az elmúlt tíz év során az NBT számos képzése valósult meg, amelyek magukba foglalták a gyermekekkel, fogvatartottakkal és áldozatokkal foglalkozó szakemberek számára innovatív, élményalapú és kompetenciákat fejlesztő eszközök átadását, a módszertani tárház bővítését. A képzések révén a szakemberek meglévő tudásukat és tapasztalataikat kiegészítve bűnmegelőzési és megoldásfókuszú szemlélettel, a célcsoportok igényeihez és sajátosságaihoz igazodó foglalkozásokat tudtak tartani.

Fontos cél a pedagógusok, oktatók, rendészeti és szociális szférában dolgozó szakemberek, valamint az önkormányzatok kiemelt szereplőinek (polgármesterek, jegyzők és képviselők) és a szülők meggyőzése arról, hogy ők a kulcsszereplői a bűnmegelőzési ismeretek széles körben történő elterjesztésének, az ő személyük és

2. ábra 2021-es ECPA oklevél

munkájuk maga az eszköz a bűnmegelőzéshez szükséges kompetenciák fejlesztéséhez, az ismeretek átadásához és beépítéséhez.

A szakemberképzés folyamatosságát biztosítani szükséges, hiszen a folyamatos társadalmi változások és a szakemberállomány fluktuációja megkövetelik az alkalmazkodást. Mindemellett a felnövekvő nemzedékek generációs sajátosságai mindig újabb és újabb pedagógiai eszközök kidolgozását és alkalmazását teszik szükségessé.

A képzések mellett fontos szerepet töltenek be a szemléletformálásban az NBT által szervezett nemzetközi és hazai konferenciák, valamint a bűnmegelőzési eszmeecserék.

Az NBT kiemelt szerepet tulajdonít a bűnmegelőzés kommunikációjának, hiszen kulcsfontosságú, hogy a legújabb elkövetési trendek elérjenek a szakemberekhez, illetve azok megelőzési lehetőségeit megismerjék az emberek. Az elmúlt tíz év során a kommunikáció terén sikerült új utakat találni, és megkezdődött a bűnmegelőzési témájú kommunikációs és média anyagok színvonalas belső gyártása is.

Az NBT megalakulása óta kiemelten fontosnak tekinti a **tudásalapú bűnmegelőzést**, amely alapján a legújabb tudományos eredményekre tekintettel dolgozza ki intézkedéseit. Ennek érdekében, a meglévő kutatások és tudományos művek figyelemmel kísérése mellett maga is támogat kutatásokat. Az elmúlt tíz év során több, a prevenció szempontjából értékes eredményeket hordozó tanulmány is született például a látencia, az ifjúság, valamint a reintegráció témakörében. (lásd 4.2.)

Az NBT a prevenció céljainak elérése érdekében költségvetési támogatást nyújtott különböző állami, önkormányzati és civil szervezeteknek bűnmegelőzési programok megvalósítására. Az elmúlt tíz év során számtalan, különböző kriminalitású problémára irányuló program valósult meg. Az NBT finanszírozott több pilot projektet, amelyek közül néhány az eredményességére tekintettel évről évre támogatásban részesül.

Kiemelt sikerekért értékeljük az új módszerek kipróbálását célzó pilot programok támogatását, amelyek képesek arra, hogy gyorsan reagáljanak a hirtelen változásokra, vagy teszteljenek új elképzeléseket és módszereket. Ezekben a programokban lehetőség van arra, hogy „kicsiben” megvizsgáljuk az innovatív válaszadási lehetőségeket, melyek esetében értékelésre kerül, hogy azok sikeresen alkalmazhatók-e a jövőben, avagy nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Ezek a tapasztalatok is hozzájárulnak a támogatási rendszer fejlesztéséhez.

Az NBS végrehajtását is érintette a koronavírus-világjárvány. A két évente elfogadásra kerülő intézkedési tervek lehetővé tették a gyors és rugalmas reagálást, így a személyes jelenlét korlátozására vonatkozó előírásokra tekintettel a rendezvények, programok és képzések nagyrészt online formában valósultak meg, amely költséghatékonyan hidalta át például a távolságot.

Az NBS kezdeti célkitűzései között szerepelt a Bűn- és Balesetmegelőzési Oktatóközpont létrehozása, amelyben az elmúlt évek során számos előrelépés született, azonban finanszírozási keretet nem sikerült találni, ami miatt annak megvalósítása még várat magára. Reményeink szerint hazai, európai uniós források bevonásával vagy a Svájci Hozzájárulási Alap támogatásával megkezdődhetnek a Központ kialakításának előkészítő munkálatai.

A hihetetlenül gyors társadalmi változások meghaladták az NBS által megfogalmazott beavatkozási területek kereteit, ezért szükséges a korábbi, egymást projektszinten átfedő prioritási rendszer felülvizsgálata és a valós helyzethez történő illesztése.

Mint ahogyan a bűnmegelőzés maga is tárcákon és szakterületeken átívelő feladatrendszer, a magas szintű bűnmegelőzési munka egyes tevékenységei is akkor tekinthetők hatékonyak, ha minél több szegmens felől közelíti meg az egyes problémákat és azok megoldási módjait. A mai, folyamatosan változó világ kihívásai rugalmasságot, kreativitást és komplexitást igényelnek. Bizonyos tevékenységek a pillérek szerint nem voltak megfelelően kategorizálhatók, például az építészeti bűnmegelőzés a vagyonvédelemhez vagy az áldozattá válás megelőzéséhez is kapcsolódhat.

Ugyanez merült fel a legtöbb pályázatnál is, hiszen, ahogy a komplex bűnmegelőzési szemlélet is megkívánja, a legtöbbjük több beavatkozási területet is érintett, mely nehezítette egy adott projekt egy pillérhez történő csatlakozását, ennek következtében a horizontális intézkedésekhez egyre több projekt tartozott.

Ezen probléma áthidalása érdekében a következő tíz évre szóló Stratégia tervezésénél fő szempontunk a komplexitás, tehát a cél a meglévő prioritásokat átcsoportosítva egy átfogóbb és a gyakorlatban könnyebben alkalmazható stratégia megalkotása. A beavatkozási területek részletesen a 6. fejezetben kerülnek bemutatásra.

4. BŰNÜGYI HELYZET

4.1. Kriminálstatisztika

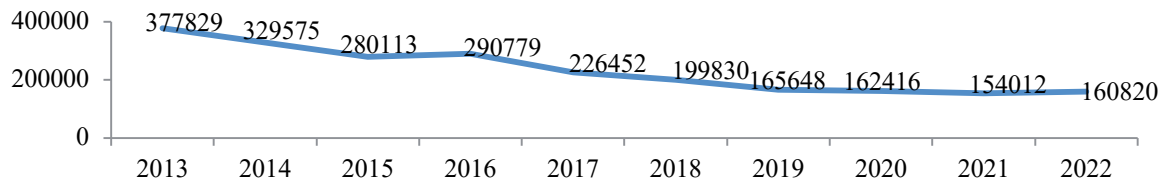
Hazánk bűnügyi helyzetének ismerete kiemelt fontosságú a bűnmegelőzési stratégia beavatkozási területeinek és intézkedéseinek meghatározása tekintetében, hiszen ezen adatok segítségével tárhatók fel a bűnelkövetővé vagy áldozattá válás szempontjából leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok, valamint a kriminalitás szempontjából legfertőzöttebb területek.

Egy ország bűnügyi helyzetének megismerése és bemutatása összetett feladat, melyhez a kriminálstatisztikai adatok elemzése jó kiindulópontot jelent. A statisztikai elemzés segítségével képet kaphatunk a bűnözés

volumenére vonatkozóan, megismerhetünk tendenciákat, kitérhetünk az elkövetők vagy áldozatok szocio-demográfiai jellemzőire, azonban szem előtt kell tartani, hogy a statisztika nem szolgál kielégítő válasszal minden – a bűnmegelőzés számára releváns – kérdésre. Figyelembe kell vennünk a statisztika korlátait, mindenekelőtt a látencia jelenségét, hiszen az elkövetett bűncselekmények egy része nem jut a hatóság tudomására.

Fontos figyelembe venni a szabálysértési adatokat, hiszen habár társadalomra való veszélyességük csekélyebb, és nem kerülnek be a kriminálstatisztikai adatok közé, a társadalom biztonságérzetét mégis jelentősen befolyásolhatják. A társadalom tagjai egy jogsértés észlelésénél nem tesznek különbséget értékhatar szempontjából, így a szabálysértések is éppúgy hatással vannak a szubjektív biztonságérzetre, mint a bűncselekmények. Összességében elmondható, hogy a statisztika fontos, de nem elegendő forrása a bűnügyi helyzet megismerésének.

Regisztrált bűncselekmények

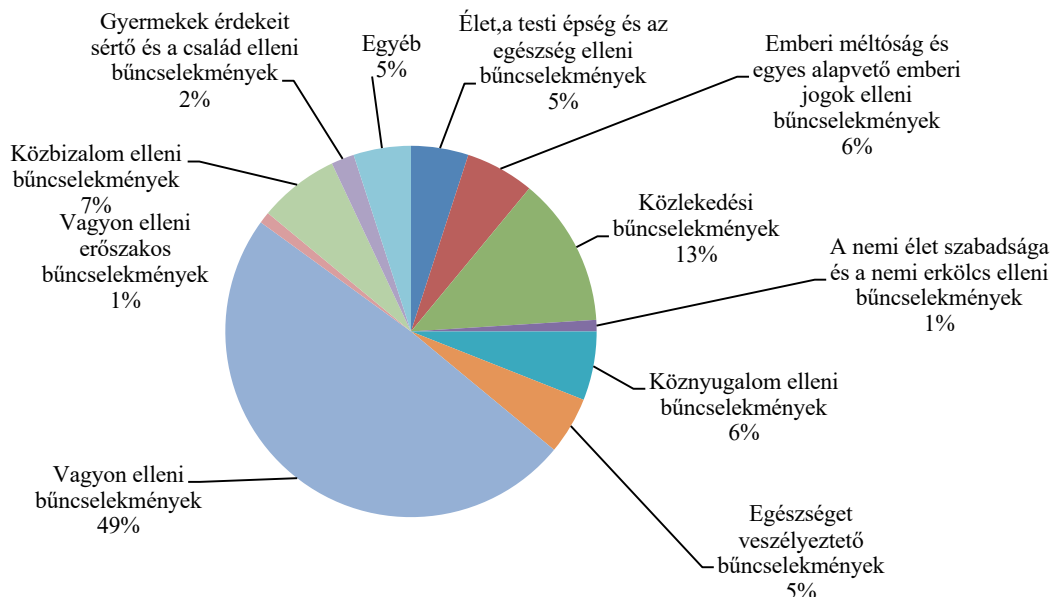

3. ábra Regisztrált bűncselekmények számának alakulása 2013-2022 között, Forrás: ENYÜBS

A bűnözés mértékének csökkenése európai tendencia. A rendszerváltást követően először lassú csökkenés volt megfigyelhető a regisztrált bűncselekmények számában, majd 2013-tól kezdődően ez a tendencia felgyorsult. A 2022-ben az 1998-as adatokhoz viszonyítva a hatóság tudomására jutott bűncselekmények száma 73,2%-kal, 2013-hoz viszonyítva 57,4%-kal csökkent. Fontos megemlíteni a statisztika korlátait is, hiszen a statisztikai adatokban megfigyelhető változások mögött sokszor más tényezők is meghúzódnak a bűnelkövetés számának tényleges csökkenése mellett.

A szabálysértési adatokat vizsgálva hasonló tendencia rajzolódik ki, mint a regisztrált bűncselekmények esetében. 2013-tól folyamatos csökkenés tapasztalható, mely 2022-re meghaladja az 50%-ot.

Fontos információkat hordoz azon bűncselekmények száma, melynek elkövetője nem ismert. Ebben a mérőszámokban is pozitív változás tapasztalható, 2013 óta folyamatosan csökken azon bűncselekmények száma, amelyek az elkövetője ismeretlen marad. Az elmúlt 5 évben ezen bűncselekmények aránya stabilan 40% alatt maradt.

4. ábra A regisztrált bűncselekmények megoszlása az egyes Btk. fejezetek szerint, Forrás: ENYÜBS

A bűnözés struktúráját vizsgálva elmondható, hogy régóta fennálló tendencia, hogy az elkövetett bűncselekmények körülbelül fele vagyoni deliktum. Azonban az elmúlt éveket tekintve a bűnözés belső arányaiban változás figyelhető meg. 2017-ig egy lassú, de folyamatos csökkenés volt megfigyelhető ezen deliktumok esetén, majd 2018 és 2019 (49%) esetén stagnálás figyelhető meg, majd 2020-tól egy erőteljesebb csökkenés (2020: 45%, 2021:

Regisztrált elkövetők és elkövetések

A regisztrált elkövetők száma 2018-ig folyamatosan csökkent. A nők részvétele a bűnelkövetésben enyhe, de folyamatos növekedést mutatott 2012-ig, azóta stagnálás figyelhető meg. Még mindig igaz viszont az a kijelentés, miszerint a bűnözés „férfi jelenség”. (2012-ben például az elkövetők 82%-a férfi volt.)

Korcsoport tekintetében a bűnelkövetés felnőtt korú (2022-ben az elkövetések 71%-a) és a fiatal felnőtt (2022-ben az elkövetések 18%-a) korcsoportba tartozók esetében a legmagasabb. A gyermek- és fiatalkorú elkövetők esetében elmondható, hogy számuk és arányuk folyamatosan csökken, habár e korcsoportoknál a legnagyobb a látencia mértéke.

A bűnmegelőzésben fontos kérdés a bűnismétlés mértéke, mely azt mutatja meg, hogy büntetőeljárásban meghatározott joghátrányt követően az elkövetők mekkora arányban követnek el ismételten bűncselekményt. A bűnismételő elkövetők aránya 1998-tól 2008-ig folyamatosan csökkent, majd 2009-ben növekedés volt tapasztalható, azután 2015-ig ismételten csökkenő tendencia volt jellemző, 2015-től azonban stagnálás figyelhető meg az adatokon.

A regisztrált elkövetők többsége városban él, tehát a bűnelkövetés nemcsak az elkövetés helye szerint városi jelenség.

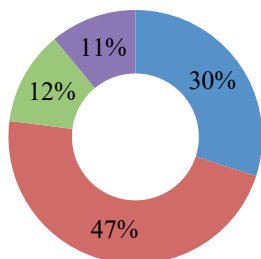
Azonban azt is fontos látni, hogy bűncselekmények tekintetében eltérő sajátosságokat hordoznak a városrészek. Például a belvárosban leginkább zsebtolvajlást, gépjármű feltörést, rablást, pénzügyintézetek sérelmére elkövetett fegyveres rablást, kerékpárlopást és garázdaságot követnek el. A belső lakóhelyi övezetek esetében szintén gyakori a gépjárműfeltörés, a rablás és a garázdaság, de már megjelenik a betöréses lopás, valamint a házalásos csalás is. A kertvárosi övezetben a betöréses lopás jellemző, illetve megjelenik a megtévesztéssel elkövetett csalás is. A lakótelepi részeken jellemző a kerékpár- valamint gépjárműlopás, a pincefeltörés, a lakásbetörés, a rongálás és a rablás. A zártkerti területeken a betöréses lopások mellett, a terület sajátosságaiból kiindulva, jellemző az állat- valamint terménylopás. A szuburbanizációs övezetben szintén a lakásbetörések jellemzőek, de itt is megjelenik az állatlopás és a házalással elkövetett lopás.¹⁵ Vármegyék szempontjából a főváros, Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Csongrád-Csanád és Bács-Kiskun vármegye érintettsége jelentős.

2013 és 2017 között enyhe elmozdulás figyelhető meg az iskolai végzettségi kategóriák között. Míg a 8 általános iskolai, valamint kevesebb osztályt végzett elkövetők aránya csökken, a középfokú, szakmával rendelkezők aránya enyhe emelkedést mutat, az érettségivel rendelkező, valamint a felsőfokú végzettségű elkövetők száma stagnál.

A családi állapot vizsgálata azért releváns, mert **több kutatás is kimutatta, hogy a házasság protektív tényezőként működik a bűnelkövetés szempontjából.** Ehhez azonban fontos ismerni az átlagpopuláció családi állapot szerinti megoszlását. Tekintettel arra, hogy 18 év alatt ritka esetekben köthető házasság (0,4%) az elemzésbe a 18 életévüket betöltött állampolgárok és bűnelkövetők kerültek.

18 évesnél idősebb magyar lakosság családi állapota

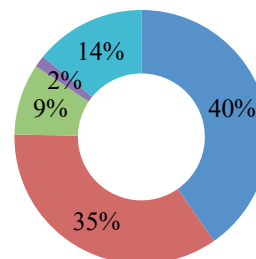
■ Nőtlen, hajadon ■ Házas ■ Elvált ■ Özvegy

7. ábra A 18 évesnél idősebb magyar lakosság családi állapota, forrás: KSH 2016, saját készítés

18 évesnél idősebb regisztrált elkövetők családi állapota

■ Nőtlen, hajadon ■ Házas ■ Elvált ■ Özvegy ■ N.A

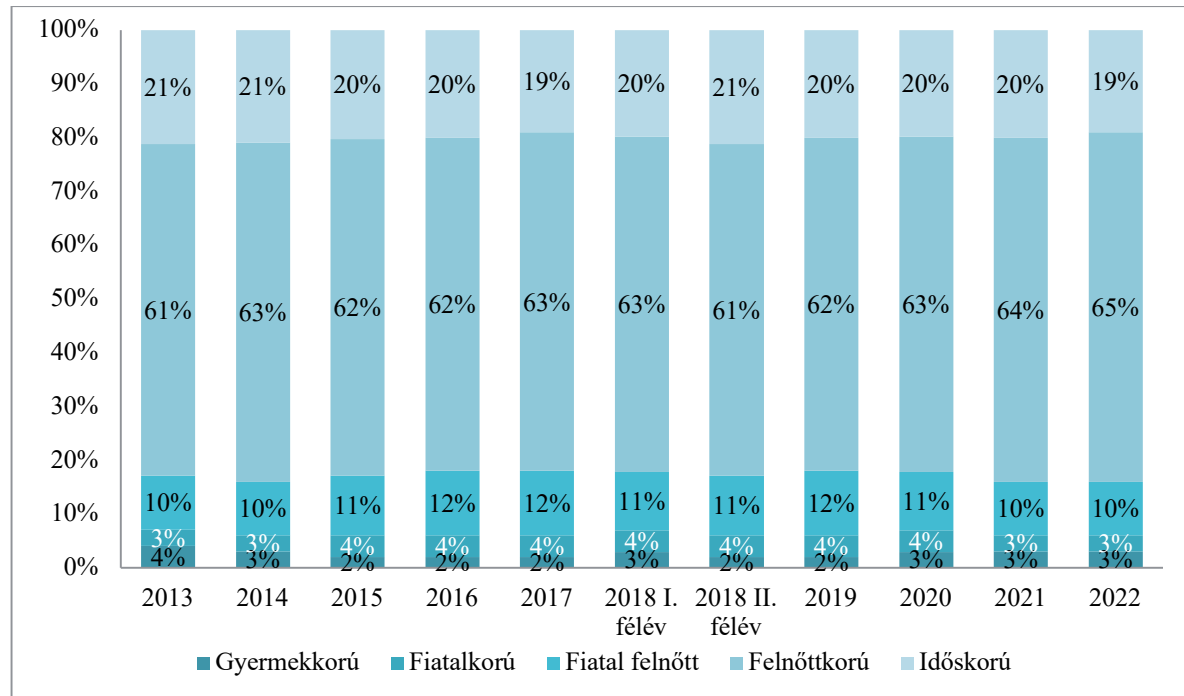
8. ábra a 18 évesnél idősebb regisztrált elkövetők családi állapota, forrás: ENYÜBS, saját készítés

Elmondható, hogy a lakosság legnagyobb része házasságban él, mely a KSH adataiban magába foglalja a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők arányát is. Ha ezt összevetjük a regisztrált elkövetők családi állapotával látható, hogy **a nőtlen és hajadon személyek felül-, míg a házasságban élők alulreprezentáltak az átlagpopulációhoz képest.**

¹⁵ Mátyás Szabolcs (2020). *Bűnözéstudományok*, egyetemi jegyzet, Didakt Kiadó, Debrecen

Regisztrált sértettek és sértetté válások

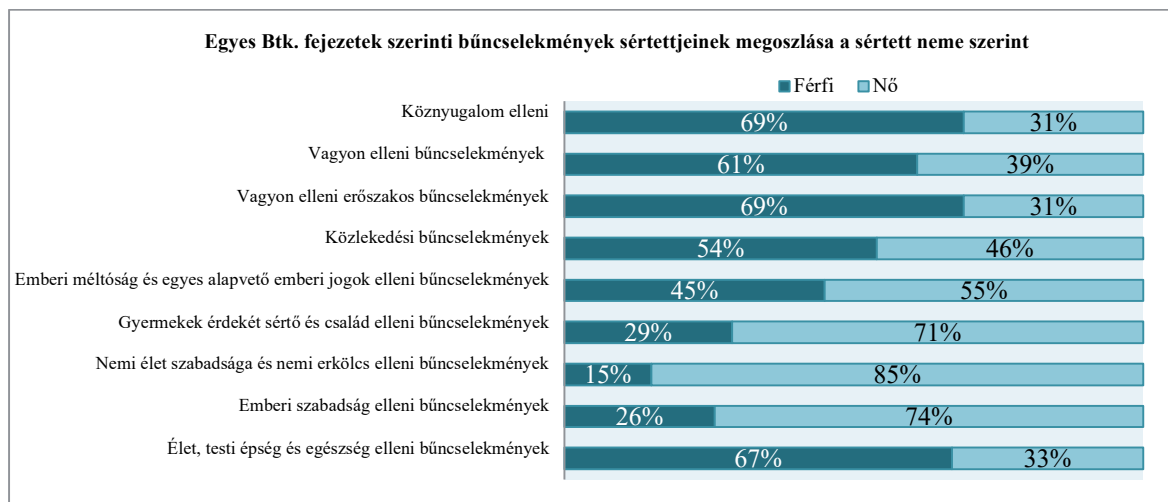
A bűnözés harmadik dimenziója a sértetti oldal. Ebben a fejezetben sértettek tekintjük, aki a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény alapján sértettnek minősül, és bekerül az ENYÜBS statisztikába. A sértettek és sértetté válások tendenciáit tekintve 2013 óta folyamatos csökkenés tapasztalható.

9. ábra A regisztrált sértettek (2013-2018 I. félév) és a regisztrált sértetté válások (2018 II. félévtől) a sértett korcsoportja szerinti megoszlásban, forrás: ENYÜBS, saját készítés

Ahogy az ábrán is látható, a sértetté válások korcsoportok szerinti megoszlása 2013 és 2021 között állandóságot mutat. Ez alapján elmondható, hogy a bűncselekmények tipikus sértettjei a felnőtt korúak. Azonban meg kell jegyezni, hogy az adott bűncselekmény típusa erősen befolyásolja a sértett kilétét, tehát célszerű megvizsgálni a különböző bűncselekmény-kategóriáknál az előbb említett összefüggéseket.

A regisztrált elkövetőkhöz viszonyítva sokkal kiegyenlítettebb a nemek aránya. A nem szerinti megoszlás 2013 óta folytonosságot mutat. Habár még mindig elmondható, hogy a férfiak nagyobb eséllyel válnak bűncselekmények sértettjévé, de a nők aránya lényegesen magasabb, mint a regisztrált elkövetők, regisztrált elkövetések esetén.

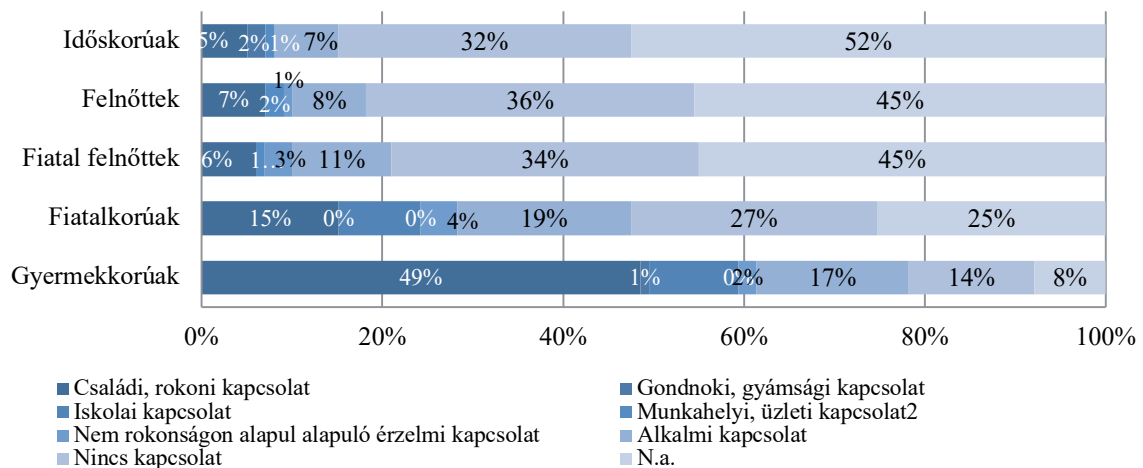
10. ábra: Egyes Btk. fejezetekhez tartozó bűncselekmények sértettjeinek nemek szerinti megoszlása, forrás: ENYÜBS, 2022 saját készítés

A sértetté válások nem szerinti megoszlása 2013 és 2022 között állandóságot mutat. Ez alapján elmondható, hogy **a bűncselekmények tipikus sértettjei a felnőtt korú férfiak**, azonban jelentős eltérés tapasztalható deliktumonként. A vagyon elleni, vagyon elleni erőszakos, köznyugalom elleni, valamint az élet, testi épség és egészség elleni bűncselekmények többségét férfiak sérelmére követik el. Ezzel ellentétben, a gyermekek érdekét sértő és család elleni, a nemi élet szabadsága és nemi erkölcs elleni, valamint az emberi szabadság elleni bűncselekmények nagyobb részét nők sérelmére követik el. A közlekedési, valamint az emberi méltóság és egyes alapvető emberi jogok elleni bűncselekmények esetében nagyjából kiegyenlített a nemek aránya.

Vármegyei bontásban a sértettek legnagyobb része a fővárosban él, ezt követi Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Bács-Kiskun vármegye.

Fontos kérdés, hogy az elkövetők és a sértettek milyen kapcsolatban álltak egymással a bűncselekmény elkövetése előtt. **2022-ben az esetek többségében az elkövető és a sértett között volt valamilyen, legalább alkalmi kapcsolat a bűncselekményt megelőzően (bár korcsoportonként eltérő nagyságú azon esetek aránya, ahol az elkövető és a sértett kapcsolatára vonatkozó adat nem ismert). A 14 év alatti sértettek esetében jóval jellemzőbb, hogy az elkövető a sértett családtagja, rokona (49%),** valamint esetükben legnagyobb azon esetek aránya, ahol az elkövető és a sértett iskolatársak voltak (10%). A 14-18 év közötti **sértettek esetében gyakori, hogy alkalmi kapcsolatban álltak az elkövetővel (19%),** esetükben a családtag vagy a rokon elkövetők aránya 15%, míg ennél a korcsoportnál már az esetek 27 %-ban az elkövető és a sértett nem álltak kapcsolatban a bűncselekményt megelőzően. **Összességében elmondható, hogy a 14 év alatti sértettek esetében az esetek 78%-ában a sértett ismerte az elkövetőjét, 49%-ban családtag, vagy rokon volt, 10%-ban iskolai kapcsolat, és 17%-ban alkalmi kapcsolat volt közöttük.** Ahogy egyre idősebb korcsoportokat vizsgálunk, úgy emelkedett azon esetek száma, ahol az elkövető és a sértett nem ismerték egymást.

Regisztrált sértettek megoszlása korcsoportonként, valamint az elkövető és a sértett közötti kapcsolat szerint 2022-ben

11. ábra A regisztrált sértettek megoszlása korcsoportonként, valamint az elkövető és a sértett közötti kapcsolat szerint 2022-ben. Forrás: ENYÜBS, saját készítés

4.2. Kutatások bemutatása

Az NBT az elmúlt tíz év során számos kutatást támogatott, melyek eredményei meghatározóak a Stratégia prioritásainak kijelölése szempontjából. A Stratégia a 2017-ben végzett ifjúságkutatás, valamint a 2018-ban végzett látenciakutatás eredményeit emeli ki.

4.2.1. Ifjúságkutatás¹⁶

A kutatás számos információt gyűjtött a fiatalok családi, iskolai és kortárs kapcsolatairól, szokásairól.

A kutatás főbb eredményei szerint a családtípus összefüggésben áll a család gazdasági státuszával. Jellemzően a legmagasabb státusszal azok a családok rendelkeznek, ahol mindkét szülő együtt él. A családban az átlagos testvérszám 1,5, mely erősen függ a tanuló évfolyamával és iskolatípusával is.

¹⁶ Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Karának kutatócsoportja, valamint az Ariosz Szolgáltató, Informatikai és Tanácsadó Kft. 2017-ben, az NBT megbízásából végezte el a kutatást. A 10.000 fős reprezentatív mintában 5., 7., 9., és 11. osztályos tanulókat vontak be általános iskolákból, szakközépiskolákból, szakközépiskolákból és gimnáziumokból.

A szülők 16 %-ának alacsony, 52 %-ának közepes és 33 %-ának magas a szocio-ökonómiai státusza.¹⁷ **Azt, hogy a gyermek milyen iskolatípusba jár, nagyban befolyásolja a szülő szocio-ökonómiai helyzete.** Ez abból a szempontból lényeges, hogy az iskolatípus hatással van a család körülményeire, (hiszen a szülők helyzete is részben ebből a változóból generálódik), és a státusz hatással lesz az utódok iskolatípusára. Tehát ha nem is közvetlenül, de a társadalmi státusz reprodukciója valósul meg.

Kapcsolatok

A kutatás eredményei szerint a vizsgálatban részt vevő fiataloknak bizalmasabb kapcsolata van édesanyjukkal, mint édesapjukkal. Az életkor előrehaladtával azonban ez a viszony jellemzően gyengül, különösen az édesapával. Az édesapjukkal és nevelőanyjukkal élő gyermekek 47%-a elmondása szerint szorosabb kapcsolatban áll nevelőanyjával, mint vér szerinti anyjával, mindösszesen 35%-uk válaszolt ezzel ellentétesen. Az édesanyjával való kapcsolattartás tekintetében elmondható, hogy a gyermekek 36%-a gyakran, míg 48%-a csak ritkán találkozott személyesen az édesanyjával. A gyermekek 38%-a szorosabb kapcsolatban áll a nevelőapával, mint édesapjával.

A fiatalok négyötöde válaszolt úgy, hogy édesanyja vagy nevelőanyja megdicséri, észreveszi, ha valami bántja, érdeklődést mutat iránta. A fiatalok háromnegyede nyilatkozott úgy, hogy édesanyja/nevelőanyja megvigasztalja, ha valami bántja. Az életkor előrehaladtával azonban ez az arány folyamatosan csökken.

Az édesapák és nevelőapák jellemzően kevésbé végzik a fent nevezett pozitív cselekményeket, kevesebbszer ölelik meg gyermekeiket, kevésbé érdeklődnek irántuk.

A fiatalok többsége (74%) úgy érzi, hogy családja támogatja őt céljai elérésében. A gazdasági háttér erre a változóra is hatással van, az adatok alapján az látszik, hogy a jobb anyagi helyzetű családokban nevelkedő fiatalok nagyobb mértékű támogatást tapasztaltak szüleiktől. A fiatalok 90%-a nyilatkozott úgy, hogy ha megígér valamit szüleinek, akkor ezt betartja. A szülők által tett ígérek esetében hasonló arányokat láthatunk (93%).

A válaszadók többsége úgy nyilatkozott, hogy családja a szabályok betartását várja tőle. Jelzésértékű azonban, hogy a kilencedikes és tizenegyedikes fiatalok 1/3-a olyan családban él, ahol nincsenek egyértelműen lefektetett szabályok.

Kortárs kapcsolatok

A barátok számát erősen meghatározza a válaszadó életkora, hiszen fiatalabb korban még tágabban értelmezik a barátság fogalmát, melyből adódóan kamaszkorra csökken a számuk. A válaszadók körülbelül fele nyilatkozott úgy, hogy nagyon fontos a barátaik véleménye, és mindösszesen ötödük válaszolt úgy, hogy egyáltalán nem fontos. A diákok 95%-a válaszolt úgy, hogy van olyan barátja, akire számíthat nehéz időkben is. 93%-uknak van olyan barátja, aki észreveszi, ha valami bántja, 92%-uknak pedig olyan, akiben feltétel nélkül megbízhat. 90%-uknak van olyan barátja, akihez bármilyen problémával fordulhat. A kutatásból jól kirajzolódott az az összefüggés, amit már számos kutatás feltárt, miszerint kamaszkorban felértékelődnek a kortárs kapcsolatok, tehát az egyénre nézve meghatározó a barátainak a véleménye. Összességében elmondható, hogy a bevallásuk szerint a diákok 90-95%-ának van támogató kortárs kapcsolata.

Iskolai környezet

Az iskolához való kötődés fontos tényező a bűnmegelőzés szempontjából, hiszen a jó iskolai teljesítmény, az erős kötődés, a proszociális, normakövető kortárskapcsolatok (olyan kortársak, akiknek a magatartása mintaként megerősíti a szabálykövető viselkedést) mind-mind védő hatást fejtenek ki a gyermek életére. Az eredmények szerint a tanulmányi eredmény összefüggést mutat a családtípussal és az anyagi körülményekkel. Azon gyerekek érték el a legjobb eredményeket, akik mindkét szülőjükkel együtt éltek, jellemzően minél jobb anyagi körülmények között élt a gyermek, annál nagyobb eséllyel ért el jobb érdemjegyeket. Látható, hogy a problémák soha nem állnak önmagukban, hanem halmozódva vagy egymást gerjesztve újabb és újabb hátrányokat generálnak. A tanulmányi eredmény emellett függ az életkortól is, jellemzően minél idősebb a válaszadó, annál kevésbé számol be jó eredményekről. A gimnazisták körében nyilatkoztak a legtöbben úgy, hogy fontos számukra az eredmény, tehát a belső motiváció is lényeges. Itt is fontos látni, hogy az iskolához való kötődés és a jó tanulmányi eredmény összekapcsolódik. Azok a gyerekek, akik gimnáziumba járnak, jobb eredményeket érnek el, tehát sikert tapasztalnak az iskolában, és ezzel párhuzamosan jól érzik magukat az intézményben.

Önértékelés, megfelelési vágy

Az eredmények szerint a fiatalok összességében pozitívan látták önmagukat, hiszen 33%-uk igaznak, 55%-uk pedig inkább igaznak tartotta azt az állítást, hogy nagyon sok jó tulajdonsága van. Az életkor előrehaladtával a pozitív énkép egyre gyakoribbá vált. **A pozitív énkép mellett azonban majdnem háromnegyedük (72%) nyilatkozott úgy, hogy hajlamos alábecsülni magát.** Azonban a kutatók felhívták a figyelmet, hogy **a tanulók majdnem fele (46%) nyilatkozott úgy, hogy inkább vagy teljes mértékben egyetért azzal az állítással, hogy ő semmiben sem jó.** A látható ambivalenciák miatt a kutatók létrehozottak egy olyan változót, amely figyelembe veszi minden kérdésnél az elért értéket, és generál egy számot, mely megadja a fiatal önértékelésének mértékét. Az eredmények szerint **összességében közepes önértékelés mérhető a fiatalok körében. Az iskolatípus nem, de a családtípus hatással volt az eredményekre. Azon gyermekeknél, akik nevelőszülővel élnek,**

¹⁷ A változót a kutatók a szülők iskolai végzettségéből, valamint foglalkozásából hozták létre.

alacsonyabb önértékelést mértek. Az anyagi helyzet pozitívan hatott a gyerekek önértékelésére. A szülővel, valamint a pedagógussal való kapcsolat milyensége is hatással van a gyermek önképére, jellemzően, akik jobb viszonyban vannak a szüleikkel és/vagy pedagógusaikkal, egészségesebb önképpel rendelkeznek. A fiatalok körülbelül egyötöde gyakran érzi magát magányosnak, egy harmadukban azonban soha nem merül fel ez az érzés. A diákok körülbelül 60%-a válaszolt úgy, hogy igyekszik megfelelni környezete elvárásainak, és mindösszesen 11%-uk nem törekszik erre.

Felelősségérzet

A felelősségérzet vizsgálata során a kutatók arra kérték a diákokat, hogy különböző állításokat értékeljenek egy egytől ötig terjedő skálán. Az eredmények alapján a diákok 58%-a nem tartja magát felelősnek, ha lopás áldozatává válik. A fiatalok negyede úgy gondolta, hogy hangulata nagyrészt másnon múlik. Körülbelül 50% válaszolt úgy, hogy főképp ő a felelős azért, ha bajba kerül, és 80%-uk gondolta úgy, hogy felelős azért, ha veszélyes helyzetbe kerül. A válaszadók között alig akadt olyan fiatal, aki ne tartotta volna magát felelősnek tanulmányi eredményéért, jövőjéért.

Konfliktuskezelés, empátia

Az eredmények alapján a diákok többsége (80%) úgy nyilatkozott, hogy igyekszik úgy élni életét, hogy ne kerüljön konfliktusba senkivel. A diákok 43%-a egyetértett azzal az állítással, hogy általában inkább igazat ad a másik félnek, csak azért, hogy a vita véget érjen, 23%-uk viszont elhatárolódott ettől. Egy másik állítás esetében a diákok 61%-a nyilatkozott úgy, hogy akár a hangját is felemeli annak érdekében, hogy meggyőzze a másikat arról, hogy neki van igazja.

A diákok 86%-a saját bevallása szerint bele szokta képzelni magát mások helyzetébe annak érdekében, hogy jobban megértse őket. Ez az arány az évfolyamok emelkedésével nőtt. Az eredmények az empátia magas fokát mutatják, azonban nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a kutatás önbevallásos alapon történt, és saját viselkedésünket nem minden esetben tudjuk objektíven megítélni. Nem arról van szó, hogy a diákok direkt valótlan akarnak állítani, hanem saját önképük védelme érdekében magasabbra becsülik a pozitívnak gondolt tulajdonságokat.

Összességében elmondható, hogy a diákok arra törekednek, hogy elkerüljék a vitás helyzeteket, azonban, ha mégis konfliktus alakul ki, akkor „beleállnak”, és mindent megtesznek azért, hogy saját igazukat érvényesítsék.

Szabálykövetés

A diákok többsége (körülbelül 80%) fontosnak találta a szabályok meglétét, és egyharmaduk nagyon, további 51% inkább egyetértett azzal az állítással, hogy szabálykövető, azonban 42%-uk bevallotta, hogy megszegi azokat a szabályokat, amiknek nem látja értelmét. A válaszadók többsége úgy gondolta, hogy a szabályokra azért van szükség, hogy megvédjék őket, és ne essen bántódásuk. **A kutatás arra a következtetésre jutott, hogy azon diákok, akikre jellemző a szabálykövető magatartás, alig vagy egyáltalán nem rendelkeztek deviáns ismerősökkel.**

Döntésekhez való viszony

A diákok 95%-a úgy nyilatkozott, hogy tudja, hogy a döntéseinek milyen következményei vannak. A 9. és a 11. évfolyamba járók 67%-a úgy gondolta, hogy minden esetben vállalja a felelősséget a döntéseiért, további 30% pedig inkább igaznak gondolta az állítást. Az összesített felelősségrendszer újraalkották ezen adatok alapján, melynek értéke 3,6; tehát a fiatalok összességében pozitívan vélekedtek saját felelősségvállalásukat illetően.

Problémához való viszony

A fiatalok kevesebb, mint ötöde nyilatkozott úgy, hogy nem szokott a problémáival foglalkozni. A fiataloknál megfigyelhető, hogy szeretik önállóan meghozni döntéseiket és megoldani problémáikat, hiszen négyötödük elmondása szerint képes egymaga megoldani az öt ért nehézségeket, mindösszesen ötödük érezte úgy, hogy szüksége van mások segítségére. A kutatók készítettek egy változót¹⁸, mely a különböző kérdések alapján azt mérte, hogy a diákok mennyire képesek önmaguk megküzdni a nehézségekkel, és a teljes mintán 2,7 értéket mértek, mely közepesnek mondható.

Iskolai zaklatás

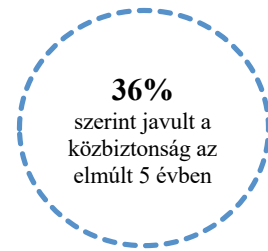
Az online és offline bántalmazás és zaklatás jelensége számos kutatás eredménye szerint sokszor együtt jár. Az iskolai zaklatások az esetek nagy részében folytatódnak az online térben is. Az ifjúságkutatás eredményei alapján a diákok találkoznak e jelenséggel, döntő többségük tapasztalt már online bántalmazást vagy zaklatást. Az életkor befolyásolja a jelenséget, jellemzőbb, hogy a fiatalabb évfolyamok vesznek részt ebben, az életkor előrehaladtával a jelenség megjelenése csökken. Emellett különbség mutatkozik iskolatípusok szerint is. Az eredményekből az látszik, hogy 2017-ben jóval gyakoribb volt a magyar diákok körében az offline bullying, tehát az esetek többségében az online és offline bántalmazás hazánkban nem egészítette ki egymást. Az offline bullying esetén nem mutatkozott különbség a diákok anyagi helyzete szerint, tehát státusztól függetlenül, minden gyermek

¹⁸ A kutatók különböző állítások értékelésére kérték a diákokat egy egytől ötig terjedő skálán, majd az állításokat egyesével elemezték és majd ezekből létrehoztak egy összesített értéket.

veszélyeztetett e jelenségben. Pozitívum, hogy a diákok többsége (83%) úgy nyilatkozott, hogy előfordult, hogy valaki közbelépett, és 17%-uk elmondása szerint senki nem avatkozott bele.

4.2.2. Áldozatok és vélemények 2018¹⁹

A lakosság körében 2018-ban – 2003-hoz viszonyítva – jelentősen javult a közérzet, a válaszadók mindösszesen 10%-a számolt be rossz közérzetről, mely leginkább az idősekre, az alacsony iskolai végzettségűekre és a munkaerőpiacon inaktívakra volt jellemző. A közérzettel leginkább az volt összefüggésben, hogy a megkérdezettek milyenek látják hazánkban a közbiztonságot. A megkérdezettek több, mint egyharmada úgy látja, hogy javult a közbiztonság az elmúlt években. A közbiztonság megítélése leginkább a lakóhely biztonságáról alkotott képpel függ össze. Ez az összefüggés lényegében a közvetlen tapasztalatot jelenti. Azok, akik saját lakóhelyüket biztonságosnak ítélik, sokkal nagyobb arányban ítélik az ország közbiztonságát jónak, mint azok, akik lakókörnyezete kevésbé biztonságos. Ezt támasztja alá az az eredmény is, mely szerint a korábbi áldozati tapasztalat összefüggésben áll a közbiztonság megítélésével.

Fontos kérdés a bűnmegelőzés szempontjából, hogy az emberek mit tartanak a legnagyobb problémának jelenleg Magyarországon. A hazai bűnügyi helyzet nem tartozik az ország legnagyobb problémái közé, a válaszadók mindösszesen 0,1%-a említette és 8%-uk emelt ki közbiztonsággal kapcsolatos problémát.

A közbiztonság

A megkérdezettek közel 40%-a szerint a közbiztonság jó vagy nagyon jó Magyarországon, mindösszesen 14% válasza szerint rossz vagy nagyon rossz. Azonban a közbiztonságot rosszra értékelők mindösszesen 5%-a említette a közbiztonságot Magyarország legégetőbb problémái között. A 2003-as adatokhoz viszonyítva javulást tapasztalt a magyar lakosság.

Az, hogy egyesek milyenek ítélik meg a közbiztonságot, nem vezethető vissza egyetlen tényezőre, a közbiztonság megítélése több tényezővel is összefüggésben áll. Meghatározó a megkérdezett lakóhelyének biztonsága, amelyben fontos szerepet játszik a saját tapasztalat. Tehát sok esetben saját közvetlen környezetükből hajlamosak vagyunk általánosításokat megfogalmazni. Emellett befolyásolja a közbiztonság megítélését a megkérdezett anyagi helyzete. Azok, akik elégedettek anyagi helyzetükkel, általában rosszabbnak ítélik meg a közbiztonságot. Ezt az összefüggést értelmezhetjük úgy, hogy a jobb anyagi helyzetűekre jellemzőbbek, hogy óvintézkedéseket tesznek bizonyos bűncselekményekkel szemben, például biztonsági zár van az ajtajukon, vagy riasztóberendezést használnak. Azonban az óvintézkedések használata hatással van a biztonságérzetünkre. Azt váránk, hogy ezen eszközöktől javulni fog a biztonságérzet, az összefüggés mégis éppen ellentétes. Akinek az életében sok biztonságot szolgáló eszköz van, valószínűleg szükségesnek is érzi azok alkalmazását.

A lakókörnyezet biztonságossága

A kutatásban a magyar emberek biztonságérzetét összehasonlították az EU átlagával, és az eredmények szerint a magyar eredmények az EU-s átlagnak megfelelőek. Jellemzően minél kisebb településen él valaki, annál biztonságosabbnak ítéli meg lakókörnyezetét. A városokban, különösen a nagyvárosokban ez kevésbé jellemző. Különbség mutatkozott régiók terén is. Az eredmények szerint **Észak- és Közép-Magyarországon találták az emberek legkevésbé biztonságosnak lakókörnyezetüket.** A kriminálstatisztikában kirajzolódott eredményekkel összevetve, nagyrészt azokban a vármegyékben értékelték rosszabbnak a közbiztonságot, melyekben a legtöbb bűncselekményt regisztrálták 2017-ben.

Az emberek biztonságérzete jelentősen csökken a rendezetlen, elhagyatott környezet hatására. Ezzel szemben azok, akik megfelelő közvilágítással rendelkező településen élnek, illetve akik ismerik a szomszédjaikat, magasabb biztonságérzetről számoltak be. A válaszadók 54%-a tudná elképzelni azt, hogy összefogjon a közössége annak érdekében, hogy biztonságosabbá és rendezettebbé tegyék lakóhelyüket. A lakókörnyezet rendezettsége összefüggést mutat az áldozattá válás mintázataival is. **Azok, akik rendezetlen lakókörnyezetben élnek, kétszer nagyobb valószínűséggel váltak áldozattá.**

Bűnmegelőzés a lakosság körében

A megkérdezettek 88%-a védekezik valahogyan a lakásbetörésekkel szemben, ez 2003-hoz viszonyítva nem változott. Azokra, akik biztonságban érzik magukat, jellemzőbb a kutyatartás, míg akik kevésbé érzik magukat biztonságban, jobban bíznak a zárukban, biztonsági ajtóknak, riasztókban és kamerákban. A védekezés összefüggésben áll az anyagi helyzettel való elégedettséggel, tehát azok, akik elégedettebbek, nagyobb arányban védekeznek a lakásbetöréssel szemben.

A lakásbetörésen túl, a bűncselekményekkel szembeni védekezés a megkérdezettek többsége számára annyit jelent, hogy igyekszik elkerülni bizonyos helyzeteket, amiket veszélyesnek ítélt meg. A válaszadók 3%-a vesz részt önvédelmi tanfolyamon, és további 5% válaszolt úgy, hogy tervezi, hogy részt fog venni. Az áldozati tapasztalat itt is meghatározó. Azok, akik már bűncselekmény áldozatává váltak, nagyobb arányban gondolkodnak azon, hogy

¹⁹ A felmérést 2003-ban, majd 2018-ban végezték a 18 éven felüli magyarországi lakosság körében. A 10.000 fős minta reprezentatív a magyar lakosságra nem, életkor, iskolai végzettség valamint a lakóhely településtípusa szempontjából. A felmérés a 2003-as Gallup Intézet által felvett viktimológiai kutatás megismétlése, ezáltal lehetőség adódott az eredmények összehasonlítására, a változások észlelésére.

részt vesznek önvédelmi tanfolyamon. A válaszadók 3% hord magánál valamilyen eszközt, amivel meg tudja védeni magát. Az esetek többségében ez gázsprayt vagy paprikasprayt jelent. A válaszadók véleménye szerint a lakásbetörések elkövetői elsősorban a nyereség alapján választanak célpontot, azonban fontos szempont számukra az objektumba való bejutás könnyű módja.

A legelterjedtebb védekezési eszköz a biztonsági zár, amelynek használata a válaszadók 61%-ára volt jellemző, 32% tart kutyát, hevederzárral és biztonsági ajtóval 19-19% rendelkezik. A felmérés szerint figyelemreméltóan alacsony a riasztók (10%) és egyéb technikai eszközök, például kamerák (4%) elterjedtsége. 2003-hoz viszonyítva azonban megfigyelhető, hogy csökkent a kutyák és a záruk szerepe, és enyhe növekedés figyelhető meg a riasztók alkalmazását illetően.

A védekezési eszközök alkalmazásának gyakorlatát meghatározzák bizonyos szocio-demográfiai jellemzők. Leginkább a 30 és 45 év közötti válaszadókra volt jellemző valamilyen biztonsági eszköz alkalmazása. Az iskolai végzettséget tekintve, **minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége, annál nagyobb arányban védekezik a betörés ellen.** A településtípus tekintetében elmondható, hogy a községektől a főváros felé haladva egyre jellemzőbbé válik a biztonsági eszközök alkalmazása.

Rendőrség iránti bizalom

A rendőrségbe vetett bizalom tekintetében javulás tapasztalható. A válaszok átlaga 2003-ban 2,8 volt, míg 2018-ban 3,3 egy ötfokú skálán. A rendőrséggel kapcsolatba kerülő áldozatok az ügyük kapcsán 2,9-re értékelték a hatóság munkáját. A kapott érték erősen függ a bűncselekménytípustól is.

Szociodemográfiai változók mentén kismértékű változásokat tapasztalunk. Jellemzően minél magasabb volt a válaszadó iskolai végzettsége annál nagyobb bizalmat tanúsított a rendőrség felé, bár a különbségek az egyes kategóriáknál kismértékűek. Emellett különbség tapasztalható etnikai hovatartozás tekintetében is. Az etnikai hovatartozás mérése a kutatás során önbevalláson alapult. A magukat romának vallók esetében alacsonyabb volt a rendőrségbe vetett bizalom átlaga.

Mindebből az következik, hogy kulcsfontosságú, hogy a rendőrség hogyan kommunikál az áldozatokkal, mivel a személyes tapasztalat jelentősen befolyásolja a biztonságérzetet és a rendőrségbe vetett bizalom mértékét.

Az áldozatok jellemzői

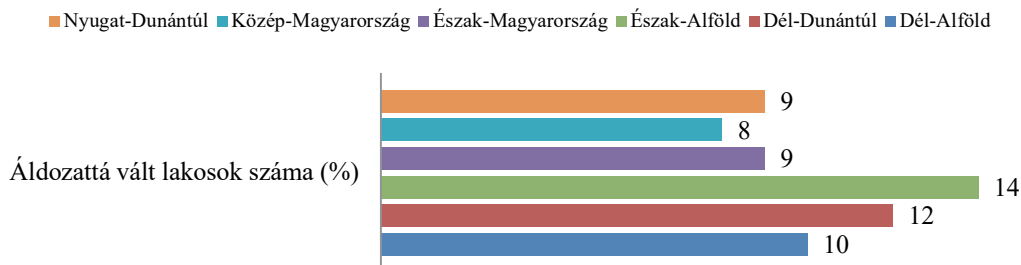
„Csaknem minden bűncselekmény esetében jelentősen csökkent az áldozatok aránya a 2003-as kutatással összehasonlítva.”

Fontos kérdés, hogy mitől válik valaki áldozattá. A kutatás alapján az elmúlt 5 év során a lakosság 12%-a vált valamilyen bűncselekmény áldozatává saját bevallása szerint. A kutatás vizsgálta az áldozattá válás okát is, mely során a kutatók egy többváltozós modell keretein belül számos tényező hatását vizsgálták, azonban kevés érdemi összefüggést találtak. A kutatás a rendelkezésére álló adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az áldozattá válás esetlegesnek tűnik, tehát bárkiből lehet áldozat. A kutatás eredményei alapján kevés összefüggés tapasztalható az áldozattá válás és a társadalmi, gazdasági tényezők között. Ebből az a következtetés vonható le, hogy **bárkiből lehet áldozat.**

A közfelfogás szerint az idősek különösen veszélyeztetettek az áldozattá válás szempontjából, és habár az igaz, hogy egy sérülékeny társadalmi csoportról beszélünk, mégsem ők a bűncselekmények tipikus sértettjei, hiszen az eredmények alapján az átlagosnál kevésbé jellemzően lesznek áldozatok. Ennek ellenére azonban fontos megjegyeznünk, hogy bizonyos bűncselekmények esetében nagyobb arányban érintettek (például besurranásos lopás, unokázós csalás). A vagyon elleni bűncselekmények esetén látható, hogy az időseknek ugyanannyi esélyük van áldozattá válni, mint a többi korcsoportnak, **az erőszakos bűncselekmények esetében azonban a fiatalok felülreprezentáltak.**

A regionális különbségek csak a vagyon elleni bűncselekmények esetében mutathatók ki. Az alábbi ábra a régiók közötti eltéréseket tartalmazza:

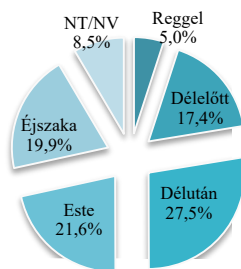
Áldozattá vált lakosok száma (%) régiós bontásban

12. ábra Áldozattá vált lakosok száma (%) régiós bontásban, Forrás: Látenciakutatás, 2018

Az elkövetett bűncselekmények körülményei

A kutatás eredményei alapján a legtöbb bűncselekményt nyáron (különösen augusztusban) követik el, a legkevesebbet pedig télen (főleg januárban). Ennek egyik lehetséges oka, hogy az időjárás befolyásolja az emberek közterületen és egymással töltött idejét, a nyaralás miatt üresen álló házak számát, az alkoholfogyasztás arányát stb.

14. ábra bűncselekmény elkövetésének megoszlása napszak szerint, forrás: Látenciakutatás, 2018

Az elkövetés napszakát erősen befolyásolja az adott bűncselekmény típusa, de legjellemzőbb a délutáni elkövetés, legritkább pedig a reggeli.

A bűncselekmény hatását tekintve az áldozatok 38%-ának életére nem volt nagy hatással a bűncselekmény, 1/3-a szerint közepesen és 27%-ának viszont jelentős hatást gyakorolt az életére.

Az esetek túlnyomó többségében (88%) nem térült meg az okozott kár.

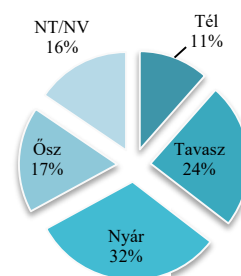
Az áldozattá válás következménye, hogy az áldozatok jobban el tudják képzelni, hogy a jövőben ismételten áldozattá válnak. Habár a félelem csak a válaszadók 18%-ánál jelent meg, mégis meghatározó az áldozati tapasztalat, hiszen a válaszadók nagy részénél megjelenik az ismételt áldozattá válás lehetősége.

Az áldozatok többségéről elmondható, hogy haragszik az elkövetőre, és 50 %-uk jellemzően akkor sem tekintene el az elkövető megbüntetésétől, ha az megtérítené az okozott kárt.

Veszélyek az interneten - közösségi platformok²⁰

2020-ban Magyarországon 6 millió 780 ezer Facebook felhasználó volt regisztrálva, a legnépesebb csoport a 25-34 éves korosztályé (a felhasználók 24%-a), a 13-17 évesek adják a felhasználók legkisebb csoportját (4%) (Napoleoncat 2020). A Snapchat felhasználók száma 885 ezer, a Twitteré 433 ezer, a LinkedIn 1 millió regisztrált magyar felhasználóval rendelkezik (Datareportal 2020), továbbá 2,88 millió felhasználója van az Instagramnak (Statista 2021). A Magyarországon 2018 óta elérhető TikTok népszerűsége dinamikusan nőtt a fiatalok körében, a felhasználóknak csupán 4 százaléka 24 év feletti, a négytizede 15-18 év közötti 2020-ban (Statista 2021). A Be Social adatai szerint a 14-25 évesek által leggyakrabban használt közösségi médiaplatform a Messenger, amit az Instagram, a TikTok, a YouTube, a Facebook és a Snapchat követ (Be Social 2021). A szabadidejüket túlnyomórészt közösségi médiahasználatl töltik, a lista második helyén a chat áll, amit a barátokkal találkozás követ, megelőzve a családi programokat. Kedvelt időtöltés még a streaming-szolgáltatók filmjei/ sorozatai, illetve a YouTube videók nézése.

2021 tavaszán a Facebook vezetősége felhívta a figyelmet egy tendenciára: a platform egyre kevésbé népszerű a tizenévesek és a fiatal felnőttek körében. A fiatal felhasználók kétszer annyi időt töltenek a TikTokon, mint a Facebookon és kétszer, háromszor annyi időt, mint az Instagramon. A Facebook háttérbe szorulásának egyik

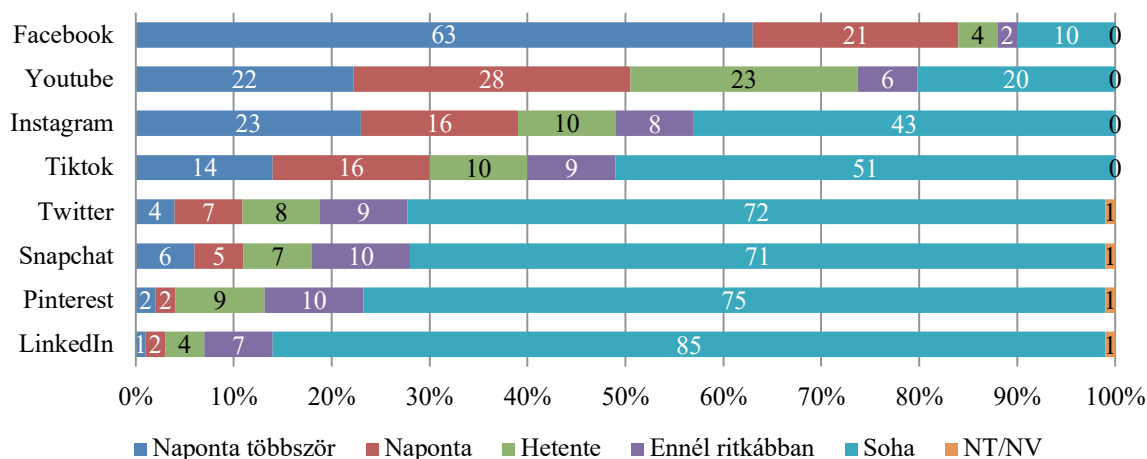

13. ábra A bűncselekmények gyakoriságának megoszlása évszakonként, Forrás: Látenciakutatás, 2018

²⁰ Fekete Mariann: Ifjúsági Szabadidőfelhasználás – az utolsó 20 év. In.: Nagy Ádám (Eds.) Magyar ifjúságkutatás 2020.

okaként a fiatal felnőtt felhasználók a platform tartalmát jelölték meg, amelyet negatívnak, hamisnak és félrevezetőnek tartanak. (Bloomberg 2021; Fortune 2021.) Ezek az adatok azt jelzik, hogy a különböző közösségi médiaplatformok felhasználói nem statikus csoport, hanem az adott platform stílusához igazodó, változékony, tartalom és szolgáltatásorientált tudatos felhasználók, akik az adott platformot meghatározott célokra használják.

Közösségi oldalak használata

15. ábra Közösségi oldalak használata, Forrás: Magyar Fiatalok 2020 Kérdések és válaszok - Fiatalokról, fiataloktól, 2020

Az internethasználók biztonságérzete közepes (egy egytől ötig terjedő skálán 3,3), de 16%-a nem érzi biztonságban az adatait. A válaszadók 3%-a vált internetes bűncselekmény áldozatává, a leggyakoribb eset, hogy vírus került a válaszadó számítógépre.

4.2.3. Magyar Fiatalok Kutatás 2020

A Magyar Fiatalok Kutatás 2020 magyarországi adatfelvétele 8000, 15–29 éves fiatal bevonásával készült, reprezentatívnak tekinthető terület, településtípusok, korcsoportok és nemek szerint.

Infokommunikációs helyzet

2000-ben a 15–29 évesek 9 százalékának volt, 2020-ban 93 százalékának van otthonában internetezési lehetőség. A trendek alapján jól azonosítható, hogy míg 2008-ig az internetezés szinte kizárólagos eszköze a számítógép volt, 2016-ra az internet-hozzáférés már meghaladta a számítógép elterjedtségét, 2020-ra ez a különbség megháromszorozódott.

A gyermekvédelem kapcsán megfogalmazódott, hogy a jelenlegi problémaközpontú tevékenység helyett prevenció fókuszú paradigmaváltásra lenne szükség. Az eredmények alapján – reagálva a folyamatosan megújuló kihívásokra – sokat fejlődött a gyermekvédelmi rendszer az elmúlt években, azonban maradtak még megoldásra váró problémák. Habár a jelzőrendszer létrejött és működése hatalmas előrelépés, ennek hatékonysága még nem tekinthető kielégítőnek. Emellett általános problémaként jelent meg a fiatalkori agresszióval szembeni eszköztelenség érzés, valamint a fluktuáció.

A kutatásokból kirajzolódott, hogy a szakemberek a reintegrációt is prioritásként kezelik a bűnmegelőzés tekintetében. A szakemberek szerint a reintegrációt nehezítő körülmény a társadalom előítéletessége, a fogvatartottak jövőképe hiánya. Kiemelten fontos, hogy a fogvatartott szabadulás után milyen körülmények közé kerül. A sikeres reintegráció feltételének látták, hogy a szabadult fogvatartott támogató és stabil interperszonális kapcsolatokkal rendelkezzen, biztosítva legyen számára a megfelelő lakhatás, stabil munkahely, valamint a fogvatartás során folyamatosan fejlesztésre kerüljenek a készségei és a kompetenciái. Az említett feltételeken túl kiemelten fontos, hogy a társadalom hogyan viszonyul a korábbi fogvatartotthoz, ezért fontos feladatként jelenik meg a társadalom tagjainak érzékenyítése.

A szakemberek egyik fontos problémaként azt fogalmazták meg, hogy a programok finanszírozása projektalapú, és amikor a projektek befejeződnek, akkor a program is véget ér, nincs lehetőség a későbbiekben folytatni, akkor sem, ha egyébként a program eredményes volt. Célként megfogalmazódott meg a szakemberek esetében, hogy az országos stratégia mellett települési vagy intézményi szinten is megalkossák saját bűnmegelőzési stratégiájukat.

5. SZEREPLŐK A BŰNMEGELŐZÉSBEN

A bűnmegelőzésben az állami szervezetek mellett önkormányzatok, civil és egyházi szervezetek, a gazdasági élet szereplői, szélesebb értelemben a családok és maguk a polgárok vesznek részt. A bűnmegelőzés akkor lehet hatékony, ha a szereplők összehangolt működése által olyan intézkedéseket és beavatkozásokat tesznek, melyek egyszerre irányulnak a bűnözés, mint társadalmi jelenség mindhárom aspektusára: az elkövetőre, az áldozatra és a bűnalkalomra. A szereplők közötti összehangolt működést, valamint a bűnmegelőzési szemlélet érvényesülését az indokolja, hogy számos a bűnözést gerjesztő oknak a kezelése más szakpolitika, különösen a társadalompolitika eszközeivel valósítható meg.

Ha célként tűzzük ki például a fiatalkori bűnözés megelőzését, akkor ahhoz komplex beavatkozás szükséges, mely tartalmazza a bűnmegelőzési szempontok mellett a gyermekvédelmi, az ifjúságpolitikai, az oktatáspolitikai és a családpolitikai eszközöket is.

A hazai szereplők mellett kulcsfontosságú a nemzetközi szervezetek bűnmegelőzési tevékenysége is, akik egyfelől iránymutatásokkal és ajánlásokkal orientálják a nemzeti kriminálpolitikát, így a bűnmegelőzési politikát, másfelől a jó gyakorlatok gyűjtése révén lehetőséget adnak új eszközök, megközelítésmódok elsajátítására.

5.1. Nemzetközi szervezetek tevékenysége a bűnmegelőzés területén

⇒ *Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ)*

Az ENSZ a bűnmegelőzés vonatkozásában holisztikus megközelítést követ, a bűnözés gyökereiként alapvetően az egyenlőtlenséget, szegénységet és diszkriminációt nevez meg, és egyértelműen szorgalmazza a tagállami, regionális és helyi szintű bűnmegelőzési stratégiák kidolgozását, mely tevékenységhez kész szakmai támogatást adni.

A Gazdasági és Szociális Tanács (a továbbiakban: ECOSOC) funkcionális bizottságként megalakított Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Bizottság a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás területén az ENSZ legfontosabb szakpolitikai döntéshozó szerve. Irányítja az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalát (a továbbiakban: UNODC) és az ENSZ Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Programját (a továbbiakban: The UN Crime Programme), valamint emellett az ENSZ bűnmegelőzési kongresszusainak előkészítő fóruma.

A UNODC kiemelt területe – a büntető igazságszolgáltatási reformok mellett – a bűnmegelőzés, azon belül is kiemelt terület a városi bűnmegelőzés és a bűnismétlés megelőzése. Szorosan együttműködik a Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Bizottsággal (a továbbiakban: CCPCJ), amelynek feladata a vonatkozó ENSZ normák kialakítása és folyamatos felülvizsgálata, továbbá a tagállamok közötti tudás-, tapasztalat- és információcsere biztosítása.

Az 5 évente megrendezésre kerülő bűnmegelőzési kongresszus fórumot biztosít az államok közötti, kormányközi szervezetek, civil szervezetek, továbbá különböző területek gyakorlati szakemberei és kutatói közötti eszmecserére; a kutatási, a jogi és a szakpolitikai fejlemények tapasztalatcseréjére; a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás területén felmerülő trendek és témakörök azonosítására.

Az ENSZ jelentései rámutatnak arra, hogy a hatékonyan működő közösségi bűnmegelőzés irányelveiből kiindulva, a bűnmegelőzés nemcsak a bűnelkövetővé, valamint áldozattá válás megelőzését tűzi ki célul, hanem hozzájárul a fejlődéshez, pozitív hatást gyakorol a lakosság biztonságérzetére és életminőségére, illetve erősíti az emberi jogok tiszteletét.

Az ECOSOC ajánlása alapján a bűnmegelőzésnek minden körülmények között szigorú összhangban kell lennie az emberi jogok nemzetközi követelményeivel, tiszteletben kell tartania a jogállamiságot, az egyének szabadságát, a törvény előtti egyenlőséget, valamint a tisztességes eljárás követelményét, meg kell felelnie az arányosság elvének, illetőleg törekednie kell a stigmatizáció, valamint a diszkrimináció elkerülésére.

⇒ *Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (a továbbiakban: EBESZ)*

Az EBESZ alapvető feladata az európai biztonság és stabilitás megőrzése, amely megvalósítása közvetetten segíti a bűnmegelőzési célok elérését. Számos, a bűnmegelőzés és büntető igazságszolgáltatás szempontjából releváns EBESZ ajánlás és kézikönyv létezik, így például a közösségi rendszet gyakorlati aspektusairól, a romákkal szembeni konfliktusok kezeléséről vagy a gyűlölet-bűncselekmények megelőzéséről.

⇒ *Európa Tanács (a továbbiakban: ET)*

Az ET nem foglalkozik külön bűnmegelőzéssel, a bűnözés elleni küzdelmet egységesen kezeli. Egyes kiemelt, átfogó témákkal (terrorizmus elleni küzdelem, kiberbűnözés, korrupció, kábítószer elleni küzdelem) természetesen elkülönítetten foglalkozik, ugyanakkor minden esetben megpróbálja összekötni a releváns, kapcsolódó területeket. A fentiek mellett az ET nemzetközi egyezményeken keresztül segíti elő az emberi jogok érvényre jutását, mint például a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról vagy a kiberbűnözésről szóló egyezmény. Figyelemmel kíséri a tagállamok előrehaladását ezeken a területeken, és független szakértői monitoring testületeken keresztül ajánlásokat is megfogalmaz.

Az ET az európai büntetőpolitikáról szóló ajánlásával kimondja, hogy a bűnözésre adott minden reakciónak meg kell felelnie a jogállami demokratikus követelményeknek, valamint az emberi jogi garanciáknak.

⇒ *Európai Unió tevékenysége a bűnmegelőzés terén*

Az EU Működéséről szóló Szerződés 84. cikke lehetőséget ad az Európai Parlamentnek (a továbbiakban: EP) és az EU Tanácsának, hogy rendes jogalkotási eljárás keretében rendelkezzen a bűnmegelőzés terén a tagállami intézkedések előmozdítására és támogatására, azonban a harmonizálás előmozdítására hatáskörrel nem rendelkeznek. A bűnmegelőzési szakterületen az EU tehát alapvetően a tagállamok közötti tapasztalatok és gyakorlatok megosztására koncentrál, amelyben kiemelt figyelmet kapnak a sérülékeny társadalmi csoportok (pl. gyermekek, családon belüli erőszak áldozatai, emberkereskedelem áldozatai).

Az EU Tanácsának feladata a tagállami szakpolitikák koordinálása több területen, amelyből a bel- és igazságügyi politika, az oktatási, ifjúság-, kulturális és sportpolitika és a foglalkoztatáspolitikai iránymutatásai, ajánlásai közvetve hatnak a bűnmegelőzésre.

Az EP egyes bizottságai (pl. Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, Kulturális és Oktatási Bizottság, Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság, Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság) közvetlenül foglalkoznak a bűnözés okait kiváltó társadalmi problémák megoldásával. A bizottságok mellett közös munkacsoportok is vannak, hogy nem hivatalos eszmecseréket tartsanak a különböző kérdésekkel kapcsolatban, amelyek közül több is az egyes sérülékeny társadalmi csoportokra fókuszál.

⇒ *EUCPN*

Az EU keretei között az általános bűnmegelőzés, mint szakpolitikai terület a bel- és igazságügyi együttműködésen belül elsősorban az EUCPN tevékenysége révén jelenik meg. Az EUCPN-ben Magyarországot 2017 óta az NBT képviseli.

A 2001-ben felállított és jelenleg a 2009/902/IB tanácsi határozat alapján működő EUCPN feladata, hogy az európai bűnmegelőzési stratégiát figyelembe véve támogassa és figyelemmel kísérrje a bűnmegelőzési tevékenységet nemzeti és helyi szinten. Az EUCPN elősegíti és támogatja az együttműködést, a tudásmegosztást a bűnmegelőzés szereplői között, gyűjti és megosztja az ígéretes gyakorlatokat, szaktudásával támogatja az EU Tanács és a Bizottság munkáját, valamint a tagállamok által elfogadott többéves stratégia és intézkedési terv alapján végzi a munkáját. A 2021-2025 közötti időszakra szóló stratégia két nagy célkitűzése a tudományos bizonyítékokon alapuló bűnmegelőzés elősegítése és támogatása, valamint az EUCPN belső működésének fejlesztése.

Az EUCPN és rajta keresztül a tagállami bűnmegelőzési szervek szakmai együttműködés keretében az alábbi nemzetközi szervezetekkel dolgoznak együtt:

- CEPOL (The European Union Agency for Law Enforcement Training – EU Bűnüldözési Képzési Ügynöksége): Képzések révén támogatja az európai és nemzetközi bűnüldözési együttműködést.
- EFUS (The European Forum for Urban Security): 17 európai országot, és 250 nemzeti szervezetet tömörítő szakmai fórum, amely a településbiztonság témakörén keresztül kapcsolódik a bűnmegelőzéshez.
- ENAA (The European Network on the Administrative Approach): A szervezett bűnözés megelőzésének, üldözésének lehetőségeit kutatja a különböző közigazgatási és közszolgáltató szereplők bevonásával.
- EUROPOL (European Police Office): Az EU tagállamai rendvédelmi szerveinek együttműködése a nemzetközi bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemben. Az EUCPN kiemelt figyelmet fordít az EUROPOL által meghatározott, kiemelt együttműködési területek bűnmegelőzési vetületeire (pl. terrorizmus, nemzetközi kábítószer-kereskedelem és pénzmosás, szervezett csalás, az euró hamisítása, emberkereskedelem).
- ICPC (The International Centre for the Prevention of Crime): Figyelemmel kíséri és konferenciákon, egyéb tudásmegosztó platformokon hirdeti az ígéretes bűnmegelőzési gyakorlatokat Észak-Amerikából és Európából.

5.2. Hazai bűnmegelőzés szereplői

Bűnmegelőzés koordinálása

NBT

A Kormány 2011-ben létrehozta a hazai bűnmegelőzés csúcsszervét, az NBT-t, melybe számos kormányzati, önkormányzati és civil szervezet delegál tagot. A szervezet alapvető célja a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, a családok biztonságának növelése – végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Feladata a bűnözés visszaszorítása, a bűnözést kiváltó jelenségek, a bűnalkalmak és a bűnelkövetők ellen történő következetes fellépés érdekében tett intézkedéseinek erősítésére, továbbá a bűnmegelőzés új modelljének hatékony működtetése, valamint a bűnmegelőzés érdekében szükséges cselekvési tervek kidolgozásának és végrehajtásának koordinálása. Az NBT feladatait a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról szóló 1087/2011. (IV.12.) Kormányhatározat nevesíti. A konkrét célokat, az azok megvalósításához rendelt eszközöket, forrásokat, felelősöket, közreműködőket, határidőket és teljesítési indikátorokat kétéves ciklusokat felölelő intézkedési tervek tartalmazzák.

Vármegyei Bűnmegelőzési Tanácsok

Az utóbbi években vált láthatóvá a törekvés a bűnmegelőzés hálózatszerű felépítésére. Négy vármegyében alakultak vármegyei bűnmegelőzési tanácsok, melyek a bűnmegelőzésért tenni köteles és tenni tudó szervezetek munkáját koordinálják. A vármegyei tanácsok létrehozása elősegíti, hogy a helyi problémákra helyi szinten szülessenek válaszok, erősítsék a bűnmegelőzésben részt vevő szereplők közötti együttműködést, és elkészüljenek a helyi sajátosságokat, kihívásokat és lehetőségeket számba vevő vármegyei bűnmegelőzési stratégiák. Jelenleg Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád és Győr-Moson-Sopron vármegyében működik az NBT szakmai irányításával vármegyei bűnmegelőzési tanács. A cél az, hogy Magyarország minden vármegyéjében alakuljon ilyen szervezet.

Minisztériumok részvétele a bűnmegelőzési munkában

A bűnmegelőzésben kiemelt szerepet töltenek az egyes szakpolitikák irányításáért és koordinálásáért felelős minisztériumok, amely szakpolitikai területekkel való eredményes együttműködés elengedhetetlen feltétele a hosszú távon is sikeres bűnmegelőzésnek.

Ezen szakpolitikák közül a bűnmegelőzés szempontjából kiemelten fontos a rendészet, a büntetés-végrehajtás, a helyi önkormányzatok, a társadalmi felzárkóztatás, a kábítószer-megelőzés és a kábítószerügyi koordináció, a gyermekek és az ifjúság védelme, a köznevelés, a szociálpolitika, az igazságügy, az áldozatsegítés, a családpolitika, a felsőoktatás, a gyermek- és ifjúságpolitika, a foglalkoztatáspolitikai, a felnőttképzés, a közlekedés, az építésügy, fővárosi és vármegyei kormányhivatalok irányítása és a szakképzés.

Az Áldozatsegítő Szolgálatokat a Kormányhivatalok működtetik, szakmai felügyeletüket azonban az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: IM) látja el. Az IM az Áldozatsegítő Stratégiában megfogalmazott céloknak, valamint az áldozatsegítés rendszerének fejlesztéséről szóló 1645/2019. (XI.19.) Korm. határozatnak megfelelően a legtöbb megyében már létrehozta az Áldozatsegítő Központokat. Az Igazságügyi Minisztérium legkésőbb 2025-re országos hálózattá bővíti az Áldozatsegítő Központok rendszerét és kialakította az áldozatok közvetlen elérésén alapuló állami áldozatsegítési ún. „opt-out” rendszert, és az áldozatok szélesebb körű elérése és edukációja érdekében médiakampányokat folytat. A területi pártfogó felügyelői szolgálatok úgyszintén a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokban működnek és szakmai irányításukat az IM látja el. Az IM szakpolitikai célja a bűnismétlés kockázatának kezelésére alkalmas eszközök körének bővítése, és a helyreállító igazságszolgáltatási szemlélet, módszerek minél szélesebb körben történő alkalmazásának támogatása.

Kormányhivatal

Gyámhivatal

A gyermekvédelem célja legáltalánosabban a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése. Nem lehet kijelenteni, hogy a gyermekvédelem közbiztonsági célt követne, azonban fontos látni, hogy ez a tevékenység – még ha indirekt módon is – a bűnelkövetővé válás kockázati tényezőire irányul, a gyámhivatal szerepe a gyermekvédelmi rendszerben elengedhetetlen, hiszen az illetékességi területén élő gyermekek esetén eljárást indíthat a gyermek kérésére és/vagy érdekében, a gyermekjóléti központ javaslatára és a jelzőrendszeri tagok jelzésére, illetve névtelen jelzésekre. A gyámhivatal az eljárás során javaslatot kér, környezettanulmányt készít a gyermek lakhelyén, tárgyalást tart, majd határozatot hoz. A gyermek veszélyeztetettségének mértékétől, valamint a gyermekről és családjáról rendelkezésre álló információk alapján dönthet az eljárás megszüntetéséről, a gyermek védelembe vételének elrendeléséről, fenntartásáról vagy megszüntetéséről, illetve egyéb hatósági intézkedést foganatosít.

Pártfogó Felügyelői Szolgálat

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat célja a bűnismétlés csökkentése. A pártfogó felügyelő a közösségi büntetések végrehajtásával, az elkövető közösségben történő ellenőrzésével elősegíti a büntetőjogi következmények maradéktalan érvényesülését, a közösség biztonságának, védelmének erősítését; támogató tevékenységével

növeli az elkövető társadalmi integrációjának esélyét. A Pártfogó Felügyelői Szolgálat beavatkozásai elősegítik, hogy az elkövetők felelősséget vállaljanak az általuk okozott sérelmekért, az áldozat és a közösség szükségletei érvényesüljenek, az állampolgárok bizalma a büntető igazságszolgáltatás iránt növekedjék. Magyarországon a szabadságelvonnással nem járó, ún. közösségi szankciók végrehajtásáért a pártfogó felügyelői szolgálat felelős (felfüggesztett szabadságvesztés, próbára bocsátás, feltételes ügyészi felfüggesztés, jóvátételi munka, javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás mellett elrendelt vagy megállapított pártfogó felügyelet, közérdekű munka). A bűncselekménnyel vagy a szabálysértéssel okozott sérelem helyreállítását fókuszba helyező helyreállító igazságszolgáltatási eszközök alkalmazása, azaz büntető- és szabálysértési ügyekben a közvetítői eljárás lefolytatása szintén a pártfogó felügyelők tevékenységi körébe tartozik. A pártfogó felügyelők fontos szerepet töltenek be továbbá a fiatalkori bűnözés kezelésében, illetve megelőzésében a gyermekvédelem rendszerében ellátott feladataik által. A pártfogó felügyelők feladata a megelőző pártfogás (mint gyermekvédelmi intézkedés) végrehajtása, és a megelőző pártfogás elrendelése szükségességének felmérését célzó környezettanulmány és kockázatértékelés elkészítése.

Áldozatsegítő Szolgálat

Az áldozatsegítő szolgálatok az áldozatot a szükségletének megfelelő módon és mértékben hozzásegítik alapvető jogai érvényesítéséhez, az egészségügyi, egészségbiztosítási ellátások és a szociális ellátások igénybevételéhez, illetőleg indokolt esetben azonnali pénzügyi segítyt nyújtanak, és állami kárenyhítésről döntenek. Emellett, amennyiben jogi segítségre van szükség, az áldozatsegítő szolgálat az ügyfelet a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz irányítja, ahol biztosítják számára a megfelelő jogi képviseletet.

Önkormányzatok

Az önkormányzatoknak aktív, kezdeményező szerepet kell játszaniuk a helyi közösség biztonságát szolgáló tervek elkészítésében és végrehajtásában. Kezdeményező szerepük van a helyi jelzőrendszerek, a legkülönbözőbb együttműködési formák szervezésében, a helyi bűnmegelőzési programok koordinálásában, végrehajtásában, valamint folyamatossá értékelésében. A helyi önkormányzat ösztönzi és motiválja a helyi közösség szakmai és civil önszerveződéseit, működteti a közterület-felügyeletet. Fontos szerepet tölthet be a társadalmi igények megfelelő becsatornázásával a bűnmegelőzés együttműködési rendszerében.

Az építészeti eszközökkel segített bűnmegelőzésben az önkormányzatok, mint a területrendezésért, településfejlesztésért felelős hatóságok elengedhetetlen szerepet játszanak. Hatósági jogkörében ugyancsak meg kell említenünk az önkormányzatok szerepét a helyi intézmények, gazdasági szereplők működésének szabályozásával kapcsolatosan, valamint fenntartóként jelentős befolyása van az adott település szociális ellátórendszeréhez.

Bűnüldözés és büntető igazságszolgáltatás

A rendőrség

A bűnmegelőzés területén a rendőrség vitathatatlanul fontos szerepet tölt be.

A rendőrség alapfeladatai ellátása révén hiteles, pontos képet alakít ki a bűnözés, mint társadalmi jelenség mennyiségi és minőségi jellemzőiről, alakulásáról, morfológiai sajátosságairól. A rendőrség mindezek mellett speciális bűnmegelőzési alegységeket is működtet.

A rendőrség bűnmegelőzési alegységei tevékenységüket elsősorban a gyermek- és ifjúságvédelem, a kábítószer-megelőzés, a megelőző vagyonvédelem, a kapcsolati erőszak megelőzése, a közösségi és virtuális tér védelme, valamint az áldozatvédelem területére fókuszálva fejtik ki. Ennek során a rendőrség folyamatosan együttműködik az állami- és önkormányzati szervekkel, a társadalmi és a gazdasági élet szereplőivel, továbbá a civil szervezetekkel. A bűnmegelőzési szakemberek különböző oktatásokat szerveznek és tartanak mind külső szakembereknek, együttműködő partnereknek, mind pedig a rendőrség munkatársainak.

A büntető igazságszolgáltatás

A büntető igazságszolgáltatás a bíróságon és az ügyészségeken keresztül (a generális és speciális prevenció révén) fejt ki megelőző hatást. A generális prevenció esetében megkülönböztethetünk pozitív és negatív oldalt. A pozitív oldal esetén a büntetés kiszabása megerősíti a társadalomban kívánatos magatartásokat, míg a negatív oldal azt az üzenetet hordozza, hogy a tilalmazott magatartások büntetendők, tehát a büntetéstől való félelmet erősíti. A visszatartó hatás eredményessége azonban nem a szigorú büntetésekben rejlik, sokkal inkább a gyors, a tettel arányos és elmaradhatatlan büntetésben. A speciális prevenció esetében a büntetés magára az elkövetőre van hatással, a további bűnelkövetés megakadályozását célozza meg, hiszen minden olyan egyedi ügyben alkalmazott büntetés, amely tekintettel van a bűnismétlés veszélyének csökkentésére, bűnmegelőzési hatású. A büntető igazságszolgáltatás gyors és hatékony működése erősíti a polgárok igazságszolgáltatásba vetett hitét is.

Büntetés-végrehajtás

A büntetés-végrehajtási szervezet elsődleges feladata a letartóztatás és a szabadságvesztés büntetések végrehajtása. Minden olyan büntetés-végrehajtásban alkalmazott módszer, amely a bűnelkövetők társadalmi integrációja érdekében valósul meg, csökkenti a bűnismétlés esélyét, tehát a bűnmegelőzés célját szolgálja. A fogvatartottak szociális körülményei, iskolai végzettsége és szakképzettségi adottságai kedvezőtlenebbek

az átlagpopulációhoz képest, ezért a büntetés-végrehajtás során kiemelten fontos a készség- és kompetenciafejlesztés.

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő olyan hivatalos személy, aki a végrehajtja a törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyeletet, továbbá aktívan és hatékonyan részt vesz az elítéltek szabadulásra történő felkészítésében, valamint segítséget nyújt a szabadult elítéltek részére a társadalomba való visszailleszkedésükben.

Nevelési-oktatási intézmények

A nevelési-oktatási intézmények dolgozói kiemelkedő szerepet töltenek be a bűnmegelőzésben. Az óvónők, tanárok, gyermekvédelmi felelősök, iskolaorvosok, védőnők, szociális munkások, iskolapszichológusok, kollégiumi nevelőtanárok nemcsak a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként, hanem mint a nevelés, egészségfejlesztés és -megőrzés, a bűnmegelőzési információk közvetítői is részt vesznek a prevencióban.

A nevelés maga a bűnmegelőzés egyik alaptevékenysége, hiszen a biztonsággal és annak megőrzésével kapcsolatos információkat, attitűdöket, magatartásformákat a gyermekek és fiatalok nevelése folytán lehet a leghatékonyabban elsajátíttatni. Emellett az iskola, mint másodlagos szocializációs színtér megfelelő erőforrásokkal képessé válhat a szocializációs hiányosságok ellensúlyozására. Képesek lehetnek a bűnelkövetővé válás kockázati tényezőit ellensúlyozni, valamint erősíteni az úgynevezett protektív tényezőket. Jelzőrendszeri tagként a bölcsődék, óvodák és iskolák képesek idejekorán észlelni a gyermek veszélyeztetettségét, és jelzéssel élni annak érdekében, hogy minél korábban megtörténjen a szakszerű, korai beavatkozás.

Felsőoktatási intézmények

A felsőoktatási intézmények rendelkeznek azzal a potenciállal, hogy a szakemberképzés során átadják a megfelelő bűnmegelőzési szemléletet, és a komplex társadalmi jelenségek értelmezésének képességét, amely elengedhetetlen a prevenció munkájához. Tekintettel arra, hogy a bűnmegelőzés tárcákon átívelő szakpolitika, kulcsfontosságú, hogy a különböző szakpolitikákat képviselő szakemberek azonosítsák saját tevékenységük bűnmegelőzési aspektusait és lehetőségeit annak érdekében, hogy megfelelő módon tudják támogatni az ideális bűnmegelőzési hálózat működését, el tudják végezni a szakmájukhoz tartozó bűnmegelőzési feladatokat.

A tudásalapú bűnmegelőzés elvéből kiindulva, a prevenció intézkedéseket a legújabb kutatási eredményekre tekintettel kell meghatározni, melyben kiemelt jelentőségűek a felsőoktatási intézmények, hiszen számos képzés magába foglalja a társadalomtudományi kutatáshoz szükséges ismeretanyagot.

Gyermekvédelmi és szociális intézményrendszer

A gyermekvédelmi intézményrendszer, azon belül a **gyermekjóléti szolgálatok** a gyermekek érdekét védő speciális személyes szolgáltatást nyújtanak, amelynek célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése. Ennek érdekében a gyermekjóléti szolgálatok gondozó tevékenységet (különösen családgondozást), ellátások közvetítését (például pszichés segítség, jogi tanácsadás, szülő kompetenciaerősítés) és szervező tevékenységet is végeznek. A gyermekjóléti szolgálatok és központok kiemelt szerepet játszanak a bűnmegelőzésben, hiszen a veszélyeztetettség tényezői és a bűnelkövetővé válás kockázati tényezői számos párhuzamot mutatnak. Habár a gyermekvédelem fókuszában nem a bűnmegelőzés áll, tevékenysége – sok más pozitív hatás mellett – a bűnmegelőzés területén is jelentős.

A 2018-ban bevezetett **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység** működése új utakat nyitott a prevenció tekintetében. Az óvodai és iskolai segítő szolgáltatás olyan preventív tevékenység, amely elősegíti az óvodás- és iskoláskorú gyermekek képességeinek, lehetőségeinek kibontakozását, szociális kapcsolataik és társadalmi integrációjuk javításával.²¹ E tevékenység leginkább az elsődleges prevencióhoz kapcsolódik, hiszen a foglalkozásokon minden gyermeket elérnek.

Feladatai közé tartozik továbbá a szakmai segítségnyújtás a gyermekek, tanulók, szülei és pedagógusok számára annak érdekében, hogy képessé váljanak felismerni és jelezni a gyermeknél észlelt változások háttérben meghúzódó problémáit. Az óvodai és iskolai szociális segítő tagjai a jelzőrendszernek, ezáltal feladatuk közé tartozik a jelzőrendszer hatékony működésének segítése.

A **gyermekek átmeneti gondozását nyújtó intézmények, a helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthonai** igénybevételére kizárólag a szülő kérelmére és beleegyezésével kerülhet sor. Ezen ellátási formák célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő ellátás, gondozás, nevelés és lakhatás biztosítása. Az ellátás jellemzően a felmerült probléma fennállásáig, de maximum 12 hónapig tart.

A **javítóintézetek** feladata a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalok intézeti ellátása, nevelése, reszocializációja, hozzájárulva ezzel a bűnismétlés csökkenéséhez.

A szociális ellátórendszerhez tartoznak az időseket ellátó, különböző szolgáltatásokat biztosító **gondozási központok**. Prevenció szempontjából fontosak az idős klubok, amik mintegy fórumként segítik az idősek

²¹ Máté Zsolt (2018). Iskolai szociális munka, Párbeszéd 3. évf. 2. sz.

információhoz való hozzájutását (például „unokázós” családokra való figyelmeztetés), emellett lehetőséget teremtenek különböző bűnmegelőzési programok biztosítására.

Egészségügyi ellátórendszer

Az egészségügyi ellátórendszer tagjai (a védőnői szolgálat, a háziorvosok, a pszichológusok és pszichiáterek és a szakorvosok) fontos szerepet töltenek be a veszélyeztetettség észlelésében, a jelzőrendszer működtetésében és áldozattá válás esetén a terápiás ellátásban.

A **háziorvosok** képesek meglátni olyan testi vagy viselkedésbeli jeleket a gyermekben, melyek bántalmazásra utalhatnak, elősegítve ezzel a bántalmazás látenciájának csökkenését. Emellett a gyermek egészségét érintő problémák, például magas számú, igazolt iskolai hiányzás, illetve az egészségügyi ellátás elhanyagolása vagy visszautasítása során a gondozási folyamatban elengedhetetlen a háziorvosok tudása és együttműködése.

A bűnelkövetővé válás valószínűségét hatékonyan csökkentik a házi látogatási programok, melyek fő eleme a tanácsadás, a támogatás nyújtása, a gyermeknevelési módszerek javítása²². Hazai viszonylatban ezen feladatok leginkább a **védőnő** tevékenységében jelennek meg, hiszen ők veszélyeztetettségől függetlenül, minden gyermekről rendelkeznek információval, a rendszeres látogatások során nyomon követik a gyermek fejlődését, és tanácsaikkal segítik a szülők gyermekgondozási ismereteinek bővítését.

A **pszichológusok**, **pszichiáterek** és **mentálhigiénés szakemberek** képesek segítséget nyújtani a családtagoknak a traumák feldolgozásában (például áldozati tapasztalat esetén), bántalmazott szülő esetén segíthetik az elválás folyamatát és minden olyan elakadást az egyénben, amely hatással lehet későbbi életére.

Egyházak és vallási közösségek

A magyarországi bevett egyházak és vallási közösségek a társadalom kiemelkedő fontosságú értékhozó és közösségteremtő tényezői, amelyek hitéleti tevékenységük mellett nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális, környezetvédelmi, sport- és más tevékenységükkel, valamint a nemzeti tudat ápolásával is jelentős szerepet töltenek be a nemzet életében. Az egyházi szervezetek aktívan vesznek részt az ún. terápiás közösségek, rehabilitációs szolgáltatások működtetésében. Az egyházak egyéb missziós tevékenységük során megkülönböztetett figyelmet fordítanak a szociálisan hátrányos helyzetűek felzárkózását segítő munkára. Az egyházak lehetőséget teremtenek a szemléletformálásra, a tolerancia növelésére, valamint a szociális érzékenység kiterjesztésére.

Civil szervezetek, kulturális intézmények

A civil szervezetek a társadalmi kohézió fontos építőkövei. A bűnmegelőzés tekintetében számos szervezet rendelkezik az állami szereplőket meghaladó tudásbázissal, emellett kiterjedt kapcsolati tőkéjük, hitelességük komoly potenciált jelent. A civil szervezetek olyan társadalmi csoportokat és személyeket is képesek megszólítani, amelyek sok esetben érdektelenek vagy ellenségesek az állami szereplőkkel szemben. Emellett fontos az oktatási, képzési, áldozatsegítő szerepük, amellyel aktívan tudják támogatni a bűnmegelőzési tevékenységet.

A sport szakszövetségek, sportegyesületek, sportiskolák és sportlétesítmények fontos bűnmegelőzési szerepet töltenek be, hiszen segítik a hasznos szabadidő eltöltését, valamint pozitív hatással vannak az énképre és a szociális kompetenciákra is.

A kulturális intézmények, mind a prevencióban, mind a reintegrációban fontos szerepet töltenek be, hiszen számos olyan programot szerveznek, melyek rendszeresen biztosítják a hasznos szabadidő eltöltését. A közművelődési intézményekben számos fiatal vesz részt különböző zenei, képzőművészeti vagy kreatív foglalkozásokon, így ki tudják bontakoztatni képességeiket.

Polgárórság

Az Országos Polgárőr Szövetség alá tartozó polgárőr egyesületek önkéntesekből állnak. Alapfeladatuként a helyi közrend és közbiztonság védelmét, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot, a közúti baleset helyszínén, valamint bölcsőde, óvoda, általános és középiskola közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet látnak el. Közreműködnek a környezetvédelemben, a baleset-megelőzésben, a fogyatékosokkal élő személyek és az áldozatok védelmében.

Gazdasági élet szereplői

A társadalom önvédelmi képességének javítása érdekében jelentős feladatai vannak a gazdasági élet szereplőinek.

Megoldandó feladat a motivációs és támogatási rendszere azoknak a vállalkozásoknak, amelyek a bűncselekmények vagy devianciák következtében a marginalizáció veszélyébe került emberek integrációjának elősegítésére képesek. A közbiztonság, mint kollektív, összetársadalmi termék egyszersmind piaci értelemben felfogható, forintban kifejezhető előnyökkel kecsegtető kategória is. A jó közbiztonságú térségeknek jobb a lakosságmegtartó ereje, nagyobb a munkaerő- és a tőkevonzó képessége, jellemzően nagyobb értéket képesek előállítani.

²² Farrington, David (1994). *Early Developmental Prevention of Juvenile Delinquency*. RSA Journal 142(5454):22-34.

Kiemelendő, hogy a gazdasági élet szereplői számára egyre fontosabb a társadalmi felelősségvállalás, amelynek vonzó és piaci értelemben is hatékony területe a bűnmegelőzés, kiemelten a korai iskolaelhagyás megelőzése, a szakmák elsajátítása stb.

Családok

A család, mint elsődleges szocializációs színtér, valamint a szülők a nevelés által kulcsfontosságú szerepet töltenek be a társadalmi normák elfogadásában, valamint olyan kulcsfontosságú készségek erősítésében, mint például a szabálykövetés, a kommunikáció, a probléma- és konfliktusmegoldás. A családi körülmények, a szülők nevelési stílusa, magatartása jelentős hatással vannak a gyermek fejlődésére.

A család azonban számtalan kockázati tényező forrása is lehet. Az alacsony szülő-gyermek kötődés, a nem megfelelő nevelési elvek alkalmazása, például túl szigorú vagy túl engedékeny, valamint a következetlen nevelés kockázati tényezőt jelentenek egy gyermek életében.²³

A gyermeknevelési problémák két leg súlyosabb típusa az elhanyagolás és a bántalmazás, amelyeknek súlyos következményei vannak a gyermek későbbi életére nézve. Kutatások arra is rámutattak, hogy a bántalmazás esetén a következmények inkább az egyénre nézve károsak, mintsem a társadalomra.

Az elhanyagolás esetében azonban a gyermek viselkedése a figyelem elérésére irányul, ezért nagyobb valószínűséggel követ el normasértő cselekményt, mint egy bántalmazott gyermek.²⁴ Meghatározó tehát, hogy a gyermek milyen magatartásokkal, mintákkal találkozik nevelkedése során.²⁵ Nem csupán a szülők által elmondott és alkalmazott nevelési módszerek kulcsfontosságúak, hanem az általuk mutatott minta is.

Az egyén szerepe

Az egyén maga is sokat tehet a biztonságáért. A nyitva felejtett bejárati ajtó, az őrizetlenül hagyott kerékpár, a táskából, zsebből kikandikáló telefon és pénztárca, a pulton felejtett tárcsa mind-mind növelik az áldozattá válás valószínűségét. Habár fontos az egyén döntése (például beszáll-e ittas sofőr mellé a kocsi, hogy bezárja-e a kaput és a bejárati ajtót, őrizetlenül hagyja-e értékeit), a körülmények jelentős mértékben befolyásolhatják az egyén döntési mechanizmusait.

6. A STRATÉGIA KIEMELT BEAVATKOZÁSI TERÜLETEI

A Stratégia a bűnözést, mint társadalmi jelenséget komplexen kívánja megelőzni, ezért a megjelölt beavatkozási területek magukba foglalják a bűnelkövetés mindhárom aspektusát: az elkövetővé válás, az áldozattá válás és a bűnalkalom dimenzióját.

Tekintettel arra, hogy a bűnelkövetővé és áldozattá válás, valamint más társadalmi devianciák okai és reprodukciós folyamata szorosan összefüggenek, a stratégia három pillért jelöl meg, melyek:

- I. Környezetfejlesztés,
- II. Edukáció,
- III. Horizontális intézkedések.

A Stratégia tíz éves időtávja alatt a két évente készülő intézkedési tervek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a korábbi felépítés és intézkedések felülvizsgálatát követően új szerkezet és intézkedések kerüljenek meghatározásra.

Alapvetően a korábbi NBS pillérei megfelelőek voltak, ám nehézséget jelentett az egyes intézkedések besorolása ezekben a kategóriákba, mivel a prioritások sok helyen átfedték egymást. A több pillérhez tartozás már horizontálissá tehető az intézkedést, ami pedig kiüresítette az eredetileg meghatározott pillér rendszert. Éppen ezért a 2024-34-re készített bűnmegelőzési stratégiában új pilléreket, célterületeket határozzunk meg a rendszer tartóoszlopainak.

²³ Farrington, David (1994). *Early Developmental Prevention of Juvenile Delinquency*. RSA Journal 142(5454):22-34;

Farrington David P. and Rolf Loeber (2000). *Epidemiology of Juvenile Violence*. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*, 9(4):733-748;

Shader, Michael (2003). *Risk Factors for Delinquency: An Overview*. Washington, DC: U.S. Department of Justice <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/ojdp/frd030127.pdf> utolsó letöltés időpontja: 2022.03.04.

²⁴ Farrington David P. and Rolf Loeber (2000). *Epidemiology of Juvenile Violence*. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*, 9(4):733-748.

Hawkins J. David, Herrenkohl, Todd I., Farrington, David P., Brewer, Devon, Richard F. Catalano, Tracy W. Harachi and Lynn Cothrens (2000). *Predictors of Youth Violence*. OJJDP Juvenile Justice Bulletin, U.S. Department of Justice.

Shader, Michael (2003). *Risk Factors for Delinquency: An Overview*. Washington, DC: U.S. Department of Justice <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/ojdp/frd030127.pdf> utolsó letöltés időpontja: 2022.03.04.

²⁵ Borbíró Andrea (2009). Társadalmi bűnmegelőzés Magyarországon. In: Borbíró A. és Kerezi K. (szerk.) *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.*, Budapest: Igazságügyi Minisztérium, pp. 109-186.

Farrington, David P., Ohlin, L., and Wilson, J. Q. (1986). *Understanding and controlling crime*. New York: Springer-Verlag.

Farrington David P. and Rolf Loeber (2000). *Epidemiology of Juvenile Violence*. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*, 9(4):733-748.

Hawkins J. David, Herrenkohl, Todd I., Farrington, David P., Brewer, Devon, Richard F. Catalano, Tracy W. Harachi and Lynn Cothrens (2000). *Predictors of Youth Violence*. OJJDP Juvenile Justice Bulletin, U.S. Department of Justice.

Moffitt, Terrie E. (1993). *Adolescence-limited and Life-Course-Persistent Antisocial Behavior: A Developmental Taxonomy*. *Psychological Review* 100(4):674-701.

I. Környezetfejlesztés

A környezetbiztonság és annak fejlesztése magába foglalja a bűnmegelőzés situációs és építészeti eszközein túl a formális kontroll, a közösségi bűnmegelőzés téziseit is. Ez a beavatkozási terület a közösségi és a situációs bűnmegelőzés elvi háttéréből kiindulva a bűnalkalmak csökkentését tűzi ki célul. Ezen eszközök jellemzően nem fordítanak figyelmet a bűnözést gerjesztő és újratermelő folyamatok kezelésére, sokkal inkább védekezési, megelőzési segítséget, gyors és látványos megoldásokat kínálnak.

A közbiztonság – a modern európai felfogás szerint – olyan kollektív társadalmi termék, amely az egyének és közösségek tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességei és a vállalkozói szektor nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki. A jogsértések visszaszorítása összetársadalmi igény és feladat, amelyben az állami is civil szervezeteknek, szervezeteknek az összefogására van szükség.

A kriminológiai szakirodalom szerint a sértetté válásban többek között jelentős szerepe van a lakóhelynek is, a bűnözés elsősorban a városokhoz, kiemelten nagyvárosokhoz kötődő jelenség. Ahogyan a nyugat-európai országok többségében, nálunk is a fővárosban a legmagasabb a bűncselekmények száma, ezáltal Budapest bűnügyi szempontból a lakosság arányát meghaladó mértékben veszélyeztetett. Egy település közbiztonsági helyzete a helyi problémák összességéből tevődik össze, ezért kezelése és a jogsértések megelőzése hatékonyan helyi összefogással valósulhat meg.

Az épített környezet fejlesztése

Az építészeti bűnmegelőzés alap gondolata, hogy **az épített környezet megfelelő tervezésével és a közösségi kontroll növelésével** csökkenteni lehet a bűnalkalmak számát. Az építészeti bűnmegelőzés a természetes felügyelet, a jogosultság természetes szabályozása, a birtokviszony jelzése, valamint a fenntartás és karbantartás első generációs alapelvei köré csoportosul.

A természetes felügyelet vagy más néven közösségi kontroll azt jelenti, hogy egy adott területet az arra járók a jogszerű használat során szemmel tartanak, ezzel megakadályozva, hogy az illetéktelen személyek azt nem rendeltetésszerűen használják. A jogosultság természetes szabályozása azzal csökkenti a bűnalkalmak lehetőségét, hogy megnehezíti, illetve az elkövető számára kockázatosabbá teszi az adott területre való behatolást. A birtokviszony jelzésével megerősíthető a tulajdonos felelősségérzete, ugyanis az emberek ösztönösen védik a saját területüket. Az épített környezet fenntartása és karbantartása (pl. közvilágítás, karbantartott park) meghatározza az adott területen élők életminőségét, segíti a tulajdonosi felelősségérzet megerősödését, és csökkenti a rendellenes területhasználatot.

Az első generációs alapelveket kiegészítik második generációs alapelvek (kapacitás-küszöb, emberi lépték, szociális kohézió, társadalmi kapcsolatok, közösségi kultúra), amelyek nem közvetlenül a fizikai környezet megváltoztatását tűzik ki célul, hanem sokkal inkább a közösség formálását. Ebben a megközelítésben kiemelten fontos a szociális kohézió erősítése.

Vagyonvédelem

A polgárok tulajdonának biztosítása közhatalmi eszközökkel az állam egyik alapvető feladata, ugyanakkor a tulajdon megvédése kizárólag közhatalmi eszközökkel nem biztosítható. A vagyonvédelem fontosságára a statisztikai adatok irányítják rá a figyelmet, hiszen a regisztrált bűncselekmények közel 50%-át a vagyon elleni deliktumok teszik ki. Ezek azok a jogsértések, amelyek a lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább befolyásolják, ezért visszaszorításuk kiemelten fontos.

A vagyonvédelem célja, hogy vagyonvédelmi eszköztár és prevenciós szemlélet átadásával tudatos egyéneket neveljen, akik tudják, hogy hogyan, milyen módszerekkel és szemlélettel védjék meg vagyontárgyaikat, és ezt a tudásukat meg is tudják osztani másokkal, elősegítve ezzel a vagyon elleni bűncselekmények számának csökkenését.

Szezonális bűncselekmények megelőzése

A szezonális bűncselekmények kapcsolódnak a vagyonvédelemhez, hisz a belföldi és a külföldi turisták a turisztikai szezonban a felkapott üdülőhelyeken fokozott veszélynek vannak kitéve. Ez a veszély abból fakad, hogy meghatározott időszakokban (például nyáron) körülhatárolt helyeken (például fesztiválokon, vásárokon, strandokon és nyaralóhelyeken) sok ember fordul meg, gyakoribbak az emberek közötti interakciók, kölcsönhatások, ami több konfliktust és lehetőséget szül az áldozattá válás szempontjából.

II. Edukáció

A beavatkozási terület célja a prevenciós szemlélet átadása, a gyermekek életében felmerülő kockázati tényezők mérséklése és protektív tényezők erősítése révén a reziliencia növelése, a gyermekek, a szülők és a szakemberek kompetenciáinak fejlesztése. Ebből adóan e prioritásban szerepelnek a gyermek- és ifjúságvédelem, a komplex családvédelem, az elkövetővé és áldozattá válás megelőzése és a szakemberképzés területei.

Gyermek- és ifjúságvédelem, komplex családvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem, a fiatalok nevelése, a szülői kompetenciák erősítése, ezáltal a család védelmi funkciójának erősítése az egész társadalom és az állam egyik legfontosabb feladata.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén elsődlegesen fontos szerepet játszanak az úgynevezett nevelési és kulturális szinterek, amelyeknek elengedhetetlen szerepe van a fiatalok védelmében, a védelmi mechanizmusaik kialakításában, az erkölcsi normák közvetítésében, a jogkövető magatartás kialakításában. Ezek a család, a nevelési-oktatási intézmények és a hasznos szabadidő-eltöltés szinterei.

A bűnelkövetők életében az ún. kockázati tényezők szignifikánsan nagyobb gyakorisággal jelennek meg a nem bűnelkövető egyénekhez képest. A kockázati tényező tehát egy indikátor, amely előre jelezni hivatott, hogy az egyén bűnelkövetés szempontjánál veszélyeztetettebb, mint más. A kockázati tényezőket nem lehet determináló okként értelmezni, a rizikótényező és a bűnelkövetés közötti kapcsolat valószínűségi és nem determinisztikus. Mégis, e tudás birtokában képessé válhatunk a bűnelkövetés valószínűségét jelző életkörülményeket és egyéni jellemzőket idejekorán észlelni, és a szakszerű, korai beavatkozást alkalmazva megszüntetni.

Kockázati tényezők	Individuális	<ul style="list-style-type: none"> • agresszivitás • hiperaktivitás, impulzivitás • problémás (antiszociális) viselkedés • erőszakos viselkedés korai kezdete • kábítószer-használat 	<ul style="list-style-type: none"> • egészségügyi, testi problémák • alacsony intelligencia • koncentrációs zavar • kognitív készségek gyengesége • korábbi áldozati tapasztalat
	Családi	<ul style="list-style-type: none"> • antiszociális szülők • gyenge szülő-gyermek kapcsolat • túl kemény, túl engedékeny nevelés • következtelen nevelés • felbomlott család • szülőktől való elválasztás • bántalmazó, illetve elhanyagoló szülő • elégtelen felügyelet • családi konfliktus 	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekgondozási ismeretek hiánya • családon belüli erőszak • korai terhesség • terhesség alatti szerhasználat • bűnelkövető vagy szerhasználó családtag • szeretetlenség családi környezet • perinatális²⁶ komplikációk
	Iskolai	<ul style="list-style-type: none"> • alacsony kötődés • gyenge teljesítmény, iskolai kudarc • koncentrációs problémák • gyakori hiányzás, iskolakerülés 	<ul style="list-style-type: none"> • korai kilépés az oktatási rendszerből • iskolai erőszak • gyakori iskolaváltás
	Kortárs csoport	<ul style="list-style-type: none"> • gyenge társas kapcsolatok • antiszociális illetve bűnelkövető társak • bandatagság 	
	Szocio-ökonómiai	<ul style="list-style-type: none"> • alacsony szocio-ökonómiai státusz • szegénység • kriminális minta a szomszédságban • kábítószer-fogyasztás a környéken • környék dezorganizáltsága • egyszülős családok magas aránya 	<ul style="list-style-type: none"> • nagy lakóhelyi fluktuáció • rossz lakhatási körülmények • bizonytalan foglalkoztatottság • lőfegyverek és bandák elérhetősége • erőszaknak, faji előítéletességnek való kitétség

2. táblázat A bűnelkövető válasz kockázati tényezői. Forrás: Shader 2003; Farrington 1994, 1989; Farrington és Loeber 2000; Hawkins et al 2000; Balogh 2018; Marvin et al 1972; Csemáné 2009, 2014; Herrenkohl et al 2000; Bakes és Mednick 1984; Moffit 1987

A kockázati tényezők felismerésében és kezelésében, valamint a protektív tényezők erősítésében kiemelkedő szerepe van a gyermekvédelmi jelzőrendszernek.

A kockázati tényezők és a gyermekvédelem számára irányadó veszélyeztetettség kifejezés számos ponton átfedést mutatnak, melyből adódóan azon problémák, melyeket a jelzőrendszer a gyermekvédelem által kezelendőnek minősít, a bűnelkövetővé válás kockázati tényezői is.

Mindezek következtében elengedhetetlenül fontos egy hatékonyan működő jelzőrendszer, amely képes idejekorán észlelni a gyermek veszélyeztetettségét, csökkentve ezáltal a bűnelkövetés felé sodródó és az áldozattá váló fiatalok számát. Emellett a kockázati tényezők a gyermek életének különböző területein jelentkezhetnek, melyek – ebből adódóan – más és más szakember kompetenciájába tartoznak. Ezért a gyermek- és ifjúságvédelem, és így a korai beavatkozás, tekintetében az egyik legfontosabb, hogy a szuverén szakmák együttműködve, komplexen tekintsenek egy gyermek életére, és egymás tevékenységét kiegészítve végezzék munkájukat.

Az oktatási és nevelési intézményeknek, mint másodlagos szocializációs szinteknek kiemelkedő szerepe van a fiatalok készség- és kompetenciafejlesztésében, értékrendjének formálásában és tudásának fejlesztésében. A nevelési-oktatási intézmény azonban nemcsak a bűnmegelőzési információk célba juttatásának az egyik színtere, hanem számos bűncselekmény elkövetési helyszíne (iskolai zaklatás, iskolai erőszak), illetve egyes bűncselekmények kialakulásának oksági tényezői is visszavezetnek az iskolába (például önbíráskodás, rablás).

²⁶ Születés időszaka körüli idő.

Éppen ezért a nevelési-oktatási intézményekben folyó bűnmegelőzésnek kettős célja van: az áldozattá válás megelőzése mellett az elkövetővé válás megelőzését is magában foglalja.

A gyermekek és fiatalok kiemelt kockázatu csoportot képeznek bűnmegelőzési szempontból, hiszen hiszékenyséjük, bizalmuk, óvatlanságuk és csekély testi erejük miatt kiváló célpontjai egy-egy bűncselekménynek. A fiatalok a kortárs csoport nyomására hajlamosak olyan cselekmények gyakran csoportos elkövetésére, amelynek következményeivel nincsenek tisztában, és ez az információhiány az elkövetővé válásuknak kiemelkedő kockázatát jelenti. De ugyanez a kortárs csoport meg is óvhatja azokat, akik letérnek a kívánt útról. Éppen ezért a gyermek- és ifjúságvédelem intézkedéseinek kiemelten koncentrálnia kell ezen célcsoport igényeire és a kettős célzatú speciális prevenció programok kidolgozására és megvalósítására.

Áldozattá válás megelőzése

A kriminálpolitika napjainkra már felismerte, hogy az elkövetők alapvető emberi jogainak betartása mellett az áldozatok jogait is védeni kell. Az állam áldozatpolitikai feladatai egyrészt az állami büntetőhatalom monopóliumból, másrészt a bűnmegelőzés alapjogi céljából és az állam azon kötelezettségéből erednek, mely szerint az alapvető jogok tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelezettsége. Az állam alapjogvédelmi kötelezettsége magában foglalja, hogy pozitív intézkedésekkel gondoskodik az érvényesülésükhöz szükséges feltételek kialakításáról. Napjaink kriminálpolitikájának éppen ezért kiemelt feladata a bűnözés okozta káros hatások csökkentése és a bűncselekményeket elszenvedő személyek társadalmi, erkölcsi és anyagi sérelmeinek enyhítése, amellyel az állam kifejezésre juttatja, hogy a társadalom, a közösség szolidáris az áldozatokkal. Az áldozatsegítés során nem szabad szem elől téveszteni a prevenció vonatkozásokat sem. A vizsgálatok és felmérések ugyanis egybehangzóan azt jelzik, hogy aki bűncselekmény áldozatává vált, a jövőben nagyobb eséllyel lesz újabb, azonos vagy más típusú bűncselekmény áldozata, mint az, aki még nem volt sértett. A jól működő áldozatpolitika nemcsak a bűncselekmények áldozatai számára jár előnyökkel, a társadalom egésze számára is hasznos, hiszen általa hosszú távon csökkenhet a bűnözésre, az egészségügyi és a szociális ellátórendszerre fordított kiadások összege, az áldozattá válás kockázata, nőhet a feljelentési hajlandóság, javulhat az igazságszolgáltatás működésének hatékonysága.

Ahogy az a kriminálstatisztikai adatok bemutatása során szóba került, az áldozattá válás nem és kor szerinti megoszlása állandóságot mutat az elmúlt évek során. Az adatok alapján bűncselekmény áldozatává szinte bárki válhat, azonban fontos látni, hogy a különböző típusú bűncselekmények erősen befolyásolják, hogy kiből lesz potenciális áldozat (például gyermekekoriak sérelmére elkövetett bűncselekmények). Másfelől bizonyos társadalmi és korcsoportok sérülékenyebbek fizikai sajátosságaik, információik hiányosságai vagy egyéb jellemzőik miatt.

A Stratégia kiemelten fontosnak tartja, hogy ezen csoportok esetében a sajátosságaik figyelembevétele mellett dolgozzon ki és valósítson meg megfelelő beavatkozásokat az áldozattá válás megelőzése érdekében.

Az áldozattá válás megelőzése a társadalom minden tagját érinti, azonban a következőkben kifejtésre kerülő célcsoportok több szempontból is kiemelt jelentőségűek a bűnmegelőzés számára.

A gyermekvédelem által a veszélyeztetettnek tekintett gyermekek esetén ugyancsak fontos az áldozattá válás megelőzése, különösen igaz az állami nevelésbe vett gyermekek esetében, hiszen a szülőktől való távolság, a szeretet és kötődés iránti vágy miatt potenciális áldozatok például az emberkereskedelem számára.

Ezen korcsoportra az átlagnál jellemzőbb a határok feszegetése, a kockázatkereső magatartás, valamint a kortárs csoport növekedett befolyása.

Időskorúak

Az időskorúak (65 év feletti) célcsoportja ugyancsak több szempontból is sérülékenynek tekinthető. Ez a korosztály fizikai jellemzőikből és digitális kompetenciáikból adódóan könnyebb célpontot jelenthetnek a bűnelkövetők számára (például online bankkártyás, romantikus csalások).

Növelheti az áldozattá válás valószínűségét az elszigeteltség, amelyből fakadóan az idősek jobban vágnak a társas kapcsolatokra, amit a bűnelkövetők könnyen kihasználhatnak. A bűnelkövetők ezt kihasználva követik el az ún. „unokázós” csalásokat, mely során az időskorú éjszakai órákban felhívják, és családtagjával (általában az unokájával) kapcsolatos balesetre vagy tragédiára hivatkozva pénzt csalnak ki tőle.

A statisztikai adatok alapján az időskorúak sérelmére leggyakrabban olyan személyek követnek el bűncselekményt, akikkel csupán alkalmi kapcsolatban álltak. Gyanútlanosságuk lehetőséget teremt az elkövetők számára, hogy például magukat közműszolgáltatók, hivatalos személyek munkatársának kiadva lopást kövessenek el.

Fogyatékossgal élők

A fogyatékossgal élők is kiszolgáltatottak a fogyatékossguk mértéke és jellege szerint, mely az önálló életvitel lehetőségét is korlátozhatja. Emiatt nem lehet tipizálni azokat a bűncselekményeket, amelyeknek az áldozataivá válhatnak.

Esetükben az áldozattá válás megelőzését két irányból lehet megközelíteni. Egyrészt a társadalom tagjainak közös felelőssége a fokozott védelmük elősegítése, másrészt erősíteni kell azokat a kompetenciákat, amelyek az áldozattá válással szembeni védelemet erősítik. Ezek lehetnek: a kockázat felismerő képesség, a tudatos interakciók fejlesztése (utcán, lakókörnyezetben és interneten egyaránt), a kritikus szituációk elkerüléséhez és

megoldásához szükséges konkrét viselkedési panelek elsajátítása, illetve a felelősségtudat fejlesztése (önmagukkal és a csoporttal szemben).

Generációs különbségek kezelése

Az infokommunikációs környezet változásának gyorsasága az elmúlt években felerősödött. A generációs szakadékok ezáltal egyre nagyobbra nőtt a „digitális nemzedékek” és az „offline generációk” között. Az Alfa és a Z generáció²⁷ az infotechnológia és az internet természetességébe született, ezért számukra ez a világ nélkülözhetetlen része.

Az infokommunikációs környezet (online jelenlét lehetősége, közösségi hálózatok, azonnali visszajelzések, felhő szolgáltatások, multimédiás információk, hipertext, MMO RPG²⁸, Learning by doing²⁹, a fogyasztói társadalom) és az ebből fakadó lehetőségek következtében gyökeresen megváltozott a fiatalok gondolkodása, érzelmi állapota, megküzdési stratégiája, szocializációja.

A virtuális térben megszülető „világokban”, közösségekben is működnek a szocializációs hatások, hasonlóan az offline közösségekhez, így egy megsokszorozódott, eltérő szabályokkal, elvárásokkal működő „multiverzum” jön létre a felhasználók körül. A virtuális világban működő normaváltások nemcsak soha nem látott szabadságot eredményeztek, hanem a kontrollnélküliség demoralizáló hatása is érvényesül.

Az értékrendi és információ-feldolgozásbeli különbségek megnehezítik a megelőző generációkkal történő kommunikációt és együttműködést. Érzékelhető ez a jelenség a családi közegben is, de még erőteljesebben mutatkozik meg az oktatásban. A felnőtt generációk infotechnikai fejlődéstől való elzárkózása azt eredményezheti, hogy a fiatalok magukra maradnak egy olyan közegben, ahol számtalan veszély leselkedik rájuk.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy nem áll rendelkezésre elegendő kutatás a témában, a szakmai fórumok próbálják követni a változásokat, de mire egy kutatás és annak értékelése megvalósul, már újabb trendek keletkeznek. Egyetlen év alatt is számtalan új veszélyforrás jelenik meg.

A hypertext³⁰ – mint azonnal elérhető „világkönyvtár” – globalitása szintén hozzájárul a „Learning by doing”, próbaszerencse alapú tanulási formák alkalmazásához, valamint a nem lineáris információ-feldolgozáshoz. Az ezzel párhuzamosan jelentkező információfelesleg megnehezíti a fiatalok eligazodását a világban, hiszen ma már tudatában vannak annak, hogy az információk egy része hamis, azt viszont még nem tudják, hogy milyen módszerekkel határozzák meg azt, hogy mi az igaz. Azt is nehezen tudják megállapítani, hogy a számtalan információ közül melyik a fontos, melyikre kell valóban odafigyelni.

A folyamatos online kommunikáció, a társas támasz állandósult, de – látszólagos – jelenléte azt a hamis érzést kelti, hogy a fiatal soha nincs egyedül. Ez egyrészt teher, hiszen úgy érezheti, folyamatosan teljesítenie kell, meg kell felelni az elvárásoknak. Másrészt olyan függést alakíthat ki, hogy ha akár néhány órára leszakad a közösségi hálózatokról, akkor akár testi tünetei is lehetnek. Egyre gyakoribbá válik, hogy a szülők tehetetlennek érzik magukat a gyermek „képernyőfüggése” miatt, mert valóban függőként viselkedik, ha elveszik tőle a kapcsolódáshoz szükséges eszközt: kiburcolhat, ordíthat, agresszívvé válhat. A FoMO (Fear of Missing Out) jelensége azt a félelmet jelenti, ami abból fakad, hogy kimaradunk valami fontos dologból, vagy nem kapunk meg nélkülözhetetlen információkat. Az Alfa generáció tagjainál megfigyelhető az is, hogy saját életük bemutatása elemi igényükké vált, új típusú tartalmakat hoznak létre. Számtalan negatív változás érhető tetten a fenti hatások eredményeként: az azonnali szükséglet-kielégítés igénye, a türelmetlenség, a bizonytalanság, az alacsony EQ, figyelemproblémák és felületesség egyaránt lehetnek következményei annak az infokommunikációs környezetnek, amely a fiatalokat körülveszi. A digitális térből érkező ingeráradat túlterheli az idegrendszert, amellyel szemben a valóság történései ingerszegénynek bizonyulnak. A megfelelő megküzdési mechanizmusok nélküli felhasználóknak állandó frusztrációt jelent a sok esetben nem is definiált szükségleteik kielégítetlensége. Ez a bennük tomboló feszültség ösztönös módon kerül pillanatnyi feloldásra, melynek leggyakoribb kifejeződése az agresszív viselkedés.

A fiatalok társas térben való sikeres működését nehezíti, hogy serdülőkorban az agyi struktúrák átrendeződése miatt nehézségeket tapasztalnak a mentalizáció terén, amely segítené megérteni a viselkedések hátterében meghúzódó célokat, érzelmeiket, szükségleteket az intra- és interperszonális viszonylatokban.³¹

Az internet multiverzumának szociális tereiben önmagukkal és másokkal szemben is irreális elvárások, követelések, képzetek alakulhatnak ki, valamint megélhetik tetteik következmények nélküliségét, ami erkölcsi érzéküket is torzíthatja, így nem alakul ki a felelősségtudat.

²⁷ Veterán generáció	1925-1945
Baby-boom	1946-1964
X-generáció	1965-1979 a hírnökemzedék, az átmeneti generáció
Y-generáció	1980-1995 digitális nemzedék első hulláma
Z-generáció	1996-2009
Alfa generáció	2010-től

Komár Zita (2018). RE-, de- és intergeneráció. Kortárs 62. évf. 4. sz.

²⁸ Massively Multiplayer Online Role-Playing Game (nagyon sok szereplős online szerepjáték)

²⁹ Tapasztalati tanulás

³⁰ Adatbázis, amelynek részei össze vannak kapcsolva bizonyos logika alapján, és így az adatbázis egészében ugrálni lehet.

³¹ Peter Fonagy és Mary Target (1998). A kötődés és a reflektív funkció szerepe a szelf fejlődésében, *Thalassa*, 1: 5-43

Suparna Choudhury, Sarah-Jayne Blakemore, and Tony Charman (2006). Social cognitive development during adolescence, *Social Cognitive and affective Neuroscience*, 1(3): 165-164

A közösséghez tartozás és a társas kapcsolatok igényére látszólagos megoldást kínálnak számukra az online kapcsolatok, ahol megélhetik a valahová tartozás élményét, sikeresnek élhetik meg az ott kialakuló kapcsolataikat. Ezekben lehetőségük van felvenni olyan „identitást”, amely látszólag, rövid ideig növelheti az önbecsülésüket, önértékelésüket. Így fordulhat elő, hogy szociális kapcsolatnak, barátságának értelmezhetnek egy vadidegennel való online kapcsolatot. Az influencerek követése is a valós kapcsolat illúzióját kelti; a követő látja a követett személy életét, akár egész napját is élő közvetítésben, akár még kommunikálhat is vele. Ennek hatására alakul ki a paraszociális kapcsolódás, kötődés. A paraszociális kapcsolat³² az internet előtt is ismert fogalom volt, egy példaképhez (sportoló, művész, sztár) való egyoldalú kötődés addig nem jelent veszélyt, amíg a fiatal el tudja különíteni a valóságos kapcsolataitól. Ez azonban az influencerek esetében – a folyamatos „jelenlét” és a magánélet határainak elmosódása miatt – nem mindig sikerül.

A valós és virtuális tér közti határvonal elmosódása, a két világ keveredése egyre nehezebb helyzetet teremt, hiszen a technikai fejlődés újabb és újabb lehetőségeket kínál a virtuális térben való működésre. Mindezek következtében az életben még tapasztalatlan felhasználók egyre kevésbé tudják elválasztani az online tér történéseit a realitástól.

A fenti hatások eredményeként a szocializáció színtere áttér a digitális közegbe, ahol nem a szülők és a felnőttek közvetítik az egyetemleges értékeket, normákat, hanem a marketing célok, a kortársak és az influencerek határozzák meg az éppen aktuális „értéktrendeket” a közösségi médián keresztül. Az anonimitás, a megtapasztalt „következmények nélküiség” lehetőséget ad a fiataloknak (és nem csak nekik), hogy felvett identitásokkal, alteregókkal kapcsolódjanak a szociális közegekbe. Különösen veszélyes ez abban az életszakaszban, amikor még kialakulóban van személyiségük, amikor önértékelésük és énképük instabil.

A gyermekek a nemiséggel, a felnőtt szexualitással túlságosan korai életkorban találkoznak, amikor még érzelmi, értelmi és mentális téren sem képesek ennek befogadására és megfelelő kezelésére. A közösségi oldalak túlszexualizált tartalmai is elősegítik, hogy a szexuális identitás keresése már nagyon fiatal korban kiemelt szerepet kapjon. Hiteles források, tapasztalat híján normálisnak látják az eléjük táruló haszonszerzési célú vagy deviáns szexuális viselkedésmódokat. Éppen ezért kiemelten fontos a gyermekek szexuális kizsákmányolása ellen irányuló prevenció, beleértve a szexuális bűnelkövetők elkövetővé válásának csökkenését célzó programokat, a gyermekek tudatos internethasználatának támogatását, a megfelelő szexedukációt, a gyermekek egészséges énképének kialakítását elősegítő kompetenciafejlesztést és ismeretátadást, valamint a segítségkérés lehetőségének tudatosítását.

A fentiekben felvázolt jelenségek is megerősítik azt a nézőpontot, miszerint az internet talán egyik legnagyobb veszélye, hogy a fogyasztói társadalom által diktált trendekhez igazodva, az információéhséget táplálva, az emberek ingerküszöbét megemelve természetessé, hétköznappivá, elfogadottá, „normálissá” vagy akár értékke, pozitív, társadalmilag kívánatosná válnak olyan deviáns szociális interakciók, viselkedésmódok, szubkultúrák, amelyek ezáltal beépülnek a fiatalok fejlődő személyiségébe, és meghatározzák további szocializációjukat, normarendszerüket és értékrendjüket. A felnőtt társadalom felelőssége, hogy a felnövekvő generáció olyan mintákat, példákat találjon és kövessen, amelyek lehetővé teszik a társadalmi együttéléshez szükséges normarendszer kialakulását.

A generációk különbségei a viselkedést befolyásoló hatások megértésével sikeresen áthidalhatók, megtalálhatóak azok a kapcsolódási pontok, amelyek összekötnek bennünket. Az Alfa és a Z generáció nevelésében elengedhetetlen az erőszakmentes kommunikáció, az őszinte, közvetlen, figyelmes, tiszteletre és együttműködésre építő munka. A felnőtt társadalom feladata, hogy mintát adjon a mindenkori felnövekvő generációknak. Amennyiben a fiatal számára van olyan felnőtt, aki fontos, aki hiteles, és aki mellett biztonságban, szeretve érzi magát, akkor ez a felnőtt a kapcsolódás iránti szükséglet kielégítésén keresztül képes megváltoztatni a hozzáállását számos területen.

Minden fiatal számára alapszükséglet, hogy legyen egy olyan referenciaszemély a környezetében, aki mintaként szolgálhat, és akivel minőségi időt tölthet, aki megtartó szociális kapcsolatként funkcionál az életében.

Az elkövetővé válás megelőzése

Az elkövetővé válás oksága rendkívül komplex folyamat, melyben egyaránt szerepe van a biológiai, pszichológiai és szociológiai tényezőknek. A bűnelkövetővé válást, mint folyamatot tekintve fontos, hogy a beavatkozás minél korábbi életszakaszban következzen be. A fejlődéskriminológia alaptételei szerint az elkövetett bűncselekményeknek mindig van előzményük valamilyen korai antiszociális magatartás formájában. (Isd. bővebben gyermek- és ifjúságvédelem).

A fogvatartottak szociális körülményei, iskolai végzettsége és szakképzettsége kedvezőtlenebbek az átlagpopulációhoz képest, ezért a büntetés-végrehajtás során kiemelten fontos a készség és kompetenciafejlesztés. A megoldásfókuszú, valamint a művészetterápiás, drámapedagógiai és kreatív programok (például megoldásfókusz a reintegrációban, jobb agyféltekés rajzolás, börtönszínház stb.) valamint a különböző személyiség- és kompetenciafejlesztő módszerek segítségével a fogvatartottak személyisége, személyes kompetenciái, szociális képességei, empátiája, toleranciája, önbecsülése fejleszthető. Ezekkel a foglalkozásokkal nemcsak a szabadulást követő életre lehet felkészíteni a fogvatartottakat, de a büntetés-végrehajtási intézeten

³² Donald Horton & R. Richard Wohl (1956). Mass Communication and Para-Social Interaction. Psychiatry Interpersonal and Biological Processes, Vol. 19, Issue 3.

belüli értelmes szabadidő eltöltés jelentősen képes csökkenteni a büntetés-végrehajtási intézeten belül elkövetett bűncselekmények számát.

A bűnismétlési kockázatok szempontjából a munka, a lakhatás és a szociális kapcsolatok hármasa meghatározza a szabadultakra nézve, ezért a reintegrációs programok jelentős része ezen tényezők erősítésére irányul. Emellett kiemelten fontos szerepet töltenek be a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők, akik aktív szerepet vállalnak az elítéltek szabadulásra történő felkészítésében, valamint szabadulás után segítik a fogvatartottat a társadalomba való visszailleszkedésükben.

Az elkövetővé és áldozattá válás okai és folyamata szorosan összefonódik, ezért a bűnmegelőzési célú beavatkozások szükségszerűen hatnak mindkettőre. A Stratégia kiemelten fontosnak tekinti a társadalom tagjainak érzékenyítését, szemléletformálását és kompetenciáinak fejlesztését, hiszen ezen eszközök segítségével növelhető az egyének áldozattá és elkövetővé válással szembeni képessége.

Szakemberképzés

A prevenció tevékenység a XXI. században már messze túlmutat a pusztán információátadáson. Kiemelten fontos, hogy a gyermekekkel, idősekkel, áldozatokkal és fogvatartottakkal foglalkozó szakemberek az információon túl újszerű, a generáció vagy a célközönség igényeihez és sajátosságaihoz igazodó oktatási és kommunikációs kompetenciákkal rendelkezzenek, amelyek képesek az áldozattá és bűnelkövetővé válással szembeni védettség erősítésére.

A hagyományos, frontális oktatás a gyermekek esetében sem eredményes, hiszen generációs sajátosságaikból adódóan otthonosan mozognak a digitális világban, jellemzően nehezen leköthető a figyelmük, egyszerre több tevékenységet is végeznek. Ezzel ellentétben az élményalapú, tapasztalati és interaktív foglalkozások sokkal tovább képesek fenntartani a fiatalok érdeklődését, és az információátadáson túl a készségeiket is fejlesztik.

Megújuló tudásbázis és módszertani eszköztár kialakítása

A Stratégia továbbra is kiemelt figyelmet fordít a legújabb tudományos eredményekre és a jó bűnmegelőzési gyakorlatokra, amely gyors és eredményes reagálást tesz lehetővé a folyamatosan változó világ újabb és újabb kihívásaira. A bűnmegelőzés elvi megalapozása érdekében empirikus vizsgálatokat kell folytatni a bűnözés új trendjeinek megismerése érdekében, valamint egyes – kiemelt fontosságú – elkövetői vagy áldozati csoportok, bűncselekménytípusok esetében felmerülő kulcskérdések megválaszolása érdekében.

A módszertani eszköztár felépítése során fontos szempont, hogy az abban szereplő programok online és offline módon egyaránt kivitelezhetőek legyenek mind az előzmények (koronavírus járvány), mind pedig a folyamatosan fejlődő digitalizáció miatt.

A bűnmegelőzési szakma számára kulcsfontosságú a Bűn- és Balesetmegelőzési Oktatóközpont létrehozása, amely hozzájárul a gyermekek és családok biztonságtudatosságának, az elkövetővé és áldozattá válással kapcsolatos rezilienciájának növeléséhez.

III. Horizontális intézkedések

A horizontális intézkedések komplex, pilléreken átnyúló beavatkozásokat foglalnak magukba, amelyek egyszerre kívánják megcélozni a bűnelkövetés mindhárom aspektusát, az elkövetőt, az áldozatot és a bűnalkalmat.

Vármegyei Bűnmegelőzési Tanácsok kialakítása és működtetése

Hazánk régiói között jelentős különbségek vannak többek között gazdasági helyzet, munkalehetőségek és népesség szempontjából, ezért sokszor eltérő társadalmi és kriminalitási problémák kerülnek fókuszba. A vármegyei tanácsok révén lehetőség nyílik a bűnmegelőzésben részt vevő helyi szereplők hálózatának működtetésére, aktívabb, személyes interakcióval járó együttműködésének fejlesztésére, a közös problémadefiniálásra és a helyi adottságokat és sajátosságokat figyelembe vevő megoldások kidolgozására, ezért a vármegyei tanácsok kialakítása és működtetése a Stratégia fontos célkitűzése. A vármegyei tanácsok a helyben hangsúlyos kriminális problémák figyelembevételével kidolgozzák saját megyei stratégiájukat, a településeket települési stratégia kidolgozására ösztönzik, és az abban foglalt célkitűzéseket az éves munkaterveik mentén hajtják végre.

A bűnmegelőzés számára kiemelten fontos, hogy a vármegyei bűnmegelőzési tanácsok hálózata tovább bővüljön, lefedve az egész országot.

Bűnmegelőzési projektek

A prevenció célok elérését segítheti a bűnmegelőzési pályázatok támogatása. Ennek az egyik jó formája lehet a bűnmegelőzési ötletpályázat, hiszen a pályázatot benyújtó közösség/település ismeri leginkább a problémát és ő is tudja megfogalmazni a lehetséges válaszokat. A projektek támogatásának célja, hogy olyan bűnmegelőzési programok valósuljanak meg, amelyek képesek közvetlenül kezelni az adott közösségre vagy településre jellemző problémákat. A kezdeményezés további célja, hogy új, innovatív ötletek kerüljenek támogatásra, melyek eredményesen kezelnek egy helyi problémát és sikeres megvalósítás esetén adaptálhatók az ország más területeire.

Hatékony kommunikáció kialakítása

A kommunikáció kiemelten fontos terület, hiszen ezáltal nyílik lehetőség arra, hogy a szakemberek és a lakosság megismerje a bűnözés legújabb trendjeit és annak megelőzési lehetőségeit. Ebből adódóan továbbra is célként fogalmazódik meg a kommunikációs eszközök és csatornák fejlesztése, valamint újabb, aktualitásokhoz igazodó magas színvonalú kommunikációs és média tartalmak gyártása.

Az EUCPN nemzeti képviselője

Az EUCPN tanácsát az elnök és a nemzeti képviselők alkotják, tevékenységét a végrehajtó bizottság készíti elő. A hálózat saját munkájának eredményét több formában is becsatornázhatja az EU döntéshozatali mechanizmusába, de ez elsősorban a hatáskörrel rendelkező tanácsi munkacsoporton keresztül valósul meg, illetve minden évben jelentést tesz tevékenységeiről az EU Bel- és Igazságügyi Tanácsának. Az EUCPN nemzeti képviselőjét a BM a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács Titkárságán keresztül látja el.

7. JÖVŐKÉP

A fejezetben megfogalmazásra kerülnek azon átfogó célok, amelyek a bűnmegelőzés beavatkozási területeitől függetlenül általános érvényűek, és melyekre a Stratégia teljes időtávjában kiemelt figyelmet kell fordítani. Az intézkedési tervekben megjelenő intézkedéseket kivétel nélkül ezen átfogó célok figyelembevételével szükséges kidolgozni és végrehajtani.

A bűnözési folyamatokat érdemben befolyásolni képes megközelítéseknek egyaránt figyelemmel kell lennie az áldozattá és bűnelkövetővé válás, illetve a bűnelkövetők ismételt bűnelkövetésének megelőzésére, továbbá a már áldozattá váltak megfelelő támogatására. Ezen belül különös figyelmet kell fordítani a sérülékeny társadalmi csoportokra.

7.1. Átfogó célok

A tárcákon átívelő szakmai feladatok közös megoldása: A bűnmegelőzés tárcákon és szakterületeken átívelő olyan szakpolitika, mely akkor tekinthető hatékonynak, ha valamennyi szakterület részt vesz a legjobb megoldási módszer feltárásában és megvalósításában. Nem elegendő, ha minden szakterület végzi a saját feladatait, hanem azokat szinergiába is kell állítani, hogy erősítsék egymást. Számos olyan feladat van, amelyek esetében érdemes a szaktárcáknak egymással egyeztetve közös megoldást találni.

A fogvatartotti edukációs életút megtervezése: Kulcsfontosságú, hogy már a bekerüléskor felmérésre kerüljenek a fogvatartott visszailleszkedéshez és munkavállaláshoz, a munkahely megtartásához és az erőszakmentes konfliktusmegoldáshoz szükséges kompetenciái, hiszen ezáltal válik láthatóvá, hogy a reintegrációs folyamatnak milyen hátrányokat célszerű korrigálnia. A reintegrációs folyamatnak a lehető legkorábban kell elkezdődnie annak érdekében, hogy a fogvatartottak kompetenciái a büntetés-végrehajtási intézetben töltött idő alatt a lehető legnagyobb fejlődésen menjenek keresztül. A digitális fejlődés felgyorsulása miatt a rövid ideig tartó (akár egy-két éves) szabadságvesztés büntetések is jelentős hátrányt okoznak ezen kompetenciák tekintetében.

A vármegyei bűnmegelőzési tanácsok rendszerének fejlesztése: A lokalitás elvéből kiindulva (ld. 2.2.) fontos célkitűzés a bűnmegelőzési hálózat bővítése, mely elősegíti, hogy kialakuljon és egyben megerősödjön a bűnmegelőzésben részt vevő szereplők közötti együttműködés és ezáltal a helyi problémákra helyi szinten szülessenek hatékony válaszok. A végső cél, hogy Magyarország minden vármegyéjében megalakuljon a helyi bűnmegelőzési tanács, ezáltal a területi és helyi sajátosságok figyelembevételével vármegyei szintű bűnmegelőzési stratégiák és intézkedési tervek készüljenek.

Az önkormányzatok bűnmegelőzési szemléletének fejlesztése: A vármegyei bűnmegelőzési tanácsok után a bűnmegelőzési hálózat következő fontos lépcsőfoka a települési önkormányzati szint. Az NBT tapasztalatai alapján a bűnmegelőzés szó hallatán a polgármesterek, képviselők és az önkormányzatokban dolgozók elsődlegesen a bűnüldözésre, az elkövetők elfogására, az iskolákban elrettentő előadások tartására, térfigyelő kamerák felszerelésére és működtetésére asszociálnak. Emiatt az NBT célul tűzte ki, hogy ösztönözze a településeket a saját bűnmegelőzési és közbiztonsági stratégiájuk megalkotására. A Baranya vármegyében elindított települési pilot program részeredményei és a munkában résztvevők egyöntetű véleménye alapján hasznos a települési bűnmegelőzésben érintett szereplőkkel közösen áttekinteni a bűnmegelőzés nyújtotta lehetőségeket és a problémafák célfává fordításával megalkotni a saját bűnmegelőzési stratégiát, kijelölni a legfontosabb bűnmegelőzési feladatokat, amelyeket intézkedési tervbe foglalva kell végrehajtani.

Az infokommunikációs változások által keltett társadalmi hatások nyomon követése és kezelése

Elengedhetetlen, hogy a fiatalokkal kapcsolatban lévő felnőttek lássák, hogy az interneten megvalósuló globalitás és sokszínűség nemcsak negatív hatással lehet a fejlődő személyiségre. A segítő viselkedés, a gyorsaság, a nyitottság, a rugalmasság és a kreativitás, a többoldalú terhelhetőség, az alkalmazkodóképesség, a gyakorlatiasság és a kísérletezés az Alfa és Z generáció számára természetes viselkedési mechanizmus. Mindez lehetőséget kínál arra, hogy ezekből kiindulva, a pozitív mintákat erősítve építsük meg a hidakat a generációk között. A kritikai gondolkodás fejlesztése, a döntéshozatalba történő bevonás, az interaktivitás, a gyakori visszajelzések, a problémamegoldás és tapasztalati tanulás, a kooperatív munka segíti a szükségleteikre és erősségeikre épülő fejlesztést. Ezáltal fejleszthető az érzelmi intelligencia és a reziliencia. Meg kell találnunk és

támogatnunk azokat a jellemzőket, amelyek stabilizálják és erősítik a személyiséget, segítik a pozitív énkép kialakulását, a társadalmi normákhoz való alkalmazkodást, a kiegyensúlyozott, boldog élet lehetőségét.

Mindez a felnőtt társadalom felelőssége, amelyhez elengedhetetlen a nyitottság, a tájékozódás a gyerekeket érdeklő és körülvevő virtuális valóságról, annak elfogadása. Szükséges a belső rálátás a fiatalokat körülvevő környezetre, az őket befolyásoló folyamatokra.

A legfontosabb segítség, amit nyújtani tudunk fiataljainknak az online világ megállíthatatlanul változó és kiszámíthatatlan környezetével szemben, az nem más, mint a biztonságos (offline) szocializációs környezet megteremtése.

A bűnmegelőzési potenciál tudatosítása a gyermekvédelemben: A gyermekvédelem kiemelt szerepet játszik a bűnmegelőzésben, hiszen a veszélyeztetettségi tényezők és a bűnelkövetővé válás kockázati tényezői számos párhuzamot mutatnak. Habár a gyermekvédelem fő fókuszában nem a bűnmegelőzés áll, tevékenysége – sok más pozitív hatás mellett – a bűnmegelőzés területén is jelentős.

A bűnelkövetés és más társadalmi devianciák közötti kapcsolat miatt minden olyan intézkedés, amely hozzájárul a gyermek későbbi testi, lelki jólétéhez, és az élete bármely területén jelentkező kockázati tényezők hatását mérsékli, az (számos más pozitív változás mellett) a bűnmegelőzés területén is prevenciókat ér el. Ahhoz, hogy a gyermekvédelemben tudatosabbá váljon a bűnmegelőzési potenciál, elengedhetetlen a bűnmegelőzés, valamint a gyermekvédelem számára irányadó jogszabályok közötti harmonizáció erősítése.

A bűnmegelőzés beemelése a szakemberképzésbe: A bűnmegelőzés – a partnerség elvéből kiindulva – több szereplő összehangolt működése esetén hatékony, amelyhez elengedhetetlen, hogy a prevencióban részt vevő szakemberek megkapják a témához szükséges ismereteket és szemléletet. Ennek leghatékonyabb módja, ha már a szakképzésük során elsajátítják a szakmájuk bűnmegelőzéshez kötődő aspektusait. Éppen ezért célkitűzés, hogy a témakör valamennyi bűnmegelőzéshez kötődő szakterület szakképzésének szerves részévé váljon, különösképpen a pedagógus, oktatói és szociális munkás, szociálpedagógus képzésekben.

Modern kommunikáció a bűnmegelőzésben: A bűnmegelőzési kommunikációnak egyre nagyobb szerepet kell vállalnia az emberek általános biztonságérzetének pozicionálásában és befolyásolásában. A terület kommunikációjának célja az önvédelmi mechanizmusok, a saját erőforrások mozgósítása, a biztonsággal kapcsolatos kompetenciák és pozitív attitűdök kialakítása. Nagyobb jelentőséget kell kapnia a célcsoportok pontos meghatározásának, a megfelelő üzeneteknek és tartalmaknak, a tömegkommunikációs csatornák megválasztásánál pedig a digitális felületek kínálta lehetőségek kiaknázásának. Elkerülhetlenné válik a jó minőségű és innovatív tartalomgyártás. A hatékony bűnmegelőzési kommunikáció kulcsa napjainkban az, hogy üzeneteivel nem elég megtalálni a célcsoportjait, hanem el kell érnie, hogy az emberek egyre inkább önállóan keressék a korszerűen előállított megelőzési tartalmakat.

7.2. A bűnmegelőzést befolyásoló külső tényezőkből levezethető jövőkép

Szükséges kitérni azokra a társadalmi, gazdasági, szociális jellemzőkre, valamint közigazgatási sajátosságokra, amelyek jelentős mértékben befolyásolják a társadalom vett bűnmegelőzés különböző aspektusait. Ezen külső körülmények megváltoztatására a bűnmegelőzési tevékenység közvetlen hatást nem képes gyakorolni, a felsorolt célok megvalósítása messze meghaladja a Stratégia kereteit és lehetőségeit. Megfogalmazásuk azonban több szempontból is fontos. Tudatosítani kell az adott célt elérni kívánó szervezetek számára, hogy tevékenységüknek bűnmegelőzési aspektusa is van; sikeres tevékenységük pedig kézzel fogható, adott esetben meghatározó jelentőségű hatást gyakorolhat a bűnmegelőzési környezetre, ebből adódóan magára a bűnmegelőzés egészére is. Emellett a bűnmegelőzési tevékenységet folytató szervezetek számára is kiemelten fontos, hogy tisztában legyenek a körülöttük zajló, a bűnmegelőzéshez valamilyen formában kapcsolódó folyamatokkal, és azzal, hogy közreműködésükkel, a hatásokra való tudatos ráerősítéssel maximalizálni tudják a pozitív hatásokat, valamint felkészülhessenek a negatív hatások kezelésére.

Az aktív bűnmegelőzési tevékenység bármilyen hatékony és kiterjedt, forrásokkal megfelelően ellátott, nem érhet el valódi sikereket a tág értelemben vett környezeti hatások megfelelő támogatásának hiányában.

Ezek a környezeti hatások kiterjednek az élet minden területére: megjelennek a családi és közösségi kapcsolatokban, az oktatásban és nevelésben, az államhoz és intézményeivel való viszonyukban és a normakövetési hajlandóságunkban. Kiterjed a szociális területre, a leszakadó rétegek támogatására és felzárkóztatására a társadalomban. Minden olyan területre, amely valamilyen formában növelheti vagy csökkentheti a bűnelkövetővé vagy áldozattá válás valószínűségét. A felsorolásra került környezeti hatások olyan általános célokhoz kapcsolódnak, amelyek közvetett vagy közvetlen módon hatást gyakorolnak a bűnmegelőzés problémakörére.

Társadalmi hatások

- az állampolgárok öngondoskodási képessége erősödik, felelősségérzete növekszik;
- a konfliktusok erőszakmentes feloldásának szemlélete növekszik a társadalomban;
- szélesedik a fiatalok szociális kapcsolatrendszere, nagyszámú összetartó, a kallódó fiatalokat megtartó közösség alakul ki;
- a helyi közösségépítő programok eredményeként erősödik a társadalmi összetartás, az informális kontroll;
- a kölcsönös segítségnyújtás eredményeként fokozódik a lakóközösségek önvédelme;

- erősödik a fiatalok önkontrollja, normakövetése és felelősségvállalása;
- az esetlegesen felmerülő alkohol- és drogp problémákat hatékonyan és időben kezelik;
- a korán megjelenő antiszociális viselkedést időben kezelik;
- növekszik a társadalmi szolidaritás, az áldozat felé irányuló empátia és támogatás, ezzel egyidejűleg csökken az áldozathibáztató attitűd a társadalomban;
- formálódik a társadalom szemlélete a bűnelkövetővé váltak reintegrációja tekintetében, növekszik az elfogadás és visszafogadás szándéka;
- a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében hatékonyan működik a másodlagos szocializációs színtér;
- elterjed a környezetvédelem és fenntarthatóság szemlélete a társadalomban;
- a szociális városrehabilitáció során a településrészek megújulása komplex szemlélet alapján történik;
- a fogvatartottak nagy száma szerez általános iskolai végzettséget, szakmát;
- a bűnelkövetők munkaerő-piacra történő be/visszalépése növekszik, képessé válnak a társadalom hasznos tagjává válni;
- a bűnelkövetők közösségbe történő integrációs esélye emelkedik;
- az áldozattá válás, a másodlagos és ismételt áldozattá válás kockázata csökken, az állampolgárok biztonságérzete növekszik;
- az áldozatsegítő támogatások ismertsége és hozzáférhetősége széleskörűvé válik;
- a verseny- és szabadidősport elterjedtsége nő, előtérbe kerül a „tiszta játék” elvének érvényesülése;
- a büntetés-végrehajtási intézetből kikerülő munkavállalási esélyei nőnek;
- az önkormányzatok rendelkeznek közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiával, amit rendszeresen a helyi viszonyokra reagálva frissítenek.

8. MONITORING

A monitoring feladata, hogy a Stratégiában meghatározott célokhoz rendelt intézkedések végrehajtásának megvalósulását a Stratégiában meghatározott alapelvekre és az intézkedési tervekben meghatározott indikátorokra tekintettel vizsgálja. A monitoring célja az előrehaladás vizsgálata mellett az, hogy feltárhassa, ha az egyes területeken a kitűzött célok elérése nem a meghatározott ütemezés szerint halad, vagy az eredeti célokkal ellentétes irányú folyamatok tapasztalhatóak.

A monitoring tevékenység alkalmával sor kerül a hazai és nemzetközi trendek, tendenciák nyomon követésére, a feladatok végrehajtásának és a források megfelelő hatékonyságú felhasználásának a vizsgálatára, valamint a bűnmegelőzési szereplők igényeinek, tapasztalatainak folyamatos megfigyelésére.

A Stratégiában foglalt feladatok megvalósulásáról az NBT évente beszámolót készít a rendészetért felelős miniszternek, aki két évente beszámol a Kormánynak az NBT működéséről.

2. melléklet az 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről

1. Környezetfejlesztés

1.1. Az épített környezet fejlesztése

	A	B
1.	Intézkedés:	Az építészet a maga eszközeivel jelentősen befolyásolja az egyén és a közösség hangulatát, a szubjektív biztonságérzetet, valamint az életminőséget. Bűnmegelőzési szempontból fontos eszköz a terület- és településrendezés, a közterek, az épületek és a belső terek tervezése, amelyekhez szervesen kapcsolódnak a forgalom-, a kert- és a tájtervezés, mivel az épített környezet megfelelő tervezésével és a közösségi kontroll növelésével csökkenteni lehet a bűnalkalmak számát. Szükséges az építészeti bűnmegelőzés nemzetközi jó gyakorlatainak megismerése és terjesztése, modellprojekteken keresztül elveinek megismertetése, valamint a gyakorlati végrehajtás ösztönzése.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	rendőrség, önkormányzatok, civil szervezetek
4.	Eszköz:	képzés, modellprojekt, workshop
5.	Határidő:	2025. december 31-ig folyamatos
6.	Indikátor:	elért szereplők, képzések, modellprojektek és workshopok száma

1.2. Vagyonvédelem

	A	B
1.	Intézkedés:	A vagyonvédelem vonatkozásában a felelősség sok szereplőt érint, ezért azonosításuk és elérésük a bűnmegelőzés kiemelt feladatáént jelentkezik. A vagyonvédelmi programok keretében növelni szükséges a lakosság és valamennyi szereplő tulajdonosi felelősségérzetét a prevenciós szemlélet átadásával. Szükséges tájékoztató, felvilágosító programok, rendezvények, valamint lokális és mobil bűnmegelőzési centrumok működtetése az országban. Emellett a vagyon elleni bűncselekmények megelőzése érdekében szükség van olyan informatikai védelmi rendszerek fejlesztésére és üzemeltetésére, amelyek csökkentik a bűnalkalmakat, segítik a felderítést.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	rendőrség, önkormányzatok, civil szervezetek
4.	Eszköz:	programok, rendezvények, centrumok működtetése, rendszerek fejlesztése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért szereplők, rendezvények száma, projektek száma

1.3. Szezonális bűncselekmények megelőzése

	A	B
1.	Intézkedés:	Az idegenforgalmi szezonban az adott területen tartózkodók száma megsokszorozódik, gyakoribbak az emberek közötti negatív interakciók, ami több konfliktushoz vezethet, ezért szükséges, hogy az érintettekben megfelelő módon tudatosítsuk a normakövető magatartás fontosságát, az áldozattá válás megelőzésének lehetőségeit, valamint tájékoztassuk a sértetteket az áldozatsegítő szolgáltatásokról.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	rendőrség, IM, önkormányzatok, civil szervezetek
4.	Eszköz:	program, tájékoztató eszköz
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	programok, tájékoztató eszközök és elért szereplők száma

2. Edukáció

2.1. Gyermekek- és ifjúságvédelem, komplex családvédelem

2.1.1. Gyermekek- és ifjúságvédelmi kampányok és prevenció programok folytatása

	A	B
1.	Intézkedés:	A gyermek- és fiatalkorúak csoportja több szempontból is veszélyeztetett korosztály, tekintettel az életkorukból fakadó tapasztalatlanságra, a gyermeki naivitásra, valamint a kamaszkort jellemző, veszélyeket felmérni nem tudó serdülőkori kihíváskeresésre. A fiatal generációk áldozattá és elkövetővé válásának megelőzése érdekében új kommunikációs módszerek segítségével, művészetterápiás és új pedagógiai eszközökkel képzéseket, interaktív bemutatókat, speciális kettős célzatú prevenció programokat, kampányokat szükséges kidolgozni és megvalósítani, különös tekintettel a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglaltakra.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	rendőrség, katasztrófavédelmi szervezet, büntetés-végrehajtási szervezet, oktatási és nevelési intézmények, civil szervezetek, IJSZ
4.	Eszköz:	képzések, kampányok, interaktív bemutatók, prevenció rendezvények
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért szereplők száma

2.1.2. Kortárs segítő programok folytatása

	A	B
1.	Intézkedés:	A fiatalok nagy része a felnőttektől kapott tanácsokat többnyire figyelmen kívül hagyja, és a serdülőkori lázadás időszakában sokkal inkább hallgat barátaira, kortársaira. A kortársak bevonása ezért óriási lehetőségeket rejt magában, közreműködésükkel a bűnmegelőzési tevékenység eredményesebbé válhat. Szükséges olyan kortárs segítő program fejlesztése és működtetése, amelynek keretében trénerket és a felelősségteljes kortárs szerepkörét betölteni képes fiatalokat képzünk és vonunk be a bűnmegelőzési munkába. A képzési anyagba bekerülnek a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt célok is.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	rendőrség, oktatási és nevelési intézmények, civil szervezetek, IJSZ
4.	Eszköz:	program működtetése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	kiképzett tréner, bevont kortársak száma

2.1.3. A család védelmi funkciójának növelése

	A	B
1.	Intézkedés:	A család mint a társadalom legalapvetőbb alkotóegysége a szocializáció elsődleges színtere, kiemelkedő jelentősége van az érték közvetítésben, ezért fontos, hogy a családok védelmi funkcióját növeljük. Ehhez sok esetben szükség van külső segítségre, amelyet leginkább azoktól a szervezettől és szervezetektől kaphatnak meg, amelyek a helyi problémákkal és sajátosságokkal tisztában vannak. Ennek érdekében szükséges támogatni olyan programokat és projekteket, amelyekben az arra rászoruló családok megfelelő tanácsokat és segítséget kapnak.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, NSZI, KIM, civil szervezetek
4.	Eszköz:	képzések és programok
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	részvevők száma

2.1.4. A gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermek- és fiatalkorúak áldozattá válásának megelőzését célzó programok működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	A gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásban részesülő, valamint az átmeneti gondozás alatt álló gyermek- és fiatalkorúak speciális élethelyzetük miatt megkülönböztetett figyelmet igényelnek, mivel a család védelmi funkciója esetükben kevésbé érvényesül. Hátrányos helyzetük megköveteli egyedi bűnmegelőzési projektek kialakítását és végrehajtását, új eszközök alkalmazását, amelyeknek köszönhetően a célcsoport tagjai e speciális jellegre figyelemmel szólíthatók meg. A programok célkitűzései tartalmazzák a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt feladatokat.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, KIM, IM, civil szervezetek, IJSZ
4.	Eszköz:	programok kidolgozása, működtetése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.1.5. Hátrányos helyzetben nevelkedő fiatalok társadalmi integrációjának támogatása

	A	B
1.	Intézkedés:	Hátrányos helyzetben, többek között gondozási otthonban nagy számban élnek olyan fiatalok, akiknek az áldozattá, illetve az elkövetővé válási kockázata az átlagosnál magasabb lehet. Ezen fiatalok és fiatal felnőttek személyiségének pedagógiai, pszichológiai módszerekkel való fejlesztése elsődleges cél, így csökkenthető a további bűnelkövetővé vagy az áldozattá válásuk, és elősegíthető a sikeres, előítéletmentes társadalmi integrációjuk. A bűnmegelőzési projekteken keresztül szükséges a hátrányos helyzetű fiatalok képzésének elősegítése, a munkaerőpiaci integrációjuk, a társadalmi beilleszkedésük támogatása, valamint a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó konfliktusok kezelése. A programok célkitűzései tartalmazzák a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt feladatokat.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, KIM, IM, civil szervezetek
4.	Eszköz:	képzések és programok

5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.2. Áldozattá válás megelőzése

2.2.1. Időskorúak, fogyatékossgal élők áldozattá válásának csökkentését célzó intézkedések támogatása

	A	B
1.	Intézkedés:	Az időskorúak, illetve fogyatékossgal élők jóhiszeműségükből fakadóan veszélyeztetett csoportot képeznek, így a védelmi mechanizmusaik erősítése érdekében a folyamatos képzésük kiemelten fontos. A bűnmegelőzési ismeretek átadását szorgalmazni kell, a védekezési képességük növelése érdekében foglalkozásokat kell tartani, a sértetté váláshoz vezető körülményeket, az elkövetési módszereket és a megelőzési lehetőségeket meg kell ismertetni a célcsoport tagjaival.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, rendőrség, civil szervezetek
4.	Eszköz:	képzések és programok
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.2.2. Az online térben történő áldozattá válás megelőzését célzó programok működtetése és kampányok szervezése

	A	B
1.	Intézkedés:	Az internet és a közösségi média kiváló lehetőséget biztosít a bűnelkövetőknek az új típusú, online térben történő elkövetéshez úgy, hogy közben megadja nekik a névtelenség lehetőségét. Az online térben elkövetett bűncselekmények mindenkire veszélyt jelentenek. Az interneten történő elkövetés esetén még nagyobb hangsúlyt kap a megelőzés, ezért szükséges olyan kampányok és programok támogatása, melyek segítik az óvatosságon alapuló önvédelmi mechanizmusok kialakítását. A kampányok célkitűzései tartalmazzák a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt feladatokat.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, rendőrség, civil szervezetek, IJSZ
4.	Eszköz:	programok és kampányok
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.2.3. A kapcsolati erőszak áldozatainak segítése, a bántalmazás miatti krízishelyzetek kialakulásának megelőzése

	A	B
1.	Intézkedés:	Az uniós fejlesztésből megnyíló Biztos Pont Ambulanciák célja, hogy a kapcsolati erőszak áldozatainak mielőbb segítséget nyújtsanak, megelőzve a krízishelyzetek kialakulását. Az ambulanciák fontos szerepet vállalnak a prevenció terén is, olyan programokat valósítanak meg, melyek célja az áldozattá válás megelőzése, továbbá segítik a gyermekvédelmi jelzőrendszert az esetek felismerésében és hatékony kezelésében. A Biztos Pont Ambulanciák fejlesztését és működtetését uniós forrásból (EFOP Plusz) tervezi finanszírozni a feladat felelőse.
2.	Felelős:	KIM, ME
3.	Partner:	IM, az ambulanciákat működtető civil és egyéb szervezetek, bevett egyház, egyéb egyházi szervezet, helyi önkormányzati költségvetési szerv
4.	Eszköz:	ambulanciák szolgáltatásai, prevenció programok elérhetőségének biztosítása

5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	fejlesztéssel érintett Biztos Pont Ambulanciák száma

2.3. Az elkövetővé válás megelőzése

2.3.1. A bűnisméltés megelőzését és a munkaerőpiaci reintegrációt segítő programok megvalósítása és működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	A különböző személyiség- és kompetenciafejlesztő módszerek, valamint a bűnisméltés megelőzését segítő művészetterápiás és kreatív programok (pl. börtönszínház, biblioterápia vagy irodalomterápia, képzőművészeti szakkörök, vizuális képességfejlesztés) segítségével a fogvatartottak személyes kompetenciái, szociális képességei, empátiája, toleranciája, önbecsülése fejleszthető. A szabadságvesztés alatti reintegráció és a szabadulást követő reszocializáció elősegítése érdekében szükséges olyan programok végrehajtásának támogatása, amelyek a fogvatartottak szociális kompetenciáinak fejlesztése révén csökkentik a visszaesések számát.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BVOP, civil és egyházi szervezetek, művészetterápiát, élményterápiát végző szakértői csoportok
4.	Eszköz:	képzések és programok
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.3.2. A fogvatartottak, javítóintézeti neveltek társadalmi kapcsolatait erősítő, fejlesztő programok megvalósítása

	A	B
1.	Intézkedés:	Ahhoz, hogy egy büntetés-végrehajtásból szabadult fogvatartott vagy javítóintézeti ellátásban részesült fiatal sikeresen vissza tudjon illeszkedni a társadalomba, szükséges a szabadulást követő céljainak még a szabadulás előtti megfogalmazása és fókuszba állítása, társas kapcsolatainak helyreállítása, erősítése, a munkához és az életvezetéshez szükséges kompetenciák fejlesztése. Szükséges olyan hazai és nemzetközi gyakorlaton alapuló bűnmegelőzési, reszocializációs programok támogatása, amelyek lehetővé teszik a támogató szociális és fizikai környezet kialakítását.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, BVOP, SZGYF, egyházak, civil szervezetek
4.	Eszköz:	programok megvalósítása, workshopok szervezése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.3.3. A fogvatartottak, szabadultak és hozzátartozók számára komplex bűnmegelőzési és reintegrációs program megvalósítása

	A	B
1.	Intézkedés:	<p>A fogvatartás ideje alatt egyéni reintegrációs szükségletek alapján komplex szolgáltatáscsomag biztosítása szükséges a fogvatartottak részére, mely magában foglalja a kompetenciafejlesztést, szakképzést, foglalkozási rehabilitációs és munkaszocializációs elemeket egyaránt. A társadalmi és munkaerőpiaci be-/visszailleszkedést egyéni és csoportos humánszolgáltatások biztosításával, illetve szükség esetén lakhatási programmal kell kiegészíteni, mely szolgáltatásokat szabadulás után utánkövetés keretében célszerű megvalósítani. Ehhez elengedhetetlen a pártfogó felügyelői háttérintézmények, a közösségi foglalkoztatók elérhetővé tétele az érintett célcsoport számára. A sikeres visszailleszkedés támogatása érdekében a fogvatartottak/ szabadultak hozzátartozói számára is elérhetővé kell tenni egyfelől a családi kapcsolatok helyreállításának, megőrzésének támogatására irányuló szolgáltatásokat, másfelől az egyéni és csoportos humánszolgáltatásokat, melyek révén az ő társadalmi státuszuk is megtartható, javítható, ezáltal a szabadult reintegrációs esélye növelhető, a bűnismétlés valószínűsége csökkenthető.</p> <p>A helyreállító igazságszolgáltatás elemein keresztül a bűnelkövetők társadalmi értékek melletti elköteleződésének és a társadalom visszafogadó képességének erősítése is hozzájárul a visszaesési kockázat csökkentéséhez.</p> <p>A feladat megvalósítását uniós forrásból (EFOP Plusz) tervezi finanszírozni a feladat felelőse.</p>
2.	Felelős:	BM EUFKHÁT
3.	Partner:	BVOP, TEF, MRKL Közhasznú Nonprofit Kft.
4.	Eszköz:	komplex bűnmegelőzési, reintegrációs program megvalósítása
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	elért személyek száma

2.4. Szakemberképzés

2.4.1. A generációváltás problémájának kezelése érdekében tárcaközi munkacsoport működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	<p>Az oktatási és nevelési intézmények dolgozói, az edzők, a szociális szférában és a gyermekvédelemben dolgozók, a rendészeti dolgozók a mindennapi munkájuk során találkoznak az egyre erősödő generációs különbségekkel. Az Alfa és a Z generáció tagjai másképpen tanulnak, másképpen reagálnak az élet eseményeire, az érzelmi intelligenciájuk és a megküzdési képességük az előző generációkhoz képest alacsonyabb, gondjuk van a késleltetéssel, a problémák erőszakmentes kezelésével, így a velük foglalkozó szakemberek felkészítése az új generációs kihívásokra elengedhetetlen. Ezért tárcaközi munkacsoport felállítása és működtetése szükséges, amelynek keretein belül átgondolásra kerül, milyen változtatásokkal kell reagálni ezekre az új jelenségekre annak érdekében, hogy a fiatalok elkövetővé és áldozattá válása ne nőjön meg ugrásszerűen.</p> <p>A munkacsoport foglalkozik a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt feladatokkal.</p>
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, KIM, rendőrség, Klebelsberg Központ, SZGYF, NSZI, egyházak, iskolafenntartók, civil szervezetek, IJSZ
4.	Eszköz:	munkacsoport működtetése, (tovább)képzések
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	munkacsoportülések száma, megtartott képzések száma, képzett oktatók száma

2.4.2. Hatékony bűnmegelőzési ismeretátadás az oktatási-nevelési intézményekben

	A	B
1.	Intézkedés:	A pedagógusok, nevelők, edzők, gyermekvédelmi felelősök, rendőrök érték közvetítő szerepe kiemelten fontos a prevenciós üzenetek átadásában. Szükséges olyan képzések, továbbképzések támogatása, amelyekkel a szakemberek hatékonyabban tudnak hozzájárulni a bűnmegelőzési ismeretek tanulók részére történő eljuttatásához, a diákok tudatosságának fokozásához a prevenció területén. A képzési anyagok tartalmazzák a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt célokat.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, KIM, rendőrség, Klebelsberg Központ, SZGYF, NSZI, egyházak, iskolafenntartók, civil szervezetek
4.	Eszköz:	képzések, multiplikátorok képzése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	megtartott képzések száma, képzett oktatók száma

2.4.3. A magányos elkövetővé válás korai felismerése és kezelése

	A	B
1.	Intézkedés:	Az oktatási és nevelési intézmények dolgozói, az edzők, a szociális szférában és a gyermekvédelemben dolgozók, a rendészeti dolgozók, a közlekedési társaságok munkatársai a mindennapi munkájuk során találkozhatnak olyan jelekkel, amelyek együttese utalhat arra, hogy magányos elkövetővel van dolguk. Szükséges az erre utaló jelek meg- és felismerése, és ezen információk célzott továbbítása a rendőrség felé. Elengedhetetlen ezeknek a jeleknek a kockázatelemzése, és ezzel az iskolai vagy pályaudvari késelések, megtorló jellegű cselekmények megelőzése, bekövetkezésük esetén szervezeti protokoll szerinti kezelése. Kidolgozásra került egy rendőrségi és pedagógus akkreditációval rendelkező továbbképzés.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, NIK, rendőrség, Klebelsberg Központ, egyházak, iskolafenntartók, civil szervezetek
4.	Eszköz:	(tovább)képzések, multiplikátorok képzése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	megtartott (tovább)képzések száma, képzett oktatók száma

2.4.4. Bűnmegelőzési Módszertani Fejlesztési Centrum működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	Kiemelten fontos, hogy a gyermekekkel, az idősekkel és az áldozatokkal foglalkozó szakemberek az információkon túl újszerű, a generáció vagy a célközönség igényeihez és sajátosságaihoz igazodó oktatási és kommunikációs kompetenciákkal rendelkezzenek, amelyek képesek az áldozattá és bűnelkövetővé válással szembeni védettség erősítésére. Szükséges a magas szintű bűnmegelőzési szakemberképzés megszervezésének, lebonyolításának támogatása, a képzések módszertanának áttekintése, javítása, új képzési és továbbképzési tematikák elkészítése, ezzel is biztosítva a bűnmegelőzés szakmai tevékenységének minőségét.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, civil szervezetek
4.	Eszköz:	képzési és továbbképzési anyagok létrehozása, képzések és továbbképzések szervezése és lebonyolítása

5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	akkreditált képzések száma, megtartott képzések és továbbképzések száma, a képzéseken részt vevők száma

3. Horizontális intézkedések

3.1. Vármegyei Bűnmegelőzési Tanácsok kialakítása és működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	A bűnmegelőzési tevékenység helyi szinten történő megjelenése a lakosság közvetlen megszólításával és bevonásával jelentősen növelheti a lakosság szubjektív biztonságérzetét. A vármegyei tanácsok révén lehetőség nyílik a bűnmegelőzésben részt vevő helyi szereplők hálózatának működtetésére, aktívabb, személyes interakcióval járó együttműködésének fejlesztésére, a közös problémadefiniálásra és a helyi adottságokat és sajátosságokat figyelembe vevő megoldások kidolgozására. A bűnmegelőzés számára kiemelten fontos, hogy a vármegyei bűnmegelőzési tanácsok hálózata tovább bővüljön, lefedve az egész országot.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	IM, rendőrség, kormányhivatalok, önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek
4.	Eszköz:	tanácsok működtetése, ülések szervezése, vármegyei bűnmegelőzési stratégia megalkotása
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	vármegyei bűnmegelőzési tanácsok száma, vármegyei bűnmegelőzési stratégiák száma, megtartott ülések száma

3.2. A tárcákon és szakterületeken átívelő feladatok és projektek sikeres és hatékony végrehajtása érdekében tárcaközi munkacsoport működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	A tárcákon átívelő szakmai feladatok és projektek végrehajtása akkor sikeres és költséghatékony, ha az érintett szaktárcák és szervezetek együttműködésével valósulnak meg úgy, hogy minden érintett a feladatát nem egymástól függetlenül, egymás mellett, hanem egymást erősítő szinergiába helyezve végzi. Fel kell térképezni azon szakmai feladatokat, amelyek végrehajtása tárcaközi együttműködést igényel, és egy tárcaközi munkacsoport által szakmai protokollt szükséges kidolgozni az ilyen jellegű feladatok sikeres elvégzése és költséghatékony finanszírozása érdekében, különös tekintettel a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglaltakra.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, KIM, BVOP, NSZI, HM, rendőrség, IJSZ
4.	Eszköz:	módszertani ajánlás, workshop
5.	Határidő:	2025. december 31-ig folyamatos
6.	Indikátor:	bűnmegelőzési stratégiák száma

3.3. Közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégia készítésének ösztönzése

	A	B
1.	Intézkedés:	Ösztönözni kell az önkormányzatokat, hogy a vármegyei bűnmegelőzési tanácsok, illetve a vármegyei rendőr-főkapitányságok bevonásával dolgozzák ki a közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiájukat, valamint amennyiben már rendelkeznek stratégiával, azt vizsgálják felül és korszerűsítsék.
2.	Felelős:	NBT

3.	Partner:	önkormányzatok, önkormányzati érdekszövetségek, rendőrség, civil szervezetek
4.	Eszköz:	módszertani ajánlás, workshop
5.	Határidő:	2025. december 31-ig folyamatos
6.	Indikátor:	bűnmegelőzési stratégiák száma

3.4. Bűnmegelőzési projektek támogatása

	A	B
1.	Intézkedés:	Szükséges olyan prevenciós projektek támogatása, amelyek képesek közvetlenül kezelni az adott térségre vagy közösségre jellemző problémákat. Ezek egyrészt a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában kitűzött célok elérését elősegítő újszerű módszerek, programok, gyakorlatok kifejlesztésére, kipróbálására fókuszálnak, másrészt pedig a már bevált programok adaptációját és terjesztését segítik.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM
4.	Eszköz:	projekt
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	támogatott projektek száma

3.5. Tudásbázis kialakítása

	A	B
1.	Intézkedés:	A bűnmegelőzés elvi megalapozása és folyamatos fejlesztése érdekében empirikus vizsgálatokat szükséges folytatni a bűnözés új trendjeinek megismerése érdekében, valamint egyes – kiemelt fontosságú – elkövetői vagy áldozati csoport, bűncselekménytípus esetében felmerülő kulcskérdések megválaszolása miatt. A célspecifikusabb programok támogatása érdekében megfelelő módszertani eszköztárat kell létrehozni, amely támogatja az empirikus vizsgálatok megfelelő kivitelezését. Kutatni szükséges a kockázati és protektív tényezők hazai sajátosságait, valamint a megfelelő reintegrációs folyamatok, a társadalmi elfogadás fejlesztése és támogatása érdekében olyan jó gyakorlatokat összegző tudásbázist kell kialakítani, amelyet felhasználva hatékonyabban lehet alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, civil szervezetek, felsőoktatási intézmények
4.	Eszköz:	empirikus vizsgálatok, jó gyakorlatok gyűjtése
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	empirikus vizsgálatok, jó gyakorlatok száma

3.6. Bűn- és Balesetmegelőzési Oktatóközpont létrehozása és működtetése

	A	B
1.	Intézkedés:	A bűnmegelőzési szakma számára kulcsfontosságú egy Bűn- és Balesetmegelőzési Oktatóközpont létrehozása, amely hozzájárul a gyermekek és családok biztonságtudatosságának, az elkövetővé és áldozattá válással kapcsolatos rezilienciájának növeléséhez. Korábban elkészült az építészeti megvalósíthatósági tanulmány, valamint az építészeti műszaki előkészítő tanulmány, viszont a megvalósításhoz szükséges források biztosítása érdekében folytatni kell a tárgyalásokat a partnerszervezetekkel
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, PM, IM
4.	Eszköz:	munkacsoport kialakítása a finanszírozás megteremtéséhez, Bűn- és Balesetmegelőzési Oktatóközpont kialakítása
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	munkacsoport üléseinek száma, létrejött Bűn- és Balesetmegelőzési Oktatóközpont

3.7. Hatékony kommunikáció kialakítása

	A	B
1.	Intézkedés:	A kommunikáción keresztül nyílik lehetőség arra, hogy a szakemberek és a lakosság megismerje a bűnözés legújabb trendjeit és annak megelőzési lehetőségeit. A korspecifikus bűncselekmények prevenciójához a hatékony médiamegjelenés és tartalomgyártás szükséges.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM, IM, NMHH, rendőrség, civil szervezetek
4.	Eszköz:	médiatartalmak és kommunikációs anyagok
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	létrejött médiatartalmak és kommunikációs anyagok száma

3.8. EUCPN nemzeti képviselete

	A	B
1.	Intézkedés:	Biztosítani kell a 2001/427/JHA tanácsi határozattal létrehozott, 2009/902/JHA tanácsi határozattal módosított Európai Bűnmegelőzési Hálózat tevékenységeiben való aktív részvételt, valamint elő kell segíteni a hálózat működésének folyamatos fejlesztését.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM
4.	Eszköz:	tanácsüléseken és munkacsoportokban történő részvétel
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	tanácsi és munkacsoportos találkozók száma

3.9. Európai jó gyakorlatok összegyűjtése és átültetése

	A	B
1.	Intézkedés:	Biztosítani kell a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikkében foglalt célkitűzés teljesüljön. Ezért az EUCPN-nel való folyamatos együttműködés keretein belül gyűjtjük azokat a jó gyakorlatokat, amelyek segítik azon személyek bűnmegelőzési programhoz való hozzáférését, akik attól tartanak, hogy elkövetik az irányelv 3–7. cikkében említett bűncselekmények valamelyikét. A programok összegyűjtése mellett megvizsgáljuk annak lehetőségét, hogy az adott gyakorlatok hogyan ültethetők át a hazai gyakorlatba.
2.	Felelős:	NBT
3.	Partner:	BM
4.	Eszköz:	egyeztetés, megkeresés, munkacsoportülés
5.	Határidő:	2025. december 31. napjáig folyamatos
6.	Indikátor:	összegyűjtött és implementált jó gyakorlatok száma

4. Az Intézkedési Tervben alkalmazott rövidítések

	A	B
1.	Rövidítés	Rövidítés jelentése
2.	BM	Belügyminisztérium
3.	IM	Igazságügyi Minisztérium
4.	PM	Pénzügyminisztérium
5.	KIM	Kulturális és Innovációs Minisztérium
6.	HM	Honvédelmi Minisztérium

7.	NBT	Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács
8.	BVOP	Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
9.	SZGYF	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
10.	NSZI	Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
11.	NMHH	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
12.	NIK	Nemzeti Információs Központ
13.	BM EUFKHÁT	Belügyminisztérium Európai Uniós Fejlesztések Koordinációjáért Felelős Helyettes Államtitkárság
14.	MRKL Közhasznú Nonprofit Kft.	Magyar Református Közösségi Lakásalap Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
15.	TEF	Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság
16.	EFOP Plusz	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
17.	IJSZ	Integrált Jogvédelmi Szolgálat

**A Kormány 1292/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
az egyes felsőoktatási intézmények energia-veszélyhelyzet miatti energiaár-növekedésből eredő
többletköltségének kompenzációjáról**

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványi – tekintettel a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény 21. §-a rendelkezéseire – és egyes egyházi fenntartásban működő felsőoktatási intézmények – tekintettel az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 10/B. § (3) bekezdésének rendelkezéseire – folyamatos működésének a biztosítása érdekében az energia-veszélyhelyzet miatti energiaár-növekedésből adódó többletkiadások kompenzációjaként támogatást kell biztosítani;
2. egyetért azzal, hogy az 1. mellékletben szereplő felsőoktatási intézmények folyamatos működése érdekében a megemelkedett villamosenergia-, földgáz- és távhőköltségekre tekintettel összesen 32 107 216 889 forint többletforrás biztosítása szükséges az alábbiak szerint:
 - a) a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványi fenntartású felsőoktatási intézmények folyamatos működése érdekében 28 316 989 753 forint,
 - b) az egyházi fenntartású felsőoktatási intézmények részére 3 790 227 136 forint;
3. az 1. pontban foglaltak érdekében az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 32 126 481 219 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 1. melléklet L. Rezsivédelmi Alap fejezet terhére, a XX. Kulturális és Innovációs Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 12. Felsőoktatási feladatok támogatása alcím, 1. Nem állami felsőoktatási intézmények támogatása jogcímcsoport javára, a 2. melléklet szerint;

Felelős: pénzügyminiszter
kultúráért és innovációért felelős miniszter

Határidő: azonnal
4. felhívja a kultúráért és innovációért felelős minisztert, hogy a 2024. évi gázévre vonatkozó szerződések megkötése után készítsen előterjesztést a Kormány részére a 2023. évi tény- és prognózisadatok alapján.

Felelős: kultúráért és innovációért felelős miniszter

Határidő: 2023. november 30.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

1. melléklet az 1292/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

A kompenzációs mechanizmusban érintett egyes egyházi és a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok által fenntartott felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: kekva) felsorolása

	INTÉZMÉNY TÍPUSA	INTÉZMÉNY NEVE
1.	kekva	Állatorvostudományi Egyetem
2.	kekva	Budapesti Corvinus Egyetem
3.	kekva	Budapesti Gazdasági Egyetem
4.	kekva	Debreceni Egyetem
5.	kekva	Dunaújvárosi Egyetem
6.	kekva	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
7.	kekva	Magyar Táncművészeti Egyetem
8.	kekva	Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem
9.	kekva	Miskolci Egyetem
10.	kekva	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem
11.	kekva	Neumann János Egyetem
12.	kekva	Nyíregyházi Egyetem
13.	kekva	Óbudai Egyetem
14.	kekva	Pannon Egyetem
15.	kekva	Pécsi Tudományegyetem
16.	kekva	Semmelweis Egyetem
17.	kekva	Soproni Egyetem
18.	kekva	Széchenyi István Egyetem
19.	kekva	Szegedi Tudományegyetem
20.	kekva	Színház- és Filmművészeti Egyetem
21.	kekva	Tokaj-Hegyalja Egyetem
22.	egyházi	Apor Vilmos Katolikus Főiskola
23.	egyházi	Brenner János Hittudományi Főiskola
24.	egyházi	Debreceni Református Hittudományi Egyetem
25.	egyházi	Egri Hittudományi Főiskola
26.	egyházi	Esztergomi Hittudományi Főiskola
27.	egyházi	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
28.	egyházi	Gál Ferenc Egyetem
29.	egyházi	Károli Gáspár Református Egyetem
30.	egyházi	Milton Friedman Egyetem
31.	egyházi	Pápai Református Teológiai Akadémia
32.	egyházi	Pázmány Péter Katolikus Egyetem
33.	egyházi	Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola
34.	egyházi	Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola
35.	egyházi	Sárospataki Református Teológiai Akadémia
36.	egyházi	Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola
37.	egyházi	Veszprémi Érseki Főiskola

**A Kormány 1293/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
a Rezsivédelmi Alap fejezet terhére történő előirányzat-átcsoportosításról**

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 101 892 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 1. melléklet L. Rezsivédelmi Alap fejezet, 1. Lakossági rezsivédelem cím terhére, az 1. melléklet szerint.

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1293/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

XVII. Energiügyi Minisztérium
L. Rezsivédelmi Alap

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2023.

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D Á S O K					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve							
	XVII.	21					Energiügyi Minisztérium												
			18				Központi kezelési előirányzatok												
400639				1			Rezsivédelmi szolgáltatás ellentételezése												
						K5	Rezsivédelmi szolgáltatás ellentételezésével összefüggő kiadások												
	L.						Egyéb működési célú kiadások												
399017		1					Rezsivédelmi Alap												
							Lakossági rezsivédelem												
						K5	Egyéb működési célú kiadások												
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																			

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V É T E L					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve							
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																			

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	T Á M O G A T Á S					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma	
												Kiemelt előirányzat neve								A módosítás jogcíme
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																				
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra								

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)					Összesen			
Magyar Államkincstár 1 példány							időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>								
							101 892 000 000					I. n.év	II. n.év	III. n.év	IV. n.év
														101 892 000 000	

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

**A Kormány 1294/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló
1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat módosításáról**

1. A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat] 1. mellékletében foglalt táblázat
 - a) C:3 mezőjében a „6,300” szövegrész helyébe a „7,445” szöveg,
 - b) C:5 mezőjében a „9,620” szövegrész helyébe a „8,476” szöveg lép.
2. Az 1347/2016. (VII. 6.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
 - a) D:4 mezőjében az „5,341” szövegrész helyébe a „6,485” szöveg,
 - b) D:6 mezőjében a „9,620” szövegrész helyébe a „8,476” szöveg lép.
3. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1295/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
egyes szennyvízelvezetési és -tisztítási agglomerációk fejlesztési igényeinek finanszírozásáról**

A Kormány a Magyarország települési szennyvízelvezetési és -tisztítási helyzetét nyilvántartó Településsoros Jegyzékről és Tájékoztató Jegyzékről, valamint a szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 379/2015. (XII. 8.) Korm. rendelet 5. § (7) bekezdése alapján

1. egyetért a Szeged agglomerációhoz tartozó Deszk település szennyvízcsatorna-hálózat és Karcag település szennyvízcsatorna-hálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztési beruházás megvalósításával összesen 15 510 000 000 forint biztosításával, az 1. melléklet szerint;
2. felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy vizsgálja meg az 1. pont szerinti fejlesztések Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (a továbbiakban: KEHOP Plusz) terhére történő támogathatóságát;
Felelős: területfejlesztési miniszter
Határidő: a felmerülés ütemében
3. felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy a fejlesztések 2. pont szerint megállapított támogathatósága esetén gondoskodjon a projektek KEHOP Plusz éves fejlesztési keretében történő nevesítéséről.
Felelős: területfejlesztési miniszter
Határidő: a 2. pont végrehajtását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1295/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

A települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelvben előírt kiépítési kötelezettséggel érintett, 2022. január 1. és 2022. december 31. között nyilvántartásba vett fejlesztési igények költségmegoszlása

	A	B	C	D
1.	Agglomerációs központ	Fejlesztési igény	Becsült bruttó tervezési/ engedélyeztetési költség kincstári díjjal (2022. évi árszinten)	Becsült bruttó megvalósítási költség kincstári díjjal (2022. évi árszinten)
2.	Szeged	Deszk település szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése	0,05 milliárd forint	0,87 milliárd forint
3.	Karcag	Karcag település szennyvíztisztító telepe és szennyvízcsatorna hálózata fejlesztése	0,73 milliárd forint	13,86 milliárd forint
Összesen			0,78 milliárd forint	14,73 milliárd forint
			15,51 milliárd forint	

A Kormány 1296/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a kormányzati szervek és az önkormányzatok energiabeszerezéseinek támogatásáról

A Kormány

- egyetért azzal, hogy a kormányzati szervek és a területi és települési önkormányzatok 2023/2024. gázévi földgázbeszerzési és a 2024. évi villamosenergia-beszerezési szerződésai minél hamarabb megkötésre kerüljenek;
- felhívja az érintett minisztereket, hogy tekintsék át az irányításuk vagy felügyeletük alatt lévő költségvetési szervek, valamint a tulajdonosi joggyakorlásuk alá tartozó gazdasági társaságok földgáz- és villamosenergia-beszerezéseit;
- felhívja az érintett minisztereket, hogy a 2. pont szerinti vizsgálat lefolytatását követően – amennyiben új beszerzési szerződés megkötése lehetséges – a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság központosított földgáz- és villamosenergia-keretközbeszerzési eljárása keretében gondoskodjanak az új szerződések 2023. július 31. napjáig történő megkötéséről;

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: 2023. július 31.

- felhívja a belügyminisztert, hogy tájékoztassa a területi és települési önkormányzatokat arról, hogy a minél kedvezőbb feltételek elérése érdekében csatlakozzanak a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság központosított földgáz- és villamosenergia-keretközbeszerzési eljárásához, és lehetőség szerint 2023. július 31. napjáig kössék meg az új szerződéseket.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1297/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
egyres állami erdészeti társaságok támogatási kérelmeinek a Vidékfejlesztési Program keretében
meghirdetett, gazdaságfejlesztést célzó projektek megvalósítására irányuló felhívásra történő
benyújtásához való hozzájárulásról**

A Kormány a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 46. § (1b) bekezdése alapján hozzájárul, hogy a VP4-12.1.1-16 azonosító jelű „Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” című, gazdaságfejlesztést célzó projekt megvalósítására irányuló felhívásra

1. a Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
2. a DALERD Délalföldi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
3. az EGERERDŐ Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
4. az ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
5. a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
6. az IPOLY ERDŐ Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
7. a KASZÓ Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
8. a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
9. a Kisalföldi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
10. a NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
11. a NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
12. a Pilisi Parkerdő Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
13. a SEFAG Erdészeti és Faipari Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
14. a Szombathelyi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
15. a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
16. a VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
17. a Vérteserdő Zártkörűen Működő Részvénytársaság,
18. a Zalaerdő Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság

támogatási kérelmet nyújtson be.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1298/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló
1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról**

1. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat] 1. pont e) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány)
„e) egyetért azzal, hogy országos kihatású projektek esetén a megvalósításukhoz szükséges 1. melléklet 1–5. pontjában foglalt táblázatok C oszlopában meghatározott indikatív önerő az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről szóló 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés f) pontja alapján kerüljön megtérítésre a központi költségvetésből, összesen legfeljebb 50,72 milliárd forint összegben,”
2. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat a következő 1/E. ponttal egészül ki:
„1/E. A Kormány a Kormányrendelet 6/A. §-a alapján úgy határoz, hogy az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról szóló 1298/2023. (VII. 19.) Korm. határozattal megállapított, a 2. mellékletben foglalt táblázat 67g. sora szerinti kiemelt

projekt keretemelése és annak végrehajtása során a Kormányrendelet 3. és 6. §-ában foglalt eljárási szabályokat nem kell alkalmazni.”

3. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat

- a) 1. melléklete az 1. melléklet,
 - b) 2. melléklete a 2. melléklet
- szerint módosul.

4. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet

4.1. 1. pontjában foglalt táblázat

- 4.1.1. C:6 mezőjében az „5,87” szövegrész helyébe az „5,74” szöveg,
- 4.1.2. C:7 mezőjében az „1,09” szövegrész helyébe az „1,07” szöveg,
- 4.1.3. C:8 mezőjében a „4,99 [ebből Versenylépes Közép-Magyarország Operatív Program (a továbbiakban: VEKOP): 1,50]” szövegrész helyébe a „4,98 [ebből Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (a továbbiakban: VEKOP): 1,50]” szöveg,
- 4.1.4. C:14 mezőjében a „13,43” szövegrész helyébe a „13,39” szöveg,
- 4.1.5. C:16 mezőjében a „10,44” szövegrész helyébe a „10,41” szöveg,
- 4.1.6. C:16a. mezőjében a „16,71” szövegrész helyébe a „14,04” szöveg,
- 4.1.7. C:20 mezőjében az „1,86” szövegrész helyébe az „1,85” szöveg,
- 4.1.8. C:23 mezőjében a „11,53” szövegrész helyébe a „11,14” szöveg,
- 4.1.9. C:23b. mezőjében a „4,06” szövegrész helyébe a „3,98” szöveg,
- 4.1.10. C:29 mezőjében a „35,60” szövegrész helyébe a „35,56” szöveg,
- 4.1.11. C:30 mezőjében a „3,11 (ebből VEKOP: 0,22, ebből indikatív önerő: 0,10)” szövegrész helyébe a „3,11 (ebből VEKOP: 0,32)” szöveg,
- 4.1.12. C:31 mezőjében a „16,52” szövegrész helyébe a „16,51” szöveg,
- 4.1.13. C:31a. mezőjében az „1,18” szövegrész helyébe az „1,16” szöveg,
- 4.1.14. C:31c. mezőjében a „31,24 (ebből VEKOP: 7,43; ebből indikatív önerő: 6,47)” szövegrész helyébe a „28,08 (ebből VEKOP: 7,43; ebből indikatív önerő: 3,32)” szöveg,
- 4.1.15. C:32 mezőjében a „17,88 (ebből VEKOP: 5,37)” szövegrész helyébe a „16,67 (ebből VEKOP: 5,00)” szöveg,
- 4.1.16. C:33 mezőjében az „5,65” szövegrész helyébe az „5,38” szöveg,
- 4.1.17. C:34 mezőjében az „5,21” szövegrész helyébe az „5,12” szöveg,
- 4.1.18. C:37 mezőjében a „2,90” szövegrész helyébe a „2,89” szöveg,
- 4.1.19. C:38a. mezőjében a „2,03” szövegrész helyébe az „1,95” szöveg,
- 4.1.20. C:38f. mezőjében a „3,83 (ebből indikatív önerő: 0,18)” szövegrész helyébe a „3,79 (ebből indikatív önerő: 0,18)” szöveg,
- 4.1.21. C:39 mezőjében a „2,50 (ebből VEKOP: 0,45)” szövegrész helyébe a „2,35 (ebből VEKOP: 0,43)” szöveg,
- 4.1.22. C:40 mezőjében a „3,30 (ebből VEKOP: 0,99)” szövegrész helyébe a „2,96 (ebből VEKOP: 0,89)” szöveg,
- 4.1.23. C:41 mezőjében a „0,87 (ebből VEKOP: 0,26)” szövegrész helyébe a „0,77 (ebből VEKOP: 0,23)” szöveg,
- 4.1.24. C:45a. mezőjében a „2,35” szövegrész helyébe a „2,33” szöveg,
- 4.1.25. C:45b. mezőjében a „0,21” szövegrész helyébe a „0,20” szöveg,
- 4.1.26. C:45c. mezőjében az „1,00” szövegrész helyébe a „0,35” szöveg,
- 4.1.27. C:46b. mezőjében a „3,26” szövegrész helyébe a 3,19” szöveg,

4.2. 2. pontjában foglalt táblázat

- 4.2.1. C:3 mezőjében a „4,56” szövegrész helyébe a „4,54” szöveg,
- 4.2.2. C:6 mezőjében a „3,57” szövegrész helyébe a „3,54” szöveg,
- 4.2.3. C:7 mezőjében a „0,72 (ebből VEKOP: 0,08)” szövegrész helyébe a „0,70 (ebből VEKOP: 0,07)” szöveg,
- 4.2.4. C:16a. mezőjében az „1,18” szövegrész helyébe az „1,17” szöveg,
- 4.2.5. C:16d. mezőjében a „7,96” szövegrész helyébe a „7,86” szöveg,
- 4.2.6. C:16e. mezőjében a „23,25” szövegrész helyébe a „23,19” szöveg,
- 4.2.7. C:17 mezőjében a „19,47” szövegrész helyébe a „18,54” szöveg,
- 4.2.8. C:20 mezőjében a „7,80” szövegrész helyébe a „25,99” szöveg,

4.3. 3. pontjában foglalt táblázat

- 4.3.1. C:4 mezőjében a „4,16” szövegrész helyébe a „4,14” szöveg,
- 4.3.2. C:5 mezőjében a „4,87” szövegrész helyébe a „4,83” szöveg,
- 4.3.3. C:6 mezőjében a „11,76” szövegrész helyébe a „11,63” szöveg,

- 4.3.4. C:7 mezőjében a „8,08” szövegrész helyébe a „8,00” szöveg,
 4.3.5. C:8c. mezőjében a „0,72” szövegrész helyébe a „0,71” szöveg,
 4.3.6. C:8d. mezőjében az „5,61” szövegrész helyébe az „5,60” szöveg,
 4.3.7. C:9 mezőjében a „6,07” szövegrész helyébe az „5,99” szöveg,
 4.3.8. C:10 mezőjében a „7,36 (ebből VEKOP: 1,76; indikatív önerő: 0,46)” szövegrész helyébe a „7,36 (ebből VEKOP: 2,21)” szöveg,
 4.3.9. C:11 mezőjében a „6,11” szövegrész helyébe a „6,04” szöveg,
 4.3.10. C:12 mezőjében a „48,34” szövegrész helyébe a „48,28” szöveg,
 4.3.11. C:13 mezőjében a „3,59” szövegrész helyébe a „3,52” szöveg,
 4.3.12. C:14 mezőjében a „2,89” szövegrész helyébe a „2,81” szöveg,
 4.3.13. C:17d. mezőjében a „12,06 (ebből VEKOP: 3,62)” szövegrész helyébe a „11,80 (ebből VEKOP: 3,54)” szöveg,
 4.3.14. C:19 mezőjében a „6,39” szövegrész helyébe a „6,29” szöveg,
 4.3.15. C:21b. mezőjében az „5,86” szövegrész helyébe az „5,69” szöveg,
 4.3.16. C:21d. mezőjében a „3,83” szövegrész helyébe a „3,77” szöveg,
 4.3.17. C:22 mezőjében az „1,13” szövegrész helyébe az „1,11” szöveg,
 4.3.18. C:25 mezőjében a „7,79” szövegrész helyébe a „7,76” szöveg,
 4.3.19. C:27 mezőjében az „5,72” szövegrész helyébe az „5,71” szöveg,
 4.3.20. C:29 mezőjében a „20,03” szövegrész helyébe a „19,87” szöveg,
 4.3.21. C:32a. mezőjében a „7,36” szövegrész helyébe a „7,27” szöveg,
 4.3.22. C:36 mezőjében a „18,27” szövegrész helyébe a „17,64” szöveg,
 4.3.23. C:39 mezőjében az „1,89” szövegrész helyébe az „1,87” szöveg,
- 4.4. 4. pontjában foglalt táblázat
- 4.4.1. C:2 mezőjében a „13,99” szövegrész helyébe a „13,98” szöveg,
 4.4.2. C:3 mezőjében a „72,47” szövegrész helyébe a „71,75” szöveg,
 4.4.3. C:4 mezőjében a „27,81” szövegrész helyébe a „27,53” szöveg,
 4.4.4. C:13 mezőjében a „13,34 (ebből indikatív önerő: 3,34)” szövegrész helyébe a „10,22 (ebből indikatív önerő: 3,34)” szöveg
- lép.
5. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
- 5.1. D:4 mezőjében a „4,99 (ebből VEKOP: 1,50)” szövegrész helyébe a „4,98 (ebből VEKOP: 1,50)” szöveg,
 5.2. C:13a. mezőjében a „Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (konzorciumvezető) Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy, Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány, Katolikus Karitás – Caritas Hungarica, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Don Bosco Szalézi Társasága, Miskolci Egyházmegye, Hajdúdorogi Metropolitai Egyház, Hit Gyülekezete Roma Missziós Hálózata, Igazgyöngy Alapítvány, Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya, Kaposfői Szent Erzsébet Alapítvány, Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió, Oltalom Szeretetszolgálat, Szent Ferenc Szegényei Alapítvány, Szent Márton Caritas Alapítvány, TUTOR Alapítvány a Betegek és Szegények Megsegítéséért, VILÁGÍTANI FOGOK EGYESÜLET, ADRA Adventista Fejlesztési és Segély Alapítvány, Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság” szövegrész helyébe a „Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (konzorciumvezető) Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy, Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány, Katolikus Karitás – Caritas Hungarica, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Don Bosco Szalézi Társasága, Miskolci Egyházmegye, Hajdúdorogi Metropolitai Egyház, Hit Gyülekezete Roma Missziós Hálózata, Igazgyöngy Alapítvány, Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya, Kaposfői Szent Erzsébet Alapítvány, Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió, Oltalom Szeretetszolgálat, Szent Ferenc Szegényei Alapítvány, Szent Márton Caritas Alapítvány, TUTOR Alapítvány a Betegek és Szegények Megsegítéséért, VILÁGÍTANI FOGOK EGYESÜLET, ADRA Adventista Fejlesztési és Segély Alapítvány, Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság, “Bhim Rao” Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hátrányos Helyzetű Ifjak (Magyarok, Romák) Azonos Szintű Oktatásért Szociális, Kulturális és Oktatási Egyesület, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Romák Érdekvédelmi Egyesülete Méra, Dél-borsodi Romák Integrációját Elősegítő Egyesület, Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete, Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete, Régió Fejlesztéséért Alapítvány, Regionális Civil Központ Alapítvány, Társadalomklinika Egyesület, Verbita Rend JPIC Iroda” szöveg,
 5.3. D:14 mezőjében a „3,02 (ebből VEKOP: 0,22)” szövegrész helyébe a „3,11 (ebből VEKOP: 0,32)” szöveg,
 5.4. E:14 mezőjében a „0,10” szövegrész helyébe a „–” szöveg,

- 5.5. D:15 mezőjében a „17,88 (ebből VEKOP: 5,37)” szövegrész helyébe a „16,67 (ebből VEKOP: 5,00)” szöveg,
 5.6. D:22 mezőjében a „2,50 (ebből VEKOP: 0,45)” szövegrész helyébe a „2,35 (ebből VEKOP: 0,43)” szöveg,
 5.7. D:23 mezőjében a „3,30 (ebből VEKOP: 0,99)” szövegrész helyébe a „2,96 (ebből VEKOP: 0,89)” szöveg,
 5.8. D:24 mezőjében a „0,87 (ebből VEKOP: 0,26)” szövegrész helyébe a „0,77 (ebből VEKOP: 0,23)” szöveg,
 5.9. D:34 mezőjében a „0,72 (ebből VEKOP: 0,08)” szövegrész helyébe a „0,70 (ebből VEKOP: 0,07)” szöveg,
 5.10. D:46 mezőjében a „4,16” szövegrész helyébe a „4,14” szöveg,
 5.11. D:47 mezőjében a „4,87” szövegrész helyébe a „4,83” szöveg,
 5.12. D:48 mezőjében a „11,76” szövegrész helyébe a „11,63” szöveg,
 5.13. D:49a. mezőjében az „5,61” szövegrész helyébe az „5,60” szöveg,
 5.14. D:50 mezőjében a „6,07” szövegrész helyébe a „5,99” szöveg,
 5.15. D:51 mezőjében a „6,91 (ebből VEKOP: 1,76)” szövegrész helyébe a „7,36 (ebből VEKOP: 2,21)” szöveg,
 5.16. E:51 mezőjében a „0,46” szövegrész helyébe a „-” szöveg,
 5.17. D:53 mezőjében a „48,34” szövegrész helyébe a „48,28” szöveg,
 5.18. D:55 mezőjében a „2,89” szövegrész helyébe a „2,81” szöveg,
 5.19. D:58a. mezőjében a „12,06 (ebből VEKOP: 3,62)” szövegrész helyébe a „11,80 (ebből VEKOP: 3,54)” szöveg,
 5.20. D:67d. mezőjében a „14,14” szövegrész helyébe a „13,78” szöveg,
 5.21. D:67g. mezőjében a „0,74” szövegrész helyébe az „1,10” szöveg lép.
6. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
 miniszterelnök

1. melléklet az 1298/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

1. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat a következő 38k. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívás keretösszege (Mrd Ft)	Felhívás meghirdetésének módja	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
38k.	EFOP-1.8.26-23	Az egészségi állapot helyreállításához szükséges modern feltételek biztosítása	10,52 (ebből indikatív önerő: 3,16)	kiemelt	2023. II. félév

2. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat a következő 38l. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívás keretösszege (Mrd Ft)	Felhívás meghirdetésének módja	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
38l.	EFOP-1.8.27-23	Covidal kapcsolatos személyi költségek elszámolása (ESZA)	50,00	kiemelt	2023. II. félév

3. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 1. melléklet 7. pontjában foglalt táblázat a következő 5. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E
1.	<i>Felhívás azonosító jele</i>	<i>Felhívás neve</i>	<i>Felhívás keretösszege (Mrd Ft)</i>	<i>Felhívás meghirdetésének módja</i>	<i>Felhívás meghirdetésének tervezett ideje</i>
5.	EFOP-7.4.1-23	COVID-19 elleni védekezéshez, az EU keretszerződéseiből beszerzett anyagok és eszközök költsége (REACT EU)	34,16	kiemelt	2023. II. félév

2. melléklet az 1298/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

1. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 21g. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E	F	G
1.	<i>Felhívás azonosító jele</i>	<i>Projekt megnevezése</i>	<i>Támogatást igénylő neve</i>	<i>Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)</i>	<i>Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)</i>	<i>Projekt benyújtásának várható ideje</i>	<i>Szakmai elvárások</i>
21g.	EFOP-1.8.26-23	Az egészségi állapot helyreállításához szükséges modern feltételek biztosítása	Országos Kórházi Főigazgatóság	7,37	3,16	2023. II. félév	A projekt célja az agyi érkatasztrófa (stroke) mint keringési betegség okozta egészségi állapot helyreállításához szükséges modern feltételek biztosítását célzó rehabilitációs szolgáltatások fejlesztésének támogatása.

2. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 21h. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E	F	G
1.	<i>Felhívás azonosító jele</i>	<i>Projekt megnevezése</i>	<i>Támogatást igénylő neve</i>	<i>Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)</i>	<i>Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)</i>	<i>Projekt benyújtásának várható ideje</i>	<i>Szakmai elvárások</i>
21h.	EFOP-1.8.27-23	Coviddal kapcsolatos személyi költségek elszámolása (ESZA)	Országos Kórházi Főigazgatóság	50,00	–	2023. II. félév	A felhívás keretében az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ) közreműködésével a Covid–19-járvány elleni védekezésben részt vevő munkatársak bérköltségének elszámolására nyílik lehetőség.

3. Az 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 74. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E	F	G
1.	<i>Felhívás azonosító jele</i>	<i>Projekt megnevezése</i>	<i>Támogatást igénylő neve</i>	<i>Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)</i>	<i>Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)</i>	<i>Projekt benyújtásának várható ideje</i>	<i>Szakmai elvárások</i>
74.	EFOP-7.4.1-23	COVID–19 elleni védekezéshez, az EU keretszerződéseiből beszerzett anyagok és eszközök költsége (REACT EU)	Országos Kórházi Főigazgatóság	34,16	–	2023. II. félév	A felhívás célja az EU keretszerződéseiből beszerzett Covid–19 kimutatására szolgáló antigén gyors tesztek és gyógyszerek (Veklury) elszámolása.

A Kormány 1299/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a Chiphordozó kerámialapka K+F+I projekt 1. fázisának kormányzati támogatásáról

A Kormány

1. egyetért a „Chiphordozó kerámialapka K+F+I projekt 1. fázis” (a továbbiakban: Projekt) megvalósításával és annak legfeljebb 1 000 000 000 forint összegű vissza nem térítendő központi költségvetési támogatásával;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a gazdaságfejlesztési miniszter kezdeményezése alapján gondoskodjon a Projekt finanszírozása érdekében legfeljebb 1 000 500 000 forint biztosításáról a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 1. melléklet XXIII. Gazdaságfejlesztési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Gazdaságfejlesztési feladatok alcím, 5. Iparfejlesztési programok jogcímcsoport javára;
Felelős: pénzügyminiszter
gazdaságfejlesztési miniszter
Határidő: azonnal
3. felhívja a gazdaságfejlesztési minisztert, hogy gondoskodjon a Projekt megvalósítása érdekében az 1. pontban meghatározott összegben támogatási jogviszony létrehozásáról a Projektet megvalósító konzorciumot vezető Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal;
Felelős: gazdaságfejlesztési miniszter
Határidő: a 2. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal
4. felhívja a gazdaságfejlesztési minisztert, hogy a honvédelmi miniszter bevonásával a Projekt eredményei alapján készítsen előterjesztést a Kormány részére a Projekt következő fázisaihoz, valamint az ország félvezetőgyártási képességfejlesztéséhez szükséges esetleges további feladatokról, bemutatva azok felelőseit, forrásigényét, ütemezését és az európai uniós forrásbevonás lehetőségét.
Felelős: gazdaságfejlesztési miniszter
honvédelmi miniszter
Határidő: a Projekt zárását követő harmadik hónap vége

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1300/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a Debrecen gazdasági övezeteinek megközelítését szolgáló közúti infrastruktúra-fejlesztésekről

A Kormány

1. egyetért Debrecen gazdasági övezeteinek megközelítését szolgáló közúti infrastruktúra-fejlesztésekkel, az 1. melléklet szerinti indikatív projektlistának megfelelően;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezésére az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–11. sorában meghatározott feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon összesen legfeljebb 26 520 000 000 forint forrás biztosításáról, az alábbi ütemezés szerint:
 - a) a 2023. évben legfeljebb 300 000 000 forint a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami Közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport javára,
 - b) a 2024. évben legfeljebb 13 170 000 000 forint,
 - c) a 2025. évben legfeljebb 6 960 000 000 forint,
 - d) a 2026. évben legfeljebb 6 040 000 000 forint és
 - e) a 2027. évben legfeljebb 50 000 000 forint az adott évi központi költségvetés XLV. Állami beruházások fejezet állami közútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára;*Felelős:* pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter
Határidő: az a) alpont tekintetében a felmerülés ütemében
a b) alpont tekintetében a 2024. évi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
a c)–e) alpont tekintetében az adott évi központi költségvetés tervezése során

3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezésére az 1. mellékletben foglalt táblázat 12. sorában meghatározott feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon legfeljebb 2 042 224 600 forint forrás biztosításáról a Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím javára;
Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter
Határidő: a felmerülés ütemében
4. felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy a 3. pont szerinti forrásbiztosítást követően gondoskodjon támogatási jogviszony létrehozásáról Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával;
Felelős: építési és közlekedési miniszter
Határidő: a forrás rendelkezésre állását követően
5. az egyes beruházási szabályok veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 541/2022. (XII. 22.) Korm. rendelet 4. § (7) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–11. sorában meghatározott feladatok 2024–2027. évi finanszírozása érdekében a Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami Közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére vállalható kötelezettségvállalás felső korlátját összesen 26 220 000 000 forint összegben állapítja meg;
6. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az építési és közlekedési miniszter az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–11. sorában meghatározott feladatok megvalósítása érdekében a 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű, 300 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére;
7. az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az építési és közlekedési miniszter az 1. mellékletben foglalt táblázat 12. sorában meghatározott feladat megvalósítása érdekében a 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű, 2 041 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére;
8. mentesíti az 1. melléklet szerinti feladatokkal kapcsolatos beruházásokat a Magyarország szomszédságában zajló háború idején a rezsicsökkentés megvédése és a honvédelmi célok teljesítése érdekében szükséges költségvetési intézkedésekről szóló 1281/2022. (VI. 4.) Korm. határozat 2. pontjának alkalmazása alól;
9. hozzájárul, hogy az 1. melléklet szerinti fejlesztések vonatkozásában a közbeszerzési eljárások lefolytatásra kerüljenek;
10. felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy az 1. mellékletben foglalt táblázat 13. sora szerinti előkészítési feladatok vonatkozásában készítsen előterjesztést a Kormány részére, a kapcsolódó kötelezettségvállalási összegek és a kifizetések ütemezésének bemutatásával.
Felelős: építési és közlekedési miniszter
Határidő: az e kormányhatározat közzétételét követő 60 napon belül

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1300/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

Debrecen gazdasági övezeteinek megközelítését szolgáló közúti infrastruktúra-fejlesztések indikatív projektlistája

	A	B	C	D
1.	Projektlem	Időszak (év)	Megvalósító	Leírás
2.	DEBKÖZÚT-1	2024–2026	Építési és Közlekedési Minisztérium	4. sz. főút (R4), Debrecen és Nyíregyháza közötti szakasz négy nyomúsításának előkészítése, kiviteli terv készítésével bezárólag
3.	DEBKÖZÚT-3	2024–2026	Építési és Közlekedési Minisztérium	4. sz. főút Debrecen Kassai út fejlesztésének előkészítése, kiviteli terv készítésével bezárólag
4.	DEBKÖZÚT-4	2024	Építési és Közlekedési Minisztérium	4. sz. főút Rakovszky utca Ótemető utcai csomópontjának kapacitásbővítő fejlesztése
5.	DEBKÖZÚT-5	2023–2025	Építési és Közlekedési Minisztérium	48. sz. főút, Vámospércsi út kapacitásbővítő fejlesztés I. ütem, a Hétvezér – Budai Nagy Antal utcai csomópont komplex fejlesztése
6.	DEBKÖZÚT-7	2024–2027	Építési és Közlekedési Minisztérium	Debrecen, 4814 jelű út, Vágóhíd utcai vasút feletti híd és a kapcsolódó úthálózat fejlesztésének előkészítése, kiviteli terv készítésével bezárólag
7.	DEBKÖZÚT-8	2024	Építési és Közlekedési Minisztérium	Berettyóújfalun nyugati elkerülő előkészítése
8.	DEBKÖZÚT-9	2024–2026	Építési és Közlekedési Minisztérium	M4 Törökszentmiklós (Nyugat) – Püspökladány – Berettyóújfalun közötti gyorsforgalmi út előkészítése – Karcag elkerülő előkészítése
9.	DEBKÖZÚT-10	2024–2026	Építési és Közlekedési Minisztérium	47. sz. főút Berettyóújfalun – Békéscsaba közötti szakasz 2x2 sávú közúti kapcsolat kialakítása [M4 gyorsforgalmi út (Berettyóújfalun) – M44 gyorsforgalmi út (Békéscsaba) M47]
10.	DEBKÖZÚT-11	2024	Építési és Közlekedési Minisztérium	Debrecen, Szoboszlói út – Külsővásártér csomópont fejlesztése
11.	DEBKÖZÚT-12	2024	Építési és Közlekedési Minisztérium	33. sz. főút Debrecen Nyíl utca fejlesztésének előkészítése
12.	DEBKÖZÚT-13	2023–2024	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	Mandolás utca hiányzó szakaszának megépítése
13.	DEBKÖZÚT-14	2023–2024	Építési és Közlekedési Minisztérium	4. számú főút és a 49101. jelű út közötti közúti kapcsolat előkészítése

A Kormány 1301/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti infrastruktúra-fejlesztések megvalósításáról

A Kormány

1. egyetért a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti infrastruktúra-fejlesztésekkel, az 1. melléklet szerinti indikatív projektlistának megfelelően;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezésére az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–6. sorában meghatározott feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon legfeljebb 10 625 000 000 forint forrás biztosításáról a 2024–2026. években az adott évi központi költségvetés XLV. Állami beruházások fejezet állami közútfejlesztési beruházásokat szolgáló jogcímcsoportja javára, az alábbi ütemezés szerint:
 - a) a 2024. évben 4 100 000 000 forint,
 - b) a 2025. évben 3 025 000 000 forint,
 - c) a 2026. évben 3 500 000 000 forint;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében a 2024. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
a b)–c) alpont tekintetében az adott évi központi költségvetés tervezése során
3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezésére az 1. mellékletben foglalt táblázat 7–8. sorában megjelölt fejlesztés kiviteli terv szinttel bezárólag történő előkészítése, valamint a szükséges területszerzési és terület-előkészítési feladatok elvégzése érdekében gondoskodjon összesen legfeljebb 915 549 000 forint forrás biztosításáról, az alábbi ütemezés szerint:
 - a) a 2023. évben 462 277 200 forint a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím javára,
 - b) a 2024. évben 453 271 800 forint a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet térségi fejlesztési feladatokat szolgáló előirányzata javára;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2024. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
4. felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy a fejlesztések teljes, 2023–2024. évek közötti időtartamára és a teljes támogatási összegére vonatkozóan gondoskodjon támogatási jogviszony létrehozásáról Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával;

Felelős: építési és közlekedési miniszter

Határidő: a forrás rendelkezésre állását követően
5. az egyes beruházási szabályok veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 541/2022. (XII. 22.) Korm. rendelet 4. § (7) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva, az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–6. sorában meghatározott feladatok megvalósításának 2024–2026. évi finanszírozása érdekében a Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére vállalható kötelezettségvállalás felső korlátját összesen 10 625 000 000 forint összegben állapítja meg;
6. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva az 1. mellékletben foglalt táblázat 7–8. sorában meghatározott feladatok megvalósításához a Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére vállalható kötelezettségvállalás felső korlátját a 2024. évben 453 000 000 forint összegben állapítja meg;

7. hozzájárul, hogy az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–6. sorában meghatározott feladatok vonatkozásában a közbeszerzési eljárások lefolytatásra kerüljenek, és az 1. mellékletben foglalt táblázat 5. sorában meghatározott feladat esetében a területszerzési, terület-előkészítési feladatok megindításra kerüljenek;

Felelős: építési és közlekedési miniszter

Határidő: azonnal

8. mentesíti az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–8. sorában meghatározott feladatokkal kapcsolatos beruházásokat a Magyarország szomszédságában zajló háború idején a rezsiszűkítés megvédése és a honvédelmi célok teljesítése érdekében szükséges költségvetési intézkedésekről szóló 1281/2022. (VI. 4.) Korm. határozat 2. pontjának alkalmazása alól.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1301/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti infrastruktúra-fejlesztések indikatív projektlistája

	A	B	C	D
1.	Projektelelem	Időszak (év)	Megvalósító	Leírás
2.	KÖZÚT-2/D	2024–2025	Építési és Közlekedési Minisztérium	Balmazújvárosi út / Füredi út – Csígekert utca – Szabó Lőrinc utca csomópont átépítése
3.	KÖZÚT-2/E	2024–2025	Építési és Közlekedési Minisztérium	Debrecen-Józsa északi tehermentesítő út (M35 autópálya – 35. sz. főút között)
4.	KÖZÚT-2/F	2024–2025	Építési és Közlekedési Minisztérium	35. sz. főút Debrecen-Józsa – 354. sz. főút közötti szakasz 2x2 sávra történő fejlesztés
5.	KÖZÚT-2/G	2024–2026	Építési és Közlekedési Minisztérium	354. sz. és 33. sz. főút összekötés I. üteme (354. sz. főút – Vezér utca közötti szakasz)
6.	KÖZÚT-2/H	2024–2025	Építési és Közlekedési Minisztérium	Füredi út – Böszörményi út csomópont fejlesztése
7.	KÖZÚT-4/A	2023–2024	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	Kishegyesi út 2x2 sávra bővítése, külön szintű csomóponttal (előkészítés)
8.	KÖZÚT-4/B	2024–2026	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	Kishegyesi út 2x2 sávra bővítése, külön szintű csomóponttal (megvalósítás)

A Kormány 1302/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő kormányhatározatok módosításáról

1. A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 3. pontja a következő 3.7–3.13. alponttal egészül ki:

(A Kormány a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztése keretében tervezett közmű projektek megvalósítása vonatkozásában)

„3.7. egyetért a „KÖZMŰ-1” azonosítóval jelölt közmű projekt megvalósítása érdekében

- a) a „Józsa” [400/132] kV-os alállomás 1 darab [132] kV-os mezővel való bővítése,
- b) a „Józsa” [400/132] kV-os alállomás meddő kompenzációval való beépítése,
- c) a „Debrecen Dél” [400/132] kV-os alállomás meddő kompenzációval való beépítése,
- d) a „Debrecen Dél” [400/132] kV-os alállomás 3 darab [132] kV-os mezővel való bővítése,
- e) a „Macs” [132/22] kV-os alállomás átalakítása és bővítése,
- f) a „Józsa” és a „Macs” alállomások között új egyrendszerű [132] kV-os távvezeték létesítése,
- g) az igényellátáshoz kapcsolódó további mögöttes elosztói hálózat (érintett hálózati elemek: „Debrecen OVIT – Debrecen Tócskert (T-Debrecen Ipari) II.” [132] kV-os távvezeték, „Berettyóújfalu–Szeghalom” [132] kV-os távvezeték, „Berettyóújfalu – Ebes MÁV” [132] kV-os távvezeték, „Hajdúszoboszló – Ebes MÁV” [132] kV-os távvezeték, „Hajdúszoboszló – Debrecen OVIT” [132] kV-os távvezeték) kapacitásbővítése,
- h) az igényellátáshoz kapcsolódó további mögöttes elosztói hálózat (érintett hálózati elemek: „Debrecen Déli Ipari park 2. – Rendszerhasználó I.” [132] kV-os kábelvezetékek) átalakítása,
- i) a „Hajdúnánás–Tiszaújváros” [132] kV-os távvezeték felhasítása és „Tiszalök” [220/132/22] kV-os alállomásba történő beforgatása,
- j) az igényellátáshoz kapcsolódó további mögöttes elosztói hálózat (érintett hálózati elemek: „Detk–Eger” [132] kV-os távvezeték) kapacitásbővítése

többletberuházások megvalósításával;

3.8. egyetért azzal, hogy a „KÖZMŰ-1” azonosítóval jelölt közmű projekt 3.7. alpont szerinti többletberuházásainak finanszírozása legfeljebb 24 102 850 300 forint költségvetési forrásból valósuljon meg a támogatási szerződés megkötését követő 48 hónapon belül, az alábbiak szerint:

- a) a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő Részvénytársaság által megvalósítandó átviteli hálózati fejlesztések megépítéséhez legfeljebb 12 000 000 000 forint,
- b) az OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zártkörűen Működő Részvénytársaság által megvalósítandó elosztóhálózati fejlesztések megépítéséhez legfeljebb 9 974 040 000 forint,
- c) az MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Korlátolt Felelősségű Társaság által megvalósítandó elosztóhálózati fejlesztések megépítéséhez legfeljebb 1 083 000 000 forint,
- d) a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata által fizetendő teljesítményarányos csatlakozási díj, valamint projektkoordináció költségeinek megfizetéséhez legfeljebb 1 045 810 300 forint biztosításával;

3.9. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az energiaügyi miniszter bevonásával gondoskodjon a 3.7. alpont szerinti feladatok megvalósítása érdekében legfeljebb 24 117 312 010 forint biztosításáról, az alábbi ütemezés szerint:

- a) a 2023. évben a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 1. melléklet XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 39. Térségi fejlesztési feladatok jogcímcsoport javára legfeljebb 10 982 145 120 forint,
- b) a 2025. évben a központi költségvetés XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, térségi fejlesztési feladatokat finanszírozó előirányzat javára legfeljebb 315 189 000 forint,
- c) a 2026. évben a központi költségvetés XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, térségi fejlesztési feladatokat finanszírozó előirányzat javára legfeljebb 6 020 610 200 forint,
- d) a 2027. évben a központi költségvetés XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, térségi fejlesztési feladatokat finanszírozó előirányzat javára legfeljebb 6 799 367 690 forint;

Felelős: energiaügyi miniszter
pénzügyminiszter

Határidő: az a) pont tekintetében azonnal

a b)–d) pont tekintetében az adott évi központi költségvetés tervezésekor

3.10. felhívja az energiaügyi minisztert, hogy a 3.7. alpont szerinti feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő Részvénytársasággal 12 000 000 000 forint összegben támogatási szerződés megkötéséről;

Felelős: energiaügyi miniszter

Határidő: azonnal

3.11. felhívja az energiaügyi minisztert, hogy a 3.7. alpont szerinti feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon az OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zártkörűen Működő Részvénytársasággal 9 974 040 000 forint összegben támogatási szerződés megkötéséről;

Felelős: energiaügyi miniszter

Határidő: azonnal

3.12. felhívja az energiaügyi minisztert, hogy a 3.7. alpont szerinti feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon az MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Korlátolt Felelősségű Társaság részére 1 083 000 000 forint összegben támogatási okirat kiadásáról;

Felelős: energiaügyi miniszter

Határidő: azonnal

3.13. felhívja az energiaügyi minisztert, hogy a 3.8. alpont d) pontjában foglaltakra tekintettel a 3.7. alpont szerinti feladatok megvalósítása érdekében gondoskodjon Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával

a) 479 653 168 forint összegű visszatérítési kötelezettséggel járó támogatást tartalmazó, valamint

b) 566 157 132 forint összegű vissza nem térítendő támogatást tartalmazó

támogatási jogviszony megkötéséről, azzal, hogy a támogatási szerződésben kerüljön rögzítésre, hogy ha a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata a terület értékesítése során a vevőre áthárításra kerülő teljesítményarányos csatlakozási díj tekintetében az a) pont szerinti összegnél nagyobb bevételre (a továbbiakban: többletbevétel) tesz szert, a többletbevétellel azonos összegű vissza nem térítendő támogatást köteles visszafizetni a központi költségvetés javára, legfeljebb a b) pontban meghatározott vissza nem térítendő támogatás csatlakozási díjra eső összegének erejéig;

Felelős: energiaügyi miniszter

Határidő: azonnal"

2. A Korm. határozat a következő 3a. és 3b. ponttal egészül ki:

„3a. felhívja az érintett minisztereket, hogy gondoskodjanak arról, hogy a jelen határozat szerinti beruházások előkészítése és megvalósítása az Európai Unió által meghatározott elszámolhatósági feltételeknek megfelelően történjen meg;

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: folyamatos

3b. felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy a 2021–2027 közötti programozási időszak operatív programjaiban és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz keretében Magyarország számára elérhető európai uniós források tervezése és felhasználása során vegye figyelembe a jelen határozat szerinti beruházásokat a feltüntetett forrásigénnyel, ha azok bármelyike megfelel az Európai Unió által meghatározott elszámolhatósági feltételeknek.

Felelős: területfejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos"

3. A Korm. határozat 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat

a) C:3 mezőjében a „Debrecen MJV” szövegrész helyébe a „Debrecen MJV, MAVIR ZRt., OPUS TITÁSZ Zrt., MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.” szöveg,

b) D:3 mezőjében a „2020.11.30.” szövegrész helyébe a „2027.12.31.” szöveg,

c) B:4 mezőjében az „Az Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kiszolgáló létesítményeinek gázellátását biztosító, 20 ezer Nm³/h kapacitású hálózat kiépítése (szolgáltatás megrendelés útján) [1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozat 5. pont b) alpont]” szövegrész helyébe az „Az Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kiszolgáló létesítményeinek gázellátását biztosító, 20 ezer Nm³/h kapacitású hálózat kiépítése (szolgáltatás megrendelés útján), továbbá karbonsemleges energiatermelési lehetőségek Debrecen ipari parkjai számára – terepi felmérésre alapozott megvalósíthatósági tanulmányok elkészítése [1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozat 5. pont b) alpont]” szöveg,

d) D:4 mezőjében a „2020.11.30.” szövegrész helyébe a „2024.07.31.” szöveg

lép.

4. A Térségi fejlesztési feladatokhoz szükséges kötelezettségvállalásokról szóló 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat] a következő 1.18. alponttal egészül ki:
(A Kormány, tekintettel)
„1.18. a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozatra”
(a következőkről dönt.)
5. Az 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat 4. pontja a következő f)–h) alponttal egészül ki:
[A Kormány az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az energiaügyi miniszter a 2023. évben]
„f) a debreceni Déli Gazdasági Övezet bővítésével összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről szóló 1041/2022. (II. 4.) Korm. határozat végrehajtása érdekében 31 323 813 680 forint értékig,
g) a Bük város iparterületének fejlesztéséhez szükséges víziközmű-beruházásról szóló 1026/2023. (II. 9.) Korm. határozat végrehajtása érdekében 5 909 945 000 forint értékig,
h) a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozat végrehajtása érdekében 10 975 559 784 forint értékig”
[szabad előirányzatot meghaladó mértékben kötelezettséget vállaljon a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvénynek a Magyarország 2023. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 613/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. mellékletével eltérően megállapított XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 39. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére.]
6. Az 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
7. Az 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat 4. pontjának záró szövegrészában a „Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvénynek a Magyarország 2023. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 613/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. mellékletével eltérően megállapított” szövegrész helyébe a „Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 1. melléklet” szöveg lép.
8. A Kormány visszavonja az 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat 5. pontját.
9. A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről szóló 1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozat 5. pont b) alpontjában az „az Észak-Nyugati Gazdasági Övezet és kiszolgáló létesítményeinek gázellátását biztosító, 20 ezer Nm³/h kapacitású hálózat – 2020. március 31. napjáig történő – kiépítésével” szövegrész helyébe az „az Észak-Nyugati Gazdasági Övezet és kiszolgáló létesítményeinek gázellátását biztosító, 20 ezer Nm³/h kapacitású hálózat – 2020. március 31. napjáig történő – kiépítésével, továbbá karbonsemleges energiatermelési lehetőségek Debrecen ipari parkjai számára – terepi felmérésre alapozott megvalósíthatósági tanulmányok elkészítésével” szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1302/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

Az 1023/2022. (I. 27.) Korm. határozat 1. mellékletében foglalt táblázat a következő 18. sorral egészül ki:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Kapcsolódó kormányhatározat	2021. évi költségvetési év (nettó forint)	2022. évi költségvetési év (nettó forint)	2023. évi költségvetési év (nettó forint)	2024. évi költségvetési év (nettó forint)	2025. évi költségvetési év (nettó forint)	2026. évi költségvetési év (nettó forint)	2027. évi költségvetési év (nettó forint)	2028. évi költségvetési év (nettó forint)	Összesen (nettó forint)]
18.	1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozat	0	0	10 975 559 784	0	315 000 000	6 017 000 000	6 795 290 516	0	24 102 850 300

**A Kormány 1303/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
a Debrecen 2030-ig szóló fejlesztési koncepciója 2020–2023. évi pénzügyi támogatásának megvalósításáról
szóló 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat módosításáról**

1. A Debrecen 2030-ig szóló fejlesztési koncepciója 2020–2023. évi pénzügyi támogatásának megvalósításáról szóló 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat] 3.3. pont a) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány
2022. évi előkészítési költségeire:)
„a) közlekedésfejlesztésre 205 000 000 forint;”
2. Az 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat 3.4. pont a) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány
2022. évi megvalósítási költségeire:)
„a) közlekedésfejlesztésre 3 737 000 000 forint;”
3. Az 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat 3.5. pont a) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány
2023. évi előkészítési költségeire:)
„a) közlekedésfejlesztésre 269 400 000 forint;”
4. Az 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat 3.6. pont a) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány
2023. évi megvalósítási költségeire:)
„a) közlekedésfejlesztésre 2 890 627 521 forint;”
5. Az 1292/2020. (VI. 10.) Korm. határozat
 - a) 3. pontjában a „27 862 200 000” szövegrész helyébe a „27 509 527 521” szöveg,
 - b) 6. pontjában az „5 265 300 000” szövegrész helyébe a „4 912 627 521” szöveg,
 - c) 9.4. pontjában a „2 215 100 000” szövegrész helyébe az „1 992 705 600” szöveglép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1304/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastruktúra-fejlesztéseihez szükséges többletforrás
biztosításáról szóló 1580/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat módosításáról**

1. A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastruktúra-fejlesztéseihez szükséges többletforrás biztosításáról szóló 1580/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 1. pont b) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A Kormány a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről szóló 1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozatra, valamint a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozatra (a továbbiakban: Korm. határozat) figyelemmel
egyetért a Korm. határozatban biztosított támogatáson felül további legfeljebb 9 864 930 000 forint költségvetési többlettámogatás biztosításával a Korm. határozat 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 13–15. sora szerinti KÖZÚT-3/B, KÖZÚT-3/C, KÖZÚT-3/D projektelem megvalósítása céljából, az 1. melléklet szerint, az alábbi költségvetési évek szerinti bontásban:]
„b) a 2023. évben 3 071 535 000 forint;”

2. A Korm. határozat 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kormány a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről szóló 1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozatra, valamint a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozatra (a továbbiakban: Korm. határozat) figyelemmel]

„4. felhívja a pénzügyminisztert és az építési és közlekedési minisztert, hogy az 1. pont b) alpontjában foglaltak szerint gondoskodjon legfeljebb 3 071 535 000 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 5. Közlekedési ágazati programok alcím javára;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: a felmerülés ütemében”

3. A Korm. határozat 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kormány a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről szóló 1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozatra, valamint a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozatra (a továbbiakban: Korm. határozat) figyelemmel]

„8. felhívja építési és közlekedési minisztert, hogy gondoskodjon az 1. és 2. pont szerinti feladatok megvalósításáról, és ennek érdekében a létrehozott támogatási jogviszony módosításáról Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával.

Felelős: építési és közlekedési miniszter

Határidő: a forrás rendelkezésre állását követően azonnal”

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1305/2023. (VII. 19.) Korm. határozata a debreceni Déli Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztése előkészítéséhez és egyes elemek ütemezett megvalósításához szükséges intézkedésekről szóló 1025/2022. (I. 27.) Korm. határozat módosításáról

1. A debreceni Déli Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztése előkészítéséhez és egyes elemek ütemezett megvalósításához szükséges intézkedésekről szóló 1025/2022. (I. 27.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) a következő 12–34. ponttal egészül ki:

(A Kormány)

„12. egyetért

- a) az 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 2–8. sorában, 10–14. sorában, valamint az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 2–8. sorában és 10. sorában meghatározott projektelemek előkészítése és megvalósítása érdekében,
b) az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 11., 14. és 15. sorában meghatározott projektelemek kiviteli tervig történő előkészítése érdekében,
c) az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 12–13. sorában meghatározott projektelemek környezetvédelmi engedélyig történő előkészítése érdekében,
d) az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 9. sorában meghatározott projektlem építési engedélyig és tenderdokumentációig történő előkészítése érdekében

mindösszesen legfeljebb 47 993 596 600 forint többletforrás biztosításával;

13. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezése alapján az 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 2–8. sorában és 11–16. sorában, valamint az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat

2–6. és 15. sorában meghatározott projektelemek (a továbbiakban: Önkormányzati Projektelemek) megvalósítása érdekében gondoskodik többletforrás biztosításáról az alábbi ütemezés szerint:

- a) a 2023. évben legfeljebb 11 265 755 400 forint a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény (a továbbiakban: 2023. évi Kvtv.) 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím javára,
- b) a 2024. évben legfeljebb 17 683 603 800 forint a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény (a továbbiakban: 2024. évi Kvtv.) 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet térségi fejlesztési feladatokat szolgáló előirányzata javára és
- c) a 2025. évben legfeljebb 2 576 545 000 forint a 2025. évi központi költségvetési törvény XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet térségi fejlesztési feladatokat szolgáló előirányzata javára;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2024. évi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
a c) alpont tekintetében a 2025. évi központi költségvetés tervezése során

14. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az energiaügyi miniszter kezdeményezése alapján – az 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 10. sorában meghatározott projektelem (a továbbiakban: Energetikai Projektelem) megvalósítása érdekében – gondoskodik többletforrás biztosításáról az alábbi ütemezés szerint:

- a) a 2023. évben legfeljebb 1 206 723 600 forint a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 39. Térségi fejlesztési feladatok jogcímcsoport javára,
- b) a 2024. évben legfeljebb 323 193 800 forint a 2024. évi Kvtv. 1. melléklet XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet térségi fejlesztési feladatokat szolgáló előirányzata javára;

Felelős: pénzügyminiszter
energiaügyi miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2024. évi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében

15. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezése alapján – az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 9. sorában meghatározott projektelem (a továbbiakban: Vasútfejlesztési Projektelem) megvalósítása érdekében – gondoskodik többletforrás biztosításáról az alábbi ütemezés szerint:

- a) a 2023. évben legfeljebb 10 000 000 forint a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami vasútfejlesztési beruházások jogcímcsoport javára,
- b) a 2024. évben legfeljebb 3 440 000 000 forint a 2024. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet állami vasútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára és
- c) a 2025. évben legfeljebb 1 150 000 000 forint a 2025. évi központi költségvetési törvény XLV. Állami beruházások fejezet állami vasútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2024. évi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
a c) alpont tekintetében a 2025. évi központi költségvetés tervezése során

16. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezése alapján az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 10–14. sorában meghatározott közútfejlesztések (a továbbiakban: ÉKM Közútfejlesztési Projektelemek) megvalósítása érdekében gondoskodik többletforrás biztosításáról az alábbi ütemezés szerint:

- a) a 2023. évben legfeljebb 150 000 000 forint a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport javára,
- b) a 2024. évben legfeljebb 740 000 000 forinta 2024. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet állami közútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára,
- c) a 2025. évben legfeljebb 1 320 000 000 forinta 2025. évi központi költségvetés XLV. Állami beruházások fejezet állami közútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára,
- d) a 2026. évben legfeljebb 1 500 000 000 forint a 2026. évi központi költségvetés XLV. Állami beruházások fejezet állami közútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára és

e) a 2027. évben legfeljebb 2 000 000 000 forint az adott évi központi költségvetés XLV. Állami beruházások fejezet állami közútfejlesztési beruházásokat szolgáló előirányzata javára;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2024. évi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
a c)–e) alpont tekintetében az adott évi központi költségvetés tervezése során

17. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az építési és közlekedési miniszter kezdeményezése alapján az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 7. sorában meghatározott projekteleme (a továbbiakban: DLKT) megvalósítása érdekében gondoskodjon többletforrás biztosításáról az alábbi ütemezés szerint:

a) a 2023. évben legfeljebb 142 085 200 forint a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím javára,

b) a 2024. évben legfeljebb 2 243 345 200 forint a 2024. évi Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet térségi fejlesztési feladatokat szolgáló előirányzata javára és

c) a 2025. évben legfeljebb 2 242 344 600 forint a 2025. évi központi költségvetés XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet térségi fejlesztési feladatokat szolgáló előirányzata javára;

Felelős: pénzügyminiszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2024. évi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
a c) alpont tekintetében az adott évi központi költségvetés tervezése során

18. felhívja az építési és közlekedési minisztert és az energiaügyi minisztert, hogy a 13. és 17. pont szerinti forrásbiztosítást követően a fejlesztés teljes, 2023–2027. közötti időtartamára és a támogatás teljes összegére vonatkozóan gondoskodjon a meglévő támogatási jogviszony módosításáról és új támogatási jogviszony létrehozásáról Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával és a Debreceni Ingatlanfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társasággal;

Felelős: építési és közlekedési miniszter
energiaügyi miniszter

Határidő: az e határozat közzétételét követő harminc napon belül

19. felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy az 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 12. és 13. sorában meghatározott projektelemelek vonatkozásában a tanulmányterv és a szükséges környezetvédelmi munkarészek rendelkezésre állását követően készítsen előterjesztést a Kormány részére a tervezési folyamatok folytatása érdekében a kiviteli tervek készítéséhez szükséges források biztosításáról;

Felelős: építési és közlekedési miniszter

Határidő: a tanulmányterv és a szükséges környezetvédelmi munkarészek rendelkezésre állását követő 30 napon belül

20. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 36. § (4b) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva jóváhagyja, hogy az építési és közlekedési miniszter

a) az Önkormányzati Projektelemelek megvalósításához legfeljebb 20 248 000 000 forint,

b) az ÉKM Közútfejlesztési Projektelemelek megvalósításához legfeljebb 5 560 000 000 forint kötelezettséget vállaljon;

21. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva az Önkormányzati Projektelemelek megvalósításához a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok jogcímcsoport terhére vállalható éven túli kötelezettségvállalás felső korlátját a 2024–2025. évekre az alábbiak szerint állapítja meg:

a) a 2024. évben 17 673 000 000 forint,

b) a 2025. évben 2 575 000 000 forint;

22. az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az építési és közlekedési miniszter az Önkormányzati Projektelemelek megvalósítása érdekében a 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű, 11 259 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére;

23. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva az Energetikai Projekteleme megvalósításához a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 39. Térségi fejlesztési feladatok jogcímcsoport terhére vállalható éven túli kötelezettségvállalás felső korlátját a 2024. évre 323 000 000 forint összegben állapítja meg;

24. az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az energiaügyi miniszter az Energetikai Projekteleme megvalósítása érdekében a 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű, 1 206 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 39. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére;

25. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva az ÉKM Közútfejlesztési Projekteleme megvalósításához a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére vállalható éven túli kötelezettségvállalás felső korlátját a 2024–2027. évekre az alábbiak szerint állapítja meg:

- a) a 2024. évben 740 000 000 forint,
- b) a 2025. évben 1 320 000 000 forint,
- c) a 2026. évben 1 500 000 000 forint,
- d) a 2027. évben 2 000 000 000 forint;

26. az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az építési és közlekedési miniszter az ÉKM Közútfejlesztési Projekteleme megvalósítása érdekében 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű, 150 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 2. Állami közútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére;

27. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva a Vasútfejlesztési Projekteleme előkészítéséhez a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 1. Állami vasútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére vállalható éven túli kötelezettségvállalás felső korlátját a 2024–2025. években az alábbiak szerint állapítja meg:

- a) a 2024. évben 3 440 000 000 forint,
- b) a 2025. évben 1 150 000 000 forint;

28. az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az építési és közlekedési miniszter a Vasútfejlesztési Projekteleme megvalósítása érdekében 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű, 10 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XLV. Állami beruházások fejezet, 2. Közlekedési beruházások cím, 1. Közlekedési célú központi kezelésű előirányzatok alcím, 1. Állami vasútfejlesztési beruházások jogcímcsoport terhére;

29. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva a DLKT megvalósításához a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére vállalható éven túli kötelezettségvállalás felső korlátját a 2024–2025. években az alábbiak szerint állapítja meg:

- a) a 2024. évben 2 242 000 000 forint,
- b) a 2025. évben 2 241 000 000 forint;

30. az Áht. 36. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi, hogy az építési és közlekedési miniszter a DLKT megvalósítása érdekében 2023. évben legfeljebb a szabad előirányzatot meghaladó mértékű 142 000 000 forint összegben kötelezettséget vállaljon a 2023. évi Kvtv. 1. melléklet XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 17. Térségi fejlesztési feladatok alcím terhére;

31. hozzájárul ahhoz, hogy a Beruházás megvalósításához a szükséges közbeszerzési eljárások lefolytatásra kerüljenek;

32. mentesíti a Beruházást a Magyarország szomszédságában zajló háború idején a rezsicsökkentés megvédése és a honvédelmi célok teljesítése érdekében szükséges költségvetési intézkedésekről szóló 1281/2022. (VI. 4.) Korm. határozat 2. pontjának alkalmazása alól;

33. felhívja az építési és közlekedési minisztert és az energiaügyi minisztert, hogy gondoskodjanak arról, hogy a Beruházás előkészítése és megvalósítása az Európai Unió által meghatározott elszámolhatósági feltételeknek megfelelően történjen meg;

Felelős: építési és közlekedési miniszter
energiaügyi miniszter

Határidő: folyamatos

34. felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy a 2021–2027. közötti programozási időszak operatív programjaiban és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz keretében Magyarország számára elérhető európai uniós források tervezése és felhasználása során vegye figyelembe a jelen határozat szerinti Beruházást a feltüntetett forrásigénnyel, ha azok bármelyike megfelel az Európai Unió által meghatározott elszámolhatósági feltételeknek.

Felelős: területfejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos

2. A Korm. határozat 1. pontja helyébe a következő szöveg lép:

(A Kormány)

„1. egyetért a debreceni Déli Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztése 1. melléklet 1–2. táblázatában meghatározott projektelemeinek (a továbbiakban: Beruházás) koncepciójával, annak előkészítésével és egyes elemek ütemezett megvalósításával;”

3. A Korm. határozat 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1305/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

„1. melléklet az 1025/2022. (I. 27.) Korm. határozathoz

A debreceni Déli Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztéseinek indikatív projektlistája

1. táblázat

	A	B	C	D
1.	Projektelelem	Megvalósító	Időszak (év)	Leírás
2.	DGÖKÖZÚT-1	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022	A debreceni Déli Gazdasági Övezet (a továbbiakban: DGÖ) északkeleti rész feltáró utak
3.	DGÖKÖZÚT-2/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2023	KKV Park I. ütem feltáró út (előkészítés)
4.	DGÖKÖZÚT-2/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2024	KKV Park I. ütem feltáró út (megvalósítás)
5.	DGÖKÖZÚT-3/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2023	DGÖ keleti rész feltáró utak, KKV Park 2. ütem feltáró út (előkészítés)
6.	DGÖKÖZÚT-3/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	DGÖ keleti rész feltáró utak, KKV Park 2. ütem feltáró út (megvalósítás)
7.	DGÖKÖZÚT-4/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2023	DGÖ északnyugati rész feltáró utak, KKV Park 3. ütem feltáró út (előkészítés)
8.	DGÖKÖZÚT-4/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	DGÖ északnyugati rész feltáró utak, KKV Park 3. ütem feltáró út (megvalósítás)
9.	DGÖKÖZMŰ-1	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2027	Villamosenergia-ellátás

10.	DGÖKÖZMŰ-2	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2025	Gázellátás
11.	DGÖKÖZMŰ-3/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2023	Vízellátás-kapacitásbővítés (előkészítés)
12.	DGÖKÖZMŰ-3/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	Vízellátás-kapacitásbővítés (megvalósítás)
13.	DGÖKÖZMŰ-4/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2023	Szennyvízelvezetés-kapacitásbővítés (előkészítés)
14.	DGÖKÖZMŰ-4/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	Szennyvízelvezetés-kapacitásbővítés (megvalósítás)
15.	DGÖKÖZMŰ-5/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2022–2023	Csapadékvíz-elvezetés (előkészítés)
16.	DGÖKÖZMŰ-5/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	Csapadékvíz-elvezetés (megvalósítás)

2. táblázat

	A	B	C	D
1.	Projektelelem	Megvalósító	Időszak (év)	Leírás
2.	DGÖKÖZÚT-7/A	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023	DGÖ DNY-i rész feltáró utak (előkészítés)
3.	DGÖKÖZÚT-7/B	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	DGÖ DNY-i rész feltáró utak (megvalósítás)
4.	DGÖKÖZMŰ-7	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2024	Napelemparkok fejlesztése
5.	DGÖKÖZMŰ-8	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2024	Környezetvédelmi monitoring rendszer
6.	DGÖERDŐ	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2025	Városvédő fásítás
7.	DLKT	Debreceni Ingatlanfejlesztő Kft.	2023–2025	Logisztikai és kamionterminál
8.	NAV	Debreceni Ingatlanfejlesztő Kft.	2023–2025	NAV irodaház és vámudvar
9.	DGÖVASÚT-1	Építési és Közlekedési Minisztérium	2023–2027	Vasúti infrastruktúra
10.	DGÖKÖZÚT-5	Építési és Közlekedési Minisztérium	2023–2027	DGÖ csomópontok
11.	DGÖKÖZÚT-8/I	Építési és Közlekedési Minisztérium	2023–2025	481. sz. főút négygyomúsítása I. ütem

12.	DGÖKÖZÚT-8/II	Építési és Közlekedési Minisztérium	2023	481. sz. főút négy nyomúsítása II. ütem
13.	DGÖKÖZÚT-9	Építési és Közlekedési Minisztérium	2024–2025	Debrecen keleti elkerülő út
14.	DGÖKÖZÚT-10	Építési és Közlekedési Minisztérium	2023–2025	47. sz. főút négy nyomúsítása; Homokkerti felüljáró és kapcsolódó úthálózat kapacitásbővítése
15.	DGÖKÖZÚT-11	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023–2024	Debrecen DNY-i városrész elérésének javítása

**A Kormány 1306/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
a GINOP-7.1.5-16-2016-00005 azonosító számú, „A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása” című projekt támogatásának növeléséről**

A Kormány

- a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva egyetért a GINOP-7.1.5-16-2016-00005 azonosító számú, „A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása” című projekt (a továbbiakban: projekt) támogatásának növelésével, az 1. melléklet szerint;
- egyetért a projekt 1. melléklet szerinti többlettámogatásának a 2014–2020 programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről, valamint a kötelezettségvállalási szükségletekről szóló 1207/2021. (IV. 29.) Korm. határozatban a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Európai Regionális Fejlesztési Alapra meghatározott maximális kötelezettségvállalási szintjén belüli szabad forrás terhére történő finanszírozásával;
- felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy gondoskodjon a projekt támogatási szerződésének 1. melléklet szerinti módosításáról.

Felelős: területfejlesztési miniszter

Határidő: 2023. augusztus 15.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1306/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Hatályos támogatás (forint)	Többlettámogatás legfeljebb (forint)	Megnövelt támogatás legfeljebb (forint)	Projekt rövid bemutatása
2.	GINOP-7.1.5-16-2016-00005	„A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	2 200 614 445	787 516 660	2 988 131 105	Az egyik legfontosabb „ősemberbarlang” a Szeleta-barlang, a Szeleta-kultúra névadó lelőhelye. Erre az ősrégészeti lelőhelyre és a Bükk őstörténetére alapozva a projekt célja a Szeleta Park Látogatóközpont és kapcsolódó létesítményeinek a létrehozása, a központ környezetének kialakítása.

**A Kormány 1307/2023. (VII. 19.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között az elektronikus útdíjrendszer területén
való együttműködésről szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról**

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között az elektronikus útdíjrendszer területén való együttműködésről szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető minisztert vagy az általa kijelölt személyt a Megállapodás bemutatott szövegének – a jóváhagyás fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövegének végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. jóváhagyja a Megállapodás kihirdetéséről szóló kormányrendelet tervezetét, és elrendeli a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően annak a Magyar Közlönyben történő kihirdetését.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.